BIBLIOTECA
DE
JAIME OLIVER A.

LEGADO
J. Oliver Rubín

UNED

BAP FA
017
7.
1117
K.0000153178

SACROSANCTI, ET OECUMENICI

CONCILII TRIDENTINI.

SUB PAULO III. IULIO III. ET Pio IV. Pont. Max. celebrati.

CANONES, ET DECRETA.

ACCESSERUNT DUORUM Eruditiſsim. Virorum D. Ioannis Sotealli, Theologi, & Oratii Lucii I. C. Utiliſsimæ ad Marginem annotationes.

BULLIS ETIAM PII IV. PONTIF. Maxim. ad calcem adjectis.

Noviter correcta, & emmendata.

Cervariæ: Apud EMMANUELEM IBARRA, Typographum.

UNED

INDEX
DECRETORUM CONCILII Tridentini.

SESSIO I.

Decretú de inchoádo Cócilio, Pag. 17

SESSIO II.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis, 18.

SESSIO III.

Decretum de Symbolo fidei, 22.

SESSIO IV.

Decretum de Canonic. scripturis, 25.

Decretum de editione, & usu Sacrorum Librorum, 27.

SESSIO V.

Decretum de peccato originale, 30.

Decretum de reformatione, 35.

SESSIO VI.

Decretum de justificatione, 44.

De naturæ, & legis ad justificandos homines imbecillitate, 45.

De dispẽsatione, & mysterio advẽtus Christi, 46.

Qui per Christum justificantur, ibidem.

Insinuatur descriptio justificationis impii, & modus ejus in statu gratiæ, 47.

De necessitate prępara-tionis ad justificationẽ in adultis, & unde sit, 48.

Modus præparationis, ibidem.

Quid sit justificatio impii, & quę ejus causa. 50.

Quomodo intelligatur, impiũ per fidem, & gratis justificari, 52.

Refellitur inanis hæreticorum fiducia, 53.

UNED

De acceptæ justificationis incremento, 54.
De observatione mãdatorum, eamque necessariam esse, nec impossibilem, 55.
Prædestinationis temerariam præsumptionem cavendam esse, 57.
De perseverantię munere, 58.
De lapsis, & eorum reparatione, 59.
Quolibet mortali peccato ammiti gratiã, sed non fidem, 60.
De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione, 61.
Canones de justificatione, 64.
Decretum de reformatione, 72.
SESSIO VII.
Decretum de Sacramentis, 79.
Canones de Sacramentis in genere, 80.
Canones de Baptismo, 83.
Canones de Confirmatione, 86.
Decretum de reformatione, 87.
Bulla facultatis transferendi Concilii, 97.
SESSIO VIII.
Decretum de translatione Concilii, 100.
SESSIO IX.
Decretum prorogationis Sessionis, 102.
SESSIO. X.
Decretum prorogationis Sessionis, 104.
Bulla resumptionis Concilii sub Iulio III. 105.
SESSIO XI.
Decretum de resumẽdo Concilio, 109.
SESSIO XII.
Decretum prorogationis Sessionis, 110.
SESSIO XIII.
Decretum de Sanctissimo

UNED

simo Eucharistiæ Sacramento, 111.

De reali præsentia Domini nostri Iesu-Christi in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, 113.

De ratione institutionis Sãctissimi hujus Sacramenti, 114.

De excellentia Sanctissimæ Eucharistiæ super reliqua Sacramenta, 115.

De transubstantiatione, 117.

De culto, & veneratione huic Sanctissimo Sacramento exhibenda, ibidem.

De asservando Sacræ Eucharistię Sacramẽto, & ad infirmos deferendo, 119.

De præparatione adhibenda, ut dignè quis Sacram Eucharistiam percipiat, ibidem.

De usu admirabilis hujus Sacramenti, 120.

Canones de Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento, 122.

Decretum de reformatione, 125.

Decretum prorogationis difinitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salvi-conductus Protestantibus dandi, 132.

Savuf-conductus datus protestantibus, 135.

SESSIO XIV.

Doctrina de Sanctissimis Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis, 136.

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ, 137.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi, 139.

De Partibus, & fructu hujus Sacramenti, 140.

De Contritione, 141.

De Confessione, 143.

De

De Ministro hujus Sacramenti, & Absolutione, 147.
De casuum reservatione, 149.
De Satisfactionis necessitate, & fructu, 151.
De operibus Satisfactionis, 154.
Doctrina de Sacramento Extremæ-Unctionis, ibidem.
De institutionis Sacramenti Extremæ-Unctionis, 155.
De effectu hujus Sacramenti, 156.
De Ministro hujus Sacramenti, & tempore quod dari debeat, ibid.
Canones de Sanctissimo, & Pœnitentiæ Sacramento, 158.
Canones de Sacramēto Extremæ-Unctionis, 163.
Decretum de reformatione, 164.
SESSIO XV.
Decretum prorogationis Sessionis, 178.
Salvus-conductus datus Protestantibus, 180.
SESSIO XVI.
Decretum suspensionis Concilii, 185.
Bulla celebrationis Concilii Tridentini sub Pio IV. Pont. Max. 188.
SESSIO XVII.
Decretum de celebrādo Concilio, 193.
SESSIO XVIII.
Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis, 195.
Salvus-conductus cōcessus Germanicæ nationi, 198.
Extensio ad alias nationes, 203.
SESSIO XIX.
Decretum prorogationis Sessionis, 204.
SESSIO XX.
Decretum prorogationis Sessionis, 205.

SES-

UNED

SESSIO XXI.

Doctrina de communione sub utraque specie,& parvulorum,206.

Laicos,& Clericos nō confitentes,non adstringi jure divino ad Communionem sub utraque specie, 207.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ, 208.

Totum, & integrum Christum ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi, 209.

Parvulos non obligari ad Communionem sacramentalem, 210.

Canones de communione sub utraque specie,& parvulorum,ibid.

Decretum de reformatione, 212.

SESSIO XXII.

Doctrina de Sacrificio Missæ, 224.

De institutione sacrosancti Missæ sacrificii, 225.

Sacrificium visibile, esse propitiatorium pro vivis,& defunctis, 227.

De Missis in honorem Sanctorum, 228.

De Canone Missæ, ibidem.

De solemnibus Missæ sacrificii ceremoniis, 229.

De Missa in qua solus Sacerdos communicat, 230.

De aqua, in Calice offerendo, vino miscenda, 231.

De Missa vulgari lingua passim non celebrāda; & mysteriis ejus populo explicandis, ibid.

Prolegomenon Canonū sequentium, 232.

Canones de Sacrificio Missæ, 233.

Decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ, 235.

Decre-

UNED

Decretum de reformatione, 238.

Decretum super petitione concessionis Calicis, 249.

SESSIO XXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnandos errores nostri temporis, 250.

De institutione Sacerdotii novæ legis, ibidem.

De septem Ordinibus, 251.

Ordinem verè esse Sacramentum, 252.

De Ecclesiastica Hierarchia, & ordinatione, ibidem.

Canones de Sacramento Ordinis, 254.

Decretum de reformatione, 256.

SESSIO XXIV.

Doctrina de Sacramẽto Matrimonii, 281.

Canones de Sacramẽto Matrimonii, 283.

Decretum de reformatione Matrimonii, 286.

Decretum de reformatione, 297.

SESSIO XXV.

Decretum de Purgatorio, 336.

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & Sacris Imaginibus, 337.

De regularibus, & Monialibus, 342.

Decretum de reformatione, 365.

Decretum de continuãda Sessione in diem sequentem, 398.

Continuatio Sessionis, ibidem.

Decretum de Indulgentiis, ibidem.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis, 400.

De Indice librorum, & Catechismo, Breviario,

UNED

tio, & Missali, 401.
De loco Oratorum, ibidem.
De recipiendis, & observandis Decretis Concilii, 402.
De recitandis Decretis Concilii, sub Paulo III. & Iulio III. in Sessione, 403.
De fine Concilii, & confirmatione petenda à Sanctissimo Domino nostro, 404.
Acclamationes Patrũ in fine Concilii, 405.
Confirmatio Concilii, 407.
Bulla S. D. N. Pii divina Providentia Papæ IV. super confirmationem œcumenici Generalis Concilii Tridentini, 409.

IN-

UNED

INDEX

CAPITULORUM, ET CANONUM CONCILII TRIDENTINI.

A

AB Adventu, 297.
Abbates, 360.
Abbatibus, 266.
Abbatiſſa, 349.
Ad Cathedralium, 87.
Ad conſumationem, 79.
Ad majores, 93.
Adminiſtratores, 146.
Ad minores, 46.
Admonet, 377.
Adverſus, 60.
Anathemati, 358.
Apoſtolus, 310.
Attendant, 352.

B

BEneficia, 91.
Bonifacii, 346.

C

CApitula, 77.
Capitulum, 324.
Cauſæ criminales, 308.
Cauſæ Epiſcoporũ, 132.
Cauſæ omnes, 332.
Cenſuræ, 353.
Cæterum, 139.
Circa, 147.
Cogit, 367.
Commune, 115.
Concedit, 344.
Conſuetudo, 119.
Contingit, 374.
Contritio, 141.
Controverſias, 354.
Cum adoleſcentiũ, 272.
Cum autem, 251.
Cum beneficia, 215.
Cum Catholica, 336.
Cum dignitates, 314.
Cum ea omnia, 398.
Cum Eccleſiaſticus, 325.
Cum etiam, 172.
Cum ex eo, 178.

UNED

Cum ex notariorũ, 247.
Cum hoc tempore, 44.
Cum honestius, 166.
Cum illud, 219.
Cum in beneficiis, 376.
Cum multa, 222.
Cum non decet, 213.
Cum nullus, 271.
Cum pleraque, 361.
Cum potestas, 398.
Cum præcepto, 257.
Cum propriè, 164.
Cumque natura, 229.
Cum Scripturæ, 252.
Cum verò, 52. 129.
Cupiens, 335.
Curent, 96.

D

Decernit, 293. 331. 387.
Declarat, 48. 177. 401.
Demum, 151.
Denique, 210.
Detestabilis, 394.
Dispensationes, 243.
Disponuntur, 48.
Docet experientia, 290.
Docet præterea, 140. 154.

E

Eadem, 35. 72. 87. 125. 132. 197. 203. 212. 238. 256.
Ecclesiarum, 77.
Ecclesiis, 261.
Episcopi per, 262.
Episcopi, 216. 241. 245. 312.
Episcopis, 75.
Episcopus familiarem, 265.
Episcopus, quoscumque, 168.
Ego salvator, 114.
Et cum Sancta, 228.
Et quamvis, ibidem.
Et quia, 174.
Et quoniam, 130. 166. 227.
Etsi Missa, 231.
Ex institutione, 143.
Expedit, 327.

F

Facultates, 94.

Grave,

UNED

G

GRave, 295.

H

HAc igitur, 61.
Hæc omnia, 363.
Hæc sacrosancta, 102.
Hanc, 50.

I

IAm vero, 156.
Illustrissimi, 404.
In commutationibus, 244.
In Ecclesiis, 323.
In electione, 348.
In exemptorum, 95.
Inferiora, 89.
In Monasteriis, 352.
In nomine, 22.
In pluribus, 321.
In quacumque, 355.
Instituta, 155.
Insuper cum, 169. 249.
Insuper declarat, 209.
Insuper eadem, 27. 197. 280. 335.
Insuper hortatur, 400.
Ita plerumque, 96.
Itaque, 207.
Iulius, 105.
Iustitiæ, 292.

L

LEgati, 244.
Libertati, 357.
Liceat Episcopis, 309.
Locorum, 92.

M

MAgnam, 385.
Mandat, 337.
Matrimonii, 281.
Minores, 267.
Monasteria, 350. 351.
Monet, 231.
Multi, 294.

N

NEmini, 343.
Nemo autem, 59.
Nemo etiam, 176.
Nemo, quacumque, 88.
Nemo quoque, 57.
Nihil est, 238.
Non licet Capitulis, 93.
Nō liceat præterea, 177.

Non

UNED

Non poteſt, 392.
Non ſunt, 386.
Nulla quoque, 356.
Nullis, 78.
Nullus in poſterũ, 268.
Nullus itaque, 117.
Nullus prima, 263.

O

OMnes, 168.
Optandum, 365.
Optaret, 230.
Ordinarii, 90.
Ordinationes, 265.

P

PAtriarchæ, 303.
Paulus, 1. 97.
Pius, 188.
Placet, 17. 100. 109. 193.
Poſtremo, 397.
Prædicationis, 306.
Præſentati, 95.
Præterea declarat, 208.
Præterea quia, 173.
Præterea ſancta, 292.
Prima, 262.
Primum, 45.
Principio, 113.
Prohibet, 345.
Provincialia, 301.

Q

QUæ alias, 311.
Quacũque, 220.
Quã turpe, 387.
Quamvis autem, 53.
Quamvis excommunicationis, 369.
Quamvis hæc, 104.
Quamvis Presbyteri, 270.
Quanta, 235.
Quia illiterati, 218.
Quia verò, 39. 171. 175. 232.
Quibus verbis, 47.
Quicumq; de cętero, 89.
Quicumque in Cathedrali, 242.
Quicumq; poſt hac, 240.
Quicumque Regularis, 359.
Qui piè, 270.
Qui verò, 59.
Quoad uſum, 120.
Quo factum, 46.

Quo-

Quoniam ab Eccleſiaſtico, 212.
Quoniam autem, 117.
Quoniam diverſis, 403.
Quoniam igitur, 149.
Quoniam non ignorat, 342.
Quoniam ob malitioſam, 383.
Quoniam pleræq; 319.
Quoniã privilegia, 313.
Quoniam ſub, 225.
Quoniã verò, 131. 252.

R

RAtio, 372.
Regularia, 175.
Regularis, 355.
Res porrò, 156.
Reus, 128.

S

SAcrificium, 250.
Sacroſancta, 18. 25. 110. 111. 135. 136. 180. 185. 195. 198. 204. 205. 206. 223. 224. 401.
Sancta Synodus, 264.
Sic ergo, 54.
Sicuti legitima, 379.
Sicut publicè, 393.
Si ea, 137.
Si in quibuslibet, 297.
Similiter, 58.
Si non decet, 119.
Siquem Clericorũ, 247.
Si quis dixerit, 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 122. 123. 124. 125. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 210. 211. 233. 234. 254. 255. 256. 283. 284. 285. 286.
Si quis hoc, 32.
Si quis hominem, 69.
Si quis in quolibet, 70.
Si quis intra, 293.
Si quis juſtificationis, 68.
Si quis liberum, 65.
Si quis magnum, 68.
Si quis negaverit, 122. 123. 124. 159. 160. 211.
Si quis non confitetur, 29.

Si

Si quis parvulos, 33.
Si quis per Iesu-Christi, 34.
Si quis post acceptam, 71.
Si quis Sacraméta, 158.
Statuit, 373. 391.
Subdiaconi, 269.

T

TAmetsi, 286.
Tanta, 402.
Testes, 132.

V

VErum, 46.
Visum, 154.
Vniones, 91.
Vt etiam, 217.
Vt fidelis, 309.
Vt fides, 30.
Vt paternæ, 390.
Vt Sanctorum, 272.

BUL-

BULLA INDICTIONIS SACRI OECUMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI SUB PAULO TERTIO PONTIF. MAXIM.

Paulus Episcopus, Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

INitio nostri hujus Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed propter suam magnam bonitatem Dei Omnipotentis providentia nobis commisit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum ferè omnium nostra Pastoralis solicitudo, & vigilia esset vocata: cupiebamus quidem mederi Christianæ Reipub. malis quibus illa jam dudum vexata, & propemodum oppressa est; sed ipsi etiam, ut homines, (a) *circundati infirmitate, ad tantum onus tollendum, impares vires nostras esse sentiebamus: nam cum pace opus esse intelligeremus ad liberandam, & conservandam à plurimis impendentibus periculis Rempub. omnia invenimus odiis, & dissentionibus plena, dissentientibus præsertim Principibus iis inter se, quibus summa rerum pœnè omnis à Deo permissa est. Cum* (b) *unum ovile, & unum Pas-*

(a) Heb. 3. (b) Joan. 10.

UNED

torem Dominici gregis, ad integritatem Christianæ Religionis, & ad cœlestium bonorum spem in nobis confirmandam, necessarium duceremus; schismatis, disidiis, hæresibus erat Christiani nominis divulsa jam penè, & lacerata unitas. Cum tutam atque munitam ab infidelium armis, atque insidiis Rempub. optaremus, nostris erratis, nostraque cunctorum culpa, Dei videlicèt ira peccatis nostris imminente, Rhodus fuerat amissa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Austriam, & Illiricum terra, marique bellum: cum impius, & immitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret; nostrorumque inter se odia, & dissentiones suam bene gerendæ rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæresum, dissensionum, bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus: primum (a) *conjecimus in Domino cogitatus nostros, ut ipse nos nutriret, animumque nostrum firmitate, & robore, mente, consilio, sapientiaque instrueret: deinde, animo repetentes majores nostros, sapientia admirabili, & sanctitate præditos, sæpè in summis Christianæ Reipub. periculis remedium optimum, atque opportunissimum, œcumenica Concilia, & Episcoporum generales conventus adhibuisse; ipsi quoque; animum ad generale habendum Concilium adjecimus: exqui-*

sis

(a) Psalm. 54.

UNED

sitisque Principum sententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem esse consensio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam sancto opere inveniissemus œcumenicum Concilium, & generalem eorum Episcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conventum in Civitate Mantuæ indiximus, anno Incarnationis Domini, sicut literis, & monumentis nostris testatum est, millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri tertio, ad x. Kalend. Jun. inchoandum; spem propè certam habentes fore, ut cum illic in nomine Domini essemus congregati, ipse, (a) sicut promisit, Dominus in medio nostrum affuturus, & bonitate ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris sui facilè depulsurus esset. Sed ut semper insidiatur piis actionibus humani generis hostis; primùm, contra omnem spem, & expectationem nostram, denegata fuit nobis Mantuana Civitas, nisi aliquas conditiones subiremus ab institutis majorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque, ac hujus Sanctæ Sedis, ac nominis Ecclesiastici dignitate, libertateque prorsus alienas; quas in aliis nostris literis expressimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque deligere Civitatem necesse habuimus: quæ cum non statim nobis occurreret idonea & apta; ad sequentes Kalend. Novemb. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim sævus & per-

(a) Matth. 2.

UNED

petuus hostis noster Turca, ingenti classe Italiam adortus, aliquot oppida in littoribus Apuliæ cepit, vastavit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore, & periculo omnium, muniendis littoribus nostris, finitimisque auxilio juvandis fuimus occupati: nec tamen interea destitimus consulere & hortari Christianos Principes, ut, de idoneo ad habendum Concilium loco quid sentirent, nobis exponerent: quorum cum esset incertæ, variæque sententiæ, tempusque diutiùs, quàm erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque, ut arbitramur etiam concilio; Vincentiam elegimus, urbem copiosam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia tùm aditum patentem, tum stationem omnibus liberam, atque tutam in primis in se habentem; sed, cùm jam tempus longius progressum esset, novæque urbis electionem omnibus significari conveniret, jamque Kalendæ Novemb. appetentes facultatem hujus divulgationis excluderent; hiemsque esset propinqua: rursus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum sequens ver, Maiique futuras Kalendas, compulsi fuimus. Qua re firmiter constituta, atque decreta, cùm & nos ipsos, & cætera omnia ad eum benè agendum, Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes interesse cum celebrationis Concilii, tum universæ Christianæ Reipub. Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire; charissimos in

Christo

UNED

Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Christianissimum Regem Franciscum, duo præcipua Christiani nominis firmamenta, atque subsidia, orare, atque obsecrare instituimus; ut ad colloquium inter se, & nobiscum una convenirent, quorum quidem apud utrumque literis, Nunciis & à latere nostro missis, ex venerabilium fratrum nostrorum numero Legatis, sæpissimè egeramus, ut ex simultate & dissidiis ambo in unum fœdus & piam amicitiam vellent convenire, labentibusque succurrere Christianis rebus: quarum servandarum cum esset illis potestas à Deo præcipuè tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere: quo nos quoque longum iter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium, Dei & pacis conciliandæ causa suscepimus: neque prætermisimus intereà, cùm tempus Concilii præstitutum, Kalendæ videlicet, Maiæ appropinquarent, tres Legatos summæ virtutis ac auctoritatis à latere nostro, de numero eorundem fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, Vincentiam mittere, qui initium Concilii facerent; Prælatosque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent esse opus, agerent, & tractarent; quoad nos ab itinere & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim verò in illud san-

UNED

ſanctum opus maximèque neceſſarium, tractationem videlicèt pacis inter Principes, incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus, cujus freti clementia noſmetipſos itineris & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpè, tamque vehementer Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraveramus, ut ſimultates deponerent, ut ſocietatem coirent, ut Chriſtianæ Reipub. in maximum & propinquum jam adductæ diſcrimen, communibus ſtudiis & ſubſidiis opitularentur. Jam verò teſtes illæ vigiliæ atque curæ, illi diurni nocturnique animi noſtri labores, graveſque ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam plurimas jam ſuſcepimus: nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt: quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum. Ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus: Quod ſiqui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem dolemus quidem; ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum & doctrinam patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos (a) *haberi dignos, qui*

pro

(a) Act. 5. in fine, & 2. Cor. 11.

UNED

pro nomine Jesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur. Verum in illo congressu colloquioque nostro, quod Niceę habitum est, etsi, peccatis nostris impedientibus, inter duos Principes vera & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ sunt: quarum opportunitate nos sperantes & Sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate perfici posse pacem; apud Principes institimus, ut & ipsi venirent ad Concilium, & Prælatos suos præsentes ducerent, absentesque acerserent. Qui cum de utroque se excusassent; quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset, & Prælatos, quos secum habuissent, itinere atque impendiis fessos atque exhaustos, recreare & refici oporteret; nos hortati sunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus. Qua in re concedenda cum essemus aliquantum difficiles, literas interim à Legatis nostris, qui Vincentiæ erant, accepissemus, transacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam se contulisse. Quo nūtio accepto, cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concesimus, ut differretur tempus agendi Concilii usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ Resurrectionis. Cujus nostri præcepti, spectationisque decretæ literæ Genuæ anno Incarnationis Domini M.D.XXXVIII.

iv.

UNED

iv. Kalend. Julii facta, publicataque sunt. Atque hanc dilationem eo propensius fecimus, quod pollicitus est nobis uterque Princeps Legatos suos Romam, ad nos se missurum, ut ea quæ ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Niceæ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur & tractarentur, & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio Concilii celebrationi præponeretur, cum ipsum Concilium, pace facta; multo deinde utilius & salutarius Christianæ Reipub. futurum esset. Semper enim hæc pacis spes nobis iniecta Principum nos voluntatibus assentiri hortata est: quam spem vehementer auxit post discessum à Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se benevola amicaque congressio: quæ, maxima nostra cum lætitia, à nobis intellecta, confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cum & expeteremus, & urgeremus; nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam charissimo in Christo filio nostro, Ferdinando, Regi Romanorum, videretur, actionem Concilii, nisi pace facta, suscipi non oportere; cunctique à nobis per literas suosque Oratores contenderent, ut alias rursus temporis prorogationes faceremus; præcipuè autem instaret Serenissimus Cæsar, promisisse se demonstrans iis, qui à Catholica unitate dissentiunt,

se

UNED

se operam suam apud nos interposit urum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur: quod ante suam in Germaniam profectionem aptè non posset fieri: Nos, eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cùm præsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Prælatos Vincentiam convenisse; prorogationis nomen jam fugientes, quod tam sæpè frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad nostrum & Sedis Apost. beneplacitum suspendere maluimus. Itaque fecimus, & de suspensione hujusmodi, literas ad singulos supradictorum Principum decima die Junii M.D.XXXIX. dedimus, sicut ex illis perspicuè potest intelligi. Ea itaque suspensione necessario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, pacisque aliqua concluſio expectatur: quæ & dignitatem postea, frequentiamque Concilio, & Christianæ Reipup. præsentiorem salutem erat allatura, Christianæ interea res indeterius quotidie prolapsæ sunt. Hungaris, Regi ipsorum mortuo, Turca vocantibus. Ferdinando Rege bellum in eos movente, Belgis ad defectionem à Cæsare ex parte quadã incitatis, cujus defectionis cõprimendæ causa per Galliam amicissime, & cũ Rege Christianissimo concordissime magno benevolæ inter eos voluntatis indicio transiens in Belgas Serenissimus Cæsar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniæ Principum & Civitatum, tractandæ ejus, quam dixerat, concordiæ causa habere cœpit.

Sed

UNED

Sed cum, ſpe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus tractandæque concordiæ ad majores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur, inducti fuimus ad priſtinum Concilii generalis remedium reverti, idque per Legatos noſtros S.R.E. Cardinales, ipſi Cæſari obtulimus, quod etiam poſtremo, & præcipuè in Ratiſponenſi Conventu egimus, cum illic dilectus filius noſter Gaſpar, titul. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, ſumma doctrina & integritate Legatum noſtrum ageret, nam eum id, quod ne accideret, anteà veritati eramus, ex ejus Conventus ſententia peteretur à nobis, ut ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declaremus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur, idque nobis, ut concederemus, neque Chriſtiana, & Catholica veritas, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ dignitas permitteret: palam potius Concilium, ut quàm primùm fieret, proponi mandavimus. Neque verò in alia unquam ſententia, & voluntate fuimus, quàm ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum & generale congregaretur: ſperabamus enim ex eo & pacem Populo Chriſtiano, & Chriſtianæ Religionis integritatem poſſe recuperari; veruntamen id cum bona gratia & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. (a) *Quam voluntatem dum expectamus, dum obſervamus tempus abſconditum, tem-*

(a) Pſalm. 63.

UNED

tempus beneplaciti tui, ô Deus: aliquando tandem decernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in pejus ruere. Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu mœroreque afflictis, nullius jam Principis consensum expectare, sed tantum Dei Omnipotentis voluntatem, & Christianæ Reipub. utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus; cuperemusque cum universæ Christianorum saluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos novo Concilii habendi loco consulere, aliquotque locis propositis ipsam Tridentinam Civitatem ab ipsis desiderari videremus; nos etsi in citeriore Italia commodius omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate defleximus. Itaque Tridentinam (a) Civitatem elegimus: qua in civitate œcumenicum Concilium ad proximè venturas Kalend. Novemb. haberetur: idoneum locum illũ statuentes, quòd ex Germania quidem, aliisque Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispania, cæterisque Provinciis remotioribus non difficiliter Episcopi & Prælati convenire possent.

Dies

(a) In extrema Italiæ hora, seu finibus. Venetorum Germaniam versus fita est, amœnissimo loco.

UNED

Dies autem Concilii ea à nobis spectata est ; quæ spatium in se haberet & publicandi per Christianas nationes nostri hujus decrtii & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quominus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilii loco, (a) *sicut quibusdam constitutionibus alias præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ Reipub. quæ tot detrimentis & calamitatibus affecta est, noluimus : & tamen videmus tempora: agnoscimus difficultates: quid sperari possit ex consiliis nostris, incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est :* (b) *Revela Domino viam tuam, & spera in eo, ipse faciet: magis Dei clementiæ & misericordiæ confidere, quam nostræ inbecillitati diffidere, constituimus. Sæpè enim fit in bonis operibus incipiendis, ut, quod humana consilia non valent, divina virtus efficiat. Hujus igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac Beatorum ejus Apostolorum Petri & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, fræti atque subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio & assensu sublata, amotaque suspensione, de qua suprà commemoratum est, quam per præsentes tollimus & amovemus, sacrum œcumenicum, & generale Concilium in civitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibusque nationibus opportu-*

(a) Conc. Constantiense Sess. 39. (b) Psal. 36.

UNED

tuno, ad Kalendas proximas Novemb. anni præsentis ab Incarnatione Domini MDXLII. incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipsius gloriam atque laudem, & Christiani totius populi salutem absolvendum perficiendumque indicimus, annuntiamus, convocamus, statuimus, atque decernimus: omnes omnibus ex locis tàm venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quàm alios quoscumque, quibus jure aut privilegio in Conciliis generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis ut juris jurandi, quod nobis & huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, aliisque sub pœnis jure aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum adversus non accedentes ferri & proponi solitis, mandantes, aretèque præcipientes, ut ipsimet, nisi forte justo detineantur impedimento; de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per suos legitimos procuratores & nuntios, sacro huic Concilio omnino adesse & interesse debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Christianissimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si alias unquam, hoc quidem tempore maximè santissimæ Christi fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris; rogantes atque obsecrantes per viscera misericordiæ Dei & Domini nostri Jesu Christi, cuius fidei veritas & reli-

religio, & intus & extra graviter jam oppugnantur, ut, si salvam volunt Christianam esse Rempub. si se Domino obstrictos & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam & negotium; ipsimet ad sacri Concilii celebrationem ventant, in quo ipsorum pietas atque virtus communi utilitati, salutisque suæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ plurimum est profutura. Sint autem, id quod nollemus, accedere ipsi non poterunt, at graves saltem viros legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisque & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis verò ut id curent, quod ipsis facillimum est, ut ex suis cujusque regnis, ac Provinciis, Episcopi & Prælati sine tergiversatione & mora ad Concilium proficiscantur: quod maximè quidem à Prælatis Principibusque Germaniæ Deum ipsum, atque nos impetrare æquum est, ut cum eorum præcipuè causa, ipsisque cupientibus Concilium indictum sit, & in ea civitate indictum, quæ ab eis est desiderata, non graventur ipsi sua cunctorum præsentia id celebrare & ornare; quo melius atque commodius, quę ad integritatem & veritatem Christianę religionis, quę ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quę ad Christianorum inter se tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quę ad repellendos impetus Barbarorum, & Infidelium, quibus illi

uni-

UNED

universam Christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus præeunte, & lumen sapientiæ suæ ac veritatis mentibus nostris præferente, agi in dicto sacro œcumenico Concilio & conspirante omnium charitate consuli, tractari, confici, ad optatosque exitus deduci quàm primùm & quàm optimè possint, atque ut nostræ hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet perveniant: neve quis illorum ignorantiæ excusationem prætendat, cum præsertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ essent intimandæ, tutus forsitan pateat accessus, volumus & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari solita est palam clara voce per curiæ nostræ Cursores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ partis, & campi Floræ solito loco affigantur, ubi ad lectionem & notitiam cunctorum aliquandiù expositæ pendeant: cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque hujusmodi, omnes & quoscumque, quos antedictæ nostræ literæ comprehendunt, post spatium duorum mensium à die literarum publicationis, & affictionis, ita volumus obligatos esse atque adstrictos, ac si ipsimet illæ coram lectæ, & intima-

tæ

UNED

tæ essent, transumptis quidem earum quæ manu publici Notarii scripta, aut subscripta, & sigillo personæ alicujus Ecclesiasticæ, in dignitate constitutæ munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, annuntiationis, convocationis, statuti, decreti, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ M.D.XLI. Kalend. Jun. Pontificatus nostri, anno VIII.

Blosius.

Hier. Dan.

SACRO.

UNED

SACROSANCTI OECUMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI, SUB PAULO III. PONT. MAX.

SESSIO PRIMA,

CELEBRATA
DIE XIII. MENSIS DECEMBRIS.
ANNO DOM. M.D.XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacet ne vobis, ad laudem & gloriam Sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianę, ad extirpationem hæresum, ad pacem & unionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri, & Populi Christiani, ad depressionem & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere & declarare, Sacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, & inceptum esse? *Responderunt*: Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

ET cum proxima sit celebritas Nativitatis Domini nostri Jesu-Christi; & subsequantur

UNED

aliæ festivitates labentis, & incipientis anni, placet ne vobis primam futuram Sessionem habendam esse die Iovis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Januarii, anni Domini M.D.XLVI? *Responderunt*: Placet.

SESSIO SECUNDA,

CELEBRATA

DIE VII. MENSIS JANUARII. M. D. XLVI.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis.

SAcrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sædis Legatis, agnocens cũ Beato Jacobo(*a*) Apostolo, quòd omne datũ optimum, & omne donum perfectum desursũ est, descendens à Patre luminum; qui iis, qui postulant à se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens, quod initium sapientiæ est timor (*b*)Domini: statuit & decrevit, omnes & singulos Christifideles, in Civitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout, exhortatur, ut se à malis & peccatis hactenus cõmissis emẽdare, ac de cætero in timore Dñi ambulare, &

(a) *Jacob.* 1. (b) *Prov.* 1. & 9. *Psal.* 110. *Eccl.* 1. *Gal.* 5.

UNED

& desideria carnis nō perficere, orationibus instare, sæpius confiteri, Eucharistiæ Sacramentum sumere, Ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Episcopos verò, & quoscumque alios, in ordine Sacerdotali constitutos, œcumenicum Concilium in ea Civitate concelebrantes, ut assiduè in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes, & preces offerre, Sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis resurrexit, ac Spiritum Sanctum in Discipulos infudit, (a) peragere satagant, facientes, sicut idem Spiritus Sanctus per Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: ut quietam & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent saltem singulis sextis Feriis in memoriam Passionis Domini, & eleemosynam pauperibus erogent; in Ecclesia autem Cathedrali singulis quintis Feriis celebretur Missa de Spiritu Sancto, cum Litaniis, & aliis orationibus ad hoc institutis; in aliis verò Ecclesiis eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & ora-

(a) *Actor.* 2, 1. *Thim.* 2.

UNED

tiones: (a) tempore autem, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; sed ore, & animo celebranti assistatur. Et quoniam (b) oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domui suę benè prępositos; hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa (c) servet sobrietatem, moderationemque ciborum, deinde cùm in eo loco sæpè otiosi sermones oriri soleant, (d) ut ipsorum Episcoporum mensis divinarum Scripturarum lectio admisceatur: familiares verò suos unusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores, vitia demùm fugiant, & virtutes amplectentur, & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præseferant, sicut decet ministros ministrorum Dei. Ad hæc, cum hujus Sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, ut propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jesu-Christo, qui (e) vera lux, est annuente, candor puritasque refulgeat, & ea quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præsertim, qui sacrarum li-

(a) *Infra sess. 22. in decr. de obser. in cel. Miss.* (b) 1. *Thim.* 3. (c) *Tit.* 1. 1. *Thim.* 3. *c. fin. q.* 7. *cum sim. Conc. Tol.* 3. *cap.* 6. *Conc. Rhe. c.* 27. *Eus. in* 4. *dec. & infess.* 25. *c.* 1. *de refor.* (d) *Euseb.* 1. *Epist.* 3. (e) *Joan.* 1. *c. cum ex injuncto, de hær.*

UNED

literarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent quibus potissimum viis & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quo maturius, & consultius damnari damnanda, & probāda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & patrem Domini nostri Jesu-Christi.

In sententiis verò dicendis, juxta (*a*) Toletani Concilii statutum in loco benedictionis considentibus Domini Sacerdotibus, nullus debeat, aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare; nullis etiam falsis vanisvè, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicii acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa Sacra Synodus statuit, ac decrevit, quod, si forte contigerit aliquos debito in loco(*b*) non sedere, & sententiam, etiam sub verbo, *Placet*, proferre, Congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præjudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Jovis quartam mensis Februar. proximè venturi.

SESSIO

(a) *Conc. Tol.* 11. *c.* 1. *Conc. Const. sess.* 1. *in princ. c. in loc.* 5. *q.* 4. *Vide &* 4. *Tol. c.* 3. (*b*) *Idem in conc. repetitur Episcopis forma præscripta est* 1. *Brac. c.* 24.

UNED

SESSIO TERTIA,

CELEBRATA

DIE IV. MENSIS FEBRUARII.

M. D. XLVI.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN Nomine ſanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

Hæc ſacroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea preſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, (*a*) magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis continentur, quorum cauſa præcipuè eſt congregata; agnoſcens autem cum Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem adversùs carnem & ſanguinem, ſed adversùs ſpirituales nequitias in cœleſtibus, cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus ſumentes (*b*) ſcutum Fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt verbum Dei. Itaque, ut hæc pia ejus ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat, ante omnia ſtatuit, & decernit,

præ-

(a) *Epheſ. 6.* (b) *C. qui reſiſt.* 11. *q.* 1.

UNED.

prætermittendam esse confessionem fidei (*a*); Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Cõciliis hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere consuevere : quo solo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles cõfirmarunt. Quare symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, tamquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessario conveniunt, ac fundamentum firmum & unicum, contra quod portæ Inferi nunquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit ; quod quidem hujusmodi est.

CREDO in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium: & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine ; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt ; qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de Cœlis, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est ; Crucifixus etiam pro nobis sub Pon-

(*a*) *Conc. Nic. Conc. Rom. sub Jul. I. Concil. Hippen. in prin. Concil. Const. 6. actio* 17. *cum simil. cap.* 1. *di.* 15. *c. Baptizandos, cum seq. de conse. d.* 4. *cap.* 1. *de Sum. Tri.*

UNED

Pontio Pilato, Passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die, secundùm Scripturas; & ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos; cujus Regni non erit finis: & in Spiritũ Sanctum Dominum, & vivificantem; qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas: & unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diversis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in via esse, quo huc veniant; cogitansque omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda, eò majoris apud omnes existimationis & honoris videri posse, quò (a) majori fuerint, & pleniori Patrum consilio & præsentia sancita, & corroborata; statuit, & decrevit, futuram Sessionem post præsentem celebrandam esse die Iovis, quæ subsequetur Dominicam Lætare, proximè futuram; interim tamen non differri discussionem

&

(a) *Vide infra Catalogum eorum, qui Concilio interfuerunt sub Pio IV.*

UNED

& examinationem eorum quæ ipsi Synodo discutienda & examinanda videbuntur.

SESSIO QUARTA,

CELEBRATA

DIE VIII. MENSIS APRILIS.

M. D. XLVI.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, hoc sibi perpetuo ante oculos proponens, ut sublatis erroribus, puritas ipsa Evangelii in Ecclesia conservetur: quod (*a*) promissum antè per Prophetas in Scripturis sanctis. Dominus noster Jesus Christus Dei Filius, proprio ore primùm promulgavit; deinde per suos Apostolos tanquam fontem omnis & salutaris veritatis, & morum disciplinæ, (*b*) omni creaturæ prædicari jussit: perspicienſque hanc veritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut (*c*) ab ipsis Apostolis, Spiritu

(a) *Ier.* 31. *f.* (b) *Matthæ. & Mar. ult.* (c) 2. *Th.* 2. *c. Ecclesiasticarum, distint.* 11. *&c. cum Marthæ, de celebr. Miss. Conc. Senonense tempora Clement. VII. dec.* 5.

UNED

ritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt; orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris, quàm novi Testamenti, cùm utriusque unus Deus sit auctor, necnon traditiones ipsas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel ore tenus a Christo, vel à Spiritu S. dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentia suscipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum (a) indicem huic decreto adscribendum censuit; ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. Sunt verò infrà scripti: Testamenti veteris, quinque Moysi, id est, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Iosue, Iudicum, Ruth, quatuor regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Esther, Iob, Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum Canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Ieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id est, Osea, Ioel, Amos, Abdias, Ionas, Michæas, Nahum, Abacuc, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus & secundus.

(a) *In Can. Apost. ca. 84. Innoc. I. epist. 3. c. 7. Gelasius in Concil. 70. ep. Conc. Laod. c. 59. Conc. Cart. 3. c. 47. c. sancta Romana, dist. 15. & fine ep. Eugen. in Conc. Florentin. ad Armenos.*

UNED

dus. Testamenti novi, quatuor Evangelia, secundùm Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem: Actus Apostolorum à Luca Evangelista conscripti: quatuor decim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apostoli duæ, Ioannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli una, Iudæ Apostoli una, & Apocalypsis, Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cũ omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris & Canonicis non susceperit, & traditiones prędictas sciens & prudens contempserit; anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine & via ipsa Synodus, post iactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimoniis ac præsidiis in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Decretum de editione & usu Sacrorum Librorum.

Insuper eadem Sacrosancta Synodus considerãs non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circunferuntur, Sacrorum Librorum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit, & declarat, ut

UNED

ut hæc ipsa vetus & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam reiicere quovis prætextu audeat, vel præsumat.

Præterea, ad (a) coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, Sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum, quē tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu & interpretatione Scripturarum Sanctarum, aut etiam (b) contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam Sacram interpretari audeat; etiam si hujusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarētur, & pœnis à jure statutis puniātur.

Sed & (c) Impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere volens, qui jam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum, ipsos Sacræ Scrip-

(a) C. *Hæres. & c. Quidam in fin.* 24. q. 3. *infra ses.* 13. *c.* 1. (b) *Sic Synem in Trul. c.* 19. *quam put. Const.* 6. *c. Exiit. circa fin. de verb. sign. in* 6. (c) *Vide inf. de lib. prohibit. regulam* 10. *nunc etiam censuris Bullæ Cœnæ Impressores Librorum prohibitorum innodantur.*

UNED

Scripturæ libros,& ſuper illis annotationes,& expoſitiones quorumlibet indifferenter,ſæpè tacito, ſæpè etiam ementito,prælo,& quod gravius eſt ſine nomine Auctoris imprimunt;alibi etiã impreſſos Libros hujuſmodi temerè venales habent; decernit,& ſtatuit,ut poſt hac Sacra Scriptura, potiſsimùm verò hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quàm emendatiſsimè imprimatur; nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quoſvis libros de rebus Sacris ſine nomine Auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primùm examinati probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis & pecuniæ in Canone(a)Concilii noviſsimi Lateranenſis appoſita. Et, ſi Regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujuſmodi, licentiam quoque à ſuis Superioribus impetrare teneantur recognitis per eos Libros, juxtam formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel evulgant, niſi anteà examinati probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubjaceant, quibus Impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint,niſi prodiderint auctores; pro auctoribus habeantur. Ipſa verò hujuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideò in fronte libri, vel ſcripti, vel impreſsi, authenticè appareat: idque totum,hoc eſt, & probatio, & examen, gratis fiat: ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc te-

(a) *Vide infra* 2.

UNED

temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba & sententiæ Sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones impias & diabolicas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & præcipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam & contemptum, ne de cæterò quisquam quomodolibet verba Scripturæ sacræ ad hæc & similia audeat usurpare; ut omnes hujus generis homines, temeratores & violatores verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam & celebrandam esse Feria quinta, post Sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO QUINTA,

CELEBRATA

DIE XVII. MENSIS JUNII.

M. D. XLVI.

Decretum de peccato originale.

VT Fides nostra Catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua sinceritate integra & illibata permaneat; (a) & ne po-

(a) *Hebr.* 11.

UNED

populus Christianus omni vento doctrinæ circunferatur; cùm Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, (a) inter plurima mala quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejusque remedio non solùm nova, sed vetera etiam disidia excitaverit: Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes & nutantes confirmandos accedere volens, Sacrarum Scripturarum, & Sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ judicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

1 Si (b) quis non confitetur, Primum hominem Adam, cùm mandatum Dei in Paradyso fuisset transgressus, statim sanctitatem, & justitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per ofensam prævaricationis hujusmodi iram & indignationem Dei, atque ideò mortem, quam antea illi (c) comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub ejus potestate (d) qui mortis deinde habuit imperium, hoc est, diaboli, totumque Adam, per illam prævaricationis offensam, secundùm corpus & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

2 Si-

(a) *Hebr.* 11. (b) *Eph.* 4. *Gen.* 3. (c) 6. *Cele.* 1. *ep.* 1. c. 6. (d) *Gen.* 3.

UNED

2 Siquis Adæ prævaricationem ſibi ſoli, & (a) non ejus propagini, aſſerit noceuiſſe: & acceptam à Deo ſanctitatem, & juſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non nobis etiam eum perdidiſſe; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantùm in omne genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatum, quod mors eſt animæ: anathema ſit: cùm contradicat Apoſtolo dicenti (b) per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt.

3 Siquis hoc Adæ peccatum, quod origine unum eſt, & propagatione, non imitatione tranſfuſum omnibus, ineſt unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium aſſerit tolli, quàm per meritum unius mediatoris Domini noſtri Jeſu-Chriſti, (c) qui nos Deo reconciliavit in ſanguine ſuo; factus nobis (d) juſtitia, ſanctificatio, & redemptio; aut negat ipſum Chriſti Jeſu meritum per Baptiſmi Sacramentum in forma Eccleſiæ ritè collatum, tam adultis quàm parvulis applicari; anathema ſit: quia (e) non eſt aliud nomen ſub cœlo datum hominibus, in quo opor-

(a) *Hebr.* 2. *Conc. Araufic anum.* 2. *cap.* 1. (b) *Rom.* 5. 1. *Cor.* 15. *Conc. Araufic anum* 2. *cap.* 2. (c) *Rom.* 5. *c. Placuit.* 153. *Regenerante, & cap. Queris in fin de Conſ. Diſt.* 4. (d) 1. *Thimot.* 2. *Col.* 1. (e) 1. *Co.* 1. (f) *Act.* 4.

UNED

oporteat nos salvos fieri. Unde illa vox: (a) Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: (b) Quicumq; baptizati estis, Christum induistis.

4 Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit (c) in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; unde fit consequens, ut in eis forma Baptismatis in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur: anathema sit. Quoniã non aliter intelligendũ est id quod dixit Apostolus: (d) Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum etiam parvuli, qui nihil peccatorum in se metipsis adhuc committere potuerunt, ideò in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod genera-

C tio-

(a) *Joan.* 1. (b) *Gal.* 3 1. (c) *Conc. Milevitanum, cap.* 2. *Concil. Afr. c.* 77. *& c. Placuit.* 153. *de conf. dist.* 4. (d) *Rom.* 5. *c. Placuit, c. Quæris, in fin. & c. Regenerante de Conf. dist.* 4.

tione contraxerunt. (a) Nisi enim quis renatus fuerit, ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei.

5 Si quis per Jesu-Christi Dñi nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet; sed illud (b) dicit tantùm radi, aut non imputari: anathema sit. In renatis enim nihil odit Deus: quia (c) nihil est damnationis iis qui verè (d) consepulti sunt cum Christo per Baptismum in mortem: qui (e) non secundùm carnem ambulant, sed, (f) veterem hominem exeuntes, & (g) novum, qui secundùm Deum creatus est, induentes; innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, (h) hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc sancta Synodus fatetur, & sentit: quæ cùm ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed utiliter per Christi Jesu gratiam repugnantibus non valet: quinimò, (i) qui legiti-

(a) *Joan. 3. c. Filius, & c. Non dubisio, de Conf. dist. 4. c. Debitum cum seq. de Bapt.* (b) *Ex c. 13. lib. 1. contra 2. epist. Pelag.* (c) *Rom. 8.* (d) *Rom. 6. & c. Propriè, de Conf. dist. 4.* (e) *Rom. 8.* (f) *Col. 3.* (g) *Eph. 4. c. quomodo renovari, de Pœnit. dist. 2.* (h) *Rom. 8. Gal. 3.* (i) *2. Thim. 2.*

UNED

gitimè certaverit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando (*a*) Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiam Catholicam nunquam intellexisse peccatum appellari, quod verè, & proprie in renatis peccatum sit, (*b*) sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, non esse suæ intentionis, comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem MARIAM, Dei Genitricem; sed observandas esse (*c*) constitutiones fœlicis recordationis Sixti Papæ IV. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innovat.

Decretum de Reformatione,

CAPUT I.

De instituenda lectione Sacræ Scripturæ & liberalium Artium.

EAdem Sacrosancta Synodus, piis Summorum Pontificum & probatorum (*d*) Conciliorum constitutionibus inhærens, easque amplectens, &

(a) *Rom.6.7.& 8. Col.3.* (b) *Resp. c. 13. lib. 1. contra 2. ep. Pelag. & alios locos ejusdem* (c) *Vide infra* 11. (d) *Conc. Lateranen. sub Inn. III. c. 11. Cabilo num. 2. cap. 3. cap. De quibusdam inst.*

UNED

illis adjiciens ; ne cœleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem Spiritus Sanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat, ſtatuit, & decrevit, quòd in illis Eccleſiis, in quibus præbenda, aut præſtimonium, ſeù aliud quovis nomine nuncupatum ſtipendium pro Lectoribus Sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, eos qui præbendam, aut præſtimonium, ſeù ſtipendium hujuſmodi obtinent, ad ipſius Sacræ Scripturæ expoſitionem & interpretationem per ſe ipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneum Subſtitutum, ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cætero verò præbenda, præſtimonium, aut ſtipendium hujuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſe ipſos id munus explere poſſint, conferantur: & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida. (a) In Eccleſiis autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, ſi civitas inſignis, vel populoſa, ac etiam in Collegiatis exiſtentibus in aliquo inſigni oppido, etiam nullius Diœceſis, ſi ibi Clerus numeroſus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præſtimonium, ſeù ſtipendium hujuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodumque, præterquam ex cauſa reſignationis, primò vacatura,

(a) *C. quia & cap. fin. de Magiſt. & infra Seſſ. 23. de ref. c. 28.*

UNED

ra, cui aliud onus incompatibile injunctum non sit, ad eum usum ipsofacto perpetuò constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis Ecclesiis nulla, vel non sufficiens præbenda foret. (a) Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum alicujus simplicis beneficii, ejusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem Beneficiatorum suæ Civitatis, & Diœcesis, vel alias prout commodiùs fieri poterit, de Capituli consilio ita provideat, ut ipsa Sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel consuetudine, vel quavis alia ratione institutæ, propter id minimè prætermittantur. Ecclesiæ verò, quarum annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua est Cleri & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commodè haberi non possit, saltem (b) Magistrum habeant, ab Episcopo cum Consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque Scholares paupere Grammaticam gratis doceat; ut deinceps ad ipsa Sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint. Ideoque illi (c) Magistro Grammatices, vel alicujus simplicis beneficii fructus, quos, tan-

(a) *Infra Sess.* 24. *c.* 15. *de reform.* (b) *Con. Const an.* 6. *c.* 5. *cap.* 1. *& c. Quia, de Mag. Conc. Lat. sub Alex. III. c.* 18. *& sub Innoc. III. c.* 11. *& infra Sess.* 23. *c.* 18. *de refor. Clem. Ne in agro de statu Mon. c.* 2. (c) 2. *de Magi. Is ad prof. sione fidei tenetur ex Bulla Pii IV. In sacrosancta* 1564.

UNED

tandiù percipiat, quandiù in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex Capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persolvatur; vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ, & Diœcesi accommodam; ne pia hæc, utilis, atque fructuosa provisio, quovis quæsito colore, negligatur. In Monasteriis quoque Monachorum, ubi commodè fieri queat, etiam (a) lectio Sacræ Scripturæ habeatur. Quia in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc ut Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. (b) In conventibus verò aliorum Regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, Sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quæ lectio à Capitulis Generalibus, vel Provincialibus assignetur dignioribus Magistris. In gymnasiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterorum omnium maximè necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate & charitate ad Catholicæ fidei defensionem & incrementum, sanæque doctrinæ conservationem & propagationem instituatur: & ubi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, (c) ne sub specie pietatis impietas disseminetur, statuit eadem

(a) *Cui addit Paulus V.* (b) *V. lectionem Hebraicam, Græcam, & Arabicam Const. Apostol.* 1610. (c) *Hinc emanavit Bulla Pii IV. de Profess. Fidei, c.* 13.

UNED

dem Sancta Synodus, neminem ad hujusmodi lectionis Officium tàm publicè, quàm privatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus & scientia examinatus & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in clausstris Monachorum non intelligatur. Docentes verò ipsam Sacram Scripturam, dum publicè in Scholis docuerint, & (a) Scholares, qui in ipsis Scholis studeant, Privilegiis omnibus de perceptione fructuum, Prebendarum, & Beneficiorum suorum, in absentia à jure communi concessis, plenè gaudeant, & fruantur.

CAPUT II.

De Verbi Dei Concionatoribus & Quæstoribus Elemosynariis.

QUia verò Christianæ Reipublicæ (b) non minùs necessaria est prædicatio Evangelii, quã lectio; & (c) hoc est præcipuum Episcoporum munus; statuit, & decrevit eadem Sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum Jesu-Christi Evangelium. Si verò contigerit Episcopos, & alios prædictos, legiti-

(a) *Cap. fin. de Mag.* (b) *Inf. se. 24. c. 4. de ref.* (c) 11. *Tolet. cap. 3.*

UNED

gitimo detineri impedimento, juxta formam(a) Generalis Concilii viros idoneos assumere(b) teneantur ad hujusmodi prædicationis officium, salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtę subjaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque Parochiales, vel alias curam animarum habentes Ecclesias quocumque modo obtineant, per se, vel alios idoneos, si legitimè impediti fuerint, (c) diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, anuntiandoque eis cum brevitate & facilitate sermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat; ut pœnam æternam evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant. Id verò si quis eorum præstare negligat, etiam si ab Episcopi jurisdictione quavis ratione exemptum se esse prætenderet; etiam si Ecclesiæ quovis modo exemptæ dicerentur, aut alicui Monasterio, etiam extra diœcesim existenti, forsan annexæ, vel unitæ, modò re ipsa in diœcesi sint; provida Pastoralis Episcoporum solicitudo non desit, ne illud impleatur: (d) Parvuli pecierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque ubi

ab

(a) *Cap. inter cætera, de offic. Iud. ordin. vide infr.* 8. (b) *Inf. sess.* 24. *de ref. cap.* 4. (c) *Conc. Const.* 6. *cap.* 8. *c. Exiit, parag. habetur etiam, de verbor. signi. in* 6. *Conci. Lat. ult. sess.* 11. (d) *Ierem. Thes.* 4.

UNED

abEpiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per Cenſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias, ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, ſi ei ſic expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipicens officium ſuum impleat.

Si quæ verò Parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubjectæ Monaſteriis in nulla Diœceſi exiſtentibus; ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum Provinciis Diœceſes ipſe ſitæ ſunt, tanquam, quoad hoc, Sedis Apoſtolicæ Delegatis, compellantur. Neque hujus decreti executionem conſuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſive recurſus impedire valeat, quouſque deſuper à competenti judice, qui ſummariè, & ſola facti veritate inſpecta procedat, cognitum & deciſum fuerit. (a) Regulares verò cujuſcumque Ordinis, niſi à ſuis Superioribus de vita, moribus & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare non poſſint: cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis verò quæ ſuorum Ordinum non ſunt, ultra licentiam ſuorum Superiorum,

(a) *Concil. Lateranen. ultim. ſeſſ.* 11. *de modo præd.*

UNED

rum, (a) etiam Episcopi licentiam habere teneantur; sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint; ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Si verò, quod absit, prædicator errores aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet; Episcopus ei prædicationem interdicat. Quòd si hæreses prædicaverit; contra eum, secundùm juris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat; etiamsi prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet. Quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator, vel ex falsis informationibus, vel alias calumniosè vexetur, justamve de eis conquerendi occasionem habeat.

Caveant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cùm sint nomine Regulares, extra clausura tamen, & obedientiam Religionum suarum vivunt, vel Præsbyterorum sæcularium, nisi ipsis noti sint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in sua Civitate, vel Diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re Sancta Sedes Apostolica consulatur; à qua privilegia hujusmodi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio, ab in-

(a) *C. Excommunic. §. Quia verò, de hær. infr. Sess. 24. c. 4. de reform.*

indignis extorqueri verisimile non est.

(a) Quæstores verò eleemosynarii, qui etiam Quæstuarii vulgo dicuntur, cujuscumque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicare præsumant, & contra facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuscumque non obstantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iovis, Feria quinta post Festum B. Jacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem xiii. mensis Januarii M. D. XLVII.

SESSIO

(a) *Conc. Later. sub Inn. III. cap. 62. c. Cum ex eo, de pœnit. & remiss. Clement. Abusionibus, eo tit. infra, sess. 21. de ref. cap. 9. c. Ut officium, §. Compescendi, de hær. in 6. Ex Bulla Pii V.* Etsi Dominici 1567. *sublatæ sunt Indulgentiæ etiam perpetuæ, quæ quæstuandi præbeant occasione.*

UNED

SESSIO SEXTA,

CELEBRATA

DIE XIII. MENSIS JANUARII.

M. D. XLVII.

Decretum de justificatione.

PROOEMIUM.

CUm hoc tempore, non sine multarum animarum jactura, & gravi Ecclesiasticæ unitatis detrimento, erronea quædam dissemináta sit de justificatione doctrina: ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquilitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Pauli, divina Providentia Papæ Tertii, Reverendissimis Dominis Joan. Maria, Episcopo Prænestino, de Monte, & Marcello, tit. S. Crucis in Ierusalem Presbytero, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis: exponere intendit omnibus Christi fidelibus veram sanamque doctrinam ipsius justificationis, quam Sol Iustitiæ Christus Iesus, (*a*) fidei nostræ auctor

(a) *Hebr.* 12.

UNED

auctor & consummator, docuit, Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto suggerente, perpetuò retinuit; districtiùs inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præsenti decreto statuitur, ac declaratur.

CAPUT I.

De naturæ & legis ad justificandos homines imbecillitate.

PRimùm declarat Sancta Synodus, ad justificationis doctrinam probè & sincerè intelligendam, oportere, ut unusquisque agnoscat, & fateatur, quòd (a) cùm omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidissent; (b) facti immundi, & ut Apostolus inquit, (c) natura filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, usque adeò servi erant peccati, & (d) sub potestate diaboli ac mortis, ut non modò gentes per vim naturæ, sed ne Iudæi quidem per ipsam etiam literam legis Moysi, inde liberari, aut surgere possent; tametsi in eis liberum arbitrium minimè extinctum esset, (e) viribus licet attenuatum, & inclinatum.

CA-

(a) *Cæ. 2. epist. 1. c. 4. 1. Cor. 15. Rom. 5.* (b) *Isa. 64.* (c) *Eph. 2. Sup. Sess. 5. in princ.* (d) *Rom. 3. & 6. Hebr. 2.* (e) *Conc. 2. Araus. c. 25.*

UNED

CAPUT II.

De dispensatione & mysterio adventus Christi.

QUo factum est, ut cœlestis Pater, (a) Pater misericordiarum, & Deus totuis consolationis, Christum Iesum, Filium suum, & ante legē, & legis tempore, multis sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cùm venit beata illa (b) plenitudo temporis ad homines miserit; ut & Iudęos, qui sub lege erant redimeret; & (c) gentes, quæ non sectabantur justitiam, justitiam apprehenderent; atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc (d) proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris; (e) non solùm autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

CAPUT III.

Qui per Christum justificentur.

VErum, etsi ille (f) pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur. Nam, sicut reverà homines (g) nisi ex semine Adæ propagati nascerentur,

(a) 2.*Cor.* 1. *Gen.* 49. *cum simp.* (b) *Gal.* 4. (c) *Rom.* 9. (d) *Rom.* 3. & 9. *Col.* 2. 1. *Tit.* 1. & 2. *Thim.* 1. *c. Multipli de pœnit. dist.* (e) 1. *Joan.* 2. (f) 2. *Co.* 5. (g) *Allusio ad verb. Aug. ep.* 89. Omnes qui renascūtur in justificationē, &c. *quæ alibi crebro inculcat. inf.*

UNED

tur, non nascerentur injusti ; cùm ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant: ita nisi in Christo renascerentur, numquam justificarentur; cùm ea renascentia per meritum passionis ejus gratia, qua justi fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus (*a*) gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque in regnum Filii dilectionis suæ ; in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

CAPUT IV.

Insinuatur descriptio justificationis impii, & modus ejus in statu gratiæ.

QUibus verbis justificationis impii descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur (*b*) filius primi Adæ in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Iesum Christum, Salvatorem nostrum. Quæ quidem translatio post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus voto, fieri non potest, sicut scriptum est: (*c*) Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei.

CA-

(a) *Col.* 2. (*b*) *Gal.* 4. *Tit.* 3. (c) *Joan.* 3. *c. Filius, & c. Non dubito de cos. dist.* 4.

UNED

CAPUT V.

De necessitate præparationis ad justificationem in adultis, & unde sit.

DEclarat præterea, ipsius justificationis exordium in adultis à Dei per Christum Iesum præveniente gratia sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua nullis eorum existentibus meritis, vocantur; ut, qui per peccata à Deo averti erant, per ejus excitantem atque adjuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, eidem gratiæ liberè assentiendo, & cooperando, disponantur: (*a*) ita ut, tangente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omninò agat, inspirationem illam recipiens; quippè qui (*b*) illam & abjicere potest, neque tamen sine gratia Dei movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit. Unde in Sacris Literis, cùm dicitur; (*c*) Convertimini ad me, & ego convertar ad vos; libertatis nostræ admonemur. Cùm respondemus: Converte nos Domine ad te, & convertemur; Dei nos gratia præveniri confitemur.

CAPUT VI.

Modus præparationis.

DIsponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, (*d*) fidem ex

(a) *Infra Can.* 3. (b) *Prosp. lib.* 2. *de Voc. gentium, c.* 2. & 29. (c) *Zach.* 1. *à Ioel* 2. *Convertimi de pœn. d.* 1. *Tren.* 5. *d.* & *c.* 31. (d) *Rom.* 10.

UNED

ex auditu concipientes, liberè moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitus revelata, & promissa sunt; atque illud in primis, à Deo justificari impium per gratiam ejus; (a) per redemptionem, quæ est in Christo Iesu; & dum peccatores se esse intelligentes, à Divinæ Iustitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore; illumque tamquam (b) omnis justitiæ fontem diligere incipiunt: ac propterea moventur (c) adversus peccata per odium aliquod, & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare novâ vitam, & servare divina mandata. De hac dispositione scriptum est: (d) Accedentem ad Deum oportet credere quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit. Et (e) Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et (f) Timor Domini expellit peccatum. Et (g) Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus Sancti. Et (h) Euntes ergo docete omnes gentes,

D

,a, *Rom.* 3. ,b, *Psal.* 41. ,c, *Infr. c.* 14. *c.* 4. *de contrition.* ,d, *Hebr.* 11. ,e, *Marc.* 2. *& Mat.* 9. , f, *Eccl.* 1. ,g, *Act.* 2. *c. Agunt. &c. prop. de Conf. dist.* 4. ,h, *Matt. Marc. ult. c. Primo c. Si quis* 79. *& c. Pro. de Conf. dist.* 4.

UNED

tes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, docentes eos servare quæcumque mandavi vobis. Denique (*a*) Præparate corda vestra Domino.

CAPUT VII.

Quid sit justificatio impii, & quæ ejus causa.

HAnc dispositionem, seù præparationem justificatio ipsa cósequitur; quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum. Undè homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit (*b*) hæres secundùm spem vitæ æternæ. Hujus justificationis causa sunt; finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens verò, misericors Deus, qui gratuitò (*c*) abluit, & (*d*) sanctificat, signans, & ungens (*e*) Spiritu promissionis sancto; qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus unigenitus suus, Dominus noster Iesus Christus: qui, cùm (*f*) essemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, sua Sanctissima Passione in Ligno Crucis nobis (*g*) justificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit. Instrumentalis item, Sacramentum Baptismi; quod (*h*) est Sacramentum fidei, sine qua (*i*) nulli umquam

,a, 1. *Regum* 7. 2. ,b, *Tit.* 3. ,c, 1. *Cor.* 6. ,d, *Tit.* 3. ,e, *Eph.* 2. , f, *Eph.* 2. ,g, *Eph.* 2. *Roman.* 4. ,h, *Nihil est de Cons. dist.* 4. , i, *Hebr.* 11.

UNED

quam contigit justificatio. Demum unica formalis causa est justitia Dei; non qua ipse justus est, sed qua nos justos facit; qua videlicet ab eo donati, renovamur spiritu mentis nostræ; & non modò reputamur, sed verè justi nominamur, & sumus, justitiam in nobis recipientes unusquisque suam secundùm mensuram, quam (*a*) Spiritus Sanctus pariter singulis prout vult, & secundùm propriam cujusque dispositionem, & cooperationem. Quāquam enim nemo possit esse justus, nisi cui merita Passionis Domini nostri Iesu Christi (*b*) communicantur: id tamen in hac impii justificatione fit, dum ejusdem Sanctissimæ Passionis merito per Spiritum Sanctum (*c*) charitas Dei diffunditur in cordibus eorum qui justificantur, atque ipsis inhæret; unde in ipsa justificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Iesum Christum, cui inseritur, fidem, spem, & charitatem. (*d*) Nam fides, nisi ad eam spes accedat, charitas, neque unit perfectè cum Christo, neque corporis ejus vivum membrum efficit. Qua ratione verissimè dicitur. Et (*e*) Fidem sine operibus mortuam & otiosam esse, (*f*) in Christo Iesu neque circumcisionem aliquid valere, neque præputium; sed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptismi Sacramentum ex Apo-

,a, 1. *Co.* 12. *Eph.* 4.,b, *Phil.* 3.,c, *Rom.* 5.,d, *Infr. c.* 10.,e, *Jac.* 1.,f, *Gal.* 5. *&* 6. *c. Circumcis. de Pœnit. dist.* 2.

UNED

ſtolorum traditione Cathecumeni ab Eccleſia petunt, cùm petunt fidem, vitam æternam præſtantem; quam ſine ſpe, & charitate fides præſtare non poteſt. Unde & ſtatim Verbum Chriſti audiunt: (a) Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata. Itaque veram, & Chriſtianam juſtitiam accipientes, eam (b) ſeu primam ſtolam pro illa quam Adam ſua inobedientia ſibi & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur ſtatim renati conſervare, ut eam perferant ante Tribunal Domini noſtri Ieſu-Chriſti, & habeant vitam æternam.

CAPUT VIII.

Quo modo intelligatur, impium per fidem & gratis juſtificari.

CUm verò Apoſtolus (c) dicit, juſtificari hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quem perpetuus Eccleſiæ Catholicæ conſenſus tenuit, & expreſsit; ut ſcilicet per fidem ideò juſtificari dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis juſtificationis: (d) ſine qua impoſsibile eſt placere Deo, & ad filiorum ejus conſortium pervenire: gratis autem juſtificari ideò dicamur, quia nihil eorum quæ juſtificationem præcedunt, ſi-

,a, *Matth.* 17. ,b, *Luc.* 15. *c. Quomodo renovari, de pœn. diſt.* 2. ,c, *Rom.* 3. ,d, *Hebr.* 11. *infr. Can.* 9.

UNED

sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promeretur. Si enim (*a*) gratia est, jam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia jam non est gratia.

CAPUT IX.

Refellitur inanis hæreticorum fiducia.

QUamvis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis divina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, (*b*) & certitudinem remissionis peccatorum suorũ jactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse, dicendum est; cùm apud hæreticos & schismaticis possit esse, imò nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam Catholicam contentione prædicetur vana hæc & omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos qui verè justificati sunt, absque ulla omninò dubitatione apud semetipsos statuere, se esse justificatos, neminemque a peccatis absolvi, ac justificari, nisi eum, (*c*) qui certo credat se absolutum & justificatum esse; atque hac sola fide absolutionem & justificationem perfici: quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deque Mortis & Resurrectionis Christi efficacia dubitet. Nam sicut nemo pius de Dei misericordia

,a, *Rom.* 11. *Ephes.* 2. *Tit.* 3. ,b, *Infr. Can.* 12. & 13. ,c, *Infr. Can.* 14.

UNED

ricordia de Christi merito, neque Sacramentorum virtute & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum se ipsum, suamque propriam infirmitatem & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest; cùm nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

CAPUT X.

De acceptæ justificationis incremento.

SIc ergo justificati, & amici Dei, ac (*a*) domestici facti, (*b*) euntes de virtute in virtutem, renovantur, ut Apostolus inquit, de die in diem: hoc est, (*c*) mortificando membra carnis suæ, & (*d*) exhibendo ea arma justitiæ in sanctificationem, per observationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa justitia per Christi gratiam accepta, cooperante fide bonis operibus, crescunt, atque magis justificantur, sicut scriptum est: (*e*) Qui justus est, justificetur adhuc. Et iterum: (*f*) Ne verearis usque ad mortem justificari. Et rursus: videtis (*g*) quoniam ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc verò justitiæ incrementum petit Sancta Ecclesia, cum orat: (*h*) Da nobis, Domine, fidei, spei, & charitatis augmentum.

CA-

,a, *Eph.* 2. ,b, *Pf.* 83. *infr. can.* 24. ,c, 2. *Cor.* 4. *in fin. Coloſ.* 3. ,d, *Rom.* 4. *d.* ,e, *Apoca. ultim.* ,f, *Eccleſ.* 18. *cap.* ,g, *Ia.* 2. *d.* ,h, *Dominica* 13. *poſt Pent.*

CAPUT XI.

De observatione mandatorum, eamque necessariam esse, nec impossibilem.

NEmo autem, quantumvis justificatus, liberum se esse ab observatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus sub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia. Nam (*a*) Deus (*b*) impossibilia non (*c*) jubet, sed (*d*) jubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis; & adjuvat, ut possis. (*e*) Cujus mandata gravia non sunt, cujus (*f*) jugum suave est, & onus leve. Qui enim sunt Filii Dei, Christum diligunt: (*g*) qui autem diligunt eum, ut ipsemet testatur, servant sermones ejus: quod utique cum divino auxilio præstare possunt. Licet enim in hac mortali vita quantumvis sancti & justi in levia saltem & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse justi. Nam (*h*) justorum illa vox est & humilis, & verax: Dimitte nobis debi-

,a, *Ex Aug. c. 43. li. de nat. & gratia.* ,b, 1. *Ioan.* 5. *infr. Can.* 18. ,c, *Conc. Arausi. 2. c. 23.* ,d, *Hier. in Ep. ad Crepsiph.* ,e, *Ioan. 5.* ,f, *Ma. 11.* ,g, *Ioan. 14. Conc. Afr. c. 81. 82. & 83. Con. Milevi. c. 7. 8. & 9.* ,h, *Ma. 6. Lu. 11. c. Adhuc, & c. De quotidian. de pœn. d. 3.*

UNED

bita noſtra. Quo ſit, ut juſti ipſi eò magis ſe obligatos ad ambulandū in via juſtitiæ ſentire debeāt, quò liberati jam à peccato, (a) ſervi autem facti Deo (b) ſobrie, juſtè, & piè viventes proficere poſsint per Chriſtum Ieſum: (c) per quem acceſſum habuerunt in gratiam. (d) Deus namque ſua gratia ſemel juſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. (e) Itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemque conſecuturum, etiam ſi Chriſto non (f) compatiatur, ut & conglorificetur. Nam & Chriſtus ipſe, ut inquit Apoſtolus, (g) cùm eſſet Filius Dei, didiſcit ex iis quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſummatus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſtolus ipſe monet juſtificatos; dicens; (h) Neſcitis quòd ii qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit bravium? ſic currite ut comprehendatis. (i) Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem verberans; ſed caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo: ne forte, cùm aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar. Item Princeps Apoſtolorum Petrus: (k) Satagite, ut per bona

,a, *Rom.6.* ,b, *Tit.2.* ,c, *Rom.5.* ,d, *Aug.li.de nat. & gratia, c.26 & Prof. Sent. 7.ad c. Gallorum, & reſp. ad 7. object. Vincen.* ,e, *Infr. Canon.* 20. ,f, *Phil. 2. Hebr. 5.* ,g, *1. Cor. 9.* ,h, *Ibid.* ,i, *Pet. 1.* ,k, *Infr. Can.* 25.

UNED

na opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis. Hæc enim facientes, non peccabitis aliquando: (*a*) Unde constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ adversari, qui dicunt, justum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut, quod intolerabilius est, pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui statuunt in omnibus operibus justos peccare, se in illis suam ipsorum socordiam excitando, & sese ad currendum in stadio cohortando, cùm hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam: (*b*) cùm scriptum sit: Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas propter retributionem. Et de Moyse dicat (*c*) Apostulus, quod respiciebat in remunerationem.

CAPUT XII.

Prædestinationis temerariam præsumptionem cavendam esse.

NEmo quoque, quandiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædestinationis mysterio usque adeò præsumere debet, ut certò statuat se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quod justificatus, aut ampliùs peccare non possit, aut, si peccaverit (*d*) certam

,a, *Infr. Can.* 31. *Ps.* 118. ,b, *Hebr.* 11. *Infr.* 15. & 16. *c. Corripiantur, in fin.* 24. *q.* 3. ,c, *Ezech.* 18. *Gal.* 3. ,d, *Matt.* 20. & 24. *c. Suggestum.* 7. *q.* 1. & *c. Non. recordebantur, de pœn. d.* 2. *infr. Can.* 16. & 22. *Ezech.* 33.

UNED

tam sibi resipiscentiam promittere debeat. Nam, nisi ex speciali revelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

CAPUT XIII.

De perseverantiæ munere.

SImiliter de perseverantiæ munere, de quo scriptum est: (*a*) Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo qui potens est eum (*b*) qui stat, statuere, ut perseveranter stet, & eum qui cadit, restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur; tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi, & illius gratiæ defuerint, sicut (*c*) cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Verumtamen qui se (*d*) existimant stare, videant ne cadant; & (*e*) cum timore ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemosynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, & castitate. Formidare enim debent, scientes (*f*) quòd in spem gloriæ, & nondum in gloriam renati sunt, de pugna quæ superest cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo optemperent, dicenti: (*g*) Debitores sumus

,a, *Rom.* 14. *Phil.* 1. 2. *Cor.* 8. ,b, *Phil.* 1. & 2. ,c, 1. *Co.* 10. ,d, *Phil.* 2. ,e, 1. *Pet.* 1. ,f, *Rom.* 8. ,g, *Infr. Can.* 23. & 29.

UNED

mus non carni, ut secundum carnem vivamus. Si enim secundùm carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

CAPUT XIV.

De lapsis, & eorum reparatione.

QUi verò ab accepta (*a*) justificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus justificari poterunt, cùm, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procuraverint. Hic enim justificationis modus est lapsis reparatio; quam secundam post naufragium deperditiæ gratiæ tabulam sancti (*b*) Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro iis qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Iesus Sacramentum instituit Pœnitentiæ, cum dixit: (*c*) Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Unde docendum est Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multò aliam esse à Baptismali; eaque contineri non modò cessationem à peccatis, & eorum detestationem, (*d*) aut

,a, *Infr. Can.* 23. *&* 29. ,b, *Hieron. cap.* 1. *ep. ad Dem. quæ incipit.* Inter omnes, *& in c. Sec. post naufragium de pœn. distinct.* 1. ,c, *Ioan.* 20. *Matt.* 18. *c. Ut constitueret. d.* 50. *c. Ut evidenter* 1. *q.* 1. *cum sim. infr. sess.* 14. *de Pœn. c.* 3. ,d, *Ps.* 50. *c. Sacrificium, de Pœn. d.* 1.

UNED

aut cor contritum & humiliatum, verùm etiam eorundem Sacramentalem Confeſsionem ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & Sacerdotalem Abſolutionem; itemque Satisfactionem per jejunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto unà cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali; quæ, ut Sacræ Literæ docent, non tota ſemper, ut in (a) Baptiſmo fit dimittitur illis, qui gratiæ Dei quam (b) acceperunt, ingrati Spiritum Sanct. contriſtaverunt, & (c) templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: (d) Memor eſto unde exideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterùm: (e) Quæ ſecundùm Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus: (f) Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos Pœnitentiæ.

CAPUT XV.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, ſed non fidem.

ADverſus etiam hominum quorundam calida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedic-

,a, *Florent. Conc. in Decretis Eugenii.* ,b, *Eph.* 4. ,c, 1. *Co.* 3. ,d, *Ap.* 2. *c. Quia ſanct.* 50. *diſt. &c. Min. de Pœn. d.* 1. ,e ,2. *Cor.* 7. ,f, *Matth.* 3. & 4. *Lucæ* 3. *infr. Can.* 17.

UNED

dictiones seducunt corda innocentium, (a) asserendum est, non modò infidelitate, per quam, & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti, divinæ legis doctrinam defendendo: (b) quæ à regno Dei non solũ infideles excludit, sed & Fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes qui lethalia committunt peccata; à quibus cum divinæ gratiæ adjumento abstinere possunt, & pro quibus à Christi gratia separantur.

CAPUT XVI.

De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione.

HAc igitur ratione justificatis hominibus, sive acceptam gratiam perpetuò conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: (c) Abundate in omni opere bono, scientes quòd labor vester non est inanis in Domino, (d) Non enim injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, nolite (e) amittere confi-

,a, *Rom.*16. ,b, 2.*Tim.*1.1. *Cor.* 6. ,c, *Phili.* 4. 2. *Cor.* 12. *cap. Quod dicit, dist.* 41. ,d, 1. *Cor.* 15. ,e, *Hebr.*6.c. *Non est tam injustus, de Pœn. dist.*2. ,f, *Heb.*20. *in fin.infr. Can.*46.

UNED

fidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideò benè operantibus (a) usque in finem, & in Deo sperantibus, proponenda est vita æterna, & tamquam gratia filiis Dei per Christum Iesum misericorditer promissa; (b) & tamquã merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc est enim illa (c) corona justitiæ, quam post suum certamen & cursum repositam sibi esse ajebat Apostolus, à justo Judice sibi reddendam: non solùm autem sibi, sed & omnibus qui diligunt adventum ejus. Cùm enim ille ipse Christus Jesus tamquam caput in membra, & tamquam vitis in palmites, in ipsos justificatos jugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & committatur, (d) & subsequitur, & sine qua nullo pactoDeo grata & meritoria esse possent; nihil ipsis justificatis ampliùs deesse credendum est, quo minùs plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divinæ legi pro hujus vitæ statu satisfeciisse, & vitam æternam suo etiam tempore, si tamen in gratia decesserint, consequendam, verè promeruisse censeantur; cùm Christus, Salvator noster, dicat: (e) si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.

Ita neque propria nostra justitia, tamquam ex nobis

,a, *Matt.* 10. ,b, *Psalm.* 101. *Rom.* 6. ,c, 2. *Tim.* 4. ,d, *Joan.* 11. ,e, *Apoc.* 4. *Joan.* 4.

UNED

bis propria ſtatuitur: neque ignoratur, aut repudiatur Juſtitia Dei. (a) Quæ enim juſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhærentem juſtificamur; illa eadem Dei eſt, quia a Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Neque verò illud omittendum eſt; quod licet bonis operibus, in Sacris Literis uſque adeò tribuatur, ut etiam (b) qui uni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Chriſtus eum non eſſe ſua mercede carituram: & Apoſtolus (c) teſtetur, id quod in præſenti eſt momentaneum, & leve tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: abſit tamen, ut Chriſtianus homo in ſe ipſo, vel confidat, (d) vel glorietur, & non in Domino; cujus tanta eſt erga omnes homines bonitas, ut (e) eorum velit eſſe merita, quæ ſunt ipſius dona. Et quia (f) in multis offendimus omnes; unuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeveritatem & judicium ante oculos habere debet, neque ſe ipſum aliquis (g) etiam ſi nihil ſibi conſcius fuerit, judicare: quoniam omnis hominum vita non humano judicio examinanda & judicanda eſt, ſed Dei: (h) qui illuminavit abſcondita tenebrarum, & manifeſtavit conſilia cordium: & tunc laus erit unicuique à Deo, qui, ut ſcrip-

,a, *Rom.* 10. ,b, *Matth.* 10. *in fin.* & *Marc.* 9. *circ. fin.* ,c, 2. *Cor.* 4. ,d, 1. *Cor.* 1. *in fin.* 2. *Corin.* 10. *in fin.* *Gal.* 6. *Hier.* 9. ,e, *Ex ep. Cæleſt.* 1. *cap.* 12. ,f, *Jac.* 3. ,g, 1. *Cor.* 4. ,h, *Ibidem.*

UNED

scriptum est (*a*) reddet uniquique secundùm opera sua.

Post hanc Catholicam de justificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter firmiterque receperit, justificari non poterit; placuit Sanctæ Synodo hos Canones subjungere, ut omnes sciant, non solùm quid tenere & sequi, sed etiam quid vitare & fugere debeant.

DE JUSTIFICATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, (*b*) hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiunt, absque divina per Jesum Christum gratia posse justificari coram Deo; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solùm divinam gratiam per Christum Jesum dari, ut faciliùs homo (*c*) justè vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque, sed ægrè tamen & difficulter possit; anathema sit.

CA-

,a, *Matt.* 16. *Rom.* 2. ,b, *Sup. c.* 1. *&* 3. *Rom.* 3. 1. *Cor.* 15. ,c, *Conc. Afr.* 80. *& c. ult. de Con. dist.* 4. *ex Conc. Milevit.*

UNED

CANON III.

Si quis dixerit, sine præveniente(a) Spiritus Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit,(b) liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum, nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, (c) ac præparet; neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, merèque passivè se habere; anathema sit.

CANON V.

Si quis (d) liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, imò titulum sine re, figmentum denique à Satana invectum in Ecclesiam; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit,(e) non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bo-

,a, *Conc. Arauf. 2. c. 6. supra c. 5. Rom. 5.* ,b, *Arau. 2. c. 3. 4. 5. 6. 9. & 25.* ,c, *Ec. 15.* ,d, *Vide Aug. lib. 1. contra 2. ep. Pel. c. 2.* ,e, *Vide Aug. ibid. cap. 3. & Prof. Sent. 24. ad c. Gallorum, & respond. ad 10. object. Vinc. Joann. 1. Concil. Arauf. 2. circa finem.*

UNED

na, Deum operati, non permisivè solum, sed etiam propriè, & per se, adeò ut sit proprium ejus opus non minùs proditio Judæ, quam vocatio Pauli; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, verè esse peccata; vel odium Dei meriti; aut, quantò vehementiùs quis nititur se disponere ad gratiam, tantò eum graviùs peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, (*a*) gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores pejores facere; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, (*b*) sola fide impium justificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, homines, (*c*) sine Christi justitia, per quam nobis meruit, justificari, aut per eam ipsam formaliter justos esse; anathema sit.

CA-

,a, *Psalm.* 17. *& Lucæ* 12. *& Matth.* 9. *in fin.*
,b, *Sup. c.* 1. *&* 8. ,c, *Sup. c.* 7. *Gal.* 2. *&* 5. *Eph.* 1. *&* 4. *Rom.* 5.

UNED

CANON XI.

Si quis dixerit, homines justificari, vel sola imputatione justitiæ Christi, vel sola peccatorum remissionæ, excluſa gratia, & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum Sanctum diffundatur, atque illis inhæreat, aut etiam gratiam, qua justificamur, esse tantùm favorem Dei; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, (*a*) fidē justificantem nihil aliud esse quam fiduciam divinæ misericordiæ, peccata remmittentis propter Christum; vel eam fiduciam solam esse, qua justificamur; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certò, & absque ulla hæsitatione propriæ infirmitatis, & indispositionis peccata sibi esse remissa; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, (*b*) hominem à peccatis absolvi, ac justificari ex eo, quod se absolvi ac justificari certò credat; aut neminem verè esse justificatum, nisi qui credat se esse justificatum, & hac sola fide absolutionem & justificationem perfici; anathema sit.

a, *Sup. c. 9.* b, *Sup. c. 9.*

UNED

CANON XV.

Si quis dixerit, (*a*) hominem renatum, & juſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certò eſſe in numero prædeſtinatorum; anathema ſit.

CANON XVI.

Si quis(*b*)magnum illud uſque in finem perſeverantiæ donum ſe certò habiturum, abſoluta, & infalibili certitudine dixerit; niſi hoc ex ſpeciali revelatione didiſcerit; anathema ſit.

CANON XVII.

Si quis juſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad vitam contingere dixerit; reliquos verò omnes qui vocantur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, utpote (*c*) divina poteſtate prædeſtinatos ad malum; anathema ſit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, (*d*) Dei præcepta homini etiam juſtificato, & ſub gratia conſtituto, eſſe ad obſervandum impoſsibilia; anathema ſit.

CANON XIX.

Si quis dixerit,(*e*) nihil præceptum eſſe in Evangelio præter fidem,cætera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem præ-

,a, *Aug. c.* 13. *lib. de Correp. & gratia ſup. c.* 12. *cap. Aug. lib. de Bono perſever. c.*13. *ſup. c.*12. *&* 13.*Galat.* ,b, 3. *Ezequel.* 18. ,c, *Conſil. Arauſ.* 3. *cap.*15. ,d, *Sup.c.* 1. *Joan.* 5. ,e, *Clem. ad noſt. C.* 3. *de hær.*

UNED

præcepta, nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

CANON XX.

Si quis hominem justificatum,(a) & quantumlibet perfectum,dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantùm ad credendum; quasi verò Evangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ,sine conditione observationis mandatorum;anathema sit.

CANON XXI.

Si quis dixerit Christum Jesum à Deo hominibus datum fuisse ut redemptorem,cui fidant;(b)nõ etiam ut legislatorem, cui obediant; anathema sit.

CANON XXII.

Si quis dixerit, justificatum,vel sine speciali auxilio Dei, (c) in accepta justitia perseverare posse, vel cum eo non posse; anathema sit.

CANON XXIII.

Si quis hominem semel justificatum dixerit ampliùs peccare non posse, neque gratiam amittere, atque ideò eum qui labitur, & peccat, numquam verè fuisse justificatum;(d) aut contra,posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit

CANON XXIV.

Si quis dixerit, (e) justitiam acceptam non conser-

,a,*Sup.c.*12.1.*Joan.*5. ,b, *Isai.*23.*d.Matth.* 1.2.6. ,c, *Sup.c.*14. ,d, *Sup.c.*14. ,e, *Sup.c.* 10.

UNED

ſervari, atque etiam augeri coram Deo per bona opera; ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſſe juſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam; anathema ſit.

CANON XXV.

Si quis(a) in quolibet bono opere juſtum ſaltem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius eſt, moraliter, atque ideò pœnas æternas mereri, tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathema ſit.

CANON XXVI.

Si quis dexerit, (b) juſtos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerunt facta, expectare, & ſperare æternam retributionem à Deo per ejus miſericordiam, & Jeſu-Chriſti meritum, (c) ſi benè agendo, & divina mandata cuſtodiendo uſque in finem perſeveraverint; anathema ſit.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, (d) nullum eſſe mortale peccatum, niſi infidelitatis, aut nullo alio, quantumvis gravi, & enormi, præterquam infidelitatis, peccato, ſemel acceptam gratiam ammitti; anathema ſit.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia, ſimul, & fidem ſemper amitti; aut fidem, quæ remanet, non eſſe veram fidem, licet non ſit viva; aut eum qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum; anathema ſit. CA-

,a, *Sup. c.* 11. *in fine.* ,b, *Sup. c.* 16. ,c, *Matt.* 24. ,d, 1. *Cor.* 6. *ſup. c.* 15.

UNED

CANON XXIX.

Si quis dixerit,(a)eum,qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere; aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam juſtitiam recuperare ſine Sacramento pœnitentiæ, prout Sancta Romana, & univerſalis Eccleſia à Chriſto Domino, & ejus Apoſtolis edocta, hucuſque profeſſa eſt, ſervavit, & docuit; anathema ſit.

CANON XXX.

Si quis poſt acceptam juſtificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitentia ita culpam remmitti,& reatum æternæ pœnæ deleri dixerit,(b) ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exolvendæ, vel in hoc ſæculo, vel in futuro in (c) Purgatorio, antequàm ad regna cœlorum aditus patere poſſit; anathema ſit.

CANON XXXI

Si quis dixerit, juſtificatum peccare, (d)dum intuitu æternæ mercedis benè operatur; anathema ſit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis juſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, ut non ſint etiam bona ipſius juſtificati merita; aut, ipſum juſtificatum bonis operibus,quæ ab eo per Dei gratiam,& Jeſu-Chriſti meritum,cujus vivum membrum eſt, fiunt, non ve-

,a, *Sup.*24. ,b, *Inf.ſeſſ.* 14. *c.* 8. ,c, *Infra*, *ſeſſ.*25. *in princip.* ,d, *Sup.c.*11. *in fin.*

UNED

verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratia decesserit, consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de justificatione, à Sancta Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jesu Christi Domini nostri, derogari, & non potiùs veritatem fidei nostræ, Dei denique ac Christi Jesu gloriam illustrari; anathema sit.

Decretum de reformatione.

CAPUT I.

Prælatos convenit in Ecclesiis suis residere; si secùs fecerint, juris antiqui pœnæ in eos innovantur, & novæ decernuntur.

EAdem Sacrosancta Synodus, eisdem Præsidentibus Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, depravatosque in Clero, & Populo Christiano mores emendandos se accingere volens, ab iis qui majoribus Ecclesiis præsunt, initium censuit esse sumendum (a) Integritas enim præsidentium, salus est subditorum. Confidens itaque per Domini ad Dei nostri misericordiam, providamque ipsius Dei

(a) *Cap. Miramur, 61. dist.*

UNED

Dei in terris (*a*) Vicarii ſolertiam omnino futurum, ut ad Eccleſiarum regimen, onus quippè Angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordiis uſque ad perfectiores annos per diſciplinæ ſtipendia Eccleſiaſticæ laudabiliter acta, teſtimonium præbeat, ſecundùm venerabiles beatorum (*b*) Patrum ſanctiones aſſumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Eccleſiis quibuſcumque, quovis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos eſſe vult, ut (*c*) attendentes ſibi, & univerſo gregi, in quo Spiritus Sanctus poſſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit (*d*) in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant: implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ovium ſuarum, quarum (*e*) ſanguis de eorum eſt manibus à ſupremo Judice requirendus, cuſtodiæ minimè incumbant: cùm certiſsimum ſit (*f*) non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oves co-

,a, *Cap. Inter corpor. de tran. Epiſcop.* ,b, *Cap. In Sacerd. & c. Epiſ. 61. diſ. c. fin. 59. diſ. Concil. ſardin. c. 13. & inf. ſeſſ. 24. de ref. cap. 1.* ,c, *Act. 20.* ,d, *2. Tim. 1. Ioann. 10. c. Sit Rect. 43. d. cap. Adverſitas 7. q. 1. Pal. c. Niſi, de renum.* ,e, *Ezech. 33. & 34. Act. 29.* ,f, *C. Epheſ. 43. d. c. 1. 13. q. 1. & inf. ſe. 24. c. 1. in fin. de reb.*

UNED

comedit, & pastor nescit. Ac nihilominùs, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis Curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium solicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos: placuit Sacrosanctæ Synodo, (a) antiquos Canones, qui temporum atque hominum injuria penè in desuetudinem abierunt, adversùs non residentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præsentis decreti innovat, ac ulteriùs, pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. (b) Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimò impedimento, seu justis (c) & rationabilibus (d) causis cessantibus; sex mensibus continuis extra suam Diœcesim morando abfuerit; quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ,

,a, *Per vecum mult. seq. 7. q. 1. de Cler. non resid. per totis, &c. cum ex eo delict. in 6.* ,b, *Novas ad huc pœnas adjec. Pius II. in Bulla:* In suprema 1564. ,c, *Vide sess. 23. c. 1. de ref. ubi causæ sub indicantur.* ,d, C. *ex tuæ, de Cler. non resi. c. Quoniam, §. verò util non contest.*

UNED

siæ, pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum applicandorum, pœnam ipso jure incurrat. (a) Quod si per alios sex menses, in hujusmodi absentia perseveraverit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori Sacrorum Canonum censuræ subjiciatur, Metropolitanus Suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem Suffragraneus Episcopus antiquior residens, pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per literas, seu Nuntium Romano Pont. denuntiare teneatur: qui in ipsos absentes prout cujusque major, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsis (b) de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

CAPUT II.

Nulli beneficium exigens personalem residentiam obtinenti abesse licet, nisi justa de causa ab Episcopo approbanda; qui tum etiam Vicarium subducta parte fructuum substituat, ob Curam animarum.

EPiscopis inferioribus, quævis beneficia Ecclesiastica personalem residentiam de jure; sive con-

(a) *Inf. sess. 23. de ref. cap. 1.* (b) *C. ex parte, de Cleric. non resid.*

UNED

consuetudine exigentia, in titulum sive commendam obtinentes ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis juris remediis residere cogantur: nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis (a) suffragentur. Indulgentiis verò, & dispensationibus temporalibus, ex veris, & rationabilibus causis tantùm concessis, & (b) coram Ordinario legitimè probandis, in suo robore permansuris; quibus casibus nihilominùs officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte (c) à Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & (d) congruæ portionis fructuum assignationem, Cura animarum nullatenus, negligatur: nemini, quoad hoc, privilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

CA-

,a, *Cap. fin. de reser. in 6.* ,b, *Roboratur decret. Pii IV.* 1564. 24. *Novemb.* ,c, *Cap. cum ex eo, de elect. in 6. cap. Beneficium, de reg. eod. & infra sess. 7. cap. 5. & 7. de reform.* ,d, *Vide Const. Pii V. Ad exequendum.* 1567.

UNED

CAPUT III.

Excessus sæcularium Clericorum, & Regularium agentium extra Monasteria, ab Ordinario loci corrigantur.

Ecclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo sæcularis Clericus, cujusvis (*a*) personalis, vel Regularis extra Monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegii (*b*) prætextu tutus censeatur, quominùs, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundùm canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

CAPUT IV.

Ecclesias quascumque Episcopi, & alii majores Prælati, quoties opus fuerit, visitent; omnibus quæ huic decreto obstare possent, sublatis.

Capitula (*c*) Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantùm suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quo-

,a, *Refer. ad vocem* privileg. ,b, *Infra Sess.* 14. *c.* 4. & 5. *de reform.* ,c, *Sess.* 25. *c.* 8. *de ref.* & *c.* 4. *de ref. Sess.* 14.

UNED

quominùs à ſuis Epiſcopis, & aliis majoribus Prælatis, per ſe ipſos ſolos, vel aliis, quibus ſibi videbitur, adjunctis, juxta (*a*) canonicas ſanctiones, toties quoties opus fuerit, viſitari, corrigi, & emendari, etiam authoritate Apoſtolica, poſſint & valeant.

CAPUT V.

Epiſcopi in aliena Diœceſi, nec Pontificalia exerceant, nec Ordines conferant.

NUlli Epiſcopo liceat, cujuſvis privilegii prætextu, (*b*) Pontificalia in alterius Diœceſi exercere niſi de Ordinarii loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubjectas tantùm. Si ſecùs factum fuerit; Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Indictio futuræ Seſſionis.

Placetne vobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Jovis, Feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quæ erit dies tertia menſis Martii? *Reſponderunt*: Placet.

SES-

,a, *Infra Seſ. ult. de ref. cap. 6.* ,b, *Vid. 1. Nic. c. 15. & 16. & 2. Arel. c. 3. & Antioch. ſub. Jul. I. cap. 3. Sard. c. 18. & 19. & 3. Cart. c. 20. & 21. Concil. Aur. 3. c. 15. c. Placuit. cum ſeq. 7. q. 1. & inf. Seſ. 14. de ref. c. 2. 3. & 8.*

UNED

SESSIO SEPTIMA
CELEBRATA DIE III. MENSIS MARTII. M. D. XLVII.

Decretum de Sacramentis.

PROEMIUM.

AD consummationem salutaris de justificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Sessione uno omnium Patrum consensu promulgata fuit; consentaneum, visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera justitia, vel (*a*) incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur. Propterea Sacrosancta œcumenica, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses, quæ circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate, tum de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitatæ, tum etiam de novo adinventæ sunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnopere, officiunt, Sanctarum Scripturarum doctrinæ Apostolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum consensui inhærendo, hos præsentes Canones statuendos, & decernendos censuit; reli-

(*a*) *Cap. Nulla, de Conf. dist. 9.*

UNED

reliquos, qui superſunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, divino Spiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

CANON I.

Si quis dixerit, (a) Sacramenta novæ legis non fuiſſe omnia à Jeſu Chriſto, Domino noſtro, inſtituta; aut eſſe plura, vel pauciora, quàm ſeptem videlicèt, Baptiſmum, Confirmationem, (b) Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam-Unctionem, Ordinem, & Matrimonium; aut etiam aliquot horum ſeptem non eſſe verè & propriè Sacramentum; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa novæ legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cærimoniæ ſunt aliæ, & alii ritus externi; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit; (c) hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, ut nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit.

CA-

,a, *Conc. Flor. in decret. Eug. de Armenos.* ,b, *Cap. ad Abolendam de hæret.* ,c, *Cap. nihil d. Conſt. diſt. 2. cum ſim.*

UNED

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non esse salutem necessaria, seu superflua; & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines à Deo gratiam (a) justificationis adipisci; licet omnia singulis necessaria non sint; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, (b) Sacramenta novæ legis non continere gratiam, quam significant, aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre, quasi signa tantùm, externa sint, acceptæ per fidem gratiæ, vel justitiæ, & notæ quædam Christianæ professionis; quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujusmodi Sacramenta semper, & omnibus, quantùm est ex parte Dei, etiamsi ritè ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipsa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem divinæ promissionis ad gratiam consequen-

F dam

(a) *Sup. Sess. 6. de just. c. 5. & Canon. 7.* (b) *Concil. Flor. sub Eug. IV. in Decret. de Sacr.*

UNED

dam ſufficere; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit,(a) in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc eſt, ſignum quodam ſpirituale, & indelebile, unde ea iterari non poſſunt; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, (b) Chriſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit (c) in Miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem, ſaltem faciendi quod facit Eccleſia; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, (d) Miniſtrum in peccato mortali exiſtentem, modò omnia eſſentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſervaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema ſit.

CA-

,a, *Inf. Seſ.* 23. *Can.* 4. *ex Dec. Eug. in Con. Floren. tin.* ,b, *Vid. Conc. Cart.* 4. *c.* 98. *& Conc. Conſtant. art.* 13. *Uvicleff. infra ſeſſ.* 14. *de pœn. c.* 6. ,c, *C. Florent de Decretis Eug.* ,d, *Idem error damnatur in Uvicleff. à C. Conſt. ſeſſ.* 8. *c. multæ c. remiſſionem, c. Chriſtus, cum plu. ſeq.* 1. *q.* 1. *cap. ult.* 15. *quæſt. ult.*

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à Ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, (*a*) Baptismum Joannis habuisse eamdem vim cum Baptismo Christi; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (*b*) aquam veram & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideò verba illa Domini nostri Jesu Christi: (*c*) Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto; ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum, (*d*) mater est, & magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam; anathema sit.

,a, *Aug. Ebridii, c. 49. c. aliud, & c. non regenebantur, de Conf. dist. 4.* ,b, *C. pœn. de Bapt. cap. Filius, & c. Non dubito de Conf. dist. 4.* ,c, *Joan. 3.* ,d, *C. Non decet 12. dist. c. Ad abolendam de hæret.*

UNED

CANON IV.

Si quis dixerit, (a) Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, cum intentione faciendi quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, (b) Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt, non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quamtumcumque peccet niſi nolit credere; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, (c) baptizatos per baptiſmum ipſum, ſolius tantùm fidei debitores fieri, non autem univerſæ legis Chriſti ſervandæ; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus Sanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita ut ea obſervare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita revocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, ut vota omnia, quæ poſt

a, *Concil. Florent. in Decretis Eugenii, c. dictum, §. Quod vero cum 2. c. ſeq. 1. q. 1.* ,b, *Joan. 3. cap. nulla præter, de Conſ. diſt. 4.* ,c, *Galat. 5.*

UNED

post baptismum fiunt, ut promissionis in Baptismo ipso jam factæ, irrita esse intelligant, quasi per ea, & fidei, quam professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide suscepti Baptismi, vel dimitti, vel venialia fieri; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptismum (*a*) iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negaverit, cùm ad pœnitentiam convertitur; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eò quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo (*b*) inter Fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujusmodi parvulos baptizatos, cum

(a) *Cap. Majores, §. ultim. de Bapt.* (b) *Aug. lib. 1. de Pec. mort. & remis. c. 19. & lib. 3. c. 3.*

UNED

cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt; & ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos; nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ aliorumque Sacramentorum præceptione arceãtur, donec resipiscant; anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit (a) Confirmationem baptizatorum otiosam cæremoniam esse, & non potiùs verum, & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesim quamdam, qua adolescentia proximæ fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (b) injurios esse Spiritui Sancto eos, qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

CA-

(a) C. *Nullus ministrorum, de cons. dist.* 4. (b) *Vide fin. Ep. Urb. I.* Ad omnes, &c. *cap.* 1. *cum seq. d Cons. dist.* 5. (c) *Cap. Manus, de Consec. dist.* 5. *Consil. Flont. in Decr. Eug. Vide Eus. Pap.* 1. *Ep. ad Ep. Tusciæ Innoc. I. Ep.* 1. *c.* 3. *& inf. Sess.* 23. *cap.* 4.

CANON III.

Si quis dixerit, (a) sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem; anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus Legatis, (b) inceptum residentiæ,& reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, ut sequitur, statuendum censuit (c) salva semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate.

CAPUT I.

Quis capax regiminis Ecclesiarum Cathedralium.

AD Cathedralium(d) Ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus,& ætate matura, gravitate morum, literarumque scientia, juxta constitutionem Alexandri Tertii, quæ incipit: (e) Cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur.

CA-

,a, *Sup. Sess. 6. cap. 2. & inf. Sess. 23. cap. 1.* ,b, *Infra Sess. ult. de refor. cap. 2.* ,c, *Sess. 22. cap. 2. plus exigitur.* ,d, *Part. 1. 1. 3. Conscius. Vide infra IX.*

UNED

CAPUT II.

Tenentes plures Cathedrales Ecclesias, jubentur omnes excepta una dimittere, certo modo, & tempore.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas seù Cathedrales Ecclesias in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra (*a*) sacrorum Canonum instituta, recipere, & simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui unam Ecclesiam benè, ac fructuosè, & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures Ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant; alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Ecclesiæ ipsæ, ultimò obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

CA-

(*a*) *Cap. cum injunct. §. cum verò de elec. Sicut. de excess. Prælat. c. 1. & 2. 21. q. 1. c. Sancto. 70. dist. c. Unio, §. Sed 10. q. 8. c. Qua in tantum c. Ad hoc, & cap. De multa, de Præb. cap. Quia nonnullis, de mag. c. Cum singula, de Præb. in 6. Clem. Gratiæ, de ref. Execrab. §. Qui ver. in Extrav. com. de Præb. & inf. Sess. 24. c. 17. de reform.*

CAPUT III.

Habilibus dumtaxat perſonis beneficia conferantur.

INferiora beneficia Eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac per ſe ipſos curam ipſam exercere valeant, juxta conſtitutionem Alexandri III. in Lateranenſi, quæ incipit (*a*) Quia nonnulli, & aliam Gregorii X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incipit, (*b*) Licet canon, editam, conferantur. Aliter autem facta collatio, ſive proviſio, omnino irritetur: & ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilii generalis, quæ incipit (*c*) Gravè nimis, ſe noverit incurſurum.

CAPUT IV.

Plurimum Beneficiorum retentor contra Canones, iis privatur.

QUicumque de cætero plura curata, (*d*) aut aliàs incompatibilia Beneficia Eccleſiaſtica, ſive per viam unionis ad vitam, ſeù commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum Canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit.

De

(a) *Vide infra X.* (b) *Vide infra XI.* (c) *Vide infra XII.* (d) *Infr. ſeſſ. 24. de ref. cap. 17.*

UNED

(a) De multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit; beneficiis, ipsis juxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso jure, etiam præsentis canonis vigore, privatus existat.

CAPUT V.

Plura Beneficia curata obtinentes Ordinario suas dispensationes exhibeant, qui de Vicario Ecclesiis provideat, congrua portione fructuum assignata.

ORdinarii locorum, quoscumque plura curata, aut aliàs incompatibilia Beneficia Ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districtè compellant; & aliàs procedant juxta constitutionem Gregorii X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit, (b) Ordinarii: quam eadem sancta Synodus innovandam censet, & innovat; addens insuper, quòd ipsi Ordinarii etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & (c) congruæ portionis fructum assignationem omninò provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur; & beneficia ipsa debitis obsequiis minimè defraudentur: appellationibus, privilegiis, & exemptionibus quibuscumque, etiam cum judicum specialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

CA-

,a, *Vid. infra XIII.* ,b, *Inf. c.7. & sup. Sess. 6. de refor. c.1. in fin. Vide infra XIV.* ,c, *Vid. Const. Pii V.* Ad exequendum 567.

UNED

CAPUT VI.

Quæ beneficiorum uniones validæ censeantur.

UNiones perpetuæ, (a) à quadraginta annis citrà factæ, examinari ab Ordinariis, tanquam à Sede Apostolica Delegatis, possint : & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citrà concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cujusvis instantiam fient nisi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus causis, coram loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per subreptionem obtentæ præsumantur ; ac propterea, nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

CAPUT VII.

Beneficia Ecclesiastica unita visitentur : per Vicarios etiam perpetuos cura exerceatur ; quorum deputatio fiat cum portione assignanda, etiam super re certa.

BEneficia Ecclesiastica curata, (b) quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, Beneficiis, seù Collegiis, aut piis locis

,a, *Vide Sess.* 14. *de reform. inf. sess.* 24. *de reform. cap.* 23. & *sess.* 25. *de ref. c.* 9. ,b, *Infr. sess.* 25. *cap.* 16. *de reform. c.* 9.

UNED

cis quibuſcumque perpetuò unita, & annexa reperiuntur, (a) ab Ordinariis locorum annis ſingulis viſitentur: qui ſolicitè providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos niſi ipſis Ordinariis pro bono Eccleſiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuũ, aut majori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, (b) portione etiam ſuper certa re aſsignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuſcumque in præmiſsis minimè ſuffragantibus.

CAPUT VIII.

Eccleſiæ reparentur: Cura animarum ſolicitè habeatur.

LOcorum Ordinarii Eccleſias quaſcumque, (c) quomodolibet exemptas, auctoritate Apoſtolica, ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur; & Cura animarum, ſi qua illis immineat, aliiſque debitis obſequiis minimè

,a, *Vide ſeſſ.* 25. *c.* 16. *de reform. & ſup. cap.* 5. ,b, *Qualiter ſit aſsignanda declarat Bulla Pii* 1567. Ad exequendum. ,c, *Infra ſeſſ.* 2. *de reform. c.* 9. *& ſeſſ.* 21. *de ref. c.* 8. *Concil. Tolet.* 4. *c.* 35. *Concil. Bracaren.* 2. *cap.* 1. *Conc. Arel. ſub Leone III.* 17. *c. Decernimus, cap. Epiſc. & c. Placuit* 10. *q.* 1.

UNED

nimè defraudentur: appellationibus, privilegiis, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

CAPUT IX.

Munus consecrationis non differendum.

AD majores Ecclesias promoti (*a*) munus consecrationis infra tempus a jure statutum suscipiant: & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

CAPUT X.

Sede vacante Capitula nulli dent reverendas, nisi arctata occasione obtinendi, aut obtenti Beneficii: variæ contravenientium pœnæ.

NOn liceat Capitulis Ecclesiarum, (*b*) Sede vacante, infra annum a die vacationis; ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quàm etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui Beneficii Ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere. Si secus fiat, (*c*) Capitulum contraveniens, Ecclesiastico subjaceat interdicto.

,a, *Sess.* 23. *cap. de ref. cap. Quoniam dist.* 100. ,b, *Sess. de ref. cap.* 10. *cap. Cum nullus de temp. Ord. in* 6. ,c, *Infra sess.* 23. *ibid.*

UNED

cerdicto: & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio Clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus verò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso jure suspensi.

CAPUT XI.

Facultates de promovendo sine justa causa nemini suffragentur.

FAcultates de promovendo à quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à propriis Episcopis ordinari non possint, in literis exprimendam; & tunc non ordinentur, (a) nisi ab Episcopo in sua Diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligent; prævio examine.

CAPUT XII.

Facultas de non promovendo annum non excedat.

FAcultates de non promovendo, (b) præterquam in casibus à jure expressis, concessæ, ad annum tantùm suffragentur.

CA-

,a, *Supr. sess. 6. cap. 5. de reform. sess. 14. cap. 2. de reform.* ,b, *Cap. Licèt Canon, & cap. Cum ex eo, de electis in 6.*

UNED

CAPUT XIII.

A quocumque præsentati non instituantur sine prævio examine Ordinarii, & approbatione certis exceptis.

PRæsentati, seù electi, vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuntiis, ad quævis Ecclesiastica Beneficia non instituantur, (*a*) nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujusvis privilegii, seù consuetudinis etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint priùs á locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quominùs examen subire teneatur. (*b*) Præsentatis tamen, electis seù nominatis ab universitatibus, seu Collegiis Generalium studiorum exceptis.

CAPUT XIV.

Causæ civiles exemptorum, Clericorum sæcularium, & regularium degentium extra monasterium ab Episcopis cognoscantur.

IN exemptorum causis constitutio Innocentii IV. quæ incipit, (*c*) Volentes, in Generali Concilio Lugdonensi edita, servetur: quam eadem sacrosancta Synodus innovandam censuit, & in-

no-

,a, *Infr. sess. 25. c. 9. de refor.* ,b, *Vide sess. 24. c. 18. de reform. ubi exceptio videtur revocati.* ,c, *Vid. infr. XVI. Infr. sess. 14. de refor. cap. 6. in fin.*

UNED

novat; addendo insuper, quod in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum, Clerici sæculares, aut regulares, extra Monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiam si certum judicem, à Sede Apostolica deputatum in partibus habeant; in aliis vero, si ipsum judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad solvendum debitum cogi, & compelli possint: privilegiis, exemptionibus Conservatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adversus præmissa nequaquam valituris.

CAPUT XV.

Ordinarii curent ut Hospitalia quæcumque, etiam exempta, à suis Administratoribus fideliter gubernentur.

CUrent Ordinarii(a) ut Hospitalia quæcumque à suis Administratoribus, quocumque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter & diligenter gubernentur, constitutionis Conc. Vienensis, quæ incipit. (b) Quia contingit, forma servata. Quam quidem constitutionem eadem sancta Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

In-

(a) *Sess.* 25. *cap.* 8. *de ref.* (b) *Vid. inf. XVII.*

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse die Jovis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima prima mensis Aprilis præsentis anni M. D. XLVII.

BULLA FACULTATIS

TRANSFERENDI CONCILII.

Paulus Episcopus, servus servorum Dei, venerabili Fratri Joanni Mariæ, Episcopo Prænestino, & dilectis filiis, Marcello tit. S. Crucis in Jerusalem Presbitero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardinalibus nostris, & Apostolicæ Sedis Legatis de latere, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Regimini universalis Ecclesiæ, meritis licet imparibus, disponente Domino, præsidentes, nostri officii partes esse putamus, ut, si quid gravius causa Reipublicæ Christianæ constituendum sit, id non modò tempore oportuno, verum etiam loco commodo & idoneo perficiatur. Cùm itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri œcumenici,

UNED

& universalis Concilii, aliàs per nos in Civitate Tridentina, ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu indicti, ex certis aliis etiam tunc expressis causis, usque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio & assensu factam, audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimum conciliatæ, pari consilio & assensu sustuleramus & amoveramus: nequeuntes ipsi, tunc legitimè impediti, ad dictam civitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros, & Apostolicæ Sedis Legatos delatere, in eodem Concilio de simili consilio constituerimus, & deputaverimus, vosque ad eandem civitatem, tanquam pacis Angelos, destinaverimus, prout in diversis nostris desuper confectis literis pleniùs continetur. Nos ne tam sanctum celebrationis Concilii hujusmodi opus ex incommoditate loci, aut aliàs quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportunè providere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, parique consilio, & assensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, seù inde fortè absente, quandocumque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem Civitatem Tridentina ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, seù tutiorem civitatem, de

qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipsa Civitate Tridentina supprimendi, & dissolvendi; necnon Prælatis, & aliis personis Concilii hujusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta Civitate Tridentina procedant, etiam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Concilii Tridentini hujusmodi etiam sub periurii, & aliis in literis indictionis Concilii hujusmodi expressis pœnis, evocandi, eidemque, sic traslato, & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna, aliàs juxta priorum vobis directarum literarum continentiam & tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi, & exequendi, plenam & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem, & facultatem; ratum & gratum habituri, quidquid per vos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executumve fuerit, idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter observari: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel rei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum

UNED

Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M.D.XLVII. VIII. Kalend. Mart. Pontificatus nostri anno XI.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

SESSIO OGTAVA,

CELEBRATA.

DIE XI. MENSIS MARTII, M. D. XLVII.

Decretum de translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de hujusmodi morbo ex præmissis & aliis à legatis ita manifestè, & notoriè constare, ut Prælati in hac civitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcircò inviti minimè retineri possint, & debeant? itemque, attento recessu multorum Prælatorum post proximè præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium

Præ-

Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui justè detineri non possunt, & ex quorum discessu Concilium vel dissolveretur, vel ex paucitate Prælatorum, bonus ejus progressus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis causis per aliquos ex Patribus in ipsis Congregationibus allegatis, utpote notoriè veris, & legitimis; placetne vobis similiter decernere, & declarare, pro conservatione & prosecutione ipsius Concilii, securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad Civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem & idoneum, pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem jam indictam, statuta die, vigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari; & successivè ad ulteriora procedendum, donec sanctissimo Domino nostro & sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, seù alium locum, communicato etiam consilio cum invictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & aliis Regibus ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? *Responderunt*: Placet.

SES-

UNED

SESSIO NONA,

BONONIÆ CELEBRATA
DIE XXI. MENSIS APRILIS.
M. D. XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

HÆc ſacroſancta œcumenica & generalis Synodus, quę dudum in civitate Tridenti congregata erat nunc Bononiæ in Spiritus Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Dñi noſtri Dñi Pauli divina providentia Papæ III. eiſdem Reverend. Dominis D. Joann. Maria Epiſc. Præneſtino de Mõte, & Marcello tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans quòd die undecima menſis Martii præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem civitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reverendiſsimis præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die vigeſima prima Aprilis illic

UNED

lic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum propoſuerat, Canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa civitate Bononiæ celebrari debere, conſideranſque, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueverunt, his ſuperioribus majoris hæbdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in propriis Eccleſiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum acceſiſſe, quos tamen brevi affuturos ſperandum eſt; ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum & reformationis examinari, & diſcuti: ut omnia maturo conſilio, cum dignitate & gravirate debita fiant, bonum, opportunum & expediens cenſuit, cenſetque, Seſsionem prædictam, quæ hoc ipſo die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis, infrà octavam Pentecoſtes proximè futuram, quoad ipſas materias expediendas differendam & prorogandam, eſſe, quemadmodum differt ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus præſertim abſentibus per commodam, judicavit, & judicat: hoc tamen adjecto, quod terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus arbitrio & voluntate, ſicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione, reſtringere & imminuere poſsit, & valeat.

SES-

UNED

SESSIO DECIMA,

BONONIÆ CELEBRATA DIE II. MENSIS JUNII, M. D. XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

QUamvis hæc ſacroſancta œcumenica & generalis Synodus Seſsionem, quæ die vigeſima prima menſis Aprilis proximè præteriti, ſuper Sacramentorum & reformationis materiis in hac inclyta civitate Bononiæ ex decreto, in urbe Tridentina, in publica Seſsione, die undecima mẽſis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreverit: volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benignè agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſsionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Junii, præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi, celebrare decreverat, ad diem Jovis poſt feſtum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis,

quæ

quæ erit decimaquinta menſis Septembris proximè futuri, quoad prædictas & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quòd proſecutio diſcutionis & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omittatur; & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione, abbreviare, & prorogare liberè poſsit, & valeat.

Die xiv. Sept. M. D. XLVII. *in Congreg. generali, Bononiæ prorogata fuit Seſsio, quæ futura erat die ſeq. ad beneplacitum ſacri Concilii.*

BULLA RESUMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI, SUB JULIO III. PONT. MAX.

Julius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CUm ad tollenda religionis noſtræ diſsidia, quæ in Germania longo tempore, non ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione & ſcandalo, viguerunt, bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam chariſsimus in Chriſto filius noſter, Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus,

UNED

gustus, nobis per suas literas & nuntios significari fecit, ut sacrum œcuminicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum indictum, & per Nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris nomine, unà cum duobus aliis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ & solemnes habitæ fuerunt Sessiones, pluràque tàm in causa Fidei, quàm reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque causam pertinentia, examinata, & discussa, ad Civitatem Tridentinam reducatur: Nos, (a) ad quos, ut summos pro tempore Pontifices, spectat generalia Concilia incidere, & dirigere, ut Ecclesiæ pacem & Christianæ Fidei, atque orthodoxæ Religionis incrementum ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus; & quantum in nobis est, tranquilitati ipsius Germaniæ, quæ sanè Provincia retroactis temporibus in vera Religione, ac Sacrorum Conciliorum, & Sanctorum Patrum Doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Christianorum Provinciæ fuit unquam se-

,a, Teste Mart. I. in epist. 1. ad Epist. Prov. Antic. & Pelag. II. in epist. suæ decret. & Bonif. epist. ad Zach. Pap. scrib. Synodo Chalced. Act. 1. & 2. Nicæn. tom. 1. Act. 6. & Nicolao I. in epist. ad Michael. Imper.

UNED

secunda, paternè consulamus, sperantes, per ipsius Dei gratiam & benignitatem futurum, ut Reges omnes ac Principes Christiani justis piisque nostris in hac re votis annuant, faveant, atque assistant: Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios, & singulos, qui de jure, vel consuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster in suis indictionis, & aliis quibuscumque desuper confectis, & publicatis literis, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu-Christi hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kal. Maii, quem diem ad ipsum Concilium, in eo, in quo nunc reperitur, statu rosumendum & prosequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum nostrorum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa Civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac ipsius Concilii continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulò daturi sumus, ut eodem tempore, in eadem civitate, nostri omninò adsint Legati, per quos, si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates, personaliter adesse nequiverimus, Spiritu Sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus:

UNED

quacumque ipsius Concilii translatione, & suspensione, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis literis prædictis, quas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis & decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus sit, innovamus, voluit non obstare: irritum nihilominùs decernentes & inane, si secùs super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum, hortationis, requisitionis, monitionis, statuit, declarationis, innovationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. XLVIII. Kalend. Decem, Pontificatus nostri Anno. I.

M. Cardinalis Grescen.

Roni. Amasæus.

SA-

UNED

SACROSANCTI OECUMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI,

SESSIO UNDECIMA,

QUÆ EST PRIMA
SUB JULIO III. PONT. MAX.
CELEBRATA
KALEND. MAII M. D. LI.

Decretum de resumendo Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem & gloriam Sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, Sacrum œcuminicum & generale Concilium Tridentinum, juxta formam, & tenorem literarum Sanctissimi Domini nostri, resumi debere, & procedendum esse ad ulteriora? *Responderunt*: Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram Sessionem, habendam & celebrandam esse in futuris Kal. Septembris? *Responderunt*: Placet.

SES-

UNED

SESSIO DUODECIMA,
QUÆ EST SECUNDA
SUB JULIO III. PONT. MAX.
CELEBRATA
DIE I. SEPTEMB. M. D. LI.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntis, quæ in proximè præterita Seſsione ſequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum eſſe, decreverat, cùm ob inclytæ Germanicæ nationis, cujus præcipuè cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus diſtulerit; de Venerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum, Maguntini, & Treverenſis Archiepiſcoporum, ac Sacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipſius, aliarumque Provinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem adventu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens, quàm plurimos alios, tàm ipſius Germanicæ, quàm aliarum nationum Prælatos, & ſui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem eſſe venturos; futuram ſeſsionem ad quadrageſimam diem,

UNED

quæ erit undecima menſis Octobris proximè ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cum in præteritis Seſsionibus de ſeptem Sacramentis novæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & Confirmatione definitum fuerit; ſtatuit, & decernit, de ſanctiſsimæ Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi & tractari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini noſtri Jeſu Chriſti exemplo, quantumtamen humana fragilitas patietur, jejuniis, & orationibus vacent; (*a*) ut tandem placatus, qui in ſæcula ſit benedictus, Deus, corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & Sanctæ Matris Eccleſiæ unitatem, ac rectè vivendi normam reducere dignetur.

SESSIO XIII.

QUÆ EST TERTIA SUB JULIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XI. OCTOB. M. D. LI.

Decretum de Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congre-

(*a*) *Matth.* 4.

UNED

gregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, etsi in eum finem, non absque peculiari Spiritus Sancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret, & ut hæresibus omnibus, & aliis gravissimis incommodis, quibus Dei Ecclesia miserè nunc exagitatur, & in multas & varias partes scinditur, remedium afferret; hoc præsertim jam inde à principio in votis habuit, (*a*) ut stirpitus convelleret zizania execrabilium errorum & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, usu, & cultu Sacrosanctæ Eucharistiæ superseminavit: quam alioqui Salvator noster in Ecclesia sua tamquam symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Christianos omnes inter se conjunctos & copulatos esse voluit. Itaque eadem Sacrosancta Synodus sanam & sinceram illam de venerabili hoc & divino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Jesu Christo Domino nostro, & ejus Apostolis erudita, atque à Spiritu Sancto, illi (*b*) omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit; omnibus Christi fidelibus interdicit, ne posthac de sanctissima

,a, *Matt.*13. ,b, *Luc.* 12. *Joann.* 14. *&* 16. *d.*21. *in princip. vers. Ego rogavi, & infr. Sess.*22. *cap.* 8. *& supr. Sess.*5. *c.*2.

sima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut est hoc præsenti decreto explicatum atque definitum.

CAPUT I.

De reali præsentia Domini nostri Jesu Christi in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

PRincipio docet sancta Synodus, & apertè ac simpliciter profitetur, in almo sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post panis & vini consecrationem, Dominum nostrum Jesum Christum, (*a*) verum Deum atque hominem, verè, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri. Nec enim hæc inter se pugnant, (*b*) ut ipse Salvator noster semper ad dexteram Patris in cœlis assideat, juxta modum existendi naturalem; & ut multis nihilominùs aliis in locis Sacramentaliter præsens sua substantia nobis adsit, ea existendi ratione, quam etsi verbis exprimere vix possumus, (*c*) possibilem tamen esse Deo, cogitatione per fidem illustrata, assequi possumus, & constantissimè credere debemus: ita enim majores nostri omnes, quotquot in veræ Christi Ecclesia fuerunt, qui de Sanctissimo hoc Sacramento disseruerunt, apertissimè professi

,a, *Joann.* 1. ,b, *Cap.* 1. *de sum. Trin. sup. Sess.* 3. *in symbol. Eph.* 1. *Marc.* 16. *in fin.* ,c, *Matth.* 19. *Lucæ* 18.

sunt, hoc tam admirabile Sacramentum (*a*) in vltima Cœna Redemptorem nostrum instituisse; cùm post Panis, Vinique benedictionem, se suum ipsius Corpus illis præbere, ac suum Sanguinem, disertis ac perspicuis verbis testatus est: (*b*) quæ verba à Sanctis Evangelistis commemorata, (*c*) & à Divo Paulo postea repetita, cùm propriam illam, & apertissimam significationem præseferant, secundùm quam à Patribus intellecta sunt; indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdam contentiosis, & pravis hominibus ad fictitios & imaginarios tropos, quibus veritas Carnis & Sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesiæ sensum detorqueri, quæ tamquam (*d*) columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut Satanica, detestata est grato semper & memore animo præstantissmum hoc Christi beneficium agnoscens.

CAPUT II.

De ratione institutionis Sanctissimi hujus Sacramenti.

ERgo Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, (*e*) memoriam faciens mirabilium suorum;

,a, C. *Cum Marthæ, de celebr. Miss. Cler. unica, de rel. & ven. sanct.* ,b, *Matth.* 26. *Marc.* 14. *Luc.* 22. ,c, 1. *Cor.* 11. ,d, 1. *Tim.* 1. ,e, *Ps.* 110.

UNED

rum; (*a*) & in illius súptione colere nos sui memoriam præcepit, suamque annuntiare mortem, donec ipse ad judicandum mundum veniat. Summi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vita illius qui dixit: (*b*) Qui manducat me, & ipse vivet propter me: & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Pignus præterea id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ fœlicitatis; adeoque symbolum unius illius corporis, (*c*) cujus ipse caput existit, cuique nos, tamquam membra, arctissima Fidei, Spei, & Charitatis connexione adstrictos esse voluit, ut id ipsum omnes diceremus, (*d*) nec essent in nobis schismata.

CAPUT III.

De excellentia Sanctissimæ Eucharistiæ super reliqua Sacramenta.

COmmune hoc quidem est Sanctissimæ Eucharistiæ cum cæteris Sacramentis, (*e*) symbolum esse rei sacræ, & invisibilis gratiæ formam visibilem: verùm illud in ea excellens, & singulare reperitur, (*f*) quod reliqua Sacramenta tunc

,a, 1.*Cor.* 11. *Lucæ* 22. *c. Itèratur, de Conf. d.* 2.
,b, *Joann.6.* ,c, 1.*Cor.*5.& 11.*Ephes.*5. *Rom.* 12.
,d, 1.*Cor.* 1. ,e, *C. Sacrificium, de Conf. dist.* 2.
,f, *C. Multi* 1. *q.*1.

UNED

primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur: at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante usum est. Non dum enim Eucharistiam, (a) de manu Domini Apostoli susceperant, cum verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse quod præbebat: & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem (b) verum Domini nostri Corpus, verumque ejus Sanguinem sub Panis & Vini specie unà cum ipsius anima & divinitate existere; sed corpus quidem sub specie Panis, & Sanguinem sub Vini specie, ex vi verborum; ipsum autem Corpus sub specie Vini, & Sanguinem sub specie Panis, animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi Domini, (c) qui jam ex mortuis resurrexit, non ampliùs moriturus, inter se copulantur: Divinitatem porrò propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimum est (d) tantumdem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri. Totus enim, & integer Christus sub Panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub Vini specie, & sub ejus partibus existit. CA-

,a, *Matth.* 26. *Marc.* 14. ,b, *Infr. Canon.* 1. ,c, *Rom.* 6. *cap. Semel. Christus, cap. Iteratur, c. Singuli, & c. Qui manducat, de Conf. d.* 2. ,d, *Infr. Can.* 3. *Sess.* 21. *c.* 3. *Vid. Hom.* 5. *de Pasch. inter eas quæ Eus. Emisseno adscribuntur, & de Conf. d.* 2. *c.* 35. *ubi pars est.*

UNED

CAPUT IV.

De transubstantiatione.

QUoniam autem Christus Redemptor noster, Corpus suum id, (a) quod sub specie Panis offerebat, verè esse dixit; ideò persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuò sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem Panis, & Vini conversionem fieri totius substantiæ (b) Panis in substantiam Corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ Vini in substantiam Sanguinis ejus. Quæ conversio convenienter & propriè à Sancta Catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata.

CAPUT V.

De cultu, & veneratione huic Sanctissimo Sacramento exhibenda.

NUllus itaque dubitandi locus relinquitur, (c) quin omnes Christi Fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic Sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Neque enim ideò minùs est adorandum, (d) quod fuerit à Christo Domino, ut sumatur, institutum. Nam illum eundem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem

,a, *Luc.22. Joan.6.1.Cor.11.*,b, *C. Panis de Conf. dist.2.c.Cum Marthæ, de cel.Miss.inf Can.2.*,c, *Inf. Can.6.*,d, *Matth.26.*

UNED

quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: (*a*) Et adorent eum omnes Angeli Dei. Quem (*b*) Magi procidentes adoraverunt; (*c*) quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scripura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, piè & religiosè admodum in Dei Ecclesiam (*d*) inductum fuisse hunc morem, ut singulis annis peculiari quodam & festo die præcelsum hoc & venerabile Sacramentum singulari veneratione ac solemnitate celebraretur, (*e*) utque in processionibus reverenter & honorificè illud per vias & loca publica circunferretur. Æquissimum est enim sacros aliquos statutos esse dies, cùm Christiani omnes singulari ac rara quadam significatione gratos & memores tenstentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & planè divino beneficio (*f*) quo mortis ejus victoria & triumphus repræsentatur. Atque sic quidem opportuit victricem veritatem de mendatio & hæresi triumphum agere; ut ejus adversarii in conspectu tanti splendoris, & in tanta universæ Ecclesiæ lætitia positi, vel debilitati & fracti tabescant, vel pudore affecti & confusi aliquando resipiscant.

CA-

,a, *Ps.96. Heb.1.* ,b, *Matth.2.* ,c, *Matth.28. Luc. 24.* ,d, *Urban. Pap.cit. in Clem. unde Rel. & ven. sanct.* ,e, *Infr. Canon.6.* ,f, *1.Cor.15.Heb.2.*

UNED

CAPUT VI.

De asservando sacræ Eucharistiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo.

CONsuetudo (a) asservandi in Sacrario Sanctam Eucharistiam, adeò antiqua est, ut eam sæculum etiam (b) Niceni Concilii agnoverit. Porrò deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & hunc usum diligenter in Ecclesiis conservari, præterquam quòd cum summa æquitate & ratione conjunctum est, tum multis in (c) Conciliis præceptum invenitur, & vetustissimo Catholicæ Ecclesiæ more est observatum. Quare Sancta hæc Synodus retinendum omnino salutarem hunc & necessarium morem statuit.

CAPUT VII.

De præparatione adhibenda, ut dignè quis Sacram Eucharistiam percipiat.

SI non decet ad sacras ullas functiones quempiam accedere, nisi sanctè; certè quo magis sanctitas & divinitas cælestis hujus Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentiùs cavere ille debet, ne absque magna reverentia & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim eùm

,a, *Infr. Can. 7. c. Sene. de celeb. Miss. c. Presb. de Cons. d. 2.*, b, *Niceni I. c. 13. C. Rhemen.*, c, *C. 2. Conc. Lat. sub Innoc. III. c. 16. c. Præsente, 93. de Ancyram, c. 6. Cart. 4. c. 77. & 78. Agathe c. 15. &c.*

UNED

cùm illa plena formidinis verba apud (*a*) Apostolum legamus: Qui manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit, non dijudicans Corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum est in memoriam ejus præceptum: (*b*) Probet se ipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi (*c*) contritus videatur, absque præmissa Sacramentali confessione ad Sacram Eucharistiam accedere debeat. Quod à Christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuò servandum esse decrevit, (*d*) modò non desit illis copia Confessoris. Quòd si, necessitate urgente, Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quàm primùm confiteatur.

CAPUT VIII.

De usu admirabilis hujus Sacramenti.

QUoad usum autem (*e*) rectè & sapienter Patres nostri tres rationes hoc Sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt. Quosdam

,a, 1. *Cor.* 11. *c. Quid est, c. & sancta, c. sicut, Judas, & c. Timorem, de Cons. d.* 2. ,b, 1. *Cor.* 1. *c. Qui scelerate, c. Quotidie, & c. Panem, de Cons. dist.* 2. *c. Omnis qui cum seq. de Pœn. d.* 1. *Pal.*, c, *Infr. Can.* 11 ,d, *Inf. ibid.* ,e, *C. Quid est, cum seq. c. Dupliciter, & c. in illo, de Cons. d.* 2. *Aug. cont. Donat. sæpè Prosper in lib. Sent.*

UNED

dam enim docuerunt sacramentaliter dumtaxat id sumere, ut peccatores: alios tantùm spiritualiter, illos nimirùm, qui voto propositum illum cœlestem panem edentes, fide viva, (*a*) quæ per dilectionem operatur, fructum ejus & utilitatem sentiunt: tertios porrò (*b*) sacramentaliter simul & spiritualiter; hi autem sunt, qui ita se priùs probant & instruunt, (*c*) ut vestem nuptialem induti ad divinam hanc mensam accedant. In Sacramentali autem sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici à Sacerdotibus communionem acciperent; (*d*) Sacerdotes autem celebrante se ipsos communicarent: qui mos, (*e*) tamquam ex traditione Apostolica descendentes jure ac meritò retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet sancta Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordiæ Dei nostri, ut omnes & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ Symbolo jam tandem aliquando conveniant, & concordent, memoresque tantæ majestatis, & tam eximii amoris Jesu-Christi Domini nostri, (*f*) qui dilectam animam suam in nostræ salutis pretium, & carnem suam nobis dedit ad manducandum; hæc sacra mysteria corporis & Sanguinis ejus ea fidei constantia & firmi-

,a, *Gal.* 5. ,b, *Inf. Can.* 8. ,c, *Mat.* 52. ,d, *Cap. Relate, de Conf. d.* 2. *infr. Can.* 10. ,e, *Heb.* 5. & 7. ,f, *Jonan.* 6. *c. Prima, de Con. d.* 2.

UNED

mitate, ea animi devotione, ac pietate & cultu credant, & venerentur, ut panem illum supersubstantialem frequenter suscipere possint; & is verè eis sit animæ vita, & perpetua sanitas mentis; cujus vigore confortati, ex hujus miseræ peregrinationis itinere ad cœlestem patriam pervenire valeant, eundem (*a*) panem Angelorum, quem modò sub sacris velaminibus edunt, absque ullo velamine manducaturi.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur & refellantur errores; placuit sanctæ Synodo hos Canones subjungere: ut omnes, jam agnita Catholica doctrina, intelligant quoque; quæ ab illis hæreses caveri vitarique debeant.

De Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis negaverit, (*b*) in Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento contineri verè, realiter & substantialiter corpus & sanguinem unà cùm anima, & divinitate Domini nostri Jesu-Christi, ac proinde totum Christum; sed dixerit tantummodo esse in eo ut in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (*c*) in sacrosancto Eucharistiæ Sacra-

,a, *Pſ.* 77. *c. Revera. de Conſ. d.* 2. ,b, *Sup. cap.* 3. *Conc. Conſt.* ,c, *Idem Conc. Damnaſ. articulos Joan. Uvicleff.*

UNED

cramento remanere ſubſtantiam panis, & vini unà cùm Corpore & Sanguine Domini noſtri Jeſu-Chriſti; negaveritque mirabilem illam & ſingularem converſionem totius ſubſtantiæ panis in Corpus, & totius ſubſtantiæ vini in Sanguinem, manentibus dumtaxat ſpeciebus panis & vini; quàm quidem converſionem Catholica Eccleſia aptiſsimè (a) Tranſubſtantiationem appellat; anathema ſit.

CANON III.

Si quis negaverit, (b) in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub unaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cujuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta totum Chriſtum contineri; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtiæ Sacramento non eſſe corpus & Sanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſed tantùm in uſu, dum ſumitur, non autem ante vel poſt, (c) & in hoſtiis, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſervantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, (d) vel præcipuum fructum ſanctiſsimæ Euchariſtiæ eſſe remiſsionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema ſit.

CA-

,a, *Sup. cap.* 4. ,b, *C. Flor. in Decretis Eug. ad Armenos, ſup. c.* 3. *& inf. Seſſ.* 21. *cap.* 1. *de Comm.* ,c, *Sup. c.* 3. ,d, *Conc. Flor. ibid. ſupr. c.* 2.

UNED

CANON VI.

Si quis dixerit, in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtum unigenitum Dei Filium non eſſe (*a*) cultu latriæ, etiam externo, adorandum: atque ideò nec feſtiva peculiari celebritate venerandum, neque in Proceſsionibus, ſecundùm laudabilem & univerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum & conſuetudinem, ſolemniter circumgeſtandum, vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores eſſe idolatras; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere Sacram Euchariſtiam (*b*) in ſacrario reſervari, ſed ſtatim poſt conſecrationem adſtantibus neceſſario diſtribuendam, aut non licere, ut illa ad infirmos honorificè deferatur; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantùm manducari (*c*) & non etiam ſacramentaliter, ac realiter; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis negaverit, (*d*) omnes, & ſingulos Chriſti Fideles utriuſque ſexus, cùm ad annos diſcretionis pervenerint, teneri ſingulis annis, ſaltem in Paſchate, ad communicandum, juxta præceptum Sanctæ Matris Eccleſiæ; anathema ſit.

CA-

,a, *Sup. cap.* 3. ,b, *Sup. c.* 6. ,c, *Sup. c.* 8. ,d, *Infr. Seſſ.* 14. *Can.* 8. *de Pœnit. Vide infra XX.*

UNED

CANON X.

Si quis dixerit, (*a*) non licere Sacerdoti celebranti se ipsum communicare ; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, (*b*) solam fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum ; anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem & condemnationem sumatur ; statuit atque declarat ipsa sancta Synodus, illis quos conscientia peccati mortalis gravat, (*c*) quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessario præmittendam esse Confessionem Sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seù etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

CAPUT I.

Episcopi prudenter moribus castè informandis invigilent : ab eorum correctione non appelletur.

EAdem Sacrosancta Tridentina œcumenica & generalis Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, intendens nonnulla statuere, quæ ad jurisdictionem pertinet

Epis-

(a) *Sup. c. 8.* (b) *Sup. c. 7.* (c) *Sup. c. 7.*

UNED

Episcoporum, ut, juxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesiis eò libentiùs, resideant, quò faciliùs & commodiùs sibi subjectos regere, & in vitæ ac morum honestate continere potuerint: illud primùm eos admonendos censet; (*a*) ut se pastores, nos percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos, tamquam filios, & fratres, diligant: elaborentque, ut hortando & monendo ab illicitis deterreant; ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. Quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, (*b*) illa Apostoli est ab eis servanda præceptio; ut illos arguant obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cùm (*c*) sæpè plus erga corrigendos agat benevolentia, quàm austeritas, plus exhortatio, quam comminatio: plus charitas, quàm potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit; tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia judicium, cum lenitate severitas adhibenda est; ut sine asperitate disciplina populis salutaris ac necessaria conservetur; & qui correcti fuerint, emendentur; aut, si resipiscere noluerint, cæteri, salubri in eos animadversionis exemplo, à vitiis deterreantur, cum sit diligentis, & pii simul pastoris of-

,a, *Tit.*1.1. *Tim.* 3.1. *Pet.*5. *di.*45. *impri.dist.* 94. *cap.ult.diss.*95.*c.Esto. subjectus.* ,b, 2.*Tim.*4.*c.*23. *q.*4.*c. Quod Christus* 49.*d.c.Licet non numquam.*

UNED

officium, morbis ovium lenia primùm adhibere fomenta; post, ubi morbi gravitas ita postulet, (*a*) ad acriora, & graviora remedia descendere; sin autem nec ea quidem proficiant illis submovendis, cæteras saltem oves à contagionis periculo liberare. Cùm igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda judicia, querelas, & gravamina simulent; & appellationis diffugio judicis processum impediant, (*b*) ne remedio, ad innocentiæ præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut hujusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur; ita statuit, & decrevit: (*c*) in causis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Episcopo, seù illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine, non appelletur: Nec Episcopus, seu Vicarius appellationi hujusmodi, tamquam frivolæ, deferre teneatur; sed, ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Judice emanata, necnon omnia stylo & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad ulteriora valeat procedere; (*d*) nisi gra-

,a, *C. Resecundæ, & c. Corripiantur*, 14. *q.* 3. ,b, *Cap. Cum speciali, §. Porrò, cap. Ad nostram cap. Suggestum, de appellat.* ,c, *Infr. Sess.* 22. *cap.* 1. *de ref. & Sess.* 24. *c.* 20. *de reform.* ,d, *Cap. Ut debitus, de appellat. cum sim.*

UNED

gravamen hujusmodi per diffinitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit: quibus casibus, sacrorum & antiquorum canonum statuta illibita persistant.

CAPUT II.

In criminalibus appellatio ab Episcopo, quando Metropolitano, aut uni ex vicinoribus committenda.

A Sententia (*a*) Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seù illius etiam Vicario in spiritualibus generali; aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, vel ultra duas legales (*b*) dietas distet seù ab ipso appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Episcopis, seù illorum Vicariis, non autem inferioribus judicibus, committatur.

CAPUT III.

Actæ primæ instantiæ intra triginta dies dentur gratis reo appellanti.

REus, ab Episcopo, aut ejus Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primæ instantiæ omnino producat: & judex, nisi illis visis,

,a, *Cap. 2. de cons.* ,b, *C. statutum, de rescript. in 6.*

UNED

fis, ad ejus absolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat, alioqui absque illis causa appellationis hujusmodi, prout justitia suaserit, terminetur.

CAPUT IV.

Qua ratione Clerici ob gravia delicta sacris exauctorandi.

CUm vero tam gravia nonnumquam sint delicta (*a*) ab Ecclesiasticis commissa personis, ut ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari: in quo (*b*) secundum Sacros Canones certus Episcoporum numerus requiritur: (*c*) quos si omnes adhibere difficilè esset, debita juris executio differretur: si quando autem intervenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea statuit & decrevit: Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depositionem; & per se ipsum etiam ad actualem atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus & gradibus Ecclesiasticis, in casi-

,a, *3. q. 3. cap. Suggera*, & *15. q. 7. c. Felix Episc.*
,b, *Conc. 2. Hisp. c. 6.* ,c, *C. Si quis cum seq. 15. q. 7. c. Degradatio de pœn. lib. 6.*

UNED

bus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia in numero â Canonibus definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, usum mitræ & baculi ex privilegio Apostolico habentibus, si in civitate aut Diœcesi reperiri, & commodè interesse possint; alioquin aliis personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, quæ etate graves, ac juris scientia commendabiles existant.

CAPUT V.

Summariè cognoscat Episcopus de gratiis quibus peccatum remmittitur, aut pœna.

ET quoniam per fictas causas quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, ut nonnulli ejusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Episcoporum justa severitate inflictæ aut remittuntur omninò, aut minuntur; cum non ferendum sit, ut mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modò ipsum (a) impunitum sit, verùm etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcircò, ut sequitur, statuit & decrevit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicujus publici criminis vel delicti; de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fue-

(a) *Exod.* 23. *Levit* 19. *Prov.* 6. 10. 12. & 19. *cap. Si quis dixerit cum seq.* & 1. *Nemo peritorum* 11. q. 15.

UNED

fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum, tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summarie conoscat; (a) ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam esse legitimè constiterit, non admittat.

CAPUT VI.

Non citetur personaliter Episcopus, nisi depositionis aut privationis causa.

QUoniam verò subditi Episcopo, (b) tametsi jure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse; & tamquam injuria affecti sint, falsa illi crimina objicere solent; ut, quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant; cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcircò, ne is magno suo & Ecclesiæ incomodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decrevit: (c) Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus sive privandus veniret; etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seù denuntiationem, vel accusationem, sive alio quovis modo procedatur, ut personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

,a, *Cap. Super liter. & Cap. Cum delect. de reserv.*
,b, *Cap. Sunt nonnulla 1. q. 7.*
,c, *Infr. Sess. 24. c. 5. de reform.*

UNED

CAPUT VII.

Qualitates testium contra Episcopum describuntur.

TEstes in causa criminali (*a*) ad informationem, vel indicia, seù aliàs in causa principali, contra Episcoporum, nisi contestes, & bonæ conversationis, existimationis & famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, gravibus pœnis multentur.

CAPUT VIII.

Graves Episcoporum causæ à Pont. Max. cognoscantur.

CAusæ Episcoporum, cùm pro criminis objecti qualitate comparere debeant (*b*) coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Decretum prorogationis, definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salviconductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc Sanctissimo Sacramento repullularunt,

,a, 1. *Acusatio, quoquo. cap. Acusatio Episc. c. Testes, 2. q. 7. & c. ult. 2. q. 5. concil. Rom. sub Sylv. I. juxta Anacleti Pap. epist. 2. & Cart. 2. c. 6. & Cart. 4. c. 96. & Sixt. III. ep. 3. c. 2.* ,b, *Concil. Sard. c. 3. c. Adsboleudam, de hæret. & inf. Sess. 24. c. 5. de ref.*

UNED

runt, tamquam vepres ex agro Dominico evellere, ac omnium Fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti, piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos diligentissima veritatis Catholicæ Inquisitione tractatos, plurimis accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententiis, hos etiam tractabat: An necessarium sit ad salutem, & divino jure præceptum, ut singuli Christi Fideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus sumat, qui sub altera, quam qui sub utraque cò-municat. Et: An erraverit Sancta Mater Ecclesia, laicos, & non Celebrantes Sacerdotes, sub panis specie dumtaxat communicando. Et: An parvuli etiam communicandi sint. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ Provincia ii qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam diffiniantur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, ut ipsis tutò huc venire, & in hac urbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere quæ senserint, & posteà; cum libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio eorum adventum multos anteà menses expectarit; tamen, ut pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, summoperè id desiderans, ac laborans, ut in iis, qui Christiano nomine cen-

sen-

UNED

ſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed, quemadmodum eumdem omnes Deum & Redemptorem agnoſcant, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant, confidens Dei miſericordia, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſsimam, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatiſque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem & fidem, ut petierunt, publicam, quam Salvum-Conductum vocant, quoad ſe pertinet, ejus, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit atque conceſsit: & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundum Seſsionem diſtulit; quam, ut illi commodè intereſſe poſsint, in diem feſtum Converſionis D. Pauli, quæ erit vigeſima quinta die menſis Januarii anni ſequentis, indixit. Illudque præterea ſtatuit, ut in eadem Seſsione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam utriuſque rei connexionem intereà Seſsione proxima de Pœnitentiæ & Extremæ-Unctionis Sacramentis tractandum: illam autem die feſto D. Catharinæ Virginis & Martyris, qui erit vigeſima quinta Novembris, habendam eſſe decrevit, ſimulque ut in utraque materiam reformationis proſequatur.

SAL-

SALVUS-CONDUCTUS DATUS PROTESTANTIBUS.

SAcroſancta generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato & nuntiis, omnibus, & ſingulis, ſive Eccleſiaſticis ſive ſæcularibus perſonis univerſæ Germaniæ, cujuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium liberè, & tutò venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quos illis videbitur, tàm ſcripto, quàm verbo, offerre, proponere, & cum Patribus, ſive iis qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque ullis convitiis & contumeliis diſputare, necnon, quando illis placuerit, recedere poſsint, & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam ſalvum conductum appellant, cum omnibus & ſingulis clauſulis & decretis neceſſariis & opportunis, etiamſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſsis haberi voluit quantum ad ipſam ſanctam Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea Sanctæ Synodo, ut

ſi

UNED

si pro majori libertate ac securitate eorum, certos tam pro commissis, quàm pro committendis per eos delictis, judices deputari cupiant, illos sibi benevolos nominent, etiamsi delicta ipsa quantumcumque enormia ac hæresim sapientia fuerint.

SESSIO XIV.

QUÆ EST QUARTA.

SUB JULIO III. PONTIF. MAX. CELEBRATA.

DIE XXV. NOV. M. D. LI.

Doctrina de sanctissimis Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuntiis, quamvis in decreto de (a) Justificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, necessaria quadam ratione sermo interpositus: tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diversorum errorum est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit de eo exactiorem

(a) *Sup. Sess. 6. Cap. 14. de justific.*

rem & pleniorem definitionem tradidisse ; in qua demonstratis , & convulsis , Spiritus Sancti præsidio , universis erroribus , Catholica veritas perspicua & illustris fieret ; quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuò servandam proponit.

CAPUT I.

De necessitate , & Institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset , ut justitiam , in Baptismo , ipsius beneficio & gratia , susceptam , constanter tuerentur ; non fuisset opus aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. (*a*) Quoniam autem Deus , dives in misericordia , cognovit figmentum nostrum ; illis etiam vitæ remedium contulit , qui sese posteà in peccati servitutem & dæmonis potestatem tradidissent , Sacramentum videlicèt Pœnitentiæ; quo lapsis post Baptismum , beneficium Mortis Christi applicatur. (*b*) Fuit quidem Pœnitentia universis hominibus , qui se mortali aliquo peccato inquinassent , quovis tempore ad gratiam & justitiam assequendam necessaria , illis , etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petivissent, ut, per-

,a, *Infr. Can.* 1. *de Pœnit. Psalm.* 10. *Ephes.* 2.
,b, *Sup. Sess. 6. cap.* 14. *de just. Concil. Cabil. sub Vitali* 2. *cap.* 8.

UNED

perversitate abjecta & emendata, tantam de offensionem cum peccati odio & pio animi dolore detestarentur. Undè Propheta ait: (*a*) Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit; (*b*) Nisi pœnitentiam ageritis, omnes similiter peribitis. Et Princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: (*c*) Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum. Porrò nec ante Adventum Christi Pœnitentia erat Sacramentum, nec est post Adventum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cùm à mortuis excitatus, insuflavit in discipulos suos, dicens. (*d*) Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicius, potestatem remittendi & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos Apostolis & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit. (*e*) Et Novatianos, remittendi potes-

,a, *Ezech.* 18.,b, *Luc.* 13.,c, *Act.* 2. *cap. Agunt & c. Propriè, de Const. dist.* 4.,d, *Joann.* 20. *Mat.* 26. *c. Ut constituretur*, 50. *d. & infr. cap.* 8. *in fin. & Can.* 3.,e, *Eus. Cæsarien. Hi. Eccles. l.* 6. *cap.* 38. *Cyp. contr. Nov.*

UNED

teſtatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Eccleſia Catholica tamquam hæreticos exploſit, atque condemnavit. Quare veriſimum hunc illorum verborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes qui verba illa ad poteſtatem prædicandi Verbum Dei, & Chriſti Evangelium annuntiandi, contra hujuſmodi Sacramenti inſtitutionem falsò detorquent.

CAPUT II.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi.

CÆterum hoc Sacramentum (*a*) multis rationibus à Bapriſmo differre dignoſcitur. Nam præterquam quod materia & forma, quibus Sacramenti eſſentia perficitur, longiſsimè diſsidet: conſtat certè. Baptiſmi miniſtrum judicem eſſe non oportere, cum Eccleſia in neminem judicium exerceat, qui non priùs in ipſam per Baptiſmi januam fuerit ingreſſus. (*b*) Quid enim mihi, inquit Apoſtolus, de iis, qui foris ſunt, judicare? Secus eſt de domeſticis fidei, quos Chriſtus Dominus (*c*) lavacro Baptiſmi ſui corporis membra ſemeleff cit. Nam hos, ſi ſe poſtea crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptiſmo ablui,

,a, *Sup. Seſſ. 6. de juſt. c. 14. & inf. Can. 2.* ,b, *1. Cor. 5. in fin. c. Multi 2. q. 1. cap. Gaudem. de div.* ,c, *1. Cor. 12. b. cap. Verbum de Pœn. d. 1.*

UNED

ablui, cum id in Ecclesia Catholica nulla ratione liceat, sed ante hoc Tribunal, tamquam reos, sisti voluit, ut per Sacerdotum sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismi, alius Pœnitentiæ fructus. Per Baptismum enim Christum (*a*) induentes, nova prorsus in illo efficimur creatura, plenam & integram peccatorum omnium remissionem consequentes: ad quam tamen novitatem & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ, sine magnis nostris fletibus & laboribus, divina id exigente justitia, pervenire nequaquam possumus: ut meritò Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus à Sanctis Patribus dictus fuerit. Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

CAPUT III.

De partibus, & fructu hujus Sacramenti.

DOcet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis Ministri verbis positam esse; Ego te absolvo, &c. quibus quidem de Ecclesiæ Sanctæ more preces quædam laudabiliter, adjunguntur: ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti admi-

(*a*) Gal. 3.

miniſtrationem ſunt neceſſariæ. Sunt autem quaſi materia hujus Sacramenti ipſius pœnitentis actus,(a) nempe Contritio, Confeſsio, & Satisfactio. Qui quatenus in Pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remiſsionem ex Dei inſtitutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè verò res & effectus hujus Sacramenti, quantum ad ejus vim & efficaciam pertinet, reconciliatio eſt cum Deo, quam interdum in viris piis,& cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax ac ſerenitas cùm vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus & effectu hujus Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui Pœnitentiæ partes, incuſſos conſcientiæ terrores,& fidē eſſe contendunt.

CAPUT IV.

De Contritione.

CONtritio, (b) quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſsionem peccatorum, ſi cùm fiducia divinæ miſeri-

(a) *Sup. Seſſ. cap. de juſtifica.* 14. & *infr. Can.* 4.
(b) *Sup. Seſſ.* 5. *de juſt. c.* 6. & 14.

UNED

sericordiæ, & voto præstandi reliqua, conjunctus sit, quæ ad ritè suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hanc Contritionem, non solùm (*a*) cessationem à peccato, & vitæ novæ propositum & inchoationem, sed veteris etiam odium continere, juxta illud: (*b*) Projicite a vobis omnes iniquitates vestras, in quibus prævaricati estis; & facite vobis cor novum, & spiritum novum. Et certè, qui illos Sanctorum clamores consideraverit: (*c*) Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: (*d*) Lavoravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum: (*e*) Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ: & alios hujus generis; facilè intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet præterea, etsi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni, sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam verò Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipi-

,a, *Inf. Can.* 5. ,b, *Ezech.* 18. ,c, *Psa.* 50. *c. Et venit de Pœnit. d.* 1. *c. Totam de Pœnit. d.* 30. ,d, *Psal.* 6. ,e, *Isai.* 38.

UNED

pitur; si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ; declarat, non solùm non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verùm etiam donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantùm moventis, quo pœnitens adjutus, viam sibi ad justitiam parat. Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem, perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore utiliter (*a*) concussi Ninivitæ ad Jonæ prædicationem plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur Catholicos Scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ, absque bono motu suscipientium, gratiam conferre: quod nunquam Ecclesia Dei docuit, nec sensit. Sed & falsò docent; Contritionem esse extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

CAPUT V.

De Confessione.

EX (*b*) institutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis jure divino necessariam existere; quia

(*a*) *Joan.* 2. *Matth.* 12. *Luc.* 11. *c. Quamobrē, de Pœn. d.* 1. (*b*) *Luc.* 5. & 17. *Jac.* 5. 1. *Joan.* 1. *Inf. Canon.* 6.

UNED

quia Dominus noſter Jeſus Chriſtus, (a) è terris adſcenſurus ad cœlos, Sacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tamquam præſides & judices; ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſti fideles ceciderint; quò pro poteſtate Clavium remiſsionis aut retentionis peccatorum, ſententiam pronuntient. (b) Conſtat enim, Sacerdotes judicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pœnis injungendis ſervare potuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim, ſua ipſi peccata (c) declaraſſent. (d) Ex his colligitur, opportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſsionem conſcientiam habent, in Confeſsione recenſeri, etiamſi occultiſsima illa ſint, & tantùm adverſus duo ultima (e) Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonumquam animum graviùs ſauciant, & periculoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto admittuntur. Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, (f) & in quæ frequentiùs labimur, quamquam rectè, & utiliter, citraque omnem præſump-

,a, *Joan.20. Matth.6. c. Verbum, de Pœn. d.1. & cap. Adhuc de Pœnit.d.3.* ,b, *Hier. exponens, illud Eccl.* 10. Si mordeat ſerpens in ſilentio. ,c, *An tamen per literas, ſeu interruntium, conſul.Bul.Clem. VIII.* Sanctiſsimus 1602. ,d, *Infr.Can.6.* ,e, *Deut.* 5. ,f, *Sup.Seſſ.6. Conc.23. cap.Adhuc, & cap. De Pœnit. diſt. 3.*

UNED

ſumptionem in Confeſsione dicantur, quod piorum hominum uſus demonſtrat; taceri tamen citra culpam, multiſque aliis remediis expiari poſſunt. Verùm, cùm univerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, (*a*) homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confeſsione, à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſti fideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia divinæ miſericordiæ agnoſcenda exponunt; qui verò ſecùs faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per Sacerdotem remittendum proponunt. (*b*) Si enim erubeſcat ægrotus vulnus Medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circunſtantias in Confeſsione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant: quod ſine illis peccata ipſa neque à Pœnitentibus integrè exponantur, nec judicibus innoteſcant; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè cenſere poſsint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere. Undè alienum à ratione eſt, docere circunſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe; aut unam tantùm circunſtantiam confitendam eſſe, nempè peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſsionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſsibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum

(*a*) *Eph.* 2. (*b*) *Hier. dicto loco.*

UNED

appellare. Constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pœnitentibus exigi, quam ut, postquàm quisque diligentiùs se excusserit; & conscientiæ suæ sinus omnes & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum, eadem Confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: (a) Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa verò hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri posset, nisi tot tantisque commodis & consolationibus levaretur, quæ omnibus, digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per absolutionem certissimè conferuntur. Cæterùm, quoadmodum confitendi secretò apud solum Sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scælerum, & sui humiliationem, tùm ob aliorum exemplum, tùm ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publicè confiteri possit: non est tamen hoc divino præcepto mandatum, nec satis consultè humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præsertim secreta, publica essent confessione aperienda. Unde cum à sanctissimis(b) & antiquissimis Patribus, magno, unanimique consensu, secreta Confessio Sacramentalis, qua ab initio Ecclesia Sancta usa est,

(a) *Psalm.* 18. (b) *Concil. Cabilon. cap.* 13.

UNED

est, & modò etiam utitur, fuerit semper commendata; manifestè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque à (*a*) Patribus, in Concilio Lateranensi congregatis, initium habuisse, docere non verentur. Neque enim per (*b*) Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure divino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus & singulis, cum ad annos discretionis perveniissent, impleretur. Undè jam in universa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, observatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesimæ: quem morem hæc sancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tamquam pium, & meritò retinendum.

CAPUT VI.

De Ministro hujus Sacramenti, & absolutione.

CIrca Ministrum autem hujus Sacramenti, declarat sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Evangelii pœnitus alienas doctrinas (*c*) omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos & Sacerdotes, Clavium ministerium pernitiosè extendunt; putantes verba illa Domini:

,a, *Inf. Canon.* 8. & 14. ,b, *Vide infr.* 20. ,c, *Infr. Canon.* 18.

UNED

(a) Quæcumque alligaveritis super terram, erunt alligata & in cœlo; & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cœlo; (b) &, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; &, quorum retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi fideles indifferenter & promiscuè (c) contra institutionem hujus Sacramenti ita fuisse dicta, ut quivis potestatem habeat remittendi peccata; publica quidem per correptionem, si correptus acquieverit; secreta verò per spontaneam Confessionem cuicumque factam. Docet quoque, etiam Sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus Sancti, in Ordinatione collatam, tamquam Christi Ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosque pravè sentire, qui in malis Sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. (d) Quamvis autem absolutio Sacerdotis alieni beneficii sit dispensatio; tamen non est solùm nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata; sed (e) ad instar actus judicialis; quo ab ipso, velut à judice, sententia pronuntiatur. Atque ideò non debet pœnitens adeò sibi de sua ipsius fide blandiri, ut, etiamsi nulla illi adsit contritio, aut Sacerdoti animus seriò agendi, & verè absolvendi desit; putet tamen se, propter suam solam

,a, *Matth.* 16. & 18. ,b, *Joan.* 20. ,c, *Sup. Sess.* 7. *de Sac. Can.* 10. ,d, *C. secundum Eccles.* 19. *dis.* & *c. Non noscet* 1. *q.* 1. ,e, *Inf. Can.* 9.

lam fidem, verè,& coram Deo esse absolutum. Nec enim fides sine Pœnitentia remissionem ullam peccatorum præstaret: nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui Sacerdotem joco se absolventem cognosceret;& non alium serio agentem sedulò requireret.

CAPUT VII.

De casuum reservatione.

QUoniam igitur natura & ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur;(*a*) persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem. Magnopere verò ad Christiani populi disciplinam pertinere, Sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quædam, & graviora crimina non à quibusvis, sed à (*b*) summis dumtaxat Sacerdotibus, absolverentur. (*c*) Undè meritò Pontif. Max. pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare;

Ne-

,a, *C.si Epi.de pœn.in 6.* ,b, *Cypr.in Epist.qua incipit*: In gemiscere, *& in Ep. cujus init.* Miror, *O rig.Hom.*10.*in Ge.* ,c, *C.Si quis suad.*17.*q.*4.*c. Ita quorumdam, de Judæis, cap. Conquesti, de sent. ex com.c. Quicumque eo tit.in 6.c.* 2. *eod. tit. in Clem. &c. Etsi Dominici,de pœn.in Extrav.com.cũ simil.*

UNED

(*a*) Neque dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem (*b*) Episcopis omnibus in sua cuique Diœcesi, inædificationem tamen, non indestructionem, liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præsertim quoad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est divinæ auctoritati, non tantùm inexterna politia, sed etiam coram Deo vim habere: Verum tamen piè admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, (*c*) ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideò omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt: extra quem articulum Sacerdotes cùm nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut (*d*) ad Superiores & legitimos Judices pro beneficio Absolutionis accedant.

CA-

,a, *Rom.* 13. ,b, *Infr. Sess.* 24. *c.* 6. *de reform.* ,c, *C. Felicis de pœn. in* 6. *c. Past. de offic. ord. c. Capient. pœnis in Clem. cap. Inter cunctas*, §. *Duos*, *de vat. in Ext. com. Cœlest. Epist.* 2. ,d, *Quos casus Clem. cap.* 2. & 4. *Car. c.* 76. & 11. *Tol. c.* 12. *ior regularium reservare possint*, *vide in* 8.

Sanctissimus 26. *Maii* 1593.

UNED

CAPUT VIII.

De satisfactionis necessitate, & fructu.

DEmum, quoad satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano Populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maximè nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab iis qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt: sancta Synodus declarat, falsum omninò esse, & a verbo Dei alienum, (*a*) culpam à Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur. Perspicua enim & (*b*) illustria in Sacris Literis exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem, hic error quam manifestissimè revincitur. Sanè, & divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam delinquerint; aliter verò, qui semel a peccati & dœmonis servitute liberati, & accepto Spiritus S. dono, scientes (*c*) templum Dei violare, & (*d*) Spiritum Sanctum contristare non formidaverint. Et Divinam clementiam decet, ne ita nobis absque ulla satisfactione peccata dimittantur, ut, occasione accepta, peccata leviora putantes, velut injurii, & (*e*) contumelioſi Spiritui Sancto, in graviora labamur, (*f*) the-

,a, *Sup. Sess. 6. c. 14. & Can. 30. de justif. inf. Can. 12.*
,b, *Gen. 3. 2. Reg. 12. n. 12. & 20.* ,c, *1. Cor. 3.* ,d, *Ephe. 4.* ,e, *Heb. 10.*, f, *Rom. 2.*

UNED

thesaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere à peccato revocant, & quasi freno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis; & vitiosos habitus, male vivendo comparatos; contrariis virtutum actionibus tollunt. (a) Neque verò securior ulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem (b) à Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentia opera homines cum verò animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quod, dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jesu (c) qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo (d) omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur, certissimam quoque inde arrham habentes, quod (e) si compatimur, & conglorificabimur. Neque verò ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exsolvimus, ut non sit per Christum Jesum. Nam qui (f) ex nobis, tamquam ex nobis; nihil possumus, eo cooperante qui nos confortat, omnia possumus. Ita non habet homo unde glorietur: (g) sed omnis gloriatio nostra in Christo est: in quo, h, vivimus, in quo meremur, in quo satisfa-

,a, *Eze.* 33. *Jonæ* 3. *Ier.* 3. 18. & 25. ,b, *Isai.* 30. *Eccles.* 17. *Matth.* 34. 11. & 18. *cum sim.* ,c, *Rom.* 5. 1. *Joan.* 2. *in princip.* ,d, 2. *Cor.* 3. ,e, *Rom.* 8. ,f, 2. *Cor.* 3. *Philip.* 41. *Cor.* 1. *in fin.* ,g, 2. *Cor.* 10. *in fin. Gal.* 6. ,h, *Act.* 17.

UNED

facimus, (a) facientes fructus dignos pœnitentiæ; qui ex illo vim habent; ab illo offeruntur Patri; & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentiæ suggesserit, pro qualitate criminum, & Pœnitentiũ facultate, salutares & convenientes satisfactiones injungere: ne, si forte peccatis conniveant, & indulgentiùs cum Pœnitentibus agant, leviſsima quędã opera pro graviſsimis delictis injungendo, alienorũ peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut Satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorũ vindictam, & castigationem: (b) nã Claves Sacerdotum, non ad solvendum dumtaxat, sed, & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent; nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentię esse forum iræ, vel pœnarum, sicut nemo unquam Catholicus sensit, ex hujusmodi nostris satisfactionibus vim meriti & (c) satisfactionis Dñi nostri Jesu-Christi vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Novatores intelligere volunt, ita optimam Pœnitentiam novam vitam esse docent, ut omnẽ satisfactionis vim & usum tollant.

CA-

a, *Matth.3.& 4.Luc.3.10.17. c.Tempora, cũ multis sequent.26.q.7.c.de pœnitent.de Conf.d.3.Conc. Cart.3.c.31.& Conc.Cart.4.c.74.Conc.Cabi. c.34. & 38.Conc.Af c.9.*, b, *Mat.16.& Joan.10.fu.c.1. in fin.Can.13.& ult.de Pœnit.*, c, *Infr.Canon.13.*

UNED

CAPUT IX.

De operibus satisfactionis.

DOcet præterea, tantam esse divinæ munificentiæ largitatem, ut non solum pœnis sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiam, quod maximum amoris (*a*) argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & a nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Christum Jesum satisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento Extremæ-Unctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adjungere ea, quæ sequuntur de Sacramento Extremæ Unctionis: quod non modò Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummativum existimatum est à Patribus. Primùm itaque, circa illius institutionem, declarat, & docet, (*b*) quòd clementissimus Redemptor noster, qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus remediis (*c*) adversus omnia omnium hostium tela esse prospectum; quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possint; ita Extremæ-Unctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmissimo quodam præsidio, munivit.

,a, *C. sunt plures, in fin. de Pœnit. d. 3.* ,b, *Inf. Can. 1. de Sac. Extr. Unct.* ,c, *Eph. 6.*

UNED

vit. Nam etsi (*a*) adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas nostras quoquo modo possit: nullum tamen tempus est, quo vehementiùs illæ omnes suæ versutiæ nervos intendat ad perdendos nos pœnitus, & à fiducia etiam (*b*) si possit, divinæ misericordiæ deturbandos quàm cùm impendere nobis exitum vitæ perspicit.

CAPUT I.

De institutione Sacramenti Extremæ-Unctionis.

INstituta est autem sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam verè & propriè Sacramentum novi Testamenti, à Christo Domino nostro (*c*) apud Marcum quidem insinuatum, (*d*) per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis: inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum: & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium Ministrum, & effectum hujus salutaris Sacramenti. Intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo be-

,a, *Pet.* 5 *c. Nulli, dub.* 3. *q.* 1. ,b, *Gen.* 3. *& infr. c.* 2. *in fine.* ,c, *Marc.* 6. ,d, *Jac.* 5. *is Presbyt. pal.* 95. *d. c.* 1. *§.* 1. *de Sac. Unct. Concil. Cab. c.* 48. *Innoc. I. Ep. c.* 8.

UNED

benedictum : Nam Unctio aptissimè Spiritus Sancti gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat ; formam deinde esse illa verba : Per istam unctionem, &c.

CAPUT II.

De effectu hujus Sacramenti.

REs porrò, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur : Et (*a*) oratio fidei salvabit infirmum : & alleviabit eum Dominus : &, si in peccatis sit, dimittentur ei : (*b*) res etenim hæc gratia est Spiritus Sancti : cujus Unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando: qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda ac labores leviùs fert ; & tentationibus dæmonis, (*c*) calcaneo insidiantis, faciliùs resistit : & sanitatem corporis interdum, ubi saluti animæ expedierit, consequitur.

CAPUT III.

De Ministro hujus Sacramenti, & tempore, quod dari debeat.

JAm vero, quod attinet ad præscriptionem eorum qui, & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscurè fuit illud etiam in verbis prædictis traditum. Nam & ostenditur illic, proprios hujus Sacramenti Ministros esse Ecclesiæ Presby-

,a, *Jaco.* 5. ,b, *Infr. Can.* 2. *Sacram. Extrem-Unct.* ,c, *Gen.* 3.

UNED

Presbyteros. Quo nomine, eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed (a) aut Episcopi, aut Sacerdotes, ab ipsis ritè ordinati, (b) per impositionem manum Presbyteri. Declaratur etiam, esse hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis verò præsertim, qui tam periculosè decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur: undè & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quòd si infirmi post susceptam hanc Unctionem convaluerint, iterum hujus Sacramenti subsidio juvari poterunt, cùm in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli (c) Jacobi sententiam docent, hanc Unctionem vel figmentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem: & qui illam jam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiva Ecclesia referenda esset: & qui dicunt, ritum & usum, quem Sancta Romana Ecclesia in hujus Sacramenti administratione observat, (d) Jacobi Apostoli sententiæ repugnare, atque ideò in alium commutandum esse: & denique, qui hanc Extremam Unctionem à Fidelibus sine peccato contemni posse affirmant. Hæc enim omnia manifestissimè pugnant cum perspicuis tanti

a, *C. Istud superfluum, 95. dist. & infr. Can. ult.*
b, *1. Tim. 4. c. Ecce ego, §. Presbyt. d. 95.*
c, *Jaco. 5.*
d, *Infr. Can. 3. de Sacr. Ext. Unct.*

ti Apostoli : verbis. Nec profecto Ecclesia Romana (*a*) aliarum omnium Mater, & Magistra, aliud in hac administranda Unctione, quantum ad ea quæ hujus Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quam quod B. Jacobus præscripsit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere & ipsius Spiritus Sancti injuria esse posset.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentiæ & Extremæ Unctionis Sacramentis hæc sancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter servandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuo damnat; & anathematizat.

De Sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia (*b*) Pœnitentiam non esse verè, & propriè Sacramentum pro Fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, à Christo Domino nostro institutum; anathema sit.

CANON II.

Si quis Sacramenta confundens, (*c*) ipsum Baptismum, Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint, atque

,a, *Non decet*, 12. *dist. c. 2. in fin. de sum. Trin. &c. fin. de for. comp.* ,b, *Sup. cap. 1. de Pœn.* ,c, *Sup. c. 1.*

UNED

que ideò Pœnitentiam non recte (a) secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: (b) Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: non esse intelligenda de potestate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem, contra institutionem hujus Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Evangelium; anathema sit.

CANON IV.

Si quis negaverit, (c) ad integram & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantùm esse Pœnitentiæ partes, terrores scilicèt incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Evangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, (d) eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem & detestatio-

,a, *C. Secunda post naufrag. Pœn. d.* 1. ,b, *Joan.* 20. *Matth.* 16. *sup. c.* 1. *& Sess. 6. de inst. c.* 14. ,c, *Sup. c.* 3. *de Pœn.* ,d, *Sup. c.* 4. *de Pœnit.*

UNED

tionem peccatorum, qua quis (a) recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit.

CANON VI.

Si (b) quis negaverit, Confessionem Sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure divino; aut dixerit, modum secretè confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, (c) in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra (d) duo ultima Decalogi præcepta, & circunstantias, quæ peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantùm esse utilem ad

,a, *Isai.38.d.* ,b, *Sup.c.5.de Pœn.Clem.1.in Epist.1.ad Jac.Concil.Cab.* ,c, *Sup.c.5.* ,d, *Deut.5.*

UNED

ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantùm ad satisfactionem Canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri studeant, nihil relinquere velle divinæ misericordiæ ignoscendum; aut demum, non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, (a) esse impossibilem, & traditionem humanam, à piis abolendam; aut ad eam non teneri omnes & singulos utriusque sexus Christi fideles, juxta magni Concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, (b) Absolutionem Sacramentalem Sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronuntiandi & declarandi remissa esse peccata confitenti; modò tantùm credat se esse absolutum; aut Sacerdos non seriò, sed joco absolvat; aut dixerit non requiri Confessionem pœnitentis, ut Sacerdos eum absolvere possit; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, Sacerdotes, qui in (c) peccato

a, *Sup. c.* 1. ,b, *Sup. c.* 6. *in fine.* ,c, *Sup. cap.* 1. & *cap.* 6. *de Pœn.*

UNED

mortali sunt, potestatem ligandi, & solvendi non habere; aut non solos Sacerdotes esse Ministros absolutionis, sed omnibus & singulis Christi fidelibus esse dictum: (a) Quæcumque ligaveritis super terram, erunt ligata & in cœlo; & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in cœlo; &, (b) Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: quorum verborum virtute quilibet absolvere possit peccata; publica quidem per correptionem dumtaxat, si correptus acquieverit; secreta verò per spontaneam confessionem; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere jus (c) reservandi sibi casus, nisi quoad externam politiam, atque ideò casuum reservationem non prohibere, quo minùs Sacerdos à reservatis verè absolvat; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum (d) culpa remitti semper à Deo, satisfactionemque pœnitentium non esse aliam quàm fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfeciisse; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro (e) peccatis, quoad pœnam tem-

,a, *Matth.* 16. & 18. ,b, *Joan.* 20. ,c, *Sup. cap.* 7. *c. si Ep. de Pœn. in* 66. *de cætero*, & *c. Demonialibus, de sent. excom. cum sim.* ,d, *Sup. c.* 8. *de pœn.* ,e, *Sup. cap.* 8. & 9.

UNED

temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à Sacerdote injunctis; sed neque sponte susceptis, ut jejuniis, orationibus, eleemosynis, vel aliis etiã pietatis operibus, atque ideò optimam pœnitentiam esse tantùm novam vitam; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, (a) satisfactiones, quibus pœnitentes per Christum Jesum peccata redimunt, non esse cultus Dei; sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse (b) datas tantùm ad solvendũ, non etiam ad ligandum; & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra institutionem Christi; & fictionem esse, quòd, virtute Clavium, sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exolvenda remaneat; anathema sit.

De Sacramento Extremæ Unctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, Extremam Unctionem non esse verè, & propriè Sacramentum à (c) Christo Domino nostro institutum, & à (d) B. Jacobo Apostolo pro-

a, *Sup. c.* 8., b, *Sup. c.* 1. *& c.* 8. *in fin. de Pœnit.*, c, *Sup. de hoc Sacramento in princip. & c.* 1., d, *Marc.* 6. *Jacob.* 5.

UNED

mulgatum; sed ritum tantùm acceptum à Patribus, aut figmentum humanum; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum (*a*) Unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmos; sed jam cessasse, quasi olim tantùm fuerit gratia curationum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, (*b*) Extremæ Unctionis ritum, & usum quem observat Sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ (*c*) B. Jacobi Apostoli, ideòque eum mutandum, posseque à Christianis absque peccato contemni; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (*d*) Presbyteros Ecclesiæ, quos B. Jacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quavis communitate; ob idque proprium Extremæ Unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem; anathema sit.

Decretum de Reformatione.

PROEMIUM.

Episcoporum est, subditos, præsertim ad animarum curam constitutos, admonere officii sui.

CUm proprie Episcoporum munus, sit (*e*) subditorum omnium vitia redarguere; hoc illis præ-

(*a*) *Sup. c. 2. de hoc Sacram.*, (b) *Sup. c. ult. Conc. Cab. c. 48.*, (c) *Jac. 5.*, (d) *D. c. ult. Jac. 5.*, (e) *Sic præfatur ferè Concil. 9. Tol. sup. Sess. 6. de reform. c. 3.*

præcipuè cavendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, nevè inhonestam vitam, ipsis conniventibus, ducant. Nam si eos pravis & corruptis moribus esse permittant; quo pacto laicos de ipsorum vitiis (*a*) redarguent, qui uno ab eis sermone convinci possent, quòd Clericos ipsis patiantur esse deteriores? Qua etiam libertate laicos corripere potuerunt Sacerdotes;(*b*) cùm tacitè sibi ipsi respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, (*c*) in quocumque ordine fuerint, ut conversatione, sermone & scientia commisso sibi Dei populo præant; memores ejus, quod scriptum est: (*d*) Sancti estote, quia & ego sanctus sum. Et juxta Apostoli vocem: (*e*) Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhibeant se sicut Ministros Dei; ne illud prophetæ dictum impleatur in eis:(*f*) Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Ut autem ipsi Episcopi id liberiùs exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri nequeant; eadem Sacrosanctæ œcumenica, & Generalis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Lega-

,a, *Cor.9.c.Quid autem* 8.*q.*1. ,b, *C.ult.* 25. *dist.c. Unæ tantü* 26.*di.c.Sicut* 11.*§.Neces. pal.*45.*dist. c. In Sacerdotibus*,61.*dist.& c.Proposuisti* 82.*d.Lev.* 11.1.*Pet.*1. ,c, *Sess.*22.*c.*1.*de reform.* ,d, *Levi* 19. ,e, 2.*Cor.*6.*in princ.*, f, *Eze.*22. *Soph.* 3.

UNED

gato, & Nuntiis, hos, qui sequuntur, Canones statuendos & decernendos duxit.

CAPUT I.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant; Si interdicti, si suspensi, puniantur.

CUm honestius, ac tutius sit subjecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quam cum Præpositorum scandalo, graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus; aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo, aut ad Priores Ordines, gradus & dignitates, sive honores, restitutio suffragetur.

CAPUT II.

Si Episcopus quoscumque Ordines contulerit sibi non subdito, etiam familiari, sine expresso proprii Prælati consensu, uterque decretæ pœnæ subjaceat.

ET, quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, Clero carentes, & populo Christiano, cùm ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Jesu Christi, (a) sed alienas oves, inscio pro-

(a) *Infr. c. 8. sup. Sess. 6. c. 5. de reform.*

proprio Paſtore, quærentes, dum per hanc Sanctam Synodum ſe Pontificialia officia in alterius Diœceſi, niſi de loci Ordinarii expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubjectas tantùm exercere prohibitos vident, in legis fraudem & contemptum, quaſi Epiſcopalem Cathedram in loco nullius Diœceſis ſua temeritate eligunt; & quoſcumque ad ſe venientes, etiamſi ſuorum Epiſcoporum ſeù Prælatorum literas commendatitias non habeant, Clerici charactere inſignire; & ad Sacros etiã Presbyteratus Ordines promovere præſumunt: quo plerumque fit, ut minùs idonei, & rudes, ac ignari, & qui à ſuo Epiſcopo tamquam inhabiles & indigni rejecti fuerunt, ordinati, nec Divina Officia peragere, nec Eccleſiaſtica Sacramenta recte valeãt miniſtrare: Nemo Epiſcoporum, qui Titulares vocantur, etiamſi in loco nullius Diœceſis, etiam exẽpto, aut aliquo Monaſterio cujuſvis Ordinis reſederint aut morã traxerint, vigore cujuſvis privilegii ſibi de promovendo quoſcumque ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditũ, etiam prætextu familiaritatis continuæ commenſalitatis ſuę, abſque ſui proprii Prælati expreſſo conſenſu, aut literis (*a*) dimiſſoriis ad aliquos ſacros aut minores Ordines, vel primam Tonſuram promovere ſeu or-

(*a*) *Sup. Seſſ. 6. c. 5. de reform. & infr. Seſſ. 23. cap. 3. 8. & 10. de ref. Concil. Nicæ. 1. c. 15. Conc. Aurel. 3. c. 13. cap. Conc. 6. Magunt. c. 14. c. 1. 21. q. 2. cap. 1. cum ſeq. de temp. Ord. in 5.*

UNED

ordinare valeat. Contra faciens ab exercitio Pontificalium per annum; taliter verò promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso jure sint suspensi. (a)

CAPUT III.

Episcopus suos Clericos ab alio male promotos non admitat ad Officia celebranda, nisi prævio examine.

EPiscopus quoscumque (b) suos Clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitiis literis, quacumque auctoritate promotos, licèt tamquam habiles ab eo à quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, seù Ecclesiastica sacramenta ministranda minùs idoneos & capaces reperit; à susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

CAPUT IV.

Nullus Clericus eximatur à correctione Episcopi, etiam extra visitationem.

OMnes Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendos subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per hujus sanc-

(a) *Sup. cap. proxi. & inf. Sess. 23. de ref. cap. 8.* (b) *Sup. 1. & Sess. 6. de ref. c. 3. c. Irrefragabili in princ. de offic. Ord.*

ſanctæ Synodi ſtatuta, cujuſvis privilegii prætextu, tutus cenſetur, quominùs juxta Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi poſsit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumque Sæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui aliàs ſuæ juriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſsibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tamquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis Delegati, corrigendi & caſtigandi (*a*) facultatem habeant: quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantùm ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, Capellanis, familiaribus, Procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipſorum exemptorum contemplatione & intuitu minimè ſuffragantibus.

CAPUT V.

Conſervatorum juriſdictio certis finibus concluditur.

INſuper, cùm nonnulli, qui ſub prætextu, quòd ſuper bonis, & rebus ac juribus ſuis deverſæ eis injuriæ ac moleſtiæ inferantur, (*b*) certos judices per literas Conſervatorias deputari obtinent, qui illos à moleſtiis & injuriis hujuſmodi tueantur ac defendant, & in poſſeſsione, ſeù quaſi, bonorum, rerum ac jurium ſuorum manuteneant, & conſervent, nec ſuper illis eos moleſti

,a, *Sup. Seſſ. 6. cap. 4. de ref. & inf. Seſſ. 24. de ref. cap. 5.* ,b, *Cap. 6. & cap. ult. de offic. de leg.*

UNED

ti permittant; ejusmodi literas in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: idcircò nemini omninò, cujuscumque dignitatis & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, (a) Conservatoriæ literæ, cum quibuscumque clausulis aut decretis, quorumcumque judicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, sive alio superiore Ordinario, in criminalibus & mixtis causis accusari, & conveniri, ac (b) contra eum inquiri & procedi non possit: aut quo minus, si qua jura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud judicem ordinarium conveniri. In civilibus etiam causis, si ipse actor exciterit, aliquem ei apud suos Conservatores judices in judicium trahere minimè liceat. Quod si in iis causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos judices. Conservatorem, & Ordinarium, controversia super competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos super suspitione, aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus verò ejus, qui hujusmodi literis conservatoriis tueri se solent,

,a, *Paulus V. Con.* Religiosorum 1607. *Religiosos coram Superioribus, vel Conservatoribus convenien-dos esse declarat.* ,b, *Sup. Sess.* 7. *c.* 14. *de reform.*

lent, nihil illæ prosint, præterquam duobus dumtaxat; si tamen illi propriis ejus sumptibus vixerint. Nemo etiam similium literarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus judicibus ullum habere Tribunal erectum. In causis verò mercedum, aut miserabilium personarum, hujus sancti Synodi super (a) hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seù Scholarium, & regularia loca, necnon Hospitalia, actu Hospitalitatem servantia, ac Universitatum, Collegiorum, locorum, & Hospitalium hujusmodi personæ in præsenti Canone minimè comprehensæ, sed exemptæ omninò sint, & esse intelligantur.

CAPUT VI.

Pœna decernitur in Clericos, qui in Sacris constituti, aut beneficia possidentes, decenti sui Ordinis veste non utuntur.

QUia verò, (b) etsi habitus non facit Monachũ, oportet tamen Clericos (c) vestes proprio congruentes Ordini semper deferre; ut per decentiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant. Tanta autem hodie aliquorum molevit temeritas, religionisque contem-

,a, *Sup. Sess. 7. c. 14. de ref.* ,b, *C. Porrectum, &c. Ex parte, de regul.* ,c, *Concil. 1. Mediol. cap. 5. c. ult. 41. d. Vide Const. Sixti V.* Cum Sacrosanctam, & Pastoralis 1589.

UNED

temptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvipendentes, (a) veſtes etiam deferant publicè laicales, pedes in diverſis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus. Propterea omnes Eccleſiaſticæ perſonæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumque Eccleſiaſtica obtinuerint, ſi poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipſius Epiſcopi ordinationem & mandatum non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & proventibus ipſorum beneficiorum, necnon, ſi ſemel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujuſmodi coerceri poſsint, & debeant: Conſtitutionem Clementis V. in Concilio Viennenſi editam, (b) quę incipit. Quoniam, innovando, & ampliando.

CAPUT VII.

Voluntarii homicidæ nunquam, caſuales quomodo ordinandi.

CUm etiam qui (c) per induſtiam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari avelli de-

(a) 21. q. per totam Conc. Conſtant. ult. Seſſ. 41. de ent. & ho. Cler. (b) Vide inf. XXI. (c) Exo. 21. c. 1. de homic.

debeat; qui sua voluntate (*a*) homicidium perpetraverit, (*b*) etiam si crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros Ordines promoveri possit; nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat; sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuo careat; si verò homicidium non ex proposito, sed (*c*) causa, vel vim vi repellendo, ut quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur; quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, jure quodammodo dispensatio, debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo; qui non nisi causa cognita, & probatis precibus ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

CAPUT VIII.

Nulli alienos Clericos ex privilegio punire liceat.

PRætereà, (*d*) quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oves habent,

,a, *Extendit illud ad abortum procurantes Bulla Sixt. V.* Effrenat. 1588. *quam ad fœtum animarum restrinxit Greg. XIV. per Bullam* Sedis Apost. 1591.

,b, *C. Inquis. de accus. & c. Cum non ab homine de jud.*

,c, *C. Studeat 50. dist. & 6. c. Significasti, de homicid.*

,d, *Sup. c. 2. & Sess. 2. c. 1. ut de ref.*

UNED

bent, alienis etiam ovibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, ut suorum curam negligant; quicumque, etiam Episcopali præditus dignitate, qui alienos subditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos (*a*) sibi non subditos, præsertim in Sacris constitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprii ipsorum Clericorum Episcopi, si apud Ecclesiam resederit, aut personæ ab ipso Episcopo deputandæ interventu nequaquam procedere debeat: alias processus, & inde secuta quæcumque viribus omnino careant.

CAPUT IX.

Beneficia unius Diœcesis nullo prætextu uniantur beneficiis alterius.

ET, quia jure optimo distinctæ fuerunt Diœceses, & Paroquiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui suarum quisque ovium curam habeant; ut ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut una & eadem Ecclesia duarum quodammodò Diœcesum fiat, non sine gravi eorum incommodo, qui illi subditi fuerint: beneficium unius Diœcesis, etiam si Parochiales Ecclesiæ, Vicariæ perpetuæ, aut simplicia Beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augen-

(*a*) *Dionysio Papa, in Can. Eccl.* 23. *q.* 1. *c. Pastoralis, de his, quæ fiunt à Prælato Conc.* 1. *Const. c.* 2. *inf. Sess.* 24. *de ref. cap.* 13. *in fin. & cap.* 17.

gendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa alterius Diœcesis beneficio, aut Monasterio, seu Collegio, vel loco etiam pio perpetuò, (a) non uniantur: decretum hujus sanctæ Synodi super hujusmodi unionibus in hoc declando.

CAPUT X.

Regularia Beneficia Regularibus conferantur.

REgularia (b) beneficia, in titulum Regularibus professis providere consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulum obtinentis vacare contigerit, Religiosis tantùm illius Ordinis, vel his qui habitum omninò suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne (c) vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

CAPUT XI.

Translati ad alium Ordinem in claustro sub obedientia maneant, & beneficiorum sæcularium incapaces existant.

QUia verò Regulares, (d) de uno ad alium Ordinem translati, facilè à suo Superiore licentiam standi extra Monasterium obtinere solent, ex quo vagandi & apostatandi occasio tri-

,a, *Sup. Sess. 7. c. 6. & 7. & infr. Sess. 24. de ref. c. 13. & 15.* ,b, *C. cum de benefic. de præp. in 6. & infr. Sess. ult. c. 21. circa med. de regul. & mor.* ,c, *Deut. 21. c. Cum causam de elect. & c. Quidam, de apost. c. Innovat. 6. q. 7.* ,d, *Adit. ad c. 27. Concil. Agathens.*

UNED

tribuitur; (a) nemo, cujuscumque Ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cujusvis facultatis, aliquem ad habitum & professionem admittere possit, nisi ut in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in clausstro perpetuò maneat; ac taliter translatus, etiamsi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiam curata, omninò incapax existat.

CAPUT XII.

Nemo nisi ex fundatione, vel dotatione, jus patronatus obtineat.

NEmo, etiam cujusvis (b) dignitatis Ecclesiasticæ, vel sæcularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, Beneficium, aut Capellam de novo fundaverit, & construxerit; seu jam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis & patrimonialibus bonis competenter dotaverit; (c) jus patronatus impetrare, aut optinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut donationis hujusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur.

CA-

;a, *Indulta & privilegia huic.c.Adversantia antiq. Pius V.Constit.* Quæcumque 1596. ,b, *Sess.25.c.9. de ref.* ,c, *C. Pia mentis, cum seq.q.7.& c.Nobis,de jur.patr.& infr. sess.alt.c. 9. de reform. in princip.*

CAPUT XIII.

Præsentatio fiat Ordinario, aliàs institutio sit nulla.

NOn liceat præterea (a) patrono cujusvis privilegii prætextu aliquem ad beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci Ordinario, ad quem provisio seu institutio ipsius beneficii, cessante privilegio jure pertineret; quoquo modo præsentare; aliàs præsentatio, ac institutio, forsan secutæ, nullæ sint, & esse intelligantur.

CAPUT XIV.

Tractandum deinceps de Missa, Ordine & Reformatione.

DEclarat præterea sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad xxv. diem Jan. subsequentis anni M. D. LII. habendam esse jam decrevit, una cum Sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & prosequendam esse materiam reformationis.

M SES-

(a) *Infr. Sess. 25. de ref. c. 9. c. Illud, & c. Relatum, de in Patr. Concil. Magunt. tiem temp. Arnulphi, c. 4. Concil. Salegunst. tadiense, c. 13.*

UNED

SESSIO XV.

QUÆ EST QUINTA.

SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA.

DIE XXV. MENSIS JANUARII.

M. D. LII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

CUm ex eo, quod proximis Seſsionibus Decretum fuit, ſancta hæc & univerſalis Synodus per hos dies accuratiſsimè diligentiſsimeque tractaverit ea, quæ ad Sanctiſsimum Miſſæ Sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis ſpectant, ut hodierna Seſsione, quemadmodum Spiritus Sanctus ſuggeſiſſet, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad Sanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Seſsionem dilatos publicaret; atque interim affuturos eſſe putaverit ad hoc Sacroſanctum Concilium eos, qui Proteſtantes ſe vocant; quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat; & ut liberè, ac ſine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, ſive (*a*) ſalvum conductum conceſſerat: tamen, cùm illi nondum venerint; & eorum nomine ſupplicatum huic Sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fue-

(*a*) *Supr. Seſſ.* 13.

UNED

fuerat, in ſequentem Seſsionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omninò multo ante illam Seſsionem, ſalvo conducta amplioris formæ interim accepto; eadem Sancta Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, iiſdem Legato, & Nuntiis Præſidentibus, nihil magis optans, quam ex præſtantiſsima Natione Germanica omnes de Religione diſſenſiones & ſchiſmata tollere, ac ejus quieti, paci otioque conſulere; parata ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, & benignè audire; confidenſque, eos non Fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ; ſed veritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe venturos, & ut Evangelicæ veritatis ſtudioſos decet, Sanctæ Matris Eccleſiæ decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſſe acquieturos; ſequentem Seſsionem ad edenda & publicanda ea quæ ſupra commemorata ſunt, in diem feſtum Sancti Joſephi, qui erit die xix. menſis Martii, diſtulit; ut ſatis illi temporis, & ſpatii habeant, non ſolum ad veniendum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctandi diutiùs cauſam adimat, fidem publicam, ſive ſalvum conductum, ejus, qui recitabitur, tenoris & ſententiæ, libenter dat, & concedit. Interea vero de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo, præter ſuperiorum decretorum publicationem, definiendum eſſe, eadem Seſsione ſtatuit, & decernit, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

UNED

SALVUS-CONDUCTUS DATUS PROTESTANTIBUS.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato & Nuntiis, inhærendo Salvoconductui, in penultima Seſsione dato, & illum juxta tenorem infraſcriptum ampliando, univerſis fidem facit, quòd omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militaribus, Popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, & Nationis, Civitatibus, & aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſsionis, perſonis, qui, aut quæ, una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſsimam veriſsimamque ſecuritatem, quam Salvum-Conductum appellant, liberè ad hanc Civitatem Tridentinam veniendi, ibidem que manendi ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo

UNED

do de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoſlibet tam ſcripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eoſque Scripturis Sacris, & BB. Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, quia Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitative, abſque omni impedimento conferendi, oprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus ſemotis: & ſignanter, quod cauſæ controverſæ, (a) ſecundum Sacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & Sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: Illo etiam addito, ut religionis prætextu aut delictorum circa eam commiſſorum aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit; ſic etiam, ut propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa Civitate Tridentina à Divinis Officiis quovis modo ceſſetur. Et, ut, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla retinentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus

(a) *Supr. Seſſ. 5. in princ.*

rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis vice versa, possint juxta beneplacitum libere, & securè redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; ut tunc oportunè eorum securitati, absque dolo & fraude provideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, salvoque conductu, omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessariæ & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem securitatem, & pacis ac conciliationis bonum, exprimens, quòd, si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum viniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari: vult, & concedit, ut in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, cum emenda sufficienti, per partem ipsius Sinodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, conditionibus & modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquid enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujusmodi facinore de-

UNED

deprehenſi, ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadverſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum Auguſtanæ confeſsionis, tunc hic præſentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma conditionibus & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus, omnibus, & ſingulis, toties quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis liberè mittere, ſeù deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati prouideant, vel prouideat. Qui quidem ſalvus-conductus, & ſecuritas ſtare ac durare debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum, poſt ſufficientem audientiam habitam ſpatio viginti dierum præmiſſo cum ipſi petierint; aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridentino uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſti-

UNED

reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro univerſis & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis Eccleſiaſticis & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper, omni fraude & dolo excluſis, vera & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſtè, vel occultè occaſionem quæſituram; aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel ſtatuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim (*a*) Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſsimæ aſſecurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis & ſalvi-conductus formam & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit; quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, &

ip-

(*a*) *Conc. Conſtan. Seſſ. 19. in cap.* Quod non obſtantibus ſalvis-conductibus.

UNED

ipsorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda; habeant ipsam Synodum, & habere potuerunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure divino & humano, aut consuetudine, hujusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI.

QUÆ EST SEXTA, ET ULTIMA SUB JULIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XXVIII. APRIL. M. D. LII.

Decretum Suspensionis Concilii.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea Reverendissimis Dominis, Sebastiano, Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio, Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuntiis, tàm eorũ proprio, quàm Reverendissimi & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentii, Legati, ob adversam ejus gravissimam valetudinem, absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentum primò à

Po-

Populo fœl.record. convocatum & collectum fuisse; deinde à Sanctissimo Domino nostro Julio III. efflagitante Carolo V. Augustissimo Imperatore, ea præcipuè de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diversas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum revocaret; abusus & mores Christianorum corruptissimos emendaret; cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habita ratione, è diversis regionibus alacriter confluxissent; resque strenuè, magno fidelium concursu, fœliciterque procederet, ac spes esset non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Concilium venturos, & sic animatos, ut veris Ecclesiæ rationibus unanimiter acquiescerent; lux dènique quædam rebus affulsisse videretur; caputque tollere incipere profligata anteà, & afflicta Respublica Christiana: ii repentè tumultus, ea bella hostis generis humani versutia exarserunt, ut Concilium velut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommodè cogeretùr, spesque omnis ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur: tantùmque aberat, ut Sancta Synodus Christianorum malis & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potiùs, quàm placaret. Cùm igitur ipsa Sancta Synodus, omnia, & præcipuè Germaniam, armis ardere, & discordiis, videret, omnes ferè Episcopos Germanos, &

præ-

UNED

præsertim Principes Electores, suis consultum Ecclesiis, è Concilio abiisse; decrevit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora rejicere; ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ovibus prospectum ad suas Ecclesias regredi valerent; ne diutiùs utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, hujus œcumenici Concili Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, ut, si citiùs peccata res sit, ac tranquilitas pristina revertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo forte spatio futurum, ipsius Concili progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem vigoremque habere censeatur. Sin autem, quòd Deus avertat, peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint submota; cùm primùm cessaverint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum consensu & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea, tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut observent, & respective, quatenus ad eos spectat, observare faciant in suis Regnis, dominiis, & Ecclesiis omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt, hactenus statuta, & decreta.

BLU-

UNED

BULLA CELEBRATIONIS
CONCILII TRIDENTINI,
SUB PIO IV. PONT. MAX.

Pius Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Ecclesiæ regimen, licet tanto oneri impares sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Christianæ partes, cernentesque non sine magno horrore, quâ longè, latèque pestii hæresum & schismatis pervasisset, & quanta Christiani Populi mores correctione indigerent; in eam curam & cogitationem, pro suscepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodũ ipsas hæreses extirpare, tantumque & tam pernitiosum schisma tollere, moresque adeò corruptos & depravatos emendare possemus. Cùm autem intelligeremus, ad hæc sanãda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, œcumenici, generalisque Concilii, ejus congregandi, & Deo juvante, celebrandi consilium cœpimus. Indictum illud quidem anteà fuit à fœl. rec. Paulo III. & ejus successore Julio, prædecessoribus nostris; sed variis de causis sæpius impeditum, & interpellatum, perfici non potuit: si quidem Paulus, (a) *cùm id primò in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset; quasdam ob causas, in literis ejus expressas, id primò*

(a) Supra in prima Bulla.

UNED

mò suspendit, posteà Tridentum transtulit: deinde cùm quibusdam de causis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem suspensione sublata, in eadem Civitate Tridẽtina inchoatum fuit. Verùm Sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipsum se posteà Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, (a) *Bononiam transtulit. Julius autem, qui ei successit, in eandem Civitatem Tridentinam id revocavit. Quo quidem tempore facta aliqua quædam decreta sunt;* (b) *sed cùm novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent; & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset; rursus Concilium suspensum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque ex aliis difficultates & impedimenta objiciente, ut tantum Ecclesiæ commodũ, quod prorsus auferre non poterat, saltem quam diutissimè retardaret. Quantopere verò interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hereses, quantopere schisma creverit, sine maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius, & misericors Dominus* (c) *qui nunquam ita irascitur, ut misericordiæ obliviscatur, Regibus & Principibus Christianis pacem & unanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore, ut his tantis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad schisma hæ-*

re-

(a) Sup. sess. 2. (b) Sess. 11. cum seq. (c) Hab. 3.

UNED

reſeſque tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſſe duximus diutiùs differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam conſilii noſtri certioribus Chariſsimis in Chriſto filiis noſtris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo & aliis Regibus, atque Principibus; quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſsimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei Omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorundem fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu ſacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex auctoritate ejuſdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque (a) *in terris fungimur, freti & ſubnixi in Civitate Tridentina ad Sacratiſsimum diem Reſurrectionis Dominicæ proximè futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque, ſtatuimus, atque decernimus. Quo circa venerabiles fratres noſtros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, cæteroſque, quibus in Concilio generali ſedere, & ſenten-*

,a, Matth. 16.cap.Quanto, de translat. Epiſc. cap. un.ut. Eccl. Ben. c. Ad Apoſtolicæ, §. pœn. de re jud. in 6. cap. 1. de hom.eod. pelag. 2. in 1. Epiſt. circa prin.

UNED

tentiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine, licet, vehementer in Domino hortamur; & monemus, atque etiam districtè præcipiendo mandamus, in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti quod præstiterunt, & sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, (a) *sacris sciunt esse Canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem; nisi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea, omnes, & singulos, quorum interest interesseve poterit, ut in Concilio adesse ne negligant. Charissimos verò in Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, cæterosque Reges, & Principes, quos optandum sanè esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus, ut si ipsi Concilio interesse non potuerint, at Oratores suos, prudentes, graves, & pios viros utique mittant, qui ipsorum nomine illi interfint, curentque diligenter pro sua pietate; ut ex eorum Regnis atque Dominiis Prælati sine recusatione ac mora, tam necessario tempore, Deo & Ecclesiæ officium suum præstent: eosdem etiam curaturos esse minimè dubitantes, ut per ipsorum Regna & dominia tutum ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, Comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, &*

ab

(a) Concil. Carthag. 3. c. 43. infr. Sess. 24. cap. 2. in fin. de reform.

UNED

ab illo redeuntibus pateat, benignèque ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus; qui nihil omninò prætermittere decrevimus, quod ad tam piũ & salutare opus perficiendũ à nobis in hoc loco constitutis, præstari possit, nihil, ut Deus *scit, quærentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum viuum reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipublicæ tranquilitatem ac quietum. Ut verò hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum opportet, notitiam perveniant, nec quisquã ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, præsertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus; volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfi, congregari solet, palam clara voce à Curiæ nostræ Cursoribus, seu Notariis aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur; ibique legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur: cum autem inde admovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his literis comprehenduntur, post duos menses à die publicationis & affixionis earum, vo-*

lu-

UNED

lumus perinde adstrictos & obligatos esse, ac si ipsismet illæ coram editæ & lectæ fuissent. Transumptis quoque earum, quo manu publici alicujus Notarii scripta, subscriptavè, & sigillo, & subscriptione alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare, præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M.D. LXIII. Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florabellus.
Barengus.

SACROSANCTI OECUMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI,

SESSIO XVII.

QUÆ EST PRIMA SUB PIO V. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XVIII. JANUARII. M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem & gloriam Sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiri-

UNED

tus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, Sacrum œcumenicum & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu Sancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui est xviii. mensis Januar. anni à Nativitate Domini M. D. LXII. Cathedræ Romanæ B. Petri, Apostolorum Principis, consecrato, sublata quacumque suspensione, juxta formam & tenorem literarum Sanctissimi Domini nostri Pii IV. Pont. Max. celebrati, (a) & in eo ea, debito servato ordine, tractari, quæ proponentibus Legati: ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de Religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram atque Christianam pacem conciliandam apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur? *Responderunt*: Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram Sessionem, habendam & celebrandam esse Feria quinta post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die xxvii. mensis Februarii? *Responderunt*: Placet.

SES-

(a) *Infr. Sess. 24. & 25. cap. 21. de reform.*

UNED

SESSIO XVIII.

QUÆ EST SECUNDA,

SUB PIO IV. PONT. MAX.

Celebrata

DIE XXVI. FEBR. M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confiſa, ſed Domini noſtri Jeſu-Chriſti, (*a*) qui os & ſapientiam Eccleſiæ ſuę daturum ſe promiſit, ope & auxilio freta, illud præcipuò cogitat, ut Catholicę fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obſcuratam, in ſuam puritatem & ſplendorem aliquando reſtituat; & mores, qui à veteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet: corque (*b*) patrum ad filios, & cor filiorum ad patres convertat: (*c*) Cùm itaque omnium primùm animadverterit, hoc tempore, ſuſpectorum ac pernitioſorum librorum, quibus doctrina

(*a*) *Luc.*2. (b) *Luc.*1. (c) *Infr. ſeſſ. ult. circa fin.*

UNED

impura continetur, & longè latèque diffunditur, numerum nimis excreviſſe; quod quidem in cauſa fuit, ut multæ cenſuræ in variis Provinciis, & præſertim in alma urbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno ac pernitioſo morbo ſalutarem ullam profuiſſe medicinam; (a) cenſuit, ut delecti ad hanc diſquiſitionem Patres de cenſuris, libriſque, quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, atque etiam ad eandem ſanctam Synodum ſuo tempore referrent; quo faciliùs ipſa poſsit varias, & peregrinas doctrinas, tamquam (b) zizania, à Chriſtianæ veritatis tritico ſeparare, deque his commodiùs deliberare, & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum cauſas, magis oportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe vult, prout etiam præſenti decreto deducit: ut, ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum, & cenſurarum negotio, vel de aliis, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit; non dubitet à ſancta Synodo ſe benignè auditum iri.

Quoniam verò eadem ſancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, (c) quæ ad pacem ſunt Eccleſiæ, ut univerſi communem matrem in terris agnoſcentes, quæ, (d) quos peperit, oblivi-

ci-

(a) *Infr. Seſſ. 25. in fin.* (b) *Matth. 13. cap. Ita nos in fin. 25. q. 2.* (c) *Pſ. 121.* (d) *Iſai. 49.*

ci non poteſt, unanimes, (a) uno ore, glorificemus Deum, & Patrem Domini noſtri Jeſu-Chriſti ; per viſcera miſericordiæ ejuſdem Dei & Domini noſtri, omnes, qui nobiſcum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc ſanctam Synodum veniant, invitat atque hortatur ; utque charitatem, (b) quod eſt vinculum perfectionis, amplectantur ; pacemque Chriſti, exultantem in cordibus ſuis præferant, in quam vocati ſunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, ſed Spiritus Sancti vocem audientes, (c) ne obdurent corda ſua, ſed in ſuo ſenſu non (d) ambulantes, neque ſibi placentes, ad tam piam & ſalutarem matris ſuæ admonitionem excitentur, & convertantur : Omnibus enim charitatis officiis ſancta Synodus eos ut invitat, ita complectetur.

Inſuper eadem ſancta Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe, & eandem vim habituram, ejuſdemque roboris & momenti futuram, ac ſi in publica Seſsione data & decreta fuiſſet.

Indictio futuræ Seſsionis.

Eidem ſacroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & def-

(a) *Rom.* 15. (b) *Coloſ.* 3. (c) *Pſalm.* 49. & *Heb.* 3. (d) *Eph.* 4. *Rom.* 15.

UNED

deſcernit, proximam futuram Seſsionem habendam & celebrandam eſſe feria quinta poſt Sacratiſsimum Feſtum Aſcenſionis Domini, quæ erit die xiv. Menſis Maii.

SALVUS-CONDUCTUS, CONCESSUS GERMANICÆ NATIONI, IN CONGREGATIONE GENERALI, DIE IV. MARTII M. D. LXII.

SAcroſancta œcumenica, (*a*) & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sedis Apoſtolicæ Legatis, univerſis fidem facit; quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, & Nationis, Civitatibus, ac aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſsionis, perſonis, qui, aut quæ, una cum ipſis ad hoc generale Tri-

(a) *Hic Salvus-Conductus, excepta extenſione ad alias rationes habetur ſupra Seſſ.* 15.

Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam verissimamque securitatem, quam salvum-conductum appellant, libere ad hanc Civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, unà cum ipsa Synodo de quibuscumque negotiis tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet, tam scripto, quam verbo liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis Sacris, & BB. Patrum verbis, sententiis & rationibus declarandi, adstruendi, & persuadendi, &, si opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis respondendi, & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi, aut charitative, absque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumelis penitus semotis: & signanter, quod causæ controversæ, (a) secundum Sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & Sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum, minimè puniantur, impartitur, ac omninò concedit: sic etiam, ut propter illorum præsen-

(a) *Sup. Sess. 5. in princip.*

UNED

ſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa Civitate Tridentina à Divinis Officiis quovis modo ceſſetur. Et ut, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optavit; mox abſque ulla retinentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis viceverſa, poſsint juxta beneplacitum liberè & ſecurè redirè, de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; ut tunc opportunè eorum ſecuritati, abſque dolo & fraude provideatur. Vult etiam ſancta Synodus, in hac publica fide, ſalvoque conductu, omnes quaſcumque clauſulas intludi ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando & redeundo, neceſſariæ & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem ſecuritatem, & pacis ac conciliationis bonum, exprimens, quod, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſive in intinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut ceſſari; vult & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi meritò

ritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis formæ, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, si quisquam, vel aliquis ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commisserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium violari, aut quoquomodo tolli; in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo, dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur; præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus & singulis, toties quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, necnon Nuntium, vel Nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus conductus, & securitas stare ac durare debeat a tempore, & per tem-

UNED

tempus, quo in ipsis Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem: & rursum, post sufficientem audientiam habitam spatio viginti dierum præmisso cùm ipsi petierint; aut Concilium habita hujusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento, usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro universis & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis Ecclesiasticis ac sæcularibus personis, cujuscumque status & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifestè, vel occultè occasionem quæsituram; aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel statuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim (a) Constantiensis & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod hujus fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ præjudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti

(a) *Concil. Const. Sess. 19. in c.* quod non obstantibus salviscon ductibus.

uti permiſſuram : quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis, vel ſtatus aut præheminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis & ſalvi conductus formam & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit; quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio meritò approbanda & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut conſuetudine, hujuſmodi ſalvorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Extenſio ad alias nationes

Eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcumque Regnis, nationibus, Provinciis, Civitatibus ac Locis, in quibus publicè, & impugnè prædicatur, vel docetur, ſive creditur contrarium ejus, quod ſancta Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam ſive ſalvum conductum ſub eadem forma, & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SES-

UNED

SESSIO XIX.

QUÆ EST TERTIA.

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XIV. MAII. M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſsione ſtatuenda ac ſancienda erant, juſtis nonnullis ac honeſtis cauſis, in feriam quintam, poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quæ erit pridie nonas Junii, proroganda eſſe cenſuit, ac prorogat; dictaque die Seſsionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Jeſu-Chriſti, auctor pacis, ut ſanctificet corda omnium; quo adjuvante, ſancta Synodus & nunc & ſemper meditari atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem & gloriam pertineant.

SES-

UNED

SESSIO XX.

QUÆ EST QUARTA,

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE IV. JUN. M. D. LXII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu S. legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diverſis cauſis exortas, atque etiam, ut congruentiùs, majorique cum deliberatione omnia procedant, nempè ut dogmata cum iis, quæ ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſantiantur; ea, quæ ſtatuenda videbuntur tam de reformatione, quam de dogmatibus, in proxima Seſsione, quam omnibus indicit in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Julii, definienda eſſe decrevit: (a) Hoc tamen adjecto, quod dictum terminum ipſa ſancta Synodus pro ejus arbitrio & voluntate, ſicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, reſtringere, & prorogare liberè poſsit & valeat.

SES-

(a) *Idem ſupr. Seſſ. 9.*

UNED

SESSIO XXI.

QUÆ EST QUINTA.

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XVI. JULII M. D. LXII.

Doctrina de Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

SAcroſancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, cùm de tremendo & Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento varia diverſis in locis errorum monſtrua nequiſimi dœmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Provinciis multi à Catholicæ Eccleſiæ fide atque obedientia videantur diſceſsiſſe; cenſuit ea, quæ ad communionem ſub utraque ſpecie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis explicatum atque definitum.

CA-

UNED

CAPUT I.

Laicos, & Clericos non conficientes, non adstringi jure divino ad Communionem sub utraque specie.

ITaque sancta ipsa Synodus, à Spiritu Sancto, qui spiritus est (a) sapientiæ, & intellectus, spiritus concilii, & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ (b) judicium & consuetudinem secuta, declarat ac docet, nullo divino præcepto laicos; & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub utraque specie sumendum; neque ullo pacto, salva fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat. Nam, (c) etsi Christus Dominus in ultima Cœna venerabile hoc Sacramentum in panis & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio & traditio eò tendunt, ut omnes Christi fideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam adstringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Joannem Sexto, rectè colligitur, utriusque speciei Communionem à Domino præceptam esse, utrumque juxta varias sanctorum Patrum & Doctorum interpretationes intelligatur. Namque qui dixit, (d) Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non ha-

(a) *Isa.* 11. (b) *Concil. Constant. Sess.* 3. 13. *inf. Can.* 2. (c) *Matth.* 26. *Marc.* 14. *Luc.* 22. 1. *Cor.* 11. (d) *Joan.* 6.

UNED.

habebitis vitam in vobis; dixit quoque; (a) Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit: (b) Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam: (c) Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Et denique qui dixit: (d) Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo; dixit nihilominùs: (e) Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

CAPUT II.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ.

PRætereà declarat, hanc potestatem perpetuò in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seù ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire judicaret. Id autem Apostolus non obscurè visus est inuisse, cùm ait: (f) Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi, & dispensatores misteriorum Dei. Atque ipsum quidem hac potestate usum esse satis, constat, tùm in multis aliis, tùm in hoc ipso Sacramento, cùm, ordinatis nonnullis circa ejus usum, (g) cætera, inquit, cùm venero, disponam. Quare agnoscens Sancta Mater Ecclesia hanc suam in administratione Sacramentorum auctoritatem, li-

(a) *Ibidem.* ,b, *Ibidem.* ,c, *Ibidem.* ,d, *Ibidem.* ,e, *Ibidem.* ,f, 1.*Cor.*4.2.*Cor.*6. ,g, 1.*Cor.*11.

licet ab initio Christianæ religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset, tamen progressu temporis, latissime jam mutata illa consuetudine, gravibus & justis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi (*a*) approbavit, & pro lege habendam decrevit, quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

CAPUT III.

Totum, & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.

INsuper declarat, quamvis Redemptor noster, ut anteà dictum est, (*b*) in suprema illa Cœna hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit; tamen fatendum esse, etiam sub altera tantùm specie totum (*c*) atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia, necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

O CA-

(*a*) *Concil. Const. Sess.* 13. (*b*) *Matth.* 26. *Marci* 14. 1. *Cor.* 11. *sup. c.* 1. (*c*) *Cap. Qui manducat C. invita. C. Singuli de Conf. diff.* 2. *sup. Sess.* 13. *c.* 3. & *Can.* 3. *de Sacram. Eu.*

UNED

CAPUT IV.

Parvulos non obligari ad Communionem Sacramentalem.

DEnique eadem ſancta Synodus docet, (*a*) parvulos, uſu rationis carentes, nulla obligari neceſsitate ad Sacramentalem Euchariſtiæ Communionem: ſiquidem, per (*b*) Baptiſmi lavacrum regenerati, & Chriſto incorporati, ademptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non poſſunt. Neque ideò tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſervavit. Ut enim Sanctiſsimi illi Patris ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt: ita certè, eos nulla ſalutis neceſsitate id feciſſe, ſine controverſia credendum eſt.

De communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

CANON I.

Si quis dixerit, (*c*) ex Dei præcepto, vel neceſsitate ſalutis omnes & ſingulos Chriſti fideles utramque ſpeciem Sanctiſsimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere: anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, Sanctam Eccleſiam (*d*) Catholicam non juſtis cauſis & rationibus adductam fuiſſe, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes,

,a, *Infr. Concil.* 4. ,b, *Tit.* 3. ,c, *Supr. cap.* 1. *Conc. Conſtant. Seſſ.* 13. ,d, *Sup. cap.* 1. *& Concil. Conſt. ibidem.*

UNED

tes, ſub Panis tantummodò ſpecie communicaret; aut in eo erraſſe; anathema ſit.

CANON III.

Si quis negaverit, totum, (a) & integrum Chriſtum omnium gratiarum fontem & auctorem, ſub una Panis ſpecie ſumi, quia nt quidam falsò aſſerunt non ſecundum ipſius Chriſti inſtitutionem ſub utraque ſpecie ſumatur; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (b) parvulus, antequam ad annos diſcretionis pervenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ Communionem; anathema ſit.

Duos verò articulos (c) aliàs propoſitos, nondum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus Sancta Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, ſub una tantum Panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione Calicis uſus cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel Nationi, vel Regno Calicis uſus videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit; & quænam ſint illæ: eadem ſancta Synodus, (d) in aliud tempus, oblata ſibi quàm primàm occaſione, examinandos, atque definiendos reſervat.

(a) *Sup. c. 3. & Seſſ. 13. cap. 3. & Can. 3. Conc. Conſt. ibid.* (b) *Supr. in princ. & cap. 4.* (c) *Sup. Seſſ. 13. in fin. Vide etiam infr. Seſſ. 22. in Decret. finali.* (d) *Infr. Seſſ. 22. ibidem.*

UNED

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis ad Dei omnipotentis laudem, & Sanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

CAPUT I.

Epiſcopi gratis cùm Ordines conferant, tum dimiſſorias & teſtimoniales dent; pro quibus Miniſtri eorum nihil prorſus, Notarii, quid in Decreto præfinitum eſt, accipiant.

(a) QUoniam ab (b) Eccleſiaſtico ordine omnis avariciæ ſuſcipio abeſſe debet; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam Clericalis Tonſuræ, nec pro (c) literis dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa, etiam ſponte oblatum, Epiſcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum Miniſtri quovis prætextu accipiant. Notarii verò in iis tantùm locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis literis dimiſſo-

(a) *Vide quæ circ. Simoniacos ſtatuit Pius V. in conſt.* Cum princ. 1566. (b) *Conc. 2. Latera. c. 1. & Lat. 4. c. 63. Chalc. c. 2. Braccar. 2. c. 3. Aurelia. 2. c. 3. & Tol. 8. Can. 3.* (c) *Sicut Epiſc. 1. q. 2. & c. 1. de ſimon. cap. de quib. Milevit. Conc. cap. 14.*

missoriis, aut testimonialibus, decimam tantùm unius aurei partem accipere possint; dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex notarii commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directè, vel indirectè provenire possit. Tunc enim gratis operam suam eos præstare omninò teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potiùs abusus, & corruptelæ simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicando: & qui secùs fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas (*a*) à jure inflictus ipso facto incurrant.

CAPUT II.

Arcentur à sacris Ordinibus, qui non habent unde vivere possint.

CUm non decet eos, qui Divino Ministerio adscripti sunt, cum ordinis dedecore (*b*) mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumque sit, complures plerisque in locis ad Sacros Ordines nullo ferè delectu admitti; qui variis artibus ac fallaciis confingunt, se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere, statuit sancta Synodus, nequis deinceps Cle-

(*a*) *Locis supr. citat.* (*b*) *C. Diaconi sunt, §. Nunc autem 93. d.*

Clericus (*a*) sæcularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia & ætate, ad Sacros Ordines promoveatur, nisi priùs legitimè constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commodè possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopos judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum; eo quoque priùs perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint; donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant, (*b*) unde vivere possint: antiquorum canonum pœnas super his innovando. CA-

,a, *B. l. Pii c.* 1568. *Qua incipit*: Romanus *Extendit ad Clor. regni non professos, quæ tamen non licet. Relig. Soci.* Jesu *licet vota tantum simplicia emiserit; quia verè nihilominus sunt Religiosi profess. uti declararunt Greg. XIV. Bulla* Ascendente 1584. & *Greg. V. X. Bulla* Ecclesiæ 1591., b, *Cap. Non liceat, c. Episc. c. Cum secundum, & c. Tuis, de præb. c. Episc. eod. in 6. Conc. Later. sub Alex. III. part.* 1. *cap.* 7.

UNED

CAPUT III.

Ratio distributiones quotidianas augendi præscribitur: consuetudo, qua non residentes nihil vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur: absentium contumacia punitur.

CUm(a)beneficia ad divinum cultum atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur: statuit sancta Synodus in Ecclesiis, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, (b) in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum, tam dignitatum, quam canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis interessentes, proportionabiliter juxta divisionem ab Episcopo, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus,

a, *Cap. fin. de ref. in 6.*, b, *Infr. Sess. 22. de ref. c. 3.*

bus, & appellationibus quibuſcumque. Creſcentes que non ſervientium contumacia, liceat contra eos procedere, juxta juris (*a*) ac ſacrorum Canonum diſpoſitionem.

CAPUT IV.

Sacramenta per convenientem Sacerdotum numerum exhibeantur. Ratio novas Parochias erigendi traditur.

EPiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus Eccleſiis Parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus rector non poſsit ſufficere Eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui divino peragendo; (*b*) cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinent, ſibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot ſufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In his verò, in quibus ob locorum diſtantiam, ſive difficultatem parochiani, ſive magno incommodo ad percipienda ſacramenta, & divina officia audienda accedere non poſſunt; novas parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta formam conſtitutionis Alexandri III. quæ incipit: (*c*) Ad audientiam, conſtituere poſsint. Illis autem Sacerdotibus, qui de novo erunt Eccleſiis noviter erectis præficiendi, competens aſsignetur portio arbitrio Epiſcopi

,a, *Infr. Seſſ. 25. de ref. c. 1. c. Cum ad hoc, & ſeq. de Cler. non reſid.* ,b, *C. fin. Eccl. edif.*, c, *Vid. inf. XXII.*

pi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus : &, si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorum Sacerdotum sustentandam : quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affectione, super dictis Ecclesis, non obstantibus. Neque hujusmodi orationes & rectiones possint tolli ; nec impediri, ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

CAPUT V.

Possint Episcopi facere uniones perpetuas, in casibus à jure permissis.

UT etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conservetur possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, juxta formam juris, sine tamen præjudicio obtinentium, facere (*a*) uniones perpetuas quarumcumque Ecclesiarum Parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in cæteris casibus à jure permissis, etiam si dicta Ecclesiæ vel beneficia essent generaliter vel specialiter reservata, aut qua-

,a, *C. Sicut unive de excess. Pr. Concil. Lat. sub Leo X. Sess. 9. de reform. curiæ, & inf. Sess. 24. de refor. c. 13. sup. Sess. 14. cap. 9. de ref.*

UNED

qualitercumque affecta. (a) Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquomodo infringi vigore cujuscumque provisionis; etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

CAPUT VI.

Imperitis Rectoribus Vicarii cum parte fructuum pro tempore deputentur: in scandalo perseverantes privari beneficiis possint.

QUia (b) illiterati & imperiti Parochialium Ecclesiarum Rectores sacris minùs apti sunt officiis; & alii propter eorum vitæ turpitudinem potiùs destruunt, quam ædificant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint; quicumque appellatione, & exemptione remota. (c) Eos verò, qui turpiter & scandalosè vivunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant ac castigent, & si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent,

,a, *C. Unio in fin.* 10. *q.* 3. *c. Et temporis, cum seq.* 16. *q.* 1. ,b, *C. illiteratos,* 36. *dist. c. Nisi cum pridem de renun. c.* 1. 38. *dist.* 6. *cum ex eo, de elect. in* 6. *Concil. Toleta.* 8. *Can.* 8. ,c, *C. Quia frater.* 7. *quæst.* 1. *cap. Ut Cleric. & seq. de vit. & hon. Clericorum.*

rent, eos beneficiis, juxta sacrorum (a) canonum constitutiones, exemptione & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

CAPUT VII.

Episcopi transferant unà cum oneribus Ecclesias, quæ nequeunt instaurari; aliàs verò reparari procurent.

CUm illud quoque valdè curandum sit, ne ea, quæ sacris ministeriis dicata sunt, temporum injuria abolescant, & ex hominum memoria excidant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis legati, transferre possint beneficia simplicia, etiam juris patronatus, ex Ecclesiis, quæ vetustate, vel aliàs colapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices, aut alias Ecclesias locorum eorundem, seu viciniorum, arbitrio suo; atque in eisdem Ecclesiis erigant altaria vel cappellas sub eisdem invocationibus; vel in jam erecta altaria vel cappellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus Ecclesiis impositis. (b) Parochiales verò Ecclesias, etiamsi juris patronatus sint, ita colapsas refici & instaurari procurent ex fructibus & proventibus quibuscumque, ad easdem Ecclesias quomodocumque pertinentibus;

qui

,a, *C. Felic. in pœnis, in 6. & Clericor. Multorum de pœnit.* ,b, *C. 1. & c. pen. de Eccl. edif. vel rep. in ref. c. 8. & sup. sect. 7. cap. 8. de ref.*

UNED

qui si non fuerint sufficientes ; omnes Patronos & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, Parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant ; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quòd si nimia egestate omnes laborent ; ad matrices seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quàm alias Ecclesias dirutas, in profanos usus, non sordidos erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

CAPUT VIII.

Monasteria commendata ; in quibus non viget regularis observantia, & beneficia quæcumque quotannis ab Ordinario visitentur.

QUæcumque in Diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum est. Propterea commendata Monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & præposituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis observantia ; necnon beneficia tam curata quam non curata, sæcularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis (*a*) visitentur ; curentque

(a) *Sup. Sess. 7. de reform. cap. 8. & infr. Sess. 24. cap. 9. & Sess. ult. de reg. cap. 20. Concil. Tar. 1. cap. 7. & Conc. Brac. 2. c. 1.*

què eisdem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut restauratione, reficiantur: & cura animarum, si qua illis vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia rectè exerceantur; appellationibus quibuscumque, privilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conservatoriis, judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. Et, (a) si in eis vigeret observantia Regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores, juxta eorum Regularia instituta, debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quòd si admoniti, intra sex menses eos non visitaverint, vel correxerint; tunc iidem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, juxta eorum instituta, quibuscumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitùs remotis, & non obstantibus.

CA-

(a) *Infr. Sess. ult. d. 1.*

CAPUT IX.

Quæstorum eleemosynarum nomen & usus tollitur. Indulgentias, & spirituales gratias Ordinarii publicent. Duo de capitulo eleemosynas gratis accipiant.

CUm multa à diversis anteà Conciliis, tàm (a) Lateranensi, ac Lugdunensi, quàm (b) Viennensi, adversus pravos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiusque eorum malitia ita quotidie magno Fidelium omnium scandalo & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, ut post hac, in quibuscumque Christianæ religionis locis, eorum nomen atque usus penitus aboleatur; nec ad officium hujusmodi exercendum ullatenus admittantur, non obstantibus privilegiis, Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, piis locis, & quibusvis, cujuscumque gradus, status & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut alias spirituales gratias, quibus non ideò Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum,

a, *Conc. Later. c. 62. sub Innoc. III. c. Cum ex eo, de pœnit. & rem.* b, *Clement. abusionib. eod. tit. & inf. Sess. ult. in decret. de Indulg. & sup. Sess. 5. cap. 2. de reform.*

rum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus Populo publicandas esse decernit. Quibus etiam elemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros (*a*) non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta post octavam Festi Nativitatis B. Mariæ Virginis, quæ erit xvii. mensis Septembris proximè futuri: (*b*) hoc tamen adjecto; quòd dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum prefigendum, ipsa sancta Synodus pro ejus arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere & prorogare liberè possit & valeat.

SES-

(*a*) *Vid. Constit. Pii V.* Et § Dominici 1567. (*b*) *Ibidem sup. Sess. 9.*

UNED

SESSIO XXII.

QUÆ EST SEXTA,

SUB PIO IV. PONT. MAX.

Celebrata

DIE XVII. SEPT. M. D. LXII.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, Præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut vetus absoluta, atque omni ex parte perfecta (a) de magno Eucharistiæ Mysterio in Sancta Catholica Ecclesia fides atque doctrina retineantur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conservetur, de ea, quatenus verum & singulare sacrificium est, Spiritus Sancti illustratione edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & Fidelibus Populis prædicanda decernit.

CA-

(a) *Sup. Sess. 13. in princip.*

CAPUT I.

De institutione Sacrosancti Missæ Sacrificij.

QUoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter (a) Levitici Sacerdotij imbecilitatem consummatio non erat, oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, Sacerdotem alium secundùm ordinem Melchisedech surgere, Dominum nostrum Iesum-Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster, & si (b) semel se ipsum in Ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic Redemptionem operaretur: quia tamen per mortem Sacerdotium ejus extinguendum non erat; in Cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ Sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret (c) sacrificium, quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum representaretur; ejusque (d) memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidiè committuntur, pec-

(a) *Heb.7.d.* (b) *Heb.7.9.& 10. cap. Semel immolatus, cum seqq. de Cons. d. 2.* (c) *Concil. Tolet. 12 cap. 5.* (d) *1. Corin. 11.*

UNED

catorum applicaretur; (a) Sacerdotem secundùm ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans, corpus, & sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit; ac sub earumdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit; & eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba, (b) Hoc facite in meam commemorationem. Uti semper Catholica Ecclesia intellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam (c) exitus de Egypto multitudo filiorum Israel immolabat, novum instituit Pascha, se ipsum ab Ecclesia per Sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, (d) eripuitque de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit. Et hæc quidem (e) illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate aut malitia offerentium inquinari potest: quam Dominus per Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: & quam non obscurè innuit Apostolus Paulus (f) Corinthiis scribens, cùm dicit, non posse eos, qui participatione, mensæ dœmoniorum p[ol]lu[ti]

(a) *Ps.* 109. *cap. In Calicem, & c. Uccipite, de Cons. d.* 2. (b) *Mat.* 26. *Luc.* 22. (c) *Ex.* 13. (d) *Colos.* 1. (e) *Mald.* 1. (f) 1. *Cor.* 10. *d. c. Non satis* 34. *q.* 1.

luti sunt, mensæ Domini participes fieri: per mensam altare utrobique intelligens. Hæc denique illa est, quæ (a) per varias sacrificiorum, naturæ & legis tempore, similitudines figurabatur; utpotè quæ bona omnia, per illa significata, velut illorum omnium consummatio, & perfecto, complectitur.

CAPUT II.

Sacrificium visibile, esse propitiatorium pro vivis, & defunctis.

ET quoniam in divino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum (b) cruentè obtulit, docet sancta Synodus, sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut, si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. (c) Hujus quippè oblatione placatus Dominus, gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia, dimittit. Una enim eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa.

(a) *Gen.* 4. & *cap.* 2. *Levi.* 1. 2. & 3. & *alibi.*
(b) *Hebr.* 9. (c) *Aug.* 10. *de Civit. Dei, cap.* 20.

Cujus quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hãc uberrimè percipiuntur: tantum abeſt, ut illi per hanc quovis modo deroguetur. Quare non ſolùm pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & alijs neceſsitatibus, ſed & pro defunctis in (a)Chriſto non dum ad plenum purgatis, ritè, juxta Apoſtolorum traditionem, offertur.

CAPUT III.

De Miſsis in honorem Sanctorum.

ET quamvis, (b) in honorem, & memoriam Sanctorum non nullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueverit; non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronavit; undè nec Sacerdos dicere ſolet, offero tibi ſacrificium, Petre, vel Paule, ſed Deo, de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipſi pro nobis intercedere dignentur in Cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

CAPUT IV.

De Canone Miſſæ.

ET cùm ſancta ſanctè adminiſtrari conveniat, (c) ſitque hoc omnium ſanctiſsimum ſacrificium;

(a) *Inf. Can. 3. & ſeſſ. 25. in princip.* (b) *Aug. de Civit. Dei, lib. 8. cap. 27. infra. Can. 5. & ſeſſ. 25. de Invoca. actor.* (c) C. *Nihil de Conſ. d. 2.*

cium ; Ecclesia Catholica, ut dignè reverenterque offerretur ac perciperetur, sacrum Canonem (a) multis antè sæculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem ac pietatem quamdam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat. Is enim constat tùm ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

CAPUT V.

De solemnibus Missæ sacrificii ceremoniis.

CUmque (b) natura hominum ea sit, ut non facilè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli ; propterea pia Mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quædam summissa voce, alia verò clariore, in Missa pronuntiarentur, instituit. (c) Cœrimonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina,& traditione, quo & majestas tanti sacrificii commendarentur, & mentes fide-

(a) *Amb. de Sac. lib.* 4. *cap.6. Aug. ad Ian. super illis verbis Paul.* Cœtera cum venero disponam, *& ser. de Cor. Christi: & ep. ad Pau. Ex Apost. ver. tradi. emanasse testantur, c. lai. cum glos. de Conse. d.* 1. *Vil. PP. ep. ad Eut. & Innoc. III. in c. cum Marth. de cele Miss.* (b) *Aug. lib.* 51. *de li. arb. cap.* 19. Humana autem anima. (c) *Inf.* C.7.

fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem exitarentur.

CAPUT VI.

De Missa, in qua solus Sacerdos communicat.

OPtaret quidem Sacrosancta Synodus, (a) ut in singulis Missis fideles adstantes non solùm spirituale affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi hujus sacrificii fructus uberior proveniret: nec tamen, si id non semper fiat, (b) propterea Missas illas, in quibus solus Sacerdos Sacramentaliter communicat, ut privatas, & illicitas damnat, sed probat, atque adeò commendat. Siquidem ille quoque Missæ verè communes censeri debent; partim, quòd in eis populus spiritualiter comunicet; partim verò, quòd á publico Ecclesiæ Ministro non pro se tantùm, sed pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Christi pertinent, celebrentur.

CA-

(a) *Sicut in primitiva Ecclesi factum testatur, cap. Omn. fideles, de Cõs. di. 1. & c. Peracta, eod. d. 2.*
(b) *Alioqui, nec Fab. de Conf. d. 2. cap. Etsi non nec Conc. Elib. de Conf. dist. 2. cap. Omnis homo. nec 1. Tol. cap. 13. probasset certis tantum temporib. communicantes.*

CAPUT VII.

De aqua in Calice offerendo, vino miſcenda.

MOnet deinde ſancta Synodus, præceptum eſſe(a)ab Eccleſia Sacerdotibus, ut aquam vino in Calice offerendo miſcerent; tùm quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tùm etiam quia (b) è latere ejus aqua ſimul cum Sanguine exierit. Quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cùm (c) aquæ in Apocalypſi Beati Ioannis populi dicantur; ipſius populi fidelis cum capite Chriſto unio repreſentatur.

CAPUT VIII.

De Miſſa vulgari lingua paſsim non celebranda; & Myſteriis ejus Populo explicandis.

ETſi Miſſa magnam contineat Populi fidelis eruditionem; (d) non tamen expedire viſum eſt Patribus, ut vulgari paſsim lingua celebraretur.

(a) *Synod. 6. cap. 31. Concil. Carta. 3. cap. 24. Brac. 3. cap. 1. ex Cypr. lib. 2. Epiſt. 3. Trib. cap. 16. & Flor. de Sacram. Euchar. cap. In Sacramentorum, cap. Non oportet, cap. Cum omne, & cap. In Calicem, de Conſ. d. 2. cap. cum Mart. §. Quæſiv. ſti. de celeb. Miſſ.* (b) *Ioan. 19.* (c) *Apoc. 17.* (d) *Latini, Græcæ, & viciſsim. Greci, Latinè celeb. prohibent. ex Conſt. Pij V.* providentia 1566.

UNED

tur. Quamobrem, retento ubique cujuſque Eccleſiæ antiquo, & à Sancta Romana Eccleſia, omnium Eccleſiarum Matre, & magiſtra, probato ritu, ne oves Chriſti eſuriant, (a) neve parvuli Panẽ petant, & non ſit qui frangat eis; mandat ſancta Synodus (b) Paſtoribus, & ſingulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celebrationem vel per ſe, vel per alios, ex ijs quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponant; atque inter cætera Sanctiſsimi hujus Sacrificii Myſterium aliquod declarent, diebus præſertim Dominicis, & Feſtis.

CAPUT IX.

Prolegomenon Canonum ſequentium.

QUia verò adversùs veterem hanc in Sacroſancto Evangelio, Apoſtolorum traditionibus, ſanctorumque patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi diſſeminati ſunt errores, multaque á multis docentur atque diſputantur; ſacroſancta Synodus, poſt multos graveſque his de rebus maturè habitos tractatus, unanimi Patrum omnium conſenſu, quæ huic puriſsimæ fidei, ſacræque doctrinæ adverſantur, damnare, & à Sancta Eccleſia eliminare, per ſubjectos hos Canones, conſtituit.

De

(a) *Thr.* 4. (b) *Sup. ſeſſ.* 5. *cap.* 2. *de reform.* & *infra ſeſſ.* 24. *cap.* 7. *de ref.*

De Sacrificio Missæ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum & proprium sacrificium, aut quòd offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis, (a) Hoc facite in meam commemorationem, (b) Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes; aut non ordinasse ut ipsi, alijque Sacerdotes offerrent Corpus, & Sanguinem suum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ Sacrificium tantùm esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificij in Cruce peracti, (c) non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumenti; neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari Sanctissimo Christi Sacrificio in Cruce peracto, per Missæ Sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CA-

(a) 1. *Cor.* 11. (b) *Luc.* 21. *supr. cap.* 1. *de hoc Sacri.* (c) *Supr. cap.* 2. *ibid.*

UNED

CANON V.

Si quis dixerit, impoſturam eſſe, Miſſas celebrare (a) in honorem Sanctorum, & pro illorum interceſsione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Canonem Miſſæ, (b) errores continere, ideòque abrogandum eſſe; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, (c) cæremonias, veſtes, & externa ſigna, quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia Catholica utitur, irritabula impietatis eſſe magis, quàm officia pietatis; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Miſſas, (d) in quibus ſolus Sacerdos Sacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideòque abrogandas; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſubmiſſa voce pars Canonis, & verba conſecrationis proferuntur, damnandum eſſe; (e) aut linguâ tantùm vulgari Miſſam celebrari debere; (f) aut aquam non miſcendam eſſe vino in Calice offerendo, eò quòd ſit contra Chriſti inſtitutionem; anathema ſit.

De-

(a) *Sup. cap.* 5. *ibid.* (b) *Seq. cap.* 4. *ibid.* (c) *Cap. Sanè de celebr. Miſſ. ſup. c.* 5. (d) *Sub c.* 6. *de hoc Sac.* (e) *Sub c.* 8. *ibid.* (f) *Cap. in Sacra. de Conſ. diſt.* 2.

Decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.

QUanta cura adhibenda sit, ut Sacrosanctum Missæ Sacrificium omni religionis cultu ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in Sacris Litteris eum vocari, (*a*) qui facit opus Dei negligenter. Quòd si necessariò fatemur, nullum aliud opus adeò sanctum ac divinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa Hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in Altari per Sacerdotes quotidie immolatur; satis etiam apparet omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, (*b*) ut quanta maxima fieri potest interiori cordis múditia, & puritate, atque exteriori devotionis ac pietatis specie peragatur. Cùm igitur multa jam sive temporum vitio, sive hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quæ à tanti sacrificii dignitate aliena sunt; ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & Fidelis Populi ædificationem restituatur, decernit sancta Synodus, ut Ordinarii locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque, è medio tollere sedulò curent, ac teneantur, quæ vel avaritia, (*c*) idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsi imi-

(a) *Hie.* 48. (b) *Sup. Sess.* 13. *cap.* 7. *de Sacram. Euch.* (c) *Ephe.* 5.

UNED

imitatrix, induxit. Atque ut multa pacuis comprehendantur, in primis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur necnon importunas atque illiberales eleemosynarum exactiones potiùs, quàm postulationes, aliaque hujusmodi quæ à Simonica labe, vel certè a turpi quæstu non longè absunt, omninò prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, singuli in suis Diocœsibus interdicant, ne cui vago, & ignoto Sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publicè & notoriè criminosus sit, aut sancto Altari ministrare, aut sacris interesse permittant; neve patiantur (*a*) privatis in domibus, atque omninò extra Ecclesiam, & ad divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab eisdem Ordinarijs designanda, & visitanda, sanctum hoc Sacrificium á secularibus (*b*) aut regularibus quibuscumque peragi: ac nisi priùs, qui interfint, decenter composito corporis habitu declaraverint, se mente etiam, ac devoto cordis affectu, non solùm corpore adesse. Ab Ecclesijs verò (*c*) musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum aut impurum aliquid miscetur, item

(a) *Concil. Laodicens. Can.* 58. *Conc. Carth.* 2. *Can.* 9. *c. sicut, cum seq. c. Hic ergo, c. nullus Presb. & c. Cler. de Cons. dist.* 1. *Anacletus epist.* 1. (b) *Cap. Auct. de priv. in* 6. (c) *Concil. Aur. c.* 9. *& Cabil. suo Vita . . . c.* 19.

item (a) sæculares omnes actiones, vana atque adeò profana colloquia, de ambulationes, strepitus, clamores arceant; ut (b) domus Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit Postremo, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto & pœnis propositis caveant, ne Sacerdotes alijs quàm debitis horis celebrent, neve ritus alios, aut alias cærimonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili usu receptæ fuerint. Quarundam verò Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à vera religione, inventus est, omninò ab Ecclesia removeant: doceantque populum, quis sit, & à quo potissimum proveniat sanctissimi hujus sacrificii tam pretiosus ac cælestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter (c) ad suas Parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus festis accedant. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solùm ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint; ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam, ut delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuant; atque ad ea inviolatè servanda censuris Ecclesiasticis, aliis-

(a) *Pœnas pecuniarias adjecit Pius V. in Bulla.* Cumprim. 1566. (b) *Isai.* 19. *Math.* 22. (c) *Cap.* 2. *de par. Concil. Agat. cap.* 21. & 63.

UNED

aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant : non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus ac consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de Reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negotium prosequatur, hæc, in præsenti Sessione, statuenda censuit.

CAPUT I.

Canones de vita, & honestate Clericorum innovantur.

NIhil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assiduè instruat, quàm (*a*) eorum vita, & (*b*) exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. Cùm enim à rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur; in eos, tamquàm (*c*) in speculum, reliqui oculos conijciunt, ex ijsque sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omninò Clericos in sortem Domini vocatos, vitam moresque

(a) *Infr. sess. ult. de ref. cap.* 1. (b) *Cap. His igitur, distinct.* 23. (c) *Mat.* 3. *Tit.* 2. *cap. Qualiter,* 17. *de accus. cap. Cleros* 21. *dist.*

moresque suos omnes componere, (a) ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum ac religione plenum præ se ferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cùm igitur, quò majore in Ecclesia Dei, & utilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentiùs sint observanda; statuit sancta Synodus, ut, quæ aliàs à Summis Pontificibus, & à Sacris Concilijs de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, nec non sæcularibus negotijs fugiendis copiosè ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum ijsdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarij imponendis observentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Si quæ verò ex his in desuetudinem abijsse compererint; ea quàm primùm in usum revocari, & ab omnibus accuratè custodiri studeant; non obstantibus consuetudinibus quibuscumque, ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant. CA-

(a) *Sess. 14. in præm. & sess. 24. de ref. c. 12. tot. tit. de vit. & hõ. Cleric. ext. in 6. & Clẽ. c. Non opere in 2. de Conss. d. 5. c. Can. 14. q. 4. c. Cler. 21. q. 3. Conc. Cart. 3. c. 15. Conc. Chal. Can. 3. Conc. Arela. 2. cap. 14. 1. Conc. Matis. 5. & 2. Nic. cap. 16. & 4. Cart. cap. 44. & seqq.*

CAPUT II.

Quinam ad Cathedrales Ecclesias assumendi

QUicumque post hac ad Ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus,& vita ac aliis,quæ á sacris (a) Canonibus requiruntur,plenè sit præditus, verum etiam in sacro Ordine anteà,saltem sex mensium spatio, constitutus, quarum rerum instructio, si ejus notitia nulla aut recens in Curia fuerit à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuncijs provinciarum, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, à vicinioribus Ordinarijs sumatur. Scientia verò præter hæc ejusmodi polleat, ut muneris sibi injungendi necessitati possit satisfacere. Ideoque antea in (b) Universitate Studiorum Magister, sive Doctor, aut Licenciatus in Sacra Theologia, vel jure Canonico meritò sit promotus, aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quòd si Regularis fuerit, à Superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti

(a) *C. cum in cunctis, & C. cum nob. de elect. c. Grave nimis, de Presb. & inf. sess. 24. c. 1. de ref. Conc. Sardic. c. 13. Conc. Rom. sub Nic. I. vers. Ut nullus laicus. Conc. Braccar. 1. c. 10. cap. de Syracus. 28. dist. & 61. dist. per tot. sup. sess. 7. cap. 1. de reform.* (b) *Vide Constit. Pij V.* Quamvis 1588.

ti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur : alioquin eorum concientia graviter oneratas esse scient; ac Deum, & Superiores suos habebunt ultores.

CAPUT III.

Creandæ distributiones quotidianæ ex tertia parte quorumcumque fructum: portio absentium quibus cedat: certi casus excepti.

EPiscopi, etiam tamquam delegati Apostolici, ex fructibus, & proventibus quibuscumque omnium dignitatum, personatuum, & officiorum, in Ecclesijs Cathedralibus vel Collegiatis existentium, (a) tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, dividere possint; ut scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competens ibi servitium, tuxta formam ab eisdem Episcopis prescribendam, quolibet die statuto non impleverint; illius diei distributionem amittant, nec ejus quo quomodo dominium acquirant, sed Fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij aplicetur. (b) Crescente verò contumacia, contra eos juxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in Eccle-

(a) *Sup. sess. 21. de ref. cap. 3.* (b) *Toto tit. de Cler. non resid. & c. Cum ex eo. de elect. in 6.*

UNED

sijs Cathedralibus, vel Collegiatis, de jure, seu consuetudine, jurisdictio, administratio, vel officium non competat; sed extra Civitatem in Diœcesi cura animarum immineat, cui is, (a) qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Ecclesia residerit ac ministraverit, tamquam præsens sit, ac divinis interfit, in Ecclesijs Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæc in ijs tantùm Ecclesijs constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dictæ dignitates non servientes aliquid amittat, quod ad tertiam partem dictorum fructum, & proventuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam juramento, & quavis auctoritate firmatis.

CAPUT IV.

Inquacumque Cathedrali, vel Collegiata Majoribus nec dum initiati, vocem in Capitulo non habeant: quid præstare teneantur ad eas promoti; quive deinceps promonendi.

QUicumque in Cathedrali, vel Collegiata, seculari, vel regulari Ecclesia divinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit; vocem in hujusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat etiamsi hoc sibi ab aliis

(a) *Vid. const. 65. Pij V.* Cupientes 1568.

aliis liberè fuerit concessum. Ij verò qui dignitates, personatus, officia, prebendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut imposterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alii Missas, alii Evangelium, alii Epistolas dicant, seu cantent; quocumque ij privilegio, exemptione, prærrogativa, generis nobilitate sint insignici, teneantur, justo impedimento cessante, (a) infra annum Ordines suscipere requisitos: aliòquin pœnas incurrant, justa constitutionem Concilii Vienensis, (b) quæ incipit, ut ij qui; quam præsenti decreto innovat. Cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per seipsos (c) exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu divino præstare, sub eisdem, & aliis, etiam gravioribus, pœnis arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoscantur: aliter irrita sit provisio.

CAPUT V.

Dispensationes extra Curiam Episcopo committantur, & ab eo examinentur.

DIspensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam com-

(a) *Iuxta c. Præterea, cum gloss. de ætat. & qual. & c. Si iis, de inst. in 6.* (b) *Vid. inf. XXIII.*
(c) *Inf. sess. 24. c. 11. de reform.*

UNED

mittendæ erunt, committantur Ordinariis illorum qui eas impetraverint; ex verò, quæ gratiosè concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi priùs ab eisdem, tanquam delegatis Apostolicis, sumariè tantùm, & extrajudicialiter cognoscantur, expressas preces surrectionis vel obreptionis vitio non subjacere.

CAPUT VI.

Circumspectè commutandæ ultimæ voluntates.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, (a) quæ non nisi ex justa, & necessaria causa fieri debent, Episcopi, tamquam delegati Sedis Apostolicæ, sumariè, & extrajudicialiter cognoscant, nihil in præcibus, tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

CAPUT VII.

Innovatur cap. Romana de Appellationibus, in Sexte.

LEgati, & Nuntij Apostolici, Patriarchæ Primates, & Metropolitani, in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis causis, tàm in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus post appellationem servare teneantur formam, & tenore sacrarum constitutionum, &

(a) *Inf. Sess. ult. de reform. cap.* 4.

& præsertim (a) Innocentij IV. quæ incipit, Romana: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio, in contrarium non obstantibus: aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumque, sint ipso jure nulla.

CAPUT VIII.

Episcopi pias omnium dispositiones exequantur; quæcumque pia loca visitent, dummodo non sub immediata Regum protectione sint.

EPiscopi, etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à jure concessis omnium piarum dispositionum, tàm in ultima voluntate, quàm inter vivos, sint executores; habeant jus visitandi Hospitalia, collegia quæcumque, (b) ac confraternitates laicorum, etiam quas scholas, sive quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, eleemosynas Montis Pietatis, sive Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamsi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, (c) atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex offi-

cio

(a) *In Conc. Lugdunens. Vide infra XXIV.* (b) *Clemen. Quia contigit, de sepul. dom.* (c) *Vid. Con. tit. Clem.* 8. Quæcumque 1604.

UNED

cio suo (a) juxta sacrorum Canonum statuta cognoscant,& exequantur: non obstantibus, quacumquæ consuetudine, etiam immemoriabili, privilegio, aut statuto.

CAPUT IX.

Administratores quorumcumque piorum locorum reddant rationem Ordinario, nisi aliter, in fundatione sit cautum.

ADministratores, tàm Ecclesiastici, quàm laici, fabricæ cujusvis Ecclesiæ, etiam Cathedralis, (b) Hospitales, Confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis,&(c)quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: consuetudinibus, & privilegiis quibuscumque in contrarium sublatis: nisi secùs fortè in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ seu fabricæ expressè cautum esset. Quòd si ex consuetudine, aut privilegio, aut ex constitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur.

CA-

(a) *Cap. Nos quidem, c. Si hæredes, c. Tua, & t. Ioannes, de Testam.* (b) *Sup. Sess. 7. cap. vi. de reform.* (c) *Clemen. Quia contingit, §. Ut autem præmissa, de relig. domib. Infr. Sess. 25. cap. 8. de reform.*

CAPUT X.

Notarii Episcoporum examini, & judicio subjacēt.

CUm ex Notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur; possit Episcopus quoscumque Notarios, etiamsi Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam Delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii ejus in negotiis, litibus, & causis Ecclesiasticis ac spiritualibus exercendi usum perpetuò, aut ad tempus prohibere. Neque eorum appellatio interdictionem Ordinarij suspendat.

CAPUT XI.

Bonorum cujuscumque Ecclesiæ, aut pij loci occupatores puniuntur.

SI (*a*) quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum (*b*) omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Eccle-

(a) *Conc.* 5. *Aurel. c.* 13. *& seq. Conc. Tribur.* 1. *c.* 7. *Conc. Aurel.* 3. *c.* 17. *Conc. Turon.* 2. *c.*25. *Conc. Magunt. sub Leone IV. c.* 6. *&* 11. *Conc. Aquisgr. sub Steph. V.* 88. *Conc. Later. sub Leon X. & Sess.* 6. *&* 10. *cap. Prædia, cum seq.* 12. *q.* 2. (b) 1. *Tim.* 6.

UNED

Ecclesiæ, seu cujusvis sæcularis vel regularis beneficii, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census ac jura etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates converti debent, perse, vel alios vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore in proprios usus convertere, illosque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs, ad quos jure pertinent, percipiantur; is (a) anathemati tandiù subjaceat, quandiù jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione suppositæ personæ, pervenerit, Ecclesiæ, ejusque administratori, sive beneficiato integrè restituerit; ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quòd si ejusdem Ecclesiæ Patronus fuerit, etiam jure Patronatus ultra predictas pœnas, eo ipso privatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & usurpationis hujusmodi fabricatur seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat; necnon quibuscumque beneficiis privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionum, & absolutionem, sui ordinarii arbitrio suspendatur. *Des*

(a) *Vid. Bullam Cœnæ, clauf.* 17.

Decretum ſuper petitione conceſsionis Calicis.

INſuper, (a) cùm eadem ſacroſancta Synodus ſuperiori Seſsione duos articulos, aliàs propoſitos, & tum nondum diſcuſſos, videlicet: An rationes quibus S. Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, ſub una panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione Calicis uſus cuiquam ſit permittendus; &, An, ſi honeſtis, & Chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel Nationi, vel Regni Calicis uſus videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam illæ ſint, in aliud tempus, oblata ſibi occaſione, examinandos, atque definiendos reſervaverit; nunc, eorũ, pro quibus petitur, ſaluti optimè conſultũ volens, decrevit, integrũ negotiũ ad Sanctiſsimũ Dominũ noſtrũ eſſe referendum, prout præſenti decreto refert; qui pro ſua ſingulari prudentia id efficiat, quod utile Reip. Chriſtianæ, & ſalutare petentibus uſum Calicis, fore judicaverit.

Indictio futuræ Seſsionis.

Inſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus diẽ futuræ Seſsionis ad Feriã quintã poſt octavam feſtivitatis omniũ Sanctorũ, quæ erit dies xii. menſis Novẽbris indicit; & in ea decernetur de Sacramẽto Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Proroga fuit Seſsio uſque ad diem xv. Iulii M. D. LVIII.

SES

(a) *Sub. ſeſ. 21. Can. 4. & ſeſ. 13. in decret. pro.*

UNED

SESSIO XXIII.

QUE EST SEPTIMA.

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XV. JULII M. D. LXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ac condemnandos errores nostri temporis, à sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima.

CAPUT I.

De institutione Sacerdotii Novæ Legis.

SAcrificium, Sacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta sunt, (a) ut utrumque in omni lege extiterit. Cùm igitur in Novo Testamento Sanctum Eucharistiæ Sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit; (b) fateri etiam oportet, in ea novum esse visibile, & externum Sacerdotium, in quod vetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro

(a) *Cypr. lib. 1. adverſ. Ind.* (b) *Hebr. 7.*

ſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis, eorumque ſucceſſoribus in Sacerdotio, poteſtatem traditam conſecrandi, offerendi, (a) & miniſtrandi Corpus, & Sanguinem ejus, necnon, & peccata dimittendi, & retinendi, Sacræ Litteræ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

CAPUT II.

De ſeptem Ordinibus.

CUM autem divina res ſit tam ſancti Sacerdotii miniſterium; conſentaneum fuit, quò digniùs, & majori cum veneratione exerceri poſſet, ut, in Eccleſiæ ordinatiſsima diſpoſitione (b) plures, & diverſi eſſent miniſtrorum ordines, qui Sacerdotio ex officio deſervirent, ita diſtributi, ut, qui jam Clericali Tonſura inſigniti eſſent per minores ad majores aſcenderent: nam non ſolùm de Sacerdotibus, (c) ſed & de Diaconis ſacræ Litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda ſunt, graviſsimis verbis docent, & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequêtium Ordinum nomina atque uniuſcujuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarii in uſu fuiſſe cognoſcuntur, quamvis non pari gradu. Nam Subdiaconatus ad majores Ordines (d) à Patribus, &

(a) *Mat.* 16. *Marc.* 14. *Luc.* 22. *Ioan.* 20. (b) *Inſt. Can.* 2. & *c.* 17. *de reform.* (c) *Tim.* 3. & *Act.* 21. (d) *Ign. ep. ad Antioc. Tertul. de præſcr. lib.* 1. *cap.* 41. *Cypr. epiſt.* 55.

UNED

& (a) sacris Concilis refertur, in quibus, & de aliis inferioribus frequentissimè legimus.

CAPUT III.

Ordinem verè esse Sacramentum.

CUM Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram Ordinationem, quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem est verè, & propriè unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis. Inquit enim Apostolus: (b) Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te, per impositionem manuum mearum. (c) Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

CAPUT IV.

De Ecclesiastica hierarchia, & ordinatione.

QUoniam verò in Sacramẽto (d) Ordinis, sicut & in Baptismo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; meritò sancta Synodus damnat eorum sententen-

(a) *Conc. Rom. 3. sub Sy. v. Elib. c. 33. Cart. 4. c. 5. & sep. c. nullu, ult. 60. d. c. Si quis eorum, cap. Erubescant, & c. Nemo, dist. 32. Amultis, de ætat. & qualit. & c. Miramur de se. non ord.* (b) *2. Tim. 1. b. 1. Tim. 4. d.* (c) *2. Tim. 2. 6.* (d) *Sup. sess. 7. Sacram. in genere. Can. 6. & inf. Can. 4.*

tentiam, qui asserunt, novi Testamenti Sacerdotes temporariam tantummodò potestatem habere; & semel rite ordinatos iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant. Quòd si quis omnes Christianos promiscuè novi Testamenti Sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali prædictos affirmet; nihil aliud facere videtur quàm Ecclesiasticam hierarchiam, quæ (a) est, ut castrorum acies ordinata, confundere; perinde ac si contra Beati Pauli (b) doctrinam omnes Apostoli, omnes prophetæ, omnes Evangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter cæteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipuè pertinere; & positos, (c) sicut idem Apostolus ait, à Spiritu Sancto regere Ecclesiam Dei; (d) eosque Presbyteris superiores esse; ac (e) Sacramentum Confirmationis conferre; Ministros Ecclesiæ ordinare; atque alia pleraque peragere ipsos posse: quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet insuper sacrosancta Synodus in ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, (f) nec populi, nec cujusvis

sæcu-

(a) *Cant.6.* (b) 1.*Cor.*11.*Ephes.*4. *ca.cũ ex injũct. de hæret.* (c) *Act.*20. (d) *Cœlest.I.ep.ad Episco.Gall. cap.*1. (e) *Sup.sess.*7.*de Confi.Can.*3. *Conc.Hisp.* 2. *cap.*5.7.*& alibi.* (f) *Laodic. Conc. cap.*13.

UNED

sæcularis potestatis, & magistratus consensum, sive vocationem, sive auctoritatem ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio : quin potiùs decernit, eos, qui tantummodò à populo, aut sæculari potestate ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ Ministros, (*a*) sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt, quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacr. Ordinis docere. His autem contraria, certis, & proprij Canonibus in hunc, qui sequitur modum damnare constituit; ut omnes, adjuvante Christo, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris Catholicam veritatem faciliùs agnoscere, & tenere possint.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, (*b*) non esse in Novo testamento Sacerdotium visibile, & externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum Corpus, & Sanguinem Domini, (*c*) & peccata remittendi, & retinendi; sed officium tantùm, & nudum ministerium prædicandi Evangelium; vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse Sacerdotes; anathema sit. CA-

(a) *Ioan.*20.*c.Ordinationes*, 1. *q.* 1. *& c.Relatũ, de jur.patr.* (b) *Sub c.* 1. *de hoc Sac.* (c) *Mat.*16. *cap. Manet, cum seqq.* 14. *q.* 1.

UNED

CANON II.

Si quis dixerit, præter Sacerdotium (*a*) non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & majores, & minores, per quos, velut per gradus quosdam, in Sacerdotium (*b*) tendatur; anathema sit.

CANON III.

(*c*) Si quis dixerit, Ordinem, sive sacram ordinationem, non esse verè, & propriè Sacramentum, à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanum, excogitatum à viris rerum Ecclesiasticarum imperitis; aut esse tantùm ritum quendam eligendi Ministros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, per sacram Ordinationem non dari Spiritum Sanctum; ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipite Spiritum Sanctum; aut per eam non imprimi characterem, vel eum, qui Sacerdos semel fuit, (*d*) laicum rursus fieri posse; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Unctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione utitur, non tantùm non requiri, sed contemnendam, & pernitiosam esse, similiter, & alias Ordinis cærimonias; anathema sit.

CA-

(a) C. *In singulis, cum seq. d.* 77. *Su. c. de hoc Sacr.*
(b) *Infra, de ref. c.* 13. (c) *Sup. c.* 1. *de hoc Sacr.*
(d) *Conc. Tol.* 8. *cap.* 7.

UNED

CANON VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam Divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixeri, Episcopos non esse Presbyteris Superiores, vel non habere potestatem confirmandi, & ordinandi; vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipsis collatos sine Populi vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione, irritos esse; aut eos, qui nec ab Ecclesiastica, & canonica potestate ritè ordinati, nec missi sunt, sed aliundè veniunt, legitimos esse verbi, & Sacramentorum Ministros; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumentur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de Reformatione.

EAdem Sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

CA-

CAPUT I.

Rectorum Ecclesiarum in residendo negligentia variè coercetur; animarum curæ providetur.

CUM (a) præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre verbique divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac (b) bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant neque assistunt, sed (c) mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique (d) forma gregis, in judicio, & veritate pascant, & regant. Ne verò ea quæ de residentia sanctè, & utiliter jam (e) antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, acsi vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus (f) omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis ac Cathedrali-

R

(a) *Ioan.* 21. *Act.* 20. (b) *C. Eph.* 43. *dist. c. Qui Episc.* 8. *q.* 1. *c. Præcipuè* 11. *q.* 3. *c. Glor. Episc. c.* 12. *q.* 2. (c) *Ioan.* 10. (d) 1. *Pet.* 5. (e) *Sup. sess. 6. de ref. c.* 1. (f) *Vid. Bullam Pij IV.* an. 1564. in supern

dralibus Ecclesiis qnibuscumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligati ad personalem in sua Ecclesia vel Diœcesi residentiam, ubi in juncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infra scriptis. (a) Nam cùm Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ vel Reip. utilitas aliquos nonnunquam abesse postulent, & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cùm absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, Episcopatibus adductum: cujus quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eumdem tamen cum Concilio provinciali spectabit judicare de licentiis à se vel à Suffraganeo datis; & videre, ne quis eo jure abutatur; & ut pœnis Canonicis errantes puniantur. (b) Intereà meminerint discessuri, ita ovibus suis

(a) *C. Decœtero, cap. Int. quat. c. Tuæ, & c. Relatũ de Cler. non resic. c. Ad supplicationem de renunt. cap. Quorũdã 74. d. c. Præsentiũ, 7. q. 1. & c. Postulatis de vero.* (b) *C. Cũ ex eo, de elect. in 6. c. Beneficiũ, de reg. eo & c. 2. in fin. sup. sess. 6. de ref. Sardicen. Cõc. c. 14.*

ſuis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantùm abſunt, ex veterum Canonum ſententia non videntur abeſſe, quia ſtatim reverſuri ſunt: Sacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis, ſive continuum, ſive interruptum, extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos aut ad ſummum tres menſes excedere; & haberi rationem, ut id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore, (a) cùm Deo corda pateant; (b) cujus opus non fraudulenter agere, ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, (c) ne per illius temporis ſpatium, Dominici Adventus, Quadrageſimæ, Nativitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oves debeant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedrali ullo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua Diœceſi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod utinam numquam eveniat, contra hujus decreti diſpoſitionem abfuerit; ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœ-

(a) *Pſal.7.* (b) *Hier.* 48. (c) *C. Si quis in Cler.7. q. 1. ex Concil. Agath.*

UNED

nas adversus non residentes, sub (a) Paulo III. impositas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri aut ipso cessante, per superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacumque conventione vel compositione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscumque privilegiis, cuicumque Collegio aut fabricæ concessis.

Eadem omninò, etiam quo ad culpam, amissionem fructuum, & pœnas decuratis inferioribus, (b) & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent sacrosancta Synodus declarat, & decernit, (c) ita tamen, ut, quandocumque eos, causa priùs per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quòd si, per edictum citati etiam non personaliter, contuma-

(a) *Sup. sess. 6. de refor. c. 1. cap. 2. cap. Eoque rente, & ferè per totũ, de Cleric. non resid.* (b) *Sup. sess. 6. de ref. c. 2.* (c) *C. Beneficium, de Regul. in 6.*

tumaces fuerint, liberum esse vult Ordinariis, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, sive appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore (a) Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremò, tam decretum illud sub (b) Paulo III. quàm hoc ipsum in Concilijs Provincialibus, & Episcopalibus publicari sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeò ex Pastorum munere animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus mentibusque infigi, ut in posterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

CAPUT II.

Ecclesijs præfecti consecrationis, munus intra tres mẽses suscipiãt: cõsecratio quo loco peragẽda.

Ecclesijs (c) Cathedralibus, seu superioribus, quocumque nomine ac titulo præfecti, etiam, si

(a) *C. Divina, de privil. in Extrav. com.* (b) *Sup. sess. 6. de ref. cap.* 1. (c) *Conc. Chald. Act.* 16. *cap.* 25. *Conc. Vormat. c.* 76. *c. Quoniam* 75. *d. cap. Quoniam* 100. *d. & sup. sess.* 7. *c.* 7. *de ref.*

UNED

si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur: si intra totidem menses posteà id facere neglexerint; Ecclesiis ipso jure sint privati. Consecratio verò, si extra Curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commodè fieri poterit, celebretur.

CAPUT III.

Episcopi extra ægritudinem per se Ordines conferant.

EPiscopi per semetipsos Ordines conferant: quod si ægritudine fuerint impediti, (a) subditos suos non aliter quam jam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

CAPUT IV.

Qui prima Tonsura initiandi.

PRima Tonsura (b) non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint: quique legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis conjectura non sit eos non sæcularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vita genus elegisse.

CA-

(a) *Infr. cap.* 8. & 10. *Conc. Cart.* 3. *cap.* 21.
(b) *C. fin. de temp. ord. in* 6.

UNED

CAPUT V.

Ordinandi, quibus instructi esse debeant.

AD minores Ordines promovendi, bonum à Parocho, & à Magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem, Episcopum adeant qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volunt promoveri, publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum (*a*) natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat; (*b*) & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quàm primùm transmittat.

CAPUT VI.

Ætas quatuordecim annorũ ad beneficium Ecclesiasticum requiritur: quis privilegio fori gaudere debeat.

NUllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus (*c*) ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. (*d*) Is etiam fori privilegio non gaudeat; nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut clericalem

(a) *C. Quando, d.* 14. (b) *Conc.* 3. *Car. c.* 22. *& 4. Carth. c.* 22. *infr. c.* 7. (c) *C. Indecorum, de ætat. & qual.* (d) *Ioan. de Cler. conjug.*

UNED

calem habitum, & Tonſuram deferens, alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſerviat; vel in ſeminario Clericorum, aut in aliqua ſchola, vel Univerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad majores ordines ſuſcipiendos verſetur. In Clericis verò conjugatis ſervetur conſtitutio Bonifacii IX. quæ incipit: (a) Clerici, qui cum unicis: modo hi Clerici, alicujus Eccleſiæ ſervitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati, eidem Eccleſiæ ſerviant, vel miniſtrent; & clericali habitu, & tonſura utantur, nemini, quoad hoc, privilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili ſuffragante.

CAPUT VII.

Examinandi ſunt ordinandi à viris peritis juris Divini, & humani.

SAncta Synodus; (b) antiquorum Canonum veſtigiis inhærendo, decernit, ut quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Epiſcopus autem Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, at in Eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſive adſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem (c) diligenter in veſtiget, & examinet.

CA-

(a) *Vide inf. XXVII.* (b) *C. Quando, 24. d.* (c) *Sup. c. 5.*

UNED

CAPUT VIII.

Quomodo, & à quo unusquisque promoveri debeat.

ORdinationes (a) sacrorum Ordinum statutis à jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis publicè celebrentur: si autem in alio Diœcesis loco, præsente Clero loci; dignior, quantùm fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Unusquisque autem à (b) proprio Episcopo ordinetur. Quod si (c) quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis aut specialis rescripti, vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permittatur; nisi ejus probitas ac mores (d) Ordinarii sui testimonio commendentur: si secus fiat; ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quandiú proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

CAPUT IX.

Episcopus familiarem ordinans, conferat statim beneficium reipsa.

EPiscopus familiarem suum non subditum Ordinare non possit, nisi per triennium secum

(a) *Gelas. I. in Ep. 1. c. 13. c. ult. 75. d. cap. 1. cum seq. de tempor. ordin.* (b) *Conc. Cart. 3. c. 21.* (c) *Sup. sess. 14. de ref. c. 2. & 3.* (d) *Sup. c. 3. Conc. Aur. 5. c. 5. c. 1. 21. q. 2. 9. q. 2. per tot. c. 1. cũ seq. de temp. ordin. in 6.*

UNED

cum fuerit commoratus; (a) & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim reipſa illi conferat: conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

CAPUT X.

Epiſcopis inferiores Prælati Tonſuram vel minores Ordines ne conferant, niſi Regularibus ſibi ſubditis: nec ipſi, aut Capitula quacumque dimiſſorias concedant; graviori in Decretum peccantibus pœna ſtatuta.

ABbatibus, ac aliis quibuſcumque, quantumvis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicujus Diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores Ordines conferre: nec ipſi Abbates, & alij exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Eccleſiarum Cathedralium litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, ut ab alijs ordinentur, concedant. Sed horum omnium ordinatio, ſervatis omnibus (a) quæ in hujus ſanctæ Synodi decretis continentur, ad Epiſcopos, intra quorum Diœceſis fines exiſtant, pertineat: non obſtantibus quibuſvis privilegijs, præſcriptionibus, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam ijs

(a) *Cap. Non liceat, de prob.* (b) *Sup. cap. 5. cum ſeq. & infr. cap. 11. cum ſeq.*

ijs qui contra hujus ſanctæ Synodi (a) ſub Paulo III. Decretum, à Capitulo Epiſcopali, Sedevacante, litteras dimiſſorias impetrant; ad illos, qui eaſdem litteras non à Capitulo, ſed ab alijs quibuſvis, in juriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sedevacante, ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo jure ſuſpenſi.

CAPUT XI.

Interſtia in ſuſceptione minorum Ordinum, & certa alia præcepta obſervanda.

MInores Ordines ijs, qui ſaltem (b) Latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eò accuratiùs, quantùm ſit hujus diſciplinæ pondus, poſsint edoceri, (c) ac in unoquoque munere, juxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idque in ea, cui adſcripti erunt, Eccleſia; niſi fortè ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant; ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accreſcat. Quod, & bonorum morum exemplum, & aſsidum in Eccleſia miniſterium, atque major

(a) *Sup. ſeſ.* 7. *de refor. cap.* 10. (b) *C. In ſingulis* 77. *d. & infr. c.* 13. (c) *Inf. c.* 17. *c.* 1. 25. *d. Conc.* 1. *Bracc. cap.* 27. 1. *Nice. c.* 2. *Sar. c.* 15.

UNED

major erga Presbiteros, & superiores Ordines reverentia, & crebrior, quàm anteà Corporis Christi Communio maximè comprobabunt. Cumquè hinc ad altiores gradus, & Sacratissima Mysteria sit ingressus; nemo ijs initietur, (a) quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoveantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud expoſcat.

CAPUT XII.

Ætas ad majores Ordines requisita: digni dumtaxat assumendi.

NUllus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante (b) vigesimum tertium, (c) ad Presbyteratus (d) ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi; sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti (e) Episcopi exa-

(a) *Conc. Tol. c. 8. c. 8. c. Qui Ecclesiastic. & seq. d. 59.* (b) *2. T. & 3. Cha. c. 4. & Agatens. c. 16. ann. 25. requirebant.* (c) *Ann. 30. requir. c. Si quis, & c. Pres. 78. d. & Conc. 4. Tol. c. 18. & 19.* (d) *C. Gener, de ætate, & qualit. in Clem.* (e) *Ordinarium loco deesse decrevit, Clemen. 8. 1596.*

UNED

examine ordinentur : privilegiis quibuſcumque, quoad hoc, penitus excluſis.

CAPUT XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinatio qualis, & eorum munus : nulli Ordines Sacri duo conferantur eodem die.

SUbdiaconi, & Diaconi ordinentur, (*a*) habentes bonum teſtimonium, & (*b*) in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, & ijs, quæ ad ordinem exercendum pertinent, inſtructi. Qui ſperent, Deo actore, ſe continere poſſe ; Eccleſiis, quibus aſcribentur, (*c*) inſerviant ; ſciantque maximè decere, ſi ſaltem diebus Dominicis, & ſolemnibus, cùm altari miniſtraverint, Sacram Communionem perceperint. Promoti ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem, (*d*) ſi per annum ſaltem in eo non ſint verſati, ad altiorem gradum, niſi aliud Epiſcopo videatur, aſcendere non permittantur. Duo ſacri Ordines (*e*) non eodem die, etiam Regularibus, conferantur : privilegijs, ac indultis quibuſvis conceſsis, non obſtantibus quibuſcumque.

CA-

(a) 1. *Tim.* 2. (b) *Conc.* 4. *Tol. c.* 19. *c. Quicumque, d.* 77. (c) *C. A multis; de ætat. & qual.* (d) *Sup. c.* 11. (e) *C. Litteras, & c. Dilectus, de temp. Ord.*

UNED

CAPUT XIV.

Quinam ad Presbyteratum assumendi : assumptorum munus.

QUi piè, & fideliter in ministerijs ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur,(a) bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatè aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad Populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur, atque ita pietatè ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ij saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus; si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. (b) Cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

CAPUT XV.

Nullus confessiones audiat, nisi ab Ordinario approbatus.

QUmvis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant; decernit

(a) 1. *Tim.* 3. *Conc. Tol.* 4. *cap.* 29. (b) *C. Solicitud.* 23. *d. & 6. Si officia, d.* 59.

UNED

cernit tamen sancta Synodus, nullum (*a*) etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari; nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus judicetur, approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

CAPUT XVI.

Arcentur ab Ordinibus Ecclesiis inutiles, & vagi.

CUm nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi non sit utilis aut necessarius suis Ecclesiis; sancta Synodus, vestigiis sexti Canonis (*b*) Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. (*c*) Quòd si locum inconsulto Episcopo deseruerit; ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus prætereà Cle-

(a) *Cle. Dudum, §. Ac de inde, de sepult. Confirmatur. Bulla Pij V.* Romani Pont. *6. Aug.* 1571. *c. Si Episc. de pœn. in 6.* (b) *C. Neminem* 70. *d.* (c) *Conc. Nic. 1. c.* 15. & 16. *c. Sanc.* 70. *d. cap. Tuæ de Cleric. perag. Conc. Antioch. sub Iul. I. c.* 7. *Chal. cap.* 126. *Aqui gran. sub Stepha. V. passim, Epun. c.* 6. & *Aur.* 5. *cap.* 5.

UNED

Clericus peregrinus (a) sine commendatitiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

CAPUT XVII.

Qua ratione exercitia minorum Ordinum repetenda.

UT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiù intermissæ, in usum juxta sacros (b) Canones revocentur; nec ab hæreticis, tamquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans Sancta Synodus, decernit, ut in posterum hujusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesque, & singulos Prælatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Ecclesijs Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus suæ Diœcesis, si populus frequens, & Ecclesiæ proventus id ferre queant, hujusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte dedditum aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent:

(a) *Conc. Laodic. c.* 41. *&* 3. *Carth. c.* 28. (b) *C.* 1. 25. *d. c. Acol. c. Exorcis. c. Lect. c. Ostiarius, & c. Psalmista* 23. *d. Supr. c.* 11. *Inno. Ep.* 4. *c.* 5.

UNED

signent: quibus, si negligentes fuerint, Ordinarij judicio, aut ex parte mulctari, aut in totum privari possint. Quòd si ministerijs quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes præsto non erunt; sufficere possint etiam conjugati, vitæ probatæ, (a) dummodò non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram, & habitum Clericalem in Ecclesia gestent.

CAPUT XVIII.

Forma erigendi Seminarium Clericorum, præsertim tenuiorum, in cujus erectione plurima observanda: de educatione promovendorum in Cathedralibus, & majoribus Ecclesiis.

CUm adolescentium ætas, (b) nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas; & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfectè, ac sine maximo ac singulari propèmodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina Ecclesiastica perseveret: sancta Synodus statuit, (c) ut singulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his mojores

(a) C. 1. *cum seq. de bigam. non ord.* (b) 4. *Tolet. in c. Omnis ætas*, 12. *q.* 1. *Genes.* 8. *Conc. Aquisg. cap.* 135. *Lat. sub Leon X. sess.* 9. *de refor. Curiæ.* (c) *Constit. Alexand. III. p.* 1. *c.* 18. *& in* 2. *Lat. c.* 11. *in cap. Quia non nullis, de Magistris, sup. sess.* 5. *cap.* 1. *de reform.*

UNED

Ecclesiæ, pro modo facultatum, & Diœcesis amplitudine certum puerorum ipsius Civitatis, & Diœcesis, vel ejus Provinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in Collegio ad hoc propè ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiosè educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc verò Collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint; ac legere, & scribere competenter noverint; & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuò inservituros. Pauperum autem filios præcipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modò suo sumptu alantur, & studium præ se ferant Deo, & Ecclesiæ inserviendi. Hos pueros Episcopus in tot Classes, quot ei videbitur, divisos, juxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesiarum Ministerio addicet; partim in Collegio erudiendos retinebit; aliosque in locum eductorum sufficiet: ita ut hoc Collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Ut verò in eadem disciplina Ecclesiastica commodiùs instituantur. Tonsura statim atque habitu Clericali semper utentur: grammatices, cantus, computi Ecclesiastici, (a) aliorumque bonarum artium disciplinam discent: sacram Scripturam, libros Ecclesiasticos,

(a) C. *Quæ ipsis, d.* 38.

cleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confeſsiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum ac cærimoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, ut ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata; & juxta Confeſſoris judicium ſumant Corpus Domini noſtri Ieſu-Chriſti; Cathedrali, & aliis loci Eccleſiis diebus feſtis inſerviant. Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem opportuna, & neceſſaria, Epiſcopi ſinguli cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & graviorum, quos ipſi elegerin, prout Spiritus Sanctus ſuggeſſerit, conſtituent; eaque ut ſemper obſerventur, ſæpiùs viſitando operam dabunt. Dyſcolos, & incorregibiles, ac malorum morum ſeminatores acriter punient; eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conſervandum, & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad Collegii fabricam inſtituendam, & ad mercedem Præceptoribus, & miniſtris ſolvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios ſumptus certi redditus erunt neceſſarii; ultra eaque ad inſtituendos vel alendos pueros ſunt in aliquibus Eccleſiis, & locis deſtinata, quæ eo ipſo huic ſeminario ſub eadem Epiſcopi cura aplicata cenſeantur: ijdem Epiſcopi cum conſilio duorum de Capitulo, quorum

alter ab Episcopo, alter ad ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero Civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius verò ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatem, personarum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Priorat uum, (a) cujuscumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & Hospitalium, quæ dantut in titulum, vel administrationem, juxta constitutionem Concilii Vienensis, quæ incipit, (b) quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiamsi juris Patronatus cujuscumque fuerint, etiamsi exempta, etiamsi nullius Diœcesis, vel aliis Ecclesiis, Monasteriis, & Hospitalibus, & aliis quibusvis locis piis, etiam exemptis, annexa, & ex fabricis Ecclesiarum, & aliorum, locorum, etiam ex quibuscumque aliis Ecclesiasticis redditibus seu proventibus, etiam aliorum Collegiorũ; in quibus tamen Seminaria discentium, vel docentium (c) ad commune Ecclesiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit: præterquam ratione redituum, qui su-

(a) *Qui excipiantur, vide in Bullis Pii V.* Apostolicæ 1567. Roman. 1568. dum indefessæ 1571. & *Clement. VIII.* Roma 1603. (b) *Vide inf.* 17. *supr. sess.* 7. *c.* 15. *de reform.* (c) *C. fin. de mag. c. cum ex eo, de elect. in 6. & cap. De quibusdam, d.* 37.

ſuperflui eſſent ultra convenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur, & omnium Monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia Eccleſiaſtica ſolvi ſolent, & milites cujuſcumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus Sancti Ioannis Hieroſolymitani dumtaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem ſic detractam, necnon beneficia aliquot ſimplicia, cujuſcumque qualitatis, & dignitatis tuerint vel etiam præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus divini, & illa obtinentium præjudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt. Quod locum habeat, etiamſi beneficia ſin reſervata, vel affecta; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum, uniones, & applicationes ſuſpendi, vel ullo modò impediri poſſint, ſed omninò quacumque vocatione, etiamſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, & quacumque conſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſolvendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modò pro ſe, ſed pro penſionibus, quas alijs forſan ex dictis fructibus ſolverent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus illis erit

ſol-

ſolvendum ab Epiſcopo loci per cenſuras Eccleſiaſticas ac alia juris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, ſi videvitur, auxilio brachij ſæcularis: quibuſvis, quoad omnia, & ſingula ſupradicta, privilegijs, exemptionibus, etiamſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine, etiam immemorabili quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente verò caſu, quo per unione effectum ſuum ſortientes, vel aliter Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex ſingulis beneficiis, ut ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quòd ſi Cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarij erectione ejuſque conſervatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſolvere detractaverint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, coſque ad omnia ſupradicta cogere debeat; & ut quàm primùm hoc ſanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, ſtudiosè curabit. Rationes autem redditum hujus Seminarij Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero Civitatis deputatis.

(a) Deinde, ut cum minori impenſa hujuſmodi ſcholis

(a) *Sup. ſeſſ.* 5. *cap.* 4. *de reform.*

ſcholis inſtituendis provideatur; ſtatuit ſancta Synodus, ut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates,, & alij locorum Ordinarii ſcolaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis vel doctrinæ munus anexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſe ipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per ſubſtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quòd ſi judicio Epiſcopi digni non fuerint; alium, qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota. Quod ſi neglexerint; *Epiſcopus* ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur *Epiſcopo* expedire. De cætero verò officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut Licenciatis in ſacra pagina, aut in jure Canonico, & aliis perſonis idoneis, & qui per ſe ipſos id munus explere poſsint, conferantur: & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida; non obſtantibus quibuſvis privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua provincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non poſsit; Synodus Provincialibus, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia provinciæ Eccleſia commodiori, unum aut plura Collegia, prout opportunum judicavit, ex fructibus duarum

aut

UNED.

aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis Collegium comodè instituit non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur.

In Ecclesiis autem, amplas Diœceses habentibus, possit Episcopus unum vel plura in Diœcesi, prout sibi opportunũ videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo uno, quod in Civitate erectum, & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremò, si vel pro unionibus, seu proportionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatẽ aliquam oriri contigerit, ob quã hujus Seminarii institutio vel conservatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cũ supra deputatis, vel Synodus provincialis, pro regionis more, pro Ecclesiarũ, & beneficiorũ qualitate, etiam supra scripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & singula, quæ ad felicẽ hujus Seminarii profectũ necessaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper, eadem sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam sextã mensis Septẽbris indicit: in qua agetur de Sacramento matrimonii, & de aliis, si quæ erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de provisionibus Episcopatuum, dignitatum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum, ac de diversis reformationẽ articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diẽ xi. Nov. M.D.LXIII.

SES-

SESSIO XXIV.

QUÆ EST OCTAVA.

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XI. NOV. M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

MAtrimonii perpetuum indissolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus instinctu pronuntiavit, cùm dixit.(*a*) Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quamobrem (*b*) relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

Hoc autem vinculo duos tantummodò copulari, & conjugi, Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba tanquam à Deo prolata, refens dixit: (*c*) Itaque jam non sunt duo,

(a) *Ephes.* 5. (b) *C. Fraternitas*, 35. *q.* 10. (c) *Debitum de big. c.* 1. *in princip. de conjug. Lepr. Matthæi* 19. *Marc.* 10. *c. Marin. de cog. spir.*

UNED

duo, sed una caro: statimque ejusdem nexus firmitatem ad Adamo tantò ante pronuntiatam, his verbis confirmavit: (a) Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet.

Gratiam verò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, conjugesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum, institutor atque perfector sua, nobis Passione promeruit, quod (b) Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea: mox subjungens: Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo, & in Ecclesia.

Cum igitur Matrimonium in lege Evangelica veteribus connubiis per Christum gratia præstet; merito inter novæ legis Sacramenta annumerandum, sancti Patres nostri, (c) Concilia, & (d) universalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: adversus quam impii homines hujus sæculi insanientes, non solùm perperam de hac venerabili Sacramento senserunt, sed de more suo prætextu Evangelii, libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probata consuetudine aliena, scripto,

(a) *Cap. Sunt qui 27. q. 2. c. De infidelibus, de consan. & affin.* (b) *Eph. 5. in fin. c. Nemo, in fin. 32. q. 4. c. Debitum debig.* (c) *Conc. Flor. sub Eug. V.* (d) *Cap. ad abolendam de hæret.*

UNED

scripto, & verbo asseruerunt, non sine magna Christi Fidelium jactura: quorum temeritati sancta,& universalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, & errores, ne plures ad se trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos,eorumque errores decernēs anathematismos.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non esse verè, & propriè unum ex septem legis Evangelicæ Sacramentis (*a*) á Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum; neque gratiam conferre; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (*b*) licere Christianis plures simul habere uxores, & hoc nulla lege divina esse prohibitum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit (*c*) eos tantùm consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Levitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in non-

(a) *Mat.* 19. *Marc.* 10. *Eph.* 5. *c. Ad abolendam, de hæret.* (b) *Mat.* 19. *c. Si quis* 32. *q.* 7. *toto tit. de sponsa duorum, cap. Eandem, de diu.* (c) *Lev.* 18. *cap. Pittacium,* 30. *q.* 3. 35. *q.* 2. & 3. *per totam, cap. Non debet de consang. & affin.*

UNED

nonnullis illorum dispensare, aut constituere, ut plures impediant, & dirimant; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (a) Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in ijs constituendis errasse; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, (b) propter hæresim aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à conjuge, dissolvi posse matrimonii vinculum; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, (c) matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem Religionis professionem alterius conjugum non dirimi; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cùm docuit, & docet, (d) juxta Evangelicam, & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non posse dissolvi; & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero conjuge vivente, aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui dimissa adultera, aliam duxerit, & eam,

(a) *Mat.* 16. 1. *Cor.* 4. *su. sess.* 21. *cap.* 2. (c) *Cap. Lege, d.* 10. *c. de illa, cum seq. diu. c. De infidel, de consang. & affinit.* (c) C. *Commissum desp.* (d) *Mat.* 16. *Luc.* 16. 1. *Cor.* 7. *c. Placui, cum multis seq.* 32. *q.* 7. *c. Gaudem, de diu.*

UNED

eam, quæ dimisso adultero, alij nupserit; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cùm ob multas causas separationem inter conjuges, quoad thorũ, seu quoad cohabitationem, ad certum incertumve tempus fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, (a) Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto; & oppositum nihil aliud esse, quam damnare matrimonium, posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis, etiamsi eam voverint, habere donum; anathema sit: cum Deus id rectè petentibus non deneget, nec (b) patiatur nos supra id quod possumus tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, (c) statum conjugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cœlibatus, & non esse melius (d) ac beatius manere in virginitate aut cœlibatu, quam jungi matrimonio; anathema sit. CA-

(a) *Dist. 27. c. Presbyt. & seq. 17. q. 1. per tot. Extravag. Qui Cler. vel vox per totum. Conc. Carth. 4. c. 104. & Mãtisc. 1. cap. 12.* (b) *1. Cor. 10.* (c) *Mat. 19. 1. Cor. 7. in fin. c. Nupt. 23. q. 1. c. Qui si, tit. 33. q. 5. c. Commissam, de sponsa.* (d) *C. Nuptiarum, 27. q. 1.*

UNED.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitatis nuptiarum (a) certis anni temporibus superstitionem esse tyranicam ab Ethnicorum superstitione profectam; aut benedictione, & alias cærimonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnaverit; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, (b) causas matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos; anathema sit.

Decretum de Reformatione Matrimonii.

CAPUT I.

Matrimonii soleminiter contrahendi formæ in Concilio Lateran. Præscripta innovatur: quoad proclamationes dispensare possit Episcopus. Qui aliter, quàm præsentibus Parocho, & duobus, vel tribus testibus contrahit, nil agit.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, (c) rata, & vera esse matrimonia, quandiù Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera ac rata esse negant; quique falsò affirmant, matrimonia, à filiis familias

fine

(a) *Inf. cap.* 10. *de ref. matrim.* (b) C. *Multorum*; 35. *q.* 6. *c.* 1. *in fin. de conf. & affin. c. Accedentibus, de excef. Prælat.* (c) C. 2. *de 2. c. de sponsal.*

ſine conſenſu parentum contracta, irrita eſſe, & parentes ea rata vel irrita facere poſſe: nihilominùs Sancta Dei Eccleſia ex juſtiſsimis cauſis illa ſemper (a) deteſtata eſt, atque prohibuit. Verùm, cum ſancta Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam jam non prodeſſe; & gravia peccata perpendat, quæ ex eiſdem clandeſtinis conjugiis ortum habent; præſertim verò eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum, priore uxore, cum qua clàm contraxerant, relicta, cum alia palàm contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt. Cui malo cùm ab Eccleſia, (b) quæ de occultis non judicat, ſuccurrit non poſsit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur: (c) idcircò Sacri Lateranenſis Concilii, ſub Innocencio III. celebrati, veſtigiis inhærendo præcipit, ut in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus feſtivis in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publicè denuntietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum: quibus denuntiationi-

(a) *Cap. Non omnis, c. Honorantur, & c. fin. 32. q. 2. c. aliter, & c. Noſtrates, 30. q. 5. c. Videtur, qui matr. acc. poſ. Conc. Tol. c. 3. c. 11. Conc. Biſ. anno 1559. ar. 6. de ſponſ. & matr. Conc. Camerac. ann. 1550. tit. 9. de mat.* (b) *C. Conſuluiſti 2. q. 4. c. Ut noſtrum, ut Ecc. Benef. ſine. dim. conferantur.* (c) *Concil. Late. 4. c. 51. & c. Cum inhibitio. de cland. deſp.*

UNED

tionibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimoni in facie Ecclesiæ procedatur; ubi Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denuntiationis, tunc vel una tantùm denuntiatio fiat; vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius consummationem denuntiationes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denuntiationes remittantur: quod illius prudentiæ, & juditio Sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quàm præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi seu Ordinarii licencia, & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt; eos sancta Synodus ad sic contrahendum omninò inhabiles reddit: & (a) hujusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. In super Parochum, vel alium Sacerdotē, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho,

(a) *Cap. Videtur. 35. q. 6.*

cho, vel Sacerdote, hujusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos contrahentes graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Præterea eadem sancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem Sacerdotalem, in Templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque (a) benedictionem à proprio Parocho, fieri; neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario, licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi posse; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel privilegio, non obstante. Quòd si Parochus, vel alius Sacerdos, sive regularis, sive sæcularis sit, etiamsi id sibi ex privilegio vel immemoriali consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio conjungere aut benedicere ausus fuerit; ipso jure tandiu suspensus maneat, quandiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Habeat Parochus librum, in quo conjugum, & testium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii describat; quem diligenter apud se custodiat. Postremò sancta Synodus conjuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonii consummationem, sua peccata diligenter confiteantur, & ad Sanctissi-

T mum

(a) C. 1. c. multis seq. 30. q. 5. & c. Nulli 35. q. 2.

mum Eucharistiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cærimoniis hac in re utuntur, eas omninò retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne verò hæc tam salubria præcepta quemquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, ut, cum primùm potuerint, curent hoc decretum Populo publicari ac explicari in singulis suarum Diœcesum Parochialibus Ecclesiis, idque in primo anno quàm sæpissimè fiat; deinde verò quoties expedire viderint. Decernit insuper, ut hujusmodi decretum in unaquaque Parochia suum robur post triginta dies habere incipiat, á die primæ publicationis, in eadem Parochia, factæ, numerandos.

CAPUT II.

Inter quos cognatio spiritualis contrahatur.

(a) DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus vel non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, ut unus tantum, sive vir, sive mulier,

(a) *Declaratur h. cap. Bull. Pii V.* Cum alias vicem 1566.

lier, juxta sacrorum (a) Canonum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de Baptismo suscipiant; inter quos ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem ac matrem tantum (b) spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptismum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem vel quos esegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum vel eos tantùm ad illum suscipiendum admittat; & in libro eorum nomina describat; doceatque eos quam cognationem contraxerint; ne ignorantia ulla excusari valeant. Quod si alii, ultra designatos, baptizatum tetigerint, (c) cognationem spiritualem nullo pacto contrahant; constitutionibus in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniantur. (d) Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, Confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omninò sublatis.

(a) *C. Non plures, de Cons. d. 4. Veniens, & ferè per tot. de cognat. spiri. c. Quavis, eod. in 6.* (b) *C. Super quibus, c. Pittacium, & c. fi. 30. q. 3. c. 1. c. Super eo, & ferè per tot. de cog. spir. c. 1. eod. tit. in 6.* (c) *C. Quavis, de cog. spir. in 6.* (d) *C. 2. 30. q. 1. c. 1. de cog. spir. in 6.*

UNED

CAPUT III.

Publicæ honestatis impedimentum certis limitibus coarctatur.

(a) JUstitiæ publicæ honestatis impedimentum, ubi sponsalia quacumque ratione valida nō erunt, sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispēdio observari.

CAPUT IV.

Affinitas ex fornicatione ad secundum gradum restringitur.

PRætereà sancta Synodus, eisdem, & aliis grāvissimis de causis adducta, (b) impedimentum, quod (c) propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium posteà factum dirimit, ad eos tantùm, qui in primo, & secundo gradum conjunguntur, restringit: in ulterioribus verò gradibus statuit, hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

CA-

(a) *Declaratur h cap. Bullam Pij V.* Ad Romanum pect. 1558. *cap. 1. de sponſ. in 6.* (b) *C. Quædam, cum multis ſeq. 32. q. 7. tot. tit. de eo qui cog. conſ. uxo ſuæ.* (c) *Declaratur Bull. Pij V.* Ad Romanum Pontificem, 1566.

CAPUT V.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat; quavè ratione in illis dispensandum.

SI quis intra (*a*) gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendæ careat; idque in eo multò magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. Quòd si ignoranter id fecerit, si quidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit; eisdem subjiciatur pœnis: (*b*) non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facilè expetiatur, cujus salubria præcepia temerè contempsit. Si verò solemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod posteà subesse cognoscatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit; tunc faciliùs cum eo, & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimoniis vel nulla omninò detur dispensatio, vel rarò: idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

CAPUT VI.

In raptores animadvertitur.

DEcernit Sancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipsa in potestate raptoris manse-

(a) C. *fin. §. penult. de clan. def. Clement. unic. de consang. & affin.* (b) C. *Si, de immunit. Eccles. cap. Quia frustra, de usur.*

UNED

manserit, nullum posse consistere matrimonium. (a)Quòd si rapta à raptore separata,& in loco tuto & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in uxorem habeat ; & nihilominùs raptor ipse,(b)ac omnes illi consilium, auxiliũ, & favorem præbentes, sint ipso jure excõmunicati, ac (c) perpetuò infames , omniumque dignitatum incapaces ; & si Clerici fuerint , de proprio gradu decidant. (d)Teneatur præterea raptor mulierem raptam, sive eam uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

CAPUT VII.

Vagi matrimonio cautè jungendi.

MUlti sunt (e) qui vagantur , & incertas habent sedes,& ut improbi sunt ingenii,prima uxore relicta, aliam,& plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt. Cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paternè monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant; magistratus etiam sæculares hortatur , ut eos severè coerceant: Parochis autem præcipit , ne illorum matrimoniis interfint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

CA-

(a) *Cap.fin. de rapt.* (b) *Conc.Chalc.c.26.c.Eos,& cap.De puell.36.q.2.* (c) *C.Consanguineorum, 3.q. 4. & c. Constituimus, 3. q. 5.* (d) *Exo 21. cap.1. de adult.* (e) *Conc. Agathen. c. 25.*

CAPUT VIII.

Concubinatus pœnis graviſsimis punitur.

GRave peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere; graviſsimum verò, & in hujus magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum; uxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu vivere, ac audere eas quàdoque domi etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remediis provideat, ſtatuit hujuſmodi concubinarios, tam ſolutos quàm uxoratos, (a) cujuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, teradmoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſejunxerint, excommunicatione feriendos eſſe; à qua non abſolvantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quòd ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerin; contra eos ab Ordinario ſeverè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, (b) ſive conjugatæ, ſive ſolutæ, quæ cum adulteris ſeu concubinariis publicè

(a) *Infr. ſeſſ. 25. c. 14. de ref. Conc. Rom. ſub Nic. 2. in fin. Conc. Later. ſub Leone X. ſeſſ. 9. de refor. Curia, & aliorum, verſ. concubinar. Conc. Tol. 1. c. 17. c. is, qui 34. d.* (b) *Conc. Au. 2. c. 3. c. Fraternitat. 34. diſ. cap. Si concubinæ, de ſenten. excomm.*

UNED

cè vivunt, (a) si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantar; & extra oppidum, vel Diœcesim, si id eisdem Ordinariis videbitur, invocato, si opus fuerit brachio sæculari, ejiciantur: (b) aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus.

CAPUT IX.

Ne domini temporales aut magistratus quidpiam libertati matrimonii contrarium moliantur.

ITa plerumque temporalium dominorum ac magistratuum mentis oculos terreni affectus atque cupiditatis excœcant, ut viros, & mulieres, sub eorum jurisdictione de gentes, maximè divites, vel spem magne hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium in viros contrahere, quos ipsi domini vel magistratus illis præscripserint. (c) Quare cùm maximè nefarium sit, matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias nasci, à quibus jura expectantur, præcipit sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, dignitatis, & conditionis existant, sub (d) anatematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quovis

(a) *Cap. 2. de cohab. Cleric. & mult.* (b) *Eadem innov. & aug. Sixt. V. Bull.* Ad compescendum, 1586. (c) *C. Cum locum, c. Requisivit. & c. Gem. de sponsa.* (d) *Conc. Parisien. 2. c. 6. null. 36. q. 2.*

quovis modò directè vel indirectè subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quò minùs liberè matrimonia contrahant.

CANON X.

Nuptiarum solemnitate certis temporibus prohibentur.

(a) AB adventu Domini Nostri Iesu-Christi usque in diem Epipheniæ, & à feria quarta Cinerum usque in octavam Paschatis inclusivè, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari sancta Synodus præcipit; in aliis verò temporibus nuptias solemniter celebrari permittit: Quas Episcopi, ut ea qua decet modestia, & honestate fiant, curabunt; (b) sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

Decretum de Reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit.

CAPUT I.

Norma procedendi ad creationem Episcoporum & Cardinalium.

(c) SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus providèter scienterque curandum est, ut in Domini

(a) *Conc. Laodicen. Can. 52. Conc. Salegusta. c. 3. n. Non oportet, cum tribus seq. 33. q. 4. c. Capellas de fer.* (b) *C. Deinde 26. d.* (c) *C. Miramur. d.*

ni domo nihil sit ordinatum, nihilque præposterum; multo magis elaborandum est, ut in electione ejus qui supra omnes gradus constituitur, non erretur. Nam totius familiæ domini status, & ordo, nutabit, si, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite. Unde, etsi (a) alias sancta Synodus de promovendis ad Cathedrales, & superiores Ecclesias nonnulla utiliter decrevit; hoc tamen munus hujusmodi esse censet, ut, si pro rei magnitudine expendatur, numquam satis cautum de eo videri possit. Itaque statuit, ut, cùm primùm Ecclesia vacaverit, supplicationes ac preces publicè privatimque habeantur, atque à Capitulo per Civitatem, & Diœcesim indicantur; quibus Clerus populusque bonum à Deo Pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque jus, quacumque ratione, à Sede Apostolica habent, ut alioquin operam suam præstant, nihil in iis pro præsenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & Populorum salutem utilius posse facere, quàm si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoveri studeant; eosque alienis peccatis communicantes mortalitèr peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint,

(a) *Sup. de ref. sess. 6. c. 1. sess. 7. c. 1. & 3. & sess. 22. cap. 2.*

verint, (a) non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed, eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos sciant, (b) quæ juxta sacros Canones, & Tridentinæ hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex Nationum, Populorum ac morum varietate potest adhiberi; (c) mandat sancta Synodus, ut in Provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, & Provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis atque opportuna esse videbitur; ita tamen, ut, cùm deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio (d) ac professione fidei ab eo facta, quam primùm ad Sanctissimum Romanum Pontificem omninò transmittatur: ut ipse

(a) *Conc. Tol. 4. cap. 18.* (b) *C. Cum incunctis, &* . *Cum nobis olim, de elect. Conc. Late. sub Leone X.* . *ref. curiæ, in prin. sef. 9. cum alleg. su. sef. 22. de re* . *ca. 2.* (c) *Præscribitur alia forma in Bull. Grg. XI* . *ann. 1590. quæ incipit,* Onus. (d) *Vide inf. LV.*

UNED

ipse Summus Pontifex plena totius negotii, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesiis possit utilius providere. Omnes verò inquisitiones, informationes, testimonia ac probationes, quæcumque de promovendi qualitatibus, & Ecclesiæ statu, à quibuscumque etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua ipsis singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, invenisse promovendos qualitatibus à jure, & ab hac (*a*) sancta Synodo requisitis, præditos; ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesiis præficiantur: ita ut relatione in uno Consistorio facta, quo maturiùs interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium judicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem, etiam in (*b*) creatione Sanctæ Ro-

(a) *In dictis locis.* (b) *Quid in creatione Cardinalium observandum, vide in Constit. Sixti V.* Postquam 1586. & Religiosa, 1587.

Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiamsi Diaconi sint, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis Nationibus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremò, eadem sancta Synodus, tot gravissimis Ecclesiæ incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quam ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam solicitudinem universæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, ut lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat; (a) & bonos maximè atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat; idque eò magis, quòd ovium Christi Sanguinem, quæ ex malo negligentium, sui officii immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Iesus-Christus de manibus ejus sit requisiturus.

CAPUT II.

Synodi Provinciales, quolibet trienio, Diœcesanæ quotannis celebrentur: qui eas cogere, quive illis interesse debeant.

PRovincialia Concilia, sicubi omissa sunt, promoderandis moribus, corrigendis excessibus controversijs componendis, (b) alijsque ex sacris Ca-

(a) *Ezech.3.& 1.Act.20.cap.Ephes.43.d.sup. sess. 6.de refor.c.1.* (b)*C.Propter Ecclesiast.cum seq.18. d.c.Sicut olim,de accusat.Conc.Aureli.2.cap.1.*

Canonibus (a) permissis renoventur. Quare Metropolitani per se ipsos, seù, illis legitimè impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilij, & deinde (b) quolibet saltem triennio post Octavam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Iesu-Christi, seù alio commodiori tempore pro more Provinciæ, non prætermittat Synodum in Provincia sua cogere: quò Episcopi omnes, & alij, qui de jure vel consuetudine interesse debent, exceptis ijs, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, convenire omninò teneantur. Nec Episcopi comprovinciales prætextu cujuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subijciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant; in cujus Synodo Provinciali cum alijs interesse debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, observent, ac observari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva atque integra maneant. (c) Synodi quoque Diœcesanæ quotannis celebrentur: ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis Generalibus subduntur, accedere teneantur; ratione

(a) *Inf. cap. 21.* (b) *Conc. Later. sub Leone X. sess. 10. in 2. Later. sub Innoc. III. c. 6. exigebat. ut singulis annis Metropolitanus visitaret.* (c) *Conc. Basil. sess. 15. Tolet. sub Sixto IV. cap. 1.*

tione tamen Parochialium, aut aliarum sæcularium, Ecclesiarum, etiam annexarum, debent, ij, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quòd si in his tam Metropolitani, quam Episcopi, & alii suprascripti negligentes fuerint, pœnas, sacris (a) Canonibus sancitas, incurrat.

CAPUT III.

Qua ratione visitatio per Prælatos faciendi.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam Diœcesim per se ipsos, (b) aut si legitimè impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt, saltem majorem ejus partem; ita tamen, ut tota biennio per se vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis verò, etiam post plenè visitatam propriam Diœcesim, non visitentur Cathedrales Ecclesiæ, neque Diœceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio Provinciali: Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores in iis Ecclesiis, ubi hactenus visitationem exercere legitimè consueverunt, debeant quidem, assumpto Notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantùm ibidem visitare. Visitatores etiam á Ca-

(a) *Dist.* 18. *ferè per totam. Conc. Aur.* 5. *c.* 18. *Tarr.* 1. *c.* 6. *Tol.* 11. *c.* 15. *& Basil. sess.* 8.

(b) *Conc. Tol.* 4. *c.* 35. *c. Episcop.* 10. *q.* 1.

UNED

Capitulo deputandi ubi Capitulum jus visitandi habet, priùs ab Episcopo approbentur; sed non ideò Episcopus, vel, eò impedito, ejus Visitator easdem Ecclesias seorsim ab his visitare prohibeatur; cuiipsi Archidiaconi, vel alii inferiores, visitationis factæ infra mensem rationem reddere, & depositiones testium ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegiis quibuscumque. Visitationum autem omnium istarum (*c*) præcipuus sit scopus, sanam orthodoxamque doctrinam, expulsis hæresibus inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere; populum cohartationibus, & admonitionibus ad Religionem, pacem innocentiamque accendere; cætera prout locus, tempus & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ ut facilius feliciusque succedant, monentur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate, Christianoque zelo omnes amplectantur; ideòque modesto continenti equitatu famulatuque studeant quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absolvere. Interimque caveant, ne inutilibus sumptibus (*b*) cuiquam

(a) *Cap.* 1. *§. Sanè, de cens. in 6. cap. unic.* 85. *dist.*
(b) *Conc. Bracca.* 2. *c.* 1. *& Ticinem, vers. statuimus etiam ne Episcopi, c. Cavendum, c. Placuit, & c. Inter cætera* 10. *q.* 3. *& c. Cum Apostolus, de censib.*

UNED

quam graves onerosivè sint ; neve ipsi , aut quis quam suorum pro curationis causa pro visitatione , etiam testamentorum ad pios usus , præter id quod ex relictis piis jure debetur , aut alio quovis nomine; nec pecuniam, nec munus,quodcumque fit , etiam qualitercumque offeratur , accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili: (a) exceptis tamen victualibus, quæ sibi ac suis frugalitèr moderatèque pro temporis tantùm necessitate , & non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum qui visitantur, si malint solvere id quod erat ab ipsis antea solvi, certa pecunia taxata , consuetum ; an verò prædicta victualia subministrare: salvo item jure conventionum antiquarum cum Monasteriis aliisve piis locis, aut Ecclesiis non Parochialibus initio , quòd illæsum permaneat. In iis verò locis seu Provinciis , ubi consuetudo est , ut nec victualia , nec pecunia , nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiatur , sed omnia gratis fiant , sibi id observetur. Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit; is , præter dupli restitutionem , intra mensem faciendam , aliis etiam pœnis juxta Constitutionem Concilii generalis Lugdunensis, quæ incipit, (b)Exigit; necnon,& aliis pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi,absque

V ulla

(a) *Cap. Si Episcopus, de offic. Ordin. in 6.*
(b) *Vide inf. XXVIII.*

ulla ſpe veniæ, mulctetur. Patroni verò in iis quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere; neque viſitationi ornamentorum Eccleſiæ: aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum proventibus immiſceant; niſi quatenus id eis ex inſtitutione ac fundatione competat ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum reditus in uſus Eccleſiæ neceſſarios: & utiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent.

CAPUT IV.

Prædicationis munus à quibus, & quando obeundum: Eccleſiæ Parochiales ad audiendum verbum Dei adeunda. Nullus contradicente Epiſcopo prædicet.

PRædicationis munus, (a) quod Epiſcoporum præcipium eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequentius poſsit ad fidelium ſalutem excerceri, Canones aliàs ſuper hoc editos, ſub fel. rec. (b) Paulo III. aptiùs præſentium temporum uſui accommodando, mandat, ut in Eccleſia ſua ipſi per ſe, (c) aut, ſi legitimè impediti fuerint, per eos quos ad prædicationis munus aſſument, in aliis autem Eccleſiis per Parochos, ſive, iis impeditis, per alios

(a) *Conc. Carth. 4. c. 20. & Rem. cap. 14. in ca. Epiſc. nullam rei 88. diſt.* (b) *Sup. ſeſ. 5. de refor. cap. 2.* (c) *Conc. Arel. 4. c. 10. Later. ſub Innoc. III. c. 10. in cap. inter cætera, de offic. ord. Concil. Maguntiacum, cap. 25. ſuprà ſeſſ. 5. de refor. cap. 2.*

UNED

alios ab Episcopo impensis eorum qui eas præstare vel tenentur, vel solent deputandos, in Civitate, aut in quacumque parte Diœcesis, censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis; tempore autem jejuniorum, Quadragesimæ, & Adventus Domini quotidiè, vel saltem tribus in Hebdomada diebus, (si ita oportere duxerint) sacras Scripturas divinamque legem annuntient; & aliàs, quotiescumque id oportunè fieri posse judicaverint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochæ suæ interesse, ubi commodè id fieri potest, (a) ad audiendum verbum Dei. Nullus autem sæcularis (b) sive regularis, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Iidem etiam saltem Dominicis, & aliis festivis diebus pueros in singulis Parochis (c) fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ab quos spectabit, doceri curabunt, & si opus sit, etiam per censuras Ecclesiasticas compellant: non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere (d) sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

(a) 4. *Cor. c. 1. in c. Sacerdote, de cõs. dist.* 1. *Theodulf. Epis. Aur. Ep. ad Paroch. in fin.* (b) *Vide Bullam Greg.* 13. *in gratiã Soc. Iesu quæ incipit.* Vigore 1584. (c) *Vide const. Pii V.* Ex debito 1571. *quam ampliav. Greg.* 13. 30. *Oct.* 1572. (d) *Sess.* 5. *c.* 2. *de ref.*

UNED

CAPUT V.

Causæ criminales contra Episcopos, majores à solo Summ. Pontif. minores à Concilio Provinciali cognoscantur.

CAusæ criminales (a)graviores contra Episcopos etiam hæresis, quod absit, quæ depositione aut privatione dignæ sunt; (b) ab ipso tantùm Sum.Romano Pontifice cugnoscantur,& terminentur. Quod si ejusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam curiam sit committenda,nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata, nec unquam pius his tribuat, quam ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiant: quem statim ad Romanum Pontificem transmittant; reservata (c) eidem Sanctissimo sententia difinitiva. Cæter alia sub fel. rec. Julio III. super his decreta, necnon, & constitutio sub Innocentio III. in Concilio Generali, quæ incipit, (d) qualiter, & quando; quam sancta Synodus in præsenti innovat; ab omnibus observetur. Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantùm Provinciali cognoscantur, & terminentur vel à deputandis per Concilium Provinciale.

CA-

(a) *Conc. Sardic. c. 3. c. Ad Abolenda de her.* (b) *Confirmatur. Bul. Pii V.* Si de protegēdis, 1569. (c) *Sup. ef. 13. de ref. cap. 6. 7. & 8.* (d) *Vide inf. XXIX.*

UNED

CAPUT VI.

Datur Episcopis potestas circa irregularitatum, & suspensionum dispensationes, & criminum absolutiones.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, (a) excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, (b) dispensare; & in quibuscumque casibus occultis, (c) etiam Sedi Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in Diœcesi sua per se ipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absolvere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantùm, non eorum Vicariis, sit permissum.

CAPUT VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo administrantur, ab Episcopis, & Parochos explicetur; inter Missarum solemnia sacræ paginæ explanentur.

UT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta, majori cum reverentia atque animi devotione

(a) *Sup. sess. 14. c. 7. c. Miror, & c. Contumaces 5 1. d.* (b) *Consult. Bullam Cœnæ Dñi.* (c) *De quibus, sub Alexand. in Conc. Lat. p. 14. const. ejus.*

UNED

votione accedat; præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolùm, cùm hæc per ſe ipſos erunt Populo adminiſtranda, priùs illorum vim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent; ſed etiam idem à ſingulis Parochis piè prudentèrque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commodè fieri poterit, ſervari ſtudeant, juxta formam à ſancta Synodo in Cathecheſi ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus Populo exponi curabunt: necnon ut (a) inter Miſſarum ſolemnia, aut divinorum celebrationem, ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis vel ſolemnibus explanent; eademque in omnium cordibus, poſtpoſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

CAPUT VIII.

Publicè peccantes publicè pœniteant, ni Epiſcopo aliter videatur: Pœnitentiarius in Cathedralibus inſtituendus.

APoſtolus monet, (b) publicè peccantes palàm eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conſpectu crimen commiſſum

(a) *Sup. ſeſ. 22. de Sacrific. Miſſ. cap. 8.* (b) *1. Tim. 5. c. Sed illud. 45. d. cap. Si peccaverit. d. Ergo 2. q. 1. & cap. 1. de pœn. & remiſ.*

missum fuerit, undè alios scandalo offensos commotosque fuisse non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam (a) publicè injungi oportet; ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, suæ emendationis testimonio ad rectam revocet vitam. Episcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesijs, ubi id commodè fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ proximè vacaturæ, ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia vel jure Canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confessiones in Ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

CAPUT IX.

A quo visitari debeant Ecclesiæ sæculares nullius Diœcesis.

QUæ (b) sub fel. rec. Paulo III. (c) & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarijs diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum,

(a) *C. Pœn. & cap. in capite cum seq.* 50. *d.* (b) *Sup. Sess.* 6. *de refor. cap.* 4. *& Sess.* 7. *de refor. cap.* 8. (c) *Sess.* 21. *de refor. cap.* 8.

UNED

torum, visitatione constituta sunt; eadem etiam in iis Ecclesijs sæcularibus observentur, quæ in nullius Diœcesi esse dicuntur; ut ab Episcopo, cujus Cathedralis Ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo qui semel in Concilio Provinciali à Prælado loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, visitentur; non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

CAPUT X.

Executio visitationis à subditis ne suspendatur.

EPiscopi, ut aptiùs, quem regunt, Populum possint in officio atque obedientia continere, in omnibus iis quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, jus, & potestatem habeant, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, (a) moderandi, puniendi, & exequendi, juxta Canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac Diœcesis suæ utilitate necessaria videbuntur. (b) Nec in his, ubi de visitatione aut morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab iis mandata, decreta, aut judi-

(a) C. *Transmissum, de elect.* (b) *Sup. sess.* 13. *de ref. c.* 1. *sess.* 14. *de ref. cap.* 4. *& sess. de ref. cap.* 1.

UNED

judicata fuerint, quoquomodo impediat, aut suspendat.

CAPUT XI.

Honorarii tituli, aut privilegia particularia, Episcoporum juri nihil detrahant. Cap. Cum Capella, *extra, de privilegiis, innovatur.*

(a) QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporũ jurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit sancta Synodus, ut, si quando justis, gravibus, & ferè necessariis suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolytatus, (b) Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis hujusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus decorandos esse placuerit; necnon alios, cuicumque Monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine servientium militiis, seu Monasteriis, Hospitalibus, Collegiis, aut quocumque alio titulo assumi, nihil ex iis privilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur, quominus ij, quibus ea jam concessa sunt, vel in posterum concedi contingerit, ipsis Ordinariis tamquam Apos-

(a) *Sup. sess. 6. c. 3. de reform. C. cum, & plantare, de privil. & venerabili, de verbor. sign.* (b) *Horum facultates, & indulta adhuc restringit Pius V. in Bulla* Quavis 1568.

UNED

Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quoad Capellanos Regios, juxta Constitutionem Innocentii III. quæ incipit: (a) cum Capella, subjecti existant: exceptis tamen iis qui prædictis locis aut militiis actu serviunt, & intra eorum septa, ac domos residunt, subque eorum obedientia vivunt, sive iis qui legitimè, & secundum regulam earumdem militiarum professionem fecerint, de qua ordinario constare debeat: non obstantibus privilegiis quibuscumque, etiam Religionis Sancti Ioannis Ierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò privilegia residentibus in Curia Romana vigore (b) Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium comperere solent; ea in iis qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur; sed ordinarii jurisdictioni subjecti permanean: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

CAPUT XII.

Quales esse debeant promovendi ad dignitates, & Canonicatus Cathedralium Ecclesiarum; quidvè promoti præstare teneantur.

CUm Dignitates in Ecclesiis, præsertim Cathedralibus, ad conservandam augendamque Ecclesiasticam disciplinam fuerint institutæ, ut qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliisque exem-

(a) *Vide inf. XXXII.* (b) *C. Divinæ, de privil. in Extrav. com.*

UNED

exemplo esset, atque Episcopos opera, & officio juvarent: meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. (a) Nemo igitur deinceps ad dignitates quascumque quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem xxv. suæ ætatis annum attigerit; & in Clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur; juxta Constitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit. (b) Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui (c) oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores aut Licentiati in jure Canonico. Ad cæteras autem dignitates, vel personatus quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & xxij. annis non minores, adsciscantur. Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses, (d) in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram Generali ejus Vicario, seu officiali, orthodoxæ suæ (e) fidei publicam facere pro-

(a) *Sup. sess.* 22. *cap.* 2. (b) *Vide inf. pag.* 10. *in §. inferiore.* (c) *Clem.* 1. *Epist.* 1. *ad Iacob. Anaclet. Epist.* 1. *c. Diaconi* 93. *d. & c. Ad hæc, de offic. Archid.* (d) *Conc.* 4. *Tol. c.* 16. (e) *Qui præterea ad professionem fidei teneantur, vide in Const. Pii IV.* In sacrosancta, 1564. *inf. pag.* 40.

UNED

professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant ac jurent. Provisi autem de Canonicatibus, & Dignitatibus, in Ecclesijs Cathedralibus, non solùm coram Episcopo seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo, idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut suprà fructus non faciant suos; nec illis possessio suffragetur. (a) Neminem etiam deinceps dignitatem, Canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætatè, ut infra tempus à jure, & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus verò Ecclesiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyteri, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli designet ac distribuat, prout viderit expedire, quibusquisque Ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint, cæteri verò Diaconi aut Subdiaconi: ubi verò consuetudo laudabilior habet, ut plures vel omnes sint Presbyteri, omninò observetur. Hortatur etiam sancta Synodus, ut in Provinciis, ubi id commodè fieri potest dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonicatum, in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantùm in magistris, vel doctoribus, aut

(a) 1. & seq. de ætat. & qual. c. Licet.

aut etiam Licenciatis in Theologia, vel jure Canonico. Propterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, (a) non liceat vigore cujuslibet statuti aut consuetudinis, ultra tres menses, ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse: (b) salvis nihilominùs earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longiùs servitii tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unusquisque dimidia parte fructum, quos ratione etiam præbendæ ac residentiæ fecit suos. Quod si iterùm eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit crescente verò contumacia, contra eos, (c) juxta sacrorum Canonum constitutiones procedatur. (d) Distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis collusione aut remissione excluſa, his careant, & juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit, (e) Consuetudinem: quod sancta Synodus in usum revocat: non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus (f) Omnes verò divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia; & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, assistere, &

(a) *Sup. sess.* 13. *de ref. cap.* 1. (b) *Cap. Ad audientiam de Cleric. non resid.* (c) *C. fin. eod.* (d) *C. Licet, de præb.* (e) *Vide inf. XXXII.* (f) *Sup. sess.* 22. *c.* 4. *de ref. c. Licet, & cap. Extirpiend. §. Qui verò, de præb. c.* 6. *Quia nonnull. de Cler. non resid*

UNED

& inservire, atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distincti, devotèque laudare. Vestitu insuper decenti tàm in Ecclesia quàm extra assiduè utantur; (a) ab illicitisque venationibus, aucupiis, choreis, tabernis lusibusque abstineant; atque ea morum integritate polleant, ut meritò Ecclesiæ Senatus dici possit. Cætera, quæ ad debitum in divinis officiis regimen spectant, deque congrua in his canendi seu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua hujusmodi; Synodus Provincialis, pro cujusque Provinciæ utilitate, & moribus certam cuique formulam præscribet. Interea verò Episcopus non minus quàm cum duobus Canonicis, quorum unus ab Episcopo, alter á Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

CA-

(a) *Conc. Tur. 3. c. 8. Conc. Aga. Can. 55. c. Epis. 34. d. tot. tit. de vit. & hon. Cler. Extra. in 6. & in Cler. c. 1. de Cler. ven. & Cler. Gravi. de celeb. Miss.*

UNED

CAPUT XIII.

Quomodo tenuioribus Cathedralibus Ecclesiis, & Parochiis consulendum: Parochiæ certis finibus distinguenda.

QUoniam (a) plenæque Cathedrales Ecclesiæ tam tenuis redditus sunt, & angustæ, ut Episcopali dignitati nullomodo respondeãt, neque Ecclesiarum necessitati sufficiant; examinet Concilium Provinciale, vocatis ijs quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias tenuitatemque vicinis unire, vel novis proventibus augere expediat; (b) confectaque de præmissis instrumenta ad Summum Romanum Pontificem mittat; quibus instructus Summus Pontifex, ex prudentia sua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim vero donec prædicta effectum sortiantur, hujusmodi Episcopis, qui fructum subventione pro Diœcesis, suæ tenuitate indigent; poterit de beneficiis aliquibus dum tamen curata non sint, nec dignitates, seu Canonicatus, & præbendæ, nec monasteria, in quibus viget Regularis observantia, vel quæ Capitulis Generalibus, & certis Visitationibus subduntur à Sum.Rom.Pont.provideri. In Parochialibus

(a) *Sup. sess. 7. de ref. c. 6. & 7. & sess. 14. de ref. c. 9. & infr. c. 15.* (b) *C. Unic. 10. q. 3. cap. Et temporis, cum seq. 16. q. 1.*

UNED

libus etiam Ecclesiis, quarum fructus æque adeò exigui sunt, ut debitis nequeant oneribus satisfacere; curabit Episcopus, si per Beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non possit, ut primitiarum vel decimarum assignatione, aut per Parochianorum symbola ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantùm redigatur, quod pro Rectoris ac Parochiæ necessitate decenter sufficiat. In unionibus verò quibuslibet, seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, Ecclesiæ Parochiales Monasterii quibuscumque, aut Abbatiis, seu dignitatibus, sive Præbendis Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, sive aliis Beneficiis simplicibus, aut Hospitalibus, militiisve non uniantur; & quæ unitæ sunt, revideantur ab Ordinariis (a) juxta aliàs decretum in eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citrà æquè observetur: non obstantibus in iis quibuscumque verborum formis, quæ hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum, omnes hæ Cathedrales Ecclesiæ, quarum redditùs summam ducatorum mille, & Parochiales, quæ summam ducatorem centum, secundum verum annuum valorem, non excedunt, nullis pensionibus aut reservationibus fructuum graventur. In iis quoque Civitatibus, ac locis, ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium Populum,

a) *Sup. sess. de ref. cap. 6.*

ſum, quem regant, ſed promiſcuè petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut, diſtincto Populo in certas propiaſque Parochias, unicuique ſuum perpetuum (a) peculiaremque Parochum aſsignent, qui eas cognoſcere valeat, & à quo ſolo licitè Sacramenta ſuſcipiant; aut alio, utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in iis Civitatibus, ac locis, ubi nullæ ſunt Parochiales, quam fieri curent; non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPUT XIV.

Ne quis admittatur ad poſſeſsionem beneficii, aut diſtributionem, cum fructuum diſtributione in uſus non pios convertenda.

IN pluribus Eccleſiis, tàm Cathedralibus quàm Collegiatis, & Parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex prava conſuetudine obſervari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia proviſione, ſive admiſsione ad poſſeſsionem alicujus Cathedralis Eccleſiæ, vel Beneficii, Canonicatuum, aut Præbendarum, vel partem proventuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas, certæ conditiones, ſeu deductiones

(a) C. 1. 13. q. 1. c. *Plurei*, 16. q. 1. *cap.* 1. *de Paroch. & ſup. ſeſ.* 14. *de ref. cap.* 9.

UNED

ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut, (a) quæcumque hujusmodi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis aut sordidæ avaritiæ suspitionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum constitutionibus sive consuetudinibus super prædictis cognoscant; & illis tantùm, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas ac scandalosas, rejiciant, & aboleant. Eos verò, qui adversùs hæc, in præsenti decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis (b) contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & variis Summorum Pontificum Constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum subreptione obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

******

CA-

(a) *Confirmatur Bulla Pii V.* Durum 1570. *nov. pœnis jadiectus.* (b) 1. *q.* 1. *ferè per totam Concil. Tol.* 8. *Can.* 2. *c. Cum super, de confes. tot. ric. Extra de sim. & c. Sicut* 1. *extra, de simon.*

CAPUT XV.

Ratio augendi tenues præbendas Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum insignium.

IN Ecclesiis Cathedralibus, (*a*) Collegiatis insignibus, ubi frequentes adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut substinendo decenti Canonicorum gradu pro loci, & personarum qualitate non sufficiant; (*b*) liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel, si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum Patronorum consensu, si de jure Patronatus laicorum sint, quarum fructus, & proventus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot supersint, quæ Divino Cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ (*c*) commodè valeant respondere non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & privilegiis, aut quacumque reservatione generali, vel speciali, aut affectione: neque prædictæ uniones aut supressiones tolli seu impediri possint ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus vel suspensionibus.

(a) *Sup. c.* 13. (b) *Sup. sess.* 5. *de ref. cap.* 2.
(c) *Cap. In Ecclesia, de instit.*

UNED

CAPUT XVI.

Quid muneris incumbat Capitulo, Sedevacante.

CApitulum, (a) Sedevacante, ubi fructum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum, vel plures fideles ac diligentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum, & proventuum, curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in jure Canonico sit Doctor, vel Licenciatus, vel aliàs, quantum fieri poterit, idoneus: si secus factum fuerit, (b) ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devolvatur. Et, si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit; aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eandem Ecclesiam vacantem promotus ex iis quæ ad eam spectant, ab eisdem Oecumenico, Vicario, & aliis quibuscumque Officialibus, & Administratoribus, qui, Sedevacante, fuerunt à Capitulo vel ab aliis in ejus locum constituti, etiamsi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, juris-

(a) *Conc. Chalced. Action. 10. cap. 25. in fin. Conc. Vormacien. cap. 76.* (b) *Cap. Non liceat, in 3. 13. q. 2. & cap. fin. de supp. negl. Prælat. in 6.*

UNED

risdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris; positque eos punire, qui in eorum officio seu administratione delinquerint: etiamsi predicti Officiales, redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem absolutionem aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, ratione reddere.

CAPUT XVII.

Beneficiorum collationi, & plurium retentioni modus statuitur.

CUm Ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum; sanctè (a) sacris Canonibus cautum fuit, neminem opportere in duabus Ecclesiis conscribi. Verùm quoniam multi improbæ cupiditatis affectu seipsos, non Deum, decipientes, ea, quæ benè constituta sunt, variis artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt: sancta Synodus debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscumque

(a) *Conc.* 1. *Nic. c.* 15. *&* 16. *Antioch. c.* 3. *Arel.* 1. *c.* 2. *&* 11. *& Mile c.* 15. *c. Quia in tantum, c. Ad hæc, c. Cum non ignores, c. Referente, & cap. De multa, de præb. c. Unio, §. Sed, & hoc,* 10. *q.* 3. 21. *q.* 1. *per tot. cap. Quia nonnulli, Cler. non resid. cum alleg. Sub Sess.* 7. *de refor. cap.* 2.

UNED.

que personis, quocumque titulo, etiamsi Cardinalatus honore fulgeant, mandat observari; statuit ut in posterum unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Quod quidem, si ad vitam ejus, cui confertur honestè substentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens dummodò utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tàm secularia quàm regularia, quæcumque, etiam commendata, pertineant, cujuscumque tituli, ac qualitatis existant. Illi verò, qui in præsenti plures Parochiales Ecclesias, aut unam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent, (a) cogantur omninò, quibuscumque dispensationibus, ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantum Parochiali, vel sola Cathedrali retenta, aliàs Parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tàm Parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, (b) ipso jure vacare censeantur; ac tamquam vacantia liberè aliis idoneis conferantur; nec antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, ut resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout Summo Pontifici videbitur, provideatur.

CA-

(a) *Sup. sess. 7. de ref. c. 4. c. Multa de præ.*
(b) *C. Execr. §. Qui vero, in Extrav. com. de præb.*

CAPUT XVIII.

Ecclesia Parochiali vacante, deputandus ab Episcopo Vicarius, donec illi provideatur de Parocho: nominati ad Parochiales, qua forma, & à quibus examinari debent.

EXpedit maximè animarum saluti, à dignis atque idoneis Parochis gubernari: id(a) ut diligentiùs ac rectiùs perficiatur, statuit Sancta Synodus, ut, cum Parochialis Ecclesiæ vacatio, etiamsi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures administretur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptivis nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus uni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum (b) examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiamsi in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiam si ipsa Parochialis Ecclesia reservata, vel affecta fuerit generaliter, vel especialiter, etiam vigore indulta seu privilegii in favorem S.R.E. Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum: debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit idoneum in ea Vicarium, cum congrua, ejus arbitrio, fructum portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ subsineat, donec ei de Rectore provideatur. Porrò Episcopus,

(a) *Leg. Bullam Pii V.* In conferendis 1566.
(b) *Sup. sess. 7. de refor. cap. 13.*

UNED

pus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episc. præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverit, eorum nomina deferre, ut possit posteà de cujuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo Provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes qui descripti fuerint, (a) examinentur ab Episcopo, sive, eo impedito, ab ejus Vicario Generali, atque ab aliis Examinatoribus non paucioribus quàm tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur, Examinatores autem singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario ad minus sex proponantur; qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant; indèque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis, sex eligat. Sint verò hi Examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alii Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine Mendi-

can-

(a) *Inf sess. ult. de ref. cap. 9.*

UNED

tantium aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia se, quacumque humana affectione post posita, fideliter munus executuros, (a) Caveantque, ne quidquam prorsus occasione hujus examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniæ vicium tám ipsi, quàm alii dantes incurrant; à qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocumque etiam ante obtinebant, & ad alia in posterùm inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo Provinciali, si opus erit rationem reddere teneantur, á qua, si quid contra officium eos feciſſe compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possit. Peracto deinde examine renuntientur, quotcumque ab his (b) idonei judicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis (c) ex hisque Episcopus cum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit; atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si verò juris patronatus Ecclesiastici erit; ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineant, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, (d) Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cum verò institutio ab alio, quàm ab

(a) C. *Quãdo*, 24. d. (b) C. *eãte*, *de ætat. & qual.* (c) *Inf. sef.* 25. *c.* 9. *de ref.* (d) *Sup. sef.* 14. *de ref. cap.* 1.

UNED

ab Episcopo, erit facienda ; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. (a) Quòd si juris patronatus laicorum fuerit ; debeat qui à Patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supradictis casibus non cuiquam alteri, quàm uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur ; nec prædictorum examinatorum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuntios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarcas interposita, impediat aut suspendat; alioquin Vicarius, quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputavit, vel forsam posteà deputabit, ab ejus Ecclesiæ custodia, & administratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut suprà, sit provisum ; aliàs provisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, subreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præventionibus, affectionibus, novis provisionibus, indultis, concessis quibuscúque (b)

Uni-

(a) *Cap. Illud, & c. Relat. de jur. patr.* (b) *Sup. sess. 7. de reform. cap.* 13.

Universitatibus, etiam ad certam summam, & aliis impedimentis quibuscũque. Si tamen adeò exigui redditus dictæ Parochiales fuerint, ut totius hujus examinatis operam non ferant; aut nemo sit, qui se examini quærat subjicere; aut ob apertas factiones, seu disidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè graviores rixæ ac tumultus possint excitari: poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorem consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, privatum aliud examen, cæteris tamen, ut supra, servatis, adhibere. Licebit etiam Synodo Provinciali, si quæ in supradictis circa examinationis formam addenda remittendave esse censuerit, providere.

CAPUT XIX.

Mandata de providendo, Expectativæ, & alia id genus antiquantur.

DEcernit Sancta Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ Expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, (a) Universitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summã, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam uti licere. (b) Sed nec reservationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ advocatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel Monasteria alicui, etiam ex Sanctæ Ramanæ Ecclesiæ

(a) *Infr. sess. 25. cap. 9. de ref.* (b) *Cap. 2. de conc. præb. & cap. detestanda. eod. in 6.*

UNED

cleſiæ Cardinalibus, concedantur, & hactenus conceſſa, abrogata eſſe cenſeantur.

CAPUT XX.

Ratio tractandi cauſas ad forum Eccleſiaſticum pertinentes præſcribitur.

(a) CAuſæ omnes, ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiamſi Beneficiales ſint, in prima inſtancia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoſcantur, atque omninò, ſaltem infra biennium à die motæ litis, (b) terminentur: alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, vel alteri illarum, Indices Superiores aliàs tamen competentes, adire; qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit aſſumant, & quàm primùm terminari curent; nec antea aliis commitantur, nec avocentur: neque appellationes ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcumque recipiantur; eorumve commiſsio, aut inhibitio fiat niſi à definitiva, vel à definitivè vim habent, & cujus gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat. Ab his exipiantur cauſæ, quæ (c) juxta Canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt

(a) *Declaratur Bulla Gregor. XIII.* Ad Romani 1574. *quid porrò ad cauſar. expeditione ſtatuerit. Clem. VIII. vide in ejus Conſt.* Litium 1592. (b) *Inf. ſeſ. ult. de ref. c.* 10. *infin.* (c) *Cap. præcepti* 12. *d. C. Nec licuit*, 17. *d. c. Majores, Ebipa. Vig. Pap. in Epiſt. ad Eutherum in fin. & Pela.* 2. *p.* 1. *Epiſ. circa fin. Concil. Sard. c.* 3. *&* 4.

UNED

sunt tractandæ; vel quas ex urgenti rationabilique causa judicaverit Summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribendum, committere, aut avocare. Ad hæc, causæ Matrimoniales, & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam visitando, sed Episcopi tantùm examini, & jurisdictioni relinquantur; etiamsi in præsenti inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum illarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendeat: coram quo, si pars verè paupertatem probaverit, non cogatur extra Provinciam, nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa Matrimoniali litigare; nisi pars altera, & alimenta, & expensas litis velit submINISTRARE. Legati quoque, etiam de latere, Nuntii, Gubernatores Ecclesiastici, aut alii, quarumcumque facultatum vigore, non solùm Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modo eorum jurisdictionem iis præripere, aut turbare non præsumant; sed nec etiam contra Clericos, aliasve personas Ecclesiasticas, nisi Episcopo priùs requisito, eoque negligente, procedant: alias eorum processus ordinationesve nullius momenti sint: atque ad damni satisfactionem, partibus illati, teneantur. (a) Præterea, si quis in casibus à jure permissis appellaverit, aut de aliquo

(a) C. *Plac.* 22. *q.* 6. & *de appel. ferè per tot.*

quo gravamine conquestus fuerit; seu aliàs ob lapsum biennii, de quo suprà, ad alium Iudicem recurrerit; teneatur, acta omnia, coram Episcopo gesta, ad Iudicem appellationis expensis suis transferre, eodem tamen Episcopo prius admonito; ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit Iudici appellationis significare. Quòd si appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt expensas pro portione sua, si illis uti voluerit, subire; nisi aliter ex loci consuetudine servetur, ut scilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipsam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellanti quantò citiùs & ad minùs intra mensem, exhibere. Qui Notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Iudex verò, si, & ipse impedimenti hujus conscius, particepsve fuerit, aliterve obstiterit, ne appellationi integrè acta intra tempus traderentur; ad eamdem dupli pœnam, prout supra, teneatur: non obstantibus, quoad omnia suprascripta, Privilegiis, indultis, concordiis, quæ suos tantùm teneant Auctores, & aliis quibuscumque con-

CAPUT XXI.

Declaratur, ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis.

CUpiens Sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa, posita in decreto publicato Sessione prima, sub Beatissimo D. N. Pio IV. (a) videlicet: quæ proponentibus Legatis ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ verã, & Christianam pacem conciliandam, apta, & idonea ipsi Sanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, mentis suæ non fuisse, ut ex prædictis verbis (b) solita ratio tractandi negotia in Generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur; neque novi quidquam, præter id quod à Sacris Canonibus, vel Generalium Synodorum forma hactenus statutum est cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper, eadem Sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem Feria quinta post Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreviandi. In qua Sessione tractabitur de sexto

nunc

(a) *Su. sef.* 17. (b) *C. fin. dist.* 14. *c. De quibus dist.* 206.

UNED

nunc in eam dilatio capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SESSIO XXV.

QUÆ EST NONA, ET ULTIMA.

SUB PIO IV. PONT. MAX.

COEPTA DIE III. ABSOLUTA.

DIE IV. DECEMB. M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

CUm Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in Sacris Conciliis, & novissimè in hac œcumenica Synodo docuerit, (*a*) Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum, verò acceptabili Altaris sacrificio juvari: præcipit Sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, (*b*) à Sanctis Patribus

(a) *Sup. sess. 6. Can.* 30. *& sess.* 22. *cap.* 2. *& Can.* 3. (b) *C. Qualis, & seq. d.* 25.

bus,(a)& Sacris Conciiiis traditam,à Chriſti fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique predicari diligenter ſtudeant. Apud rudem verò plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, (b)quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis acceſsio, à popularibus concionibus ſecludantur. (c) Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, evulgari ac tractari non permittant. Ea verò quæ ad curioſitatem quamdam aut ſuperſtitionem ſpectant, vel turpe lucrum ſapiunt, tamquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. (d) Curent autem Epiſcopi, ut fidelium vivorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynæ aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus defunctis fieri conſueverunt, ſecundùm Eccleſiæ inſtituta piè, & devotè fiant; & quæ pro illis ex teſtatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, ſed à Sacerdotibus, & Eccleſiæ Miniſtris, & aliis, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accuratè perſolvantur.

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris Imaginibus.

MAndat Sancta Synodus (e) omnibus Epiſcopis, & cæteris docendi munus curamque

(a) *Conc. Florentin. ſeſ. ultim. in fin.* (b) 1. *Tim.* 2.
(c) *Conc. Later. ſub Leo. X.* (d) *Inf. cap.* 4. *de ref.*
(e) 86. *d. in princ. cap. Multa, eadem diſt.*

UNED

ſuſtinentibus, ut, juxta Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ uſum, à primævis Chriſtianæ Religionis temporibus receptum, Sanctorumque Patrum conſenſionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſsione, vocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu, fideles diligenter inſtruant, docentes eos, Sanctos, una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre; bonum atque utile eſſe ſupliciter eos invocare, (a) & ob beneficia impetranda à Deo per filium ejus Ieſum-Chriſtum, Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Salvator eſt, ad eorum orationes, opem axiliumque confugere: illos verò qui negat, Sanctos, æterna fœlicitate in Cœlo fruentes, invocandos eſſe; aut qui aſſerunt, vel illos pro hominibus non orare; vel eorum, ut pro nobis etiam ſingulis orent, invocationem eſſe idolatriam; vel pugnare cum verbo Dei, adverſarique honori (b) unius Mediatoris Dei, & hominum Ieſu-Chriſti; vel ſtultum eſſe, in Cœlo regnantibus voce vel mente ſupplicare; impiè ſentire. Sanctorum quoque Martyrum, & aliorum cum Chriſto viventium ſancta corpora, quæ viva membra fuerunt Chriſti, (c) & templum Spiritus Sancti, ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda, & glorificanda à fidelibus (d) veneranda eſſe: per quæ multa

(a) *Sup. ſeſ. 22. cap. 3. de Sacrif. Miſſ.* (b) 1. *Tim.* 2. (c) 1. *Cor.* 3. & 6. (d) *Hieron. ad verſ. Vigilantiã.*

ta beneficia à Deo hominibus præstantur : ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquiis venerationem atque honorem non deberi; vel eas, aliaque sacra monumenta á fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa, Sanctorum memorias frustra frequentari; omninò damnandos esse, (a) prout jam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porrò Christi, Deiparæ virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem; & venerationem impertiendam; non quod credatur in esse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quàm sint colendæ; vel quod ab eis sit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus sit figenda; veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis (b) spem suam collocabant; sed quoniam honor, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ representant: ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus; & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur, id quod Conciliorum, præsertim verò secundæ (c) Nicænę Synodi, decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Illud verò diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostræ redemptionis, picturis vel aliis similitudinibus expressas, erudiri, &

(a) *Concil. Nicen.* 2. *Can.* 7. (b) *Psalm.* 134.
(c) *Concil. Nicæn.* 2. *Act.* 3. 4. & 6.

UNED

confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & assiduè recolendis: tum verò ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi: non solum quia admonetur populus beneficiorum & munerum, quæ à Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subjiciuntur, ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam moresque suos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit; anathema sit. In has autem sanctas, salutares observationes si qui abusus irrepserint eos prorsus aboleri Sancta Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes, statuantur. Quòd si aliquando historias, & narrationes sacræ Scripturæ, cùm id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus aut figuris exprimi possit. (a) Omnis porrò superstitio in sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lascivia vitetur; ita ut procaci venustate imagines non pingantur nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac reliquiarum visi-

(a) *Cap. ult. de rel. & ven. Sanct.*

UNED

visitatione homines ad comessationes atque, ebrietates (a) non abutantur; quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum ac lasciviam agantur. Postremò, tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultariè accommodatum, nihil profanum nihilque inhonestum appareat; ( ) cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc ut fidelius observentur, statuit sancta Synodus nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere vel ponendam curare imaginem, (c) nisi ab Episcopo approbata fuerit; (d) nulla etiam admittenda esse nova miracula, (e) nec novas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo. Qui simulatque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea judicaverit. Quòd si aliquis dubius aut difficilis abusus sit extirpandus; vel omninò aliqua de iis rebus gravior quæstio incidat: Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Episcoporum in Concilio Provinciali sententiam expectet; ita tamen, ut nihil, in consulto Sanctissimo Romano

(a) *Cap.* 1. *d.* 44. *&* *c. Irreligiosa, de Constit. d.* 3. (b) *Psalm.* 92. *c. Docet, de immunit. Eccles. in* 6. (c) *Epithom. Const. Caroli Magni tit. de pace, c.* 17. (d) *Cap. Audivimus, de rel. & vener. Sanctorũ.* (e) *Cap. fin. eod.*

UNED

mano Pontifice, novum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem Sacrosancta Synodus, (a) reformationem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

CAPUT I.

Regulares omnes, ad regulæ quam professi sunt, præscriptum, vitam instituant: id ut fiat Superiores seculò curent.

QUoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex Monasteriis piè institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei splendoris atque utilitatis oriatur; necessarium esse censuit, quò faciliùs ac maturiùs ubi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina instauretur, & constantiùs, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tàm viri quàm mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum, vitam instituant, & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, (b) ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respectivè essentiam, nec non ad communem vitam, victum & vestitum conservanda pertinentia, fidelitèr observent. Omnisque cura, diligentia à Superioribus

(a) *Conf. Bullam Gregor. XV.* Inscruta. 1622.
(b) *Cle. Ex hibi. §. Cũ igitur, in primis, de verb. sign.*

UNED

rioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus & Provincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: (a) cum compertum sit, ab eis non posse ea quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari: si enimilla, quæ bases sunt, & (b) fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerint conservata; totum corruat ædificium necesse est.

CAPUT II.

Propietas Regularibus omninò prohibetur.

NEmini igitur Regularium, tàm virorum quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modò ab eis acquisita, (c) tamquam propria, aut etiam nomine Conventus, possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur. Conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usum fructum vel usum, administrationem aut commendam. Administratio autem bonorum, Monasteriorum seu Conventuum ad solos Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amo-

(a) C. *Cum ad Monaster. in fide statu Monachor.* (b) C. *Cum Paulus, I. q.* 1. (c) *Cap.* 2. *& cap. Cum ad Monaster, de statu Monach. c. Cui portio. cap. Non dicatis, & cap. Expedit.* 12. *q.* 1. *Conc. Moguntin. sub Leone IV, cap.* 14.

UNED

amovibiles, pertineat. Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum supellex statui paupertatis, quàm professi sunt, conveniat; nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus aut convictus fuerit, is biennio activa, & passiva voce privatus sit; atque etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis constitutiones puniantur.

CAPUT III.

Omnia Monasteria quæ hic non prohibentur, possunt possidere bona immobilia: numerus personarum in illis pro modo facultatum, aut eleemosynarum constituendus: nulla sine licentia Episcopi erigenda.

COncedit sancta Synodus omnibus Monasteriis, & domibus, tàm virorum quàm mulierum, & mendicantium, (a) exceptis domibus Fratrum Sancti Francisci, Capuchinorum, & eorum qui Minores de Observantia vocantur, etiam quibus aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex Privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quòd si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint; eadem omnia illis

(a) C. *Exiit, qui seminat. §. Porrò, de verb. sign. in 6.*

UNED

illis restituenda esse decernit. (a) In prædictis autem Monasteriis, & domibus, tàm virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, (b) is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari: nec de cætero similia loca erigantur (c) sine Episcopi, in cujus Diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta.

CAPUT IV.

Regularis sine Superioris licentia nec se obsequio alterius loci aut personæ subjiciat: nec à Conventu recedat: absens studiorum causa in Conventibus commoretur.

PRohibet sancta Synodus, ne quis regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pii operis prætextu, (d) subjiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Cõmunitatis, aut alterius cujuscumque personæ, seu loci; neque ei aliquod Privilegium aut facultas, ab aliis super iis obtenta,

(a) *Concil. Arel. 4. c. 8. c. 1. & c. Auctoritate, de inst. c. Quoniam ut ait, de vit. & honest. Cler. cap. unic. §. Sanè, ut hoc de stat. reg. 6.* (b) *Vide Constit. Pii V.* Circa 1566. (c) *Vide Constit. Clem. VIII.* Quoniam 1603. (d) *C. Quanto, de offic. ord. Clem. Ne in agro. §. Quia vero, de stat. Monac. & c. nõ magnopere ne Cler. vel Mona. c. placuit, & c. Mona. in 2. 16. q. 2.*

UNED

ta, suffragetur. Quod si contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus à suis Conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi; nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit; ab Ordinariis locorum tamquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in Conventibus tantùm habitent: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

CAPUT V.

Clausuræ Monialium, præsertim qua extra urbem agunt, providetur.

BOnifacii VIII. Constitutionem, quæ incipit (a) Periculoso, renovans Sancta Synodus, universis Episcopis, sub obtestatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis, ordinaria, in aliis vero Sedis Apostolicæ auctoritate, (b) clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui; & ubi inviolata est, conservari maximè procuret: inobedientes atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione post-

(a) *Vid. inf. XXXIII.* (b) *Vid. Const. Pii V.* Circ. 1569. & Decori 1566. Deosac. 1572. Ubi grat. 1575. Dubiis 1581.

UNED

postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc; si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur Sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus sæcularibus injungit. (*a*) Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire è Monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & Privilegiis non obstantibus. (*b*) Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi vel superioris licentia, inscriptis obtenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus vel superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia Monasteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus sine ulla sæpè custodia sunt exposita; curent Episcopi, & alii Superiores, si ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex iis ad nova, vel antiqua Monasteria intra urbes, vel

(a) *Concil. Cabil.* 2. *c.* 57. & 62. (b) *Concil. Matisc.* 1. *c.* 2. *Arel.* 5. *cap.* 7. *Cabil.* 2. 7. *cap.* 63. & *Hispal.* 4. *cap.* 11. *c. Diffinimus, & seq.* 18. *q.* 2.

UNED

vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachii sæcularis. Impedientes verò, vel non obedientes, per censuras Ecclesiasticas parere compellant.

CAPUT VI.

Ratio eligendi Superioris.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quò omnia rectè, & sine ulla fraude fiant, in primis Sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta; ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere; aut voces, & suffragia absentium suppelere. Si verò contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit; & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia; in religione obtinenda, inhabilis existat; facultatesque super his concessæ eo ipso obrogatæ censeantur; & si in posterum aliæ concedantur, tamquam subreptitiæ habeantur.

CA-

UNED

CAPUT VII.

Quæ, & quomodo in Abbatissas, & quocumque nomine perfectas eligendæ: duobus Monasteriis nulla præficiatur.

ABbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine præfecta vel Præposita appelletur, eligatur (*a*) non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quòd si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum, Superiori, qui electioni præest, videatur; ex iis (*b*) quæ in eodem Monasterio annum trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio *Superiore* consentiente, eligatur, (*c*) Duobus verò Monasteriis nulla præficiatur. Et, si quà duo vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra sex menses cætera resignare. Post id verò tempus, nisi resignaverit, omnia ipso jure vacent. Is verò qui electioni præest, Episcopus, sive alius *Superior*, claustra Monasterii non ingrediatur; sed ante cancellorum funestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis serventur singulorum Ordinum vel Monasteriorum constitutiones. CA-

(a) *Conc. Agath. c. 19. c. Iuvenculas, & seq. 20. q. 1.* (b) *C. indemnitati, de elect. in 6.* (c) *Concil. Agath. c. 57. Epaum, c. 9. & Cabil. c. 12. c. ult. 20. q. ult. cap. Unum 21. quæst. 2.*

UNED

CAPUT VIII.

Regimen Monasteriorum non habentiũ Ordinarios Regulares Visitatores quomodo instituendum.

MOnasteria omnia, quæ Generalibus Capitulis aut Episcopis non subsunt, nec suos habent Ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum à fine præsentis Concilii, & deinde quolibet triennio sese in Congregationes redigere, juxta formam Constitutionis Innocentii III. in Concilio Generali, quæ incipit, (a) In singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis Congregationibus erigentis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quòd si in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cujus Provincia prædicta Monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro predictis causis convocare. Quòd si infra limites unius Provinciæ non sit sufficiens talium Monasteriorum numerus ad erigendam Congregationem, possint duarum vel trium Provinciarum Monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eadem habeans autoritatem in suæ congregationis Monasteria, aut

(a) *Vide inf. XXXII.*

aut regulares in eis commorantes, quam alii Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus: teneanturque suæ congregationis Monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere; & ea observare, quæ (a) in Sacris Canonibus, & in hoc Sacro Concilio sunt decreta. Quòd si etiam, Metropolitano instante, prædicta exequi non curaverint; Episcopis, in quorum Diœcesibus loca prædicta sita sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

CAPUT IX.

Monasteria Monialium immediatè subjectæ Sedi Apostolicæ ab Episcopo regantur; alia verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel aliis Regularibus.

MOnasteria Sanctimonialium Sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subjecta, etiam sub nomine Capitulorum Sancti Petri, vel Sancti Ioannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, (b) ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel aliis Regularibus, reguntur; sub eorum cura, & custodia relinquantur.

CA-

(a) *Tot. tit. de statu reg. in 6. & Clem. cap. Exiit, de verbor. sign. in 6. & Clem. Exivi, eodem.*

(b) *C. Cognovimus, 18. q. 2.*

UNED

CAPUT X.

Moniales unoquoque menſe confiteantur, & communicent: de Cõfeſſario extraordinario iis ab Epiſcopo provideatur: apud illas extra publicam Eccleſiam Euchariſtia non conſervetur.

ATtendant diligenter Epiſcopi, & cæteris Superiores Monaſteriorum Sanctimonialium, ut in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, (a) ut ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſsionem peccatorum faciant; & Sacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; ut eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ad Epiſcopo, & aliis Superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſsiones audire debeat. Quòd verò Sanctiſsimum Chriſti Corpus intra chorum vel ſepta Monaſterii, & non in publica Eccleſia conſervetur; prohibet ſancta Synodus: non obſtante quocumque indulto, aut privilegio.

CAPUT XI.

In Monaſteriis quibus imminet cura perſonarum ſæcularium, præter eas quæ ſunt de illorum familia, viſitet Epiſcopus, & eidem curæ præficiendas examinet, certis exceptis.

IN Monaſteriis ſeù domibus virorum ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſona-

(a) *Clement. Ne in agro. §. Sane, de ſtat. Monac.*

UNED

sonarum sæcularium, preter eas quæ sunt de illorum Monasteriorum seu locorum familia, personæ, tàm regulares quàm sæculares, hujusmodi, curam exercentes, subsint immediatè in iis quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cujus Diœcesi sunt sita. (a) Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine, per eum aut ejus Vicarium faciendo; excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis Monasteriis, seu locis, in quibus Abbates Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent: salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca vel personas jurisdictionem exercent.

CAPUT XII.

Conformentur Regulares sæcularibus in observatione censurarum Episcopalium, & Festorum Diœcesis.

CEnsuræ, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, (b) à Regularibus

Z in

(a) *Cap. Qui Religiosis*, 18. *q.* 2. (b) *Clem.* 1. *de sentent. excomm.*

in eorum Ecclesiis publicentur, atque serventur (a) Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, serventur.

CAPUT XIII.

Controversias de præcedentia è vestigio componat Episcopus. Exempti non in strictiori clausura viventes ad Supplicationes publicas accedere compellantur.

(b) CONtroversias omnes de præcedentia, quæ persepè maximo cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tàm sæculares quàm regulares, tùm in Processionibus publicis, tum in iis quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes, tám Clerici sæculares quàm regulares, quicumque, etiam Menachi, ad publicas Processiones vocati, accedere compellantur; iis tantùm exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt.

CA-

(a) *C. De iis 12. d. Vide Const. Pii V.* Cum primum 1596. (b) *Vide Bullam Pii V.* 1568. Divina, *& Greg. VIII.* 1588. Ex poscit.

CAPUT XIV.

Regulari publicè delinquenti pœna à quo irrogãda.

(a) REgularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterii degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, ut Populo scandalo sit; Episcopo instante, à suo Superiore intra tempus, ab Episcopo præfigendum, severè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: (b) sin minùs, à suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

CAPUT XV.

Professio non fiat nisi anno probationes exacto, & decimosexto ætatis completo.

IN quacumque religione, tàm virorum quàm mulierum, professio non fiat ante decimum sextum annum expletum; nec qui minore tempore, (c) quàm per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. (d) Professio autem anteà facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut alios quoscumque effectus.

Z 2 CA-

(a) *Super hujus decret. execution. extat. Const. Clem. VIII.* Suscepti muneris, 1596. (b) *C. fin. §. Si verò, de statu mon.* (c) *C. Gonsaldus 17. q. 2. c. Ad Apost. de reg. & c. Non solum eod. in 6.* (d) *C. Ad nostrã, c. Cum virum, & c. Postulasti, de Regul. & cap. 1. eod. in 6.*

CAPUT XVI.

Renuntiatio aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni sit nulla. Finita probatione, novitii aut profiteantur, aut ejiciantur. In pio Clericorum Societate Iesu instituto nihil innovatur. Cavetur ne quid ex bonis Novitii Monasterio tribuatur ante professionem.

NUlla quoque renuntiatio, aut obligatio ante facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii fiat, intra duos menses proximos ante professionem; ac non alias inteligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiamsi cum hujus favoris expressa renuntiatione, etiam jurata; sit irrita, & nullius effectus, (a) Finito tempore Novitiatus, Superiores, Novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut è Monasterio eos ejiciant. Per hæc tamen Sancta Synodus non intendi aliquid innovare, aut prohibere, quin (b) Religio Clericorum Societatis Iesu, juxta pium eorum institutum, (c) à Sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesiæ inservire possint: sed neque ante professionem, exepto victu, & vestitu, Novitii vel

(a) *C. Cum causam, in fine, de elect.* (b) *Vide Constit. Greg. XIII.* Ascendente Domino 1584. (c) *Vid. Bullam Paul. III.* Regimini 1540. & *Iul. III.* Ex poscit 1550.

vel Novitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus Monaſterio aliquid ex bonis ejuſdem tribuatur, ne hac occaſione diſcedere nequeat, quòd totam vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit. Quin potiùs præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſsionem (a) omnia reſtituantur, quæ ſua erant. Quod ut rectè fiat, Epiſcopus, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

CAPUT XVII.

Puella major duodecim annis ſi habitum regularem ſuſcipere voluerit, exploretur ab Ordinario, iterumque ante profeſsionem.

LIbertati profeſsionis virginum Deo dicandarum proſpiciens (b) ſancta Synodus, ſtatuit atque decernit, ut ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere voluerit, major duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat; nec poſtea ipſa vel alia profeſsionem emittat, quàm (c) exploraverit Epiſcopus, vel eo abſente vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an

(a) *Cap. Si quis* 17. *q.* 2. (b) *Cap. Cum virum, de Regul.* (c) *Cap. Illud* 20. *q.* 1.

(a) an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat: & si voluntas ejus pia ac libera cognita fuerit; habueritque conditiones requisitas juxta Monasterii illius, & Ordinis regulam, necnon Monasterium fuerit idoneum; liberè ei profiteri liceat, cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret, teneatur Præfecta Monasterio eum ante mensem certiorem facere: quòd si Præfecta certiorem Episcopum non fererit; quamdiù Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

CAPUT XVIII.

Ne quis præterquàm in casibus à jure expressis, cogat, mulierem ad ingrediendum Monasterium, aut ingredi volentem prohibeat: Pœnitentium seu convertitarum Constitutiones serventur.

ANathemati sancta Synodus subjicit omnes & singulas personas, cujuscumque qualitatis vel conditionis fuerint, tàm Clericos quàm laicos, sæculares vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, (b) præterquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque Religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium vel

(a) *Cap. Nullus, de Reg.* (b) *Cap. Significavit, & cap. Gaudeamus, de conv. coni.*

vel favorem dederint ; quique ſcientes eam non ſponte ingredi Monaſterium , aut habitum ſuſcipere , aut profeſſionem emittere ; quoquomodo eidem actui vel præſentiam , vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. (a) Simili quoque anathemati ſubjicit eos , qui ſanctam virginum vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi , vel voti emittendi, quoquomodo ſine juſta cauſa impedierint. Eaque omnia , & ſingula quæ ante profeſsionem , vel in ipſa profeſsione fieri oportet , ſerventur non ſolum in Monaſteriis ſubjectis Epiſcopo , ſed & in aliis quibuſcunq e. (b) Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ pœnitentes aut convertitæ appellantur : in quibus Conſtitutiones earum ſerventur.

CAPUT XIX.

Quomodo in cauſis deficientium à Religione procedendum.

QUicumque Regularis (c) prætendat , ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe Religionem; aut etiam dicat, ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile ; velitque habitum dimittere quacumque de cauſa , aut etiam cum habitu diſcedere ſine licentia Superiorum ; non audiatur , niſi intra quinquennium tantùm à die profeſsionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas præ-

(a) *Conc. Toletan. 3. Can.* 10. *c. Puella* 20. *q.* 2. *c.ult.*32.*q.*2.(b) *Conc.Tolet.*4.*c.*54. *in fin.* (c) *Cap. Puel.* 20. *q.* 1. *c. Cum verum, de Regul.*

UNED

prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario (a) Quòd si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad alegandum quamcumque causam admittatur; sed ad Monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur: interim verò nullo Privilegio suæ Religionis juvetur. (b) Nemo etiam Regularis cujuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem Religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum suæ Religionis.

CAPUT XX.

Superiores Ordinum Episcopis non subjecti, inferiora Monasteria visitent ac corrigant, etiam commendata.

ABbates, qui sunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subjecti, quibus est in alia inferiora Monasteria Prioratusvè legitima jurisdictio, eadem illa sibi subdita Monasteria, & Prioratus, suo quisque loco atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in iis (c) quæ alias de visitatione Monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicumque

(a) *Conc. Arelin. 1. cap. ult. & Arel. 2. c. 25.* (b) *Sup. sess. 14. c. 11. de ref.* (c) *Sup. sess. 21. de ref. cap. 8.*

que prædictorum Ordinum Monasteriis præsunt, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque Monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, juxta sancta Sedis Apostolicæ, & cujusque Ordinis Constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt hujusmodi Commendæ, Priores Claustrales, aut in Prioratibus Conventum habentibus, Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis Generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus, instituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum Privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint, & illæsa.

CAPUT XXI.

Monasteria Regularibus conferantur: Ordinū Capita nemini in posterum commendentur.

CUm pleraque Monasteria,(a) etiam Abbatię, Prioratus, & præposituræ, ex mala eorum, quibus commissa fuerunt, administratione non levia passa fuerint tam in spiritualibus quàm in temporalibus detrimenta; cupit sancta Synodus ea ad congruam Monasticæ vitæ disciplinam omninò revocare. Verum adeò dura difficilisque est præsentium temporum conditio, ut nec statim omnibus, nec commune ubique quod optaret,

(a) *Concil. Later. sub Leone X. sess. 9. de ref. Curiæ.*

ret, remedium posit adhiberi ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis salubriter aliquando provideri posit; primùm quidem confidit, sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantùm hæc tempora ferre posse viderit, ut iis quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos Conventus habent, regulares personæ, ejusdem Ordinis expresse professæ, & quæ gregi præire, & præesse possint, præficiantur. (1) Quæ verò in posterum vacabunt, non nisi regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur. Quoad ea verò Monasteria, quæ Capita sunt ac Primates Ordinum, sive Abbatiæ, sive Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore provisum, infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut iis cedere: aliàs commendæ prædictæ ipso jure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi posit; mandat sancta Synodus, ut in provisionibus dictorum Monasteriorum qualitas singulorū nominatim exprimatur: aliterque facta Provisio subreptitia esse censeatur: nullaque subsequenti possessione, etiam triennali, adjuvetur.

CA-

(1) *Sup. sess.* 14. *cap.* 10. *de reform. Clem. unde, supr. neg. Præl.*

CAPUT XXII.

Prædicta de reformatione Regularium nulla mora interpoſita obſervenţur.

HÆc omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta obſervari ſancta Synodus præcipit in omnibus Cœnobiis ac Monaſteriis, Collegiis ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illæ ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanæ, vivant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia vel gubernatione, vel quavis ſubjectione, aut annexione, vel dependentia cujuſcumque Ordinis; Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum regularium Monachorum, aut Canonicorum quorumcumque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum (a) Privilegiis ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac Maremagnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon conſtitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam conſuetudinibus vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares tàm viri quàm mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula vel ſtatutis

(a) *Vid. in* 52. *Bullâ Pii IV.* In Principes Apoſtolorum.

tis vivunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & observantia sancta Synodus amovere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, ut omnia, & singula supradicta quàm primùm executioni demandentur; præcipit omnibus Episcopis, in Monasteriis sibi subjectis, & in omnibus aliis, ipsis in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis Superioribus Ordinum supradictorum, ut statim prædicta exequantur. Et si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia provincialia suppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula Provincialia, & Generalia, & in defectu Capitulorum Generalium, Concilia Provincialia, per deputationem aliquorum ejusdem Ordinis provideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Respublicas, & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Episcopis, Abbatibus ac Generalibus, & cæteris, Præfectis insuperiùs contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; ut sine ullo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

De-

Decretum de reformatione.

CAPUT I.

Cardinales, & omnes Ecclesiarum Prælati modestam suppellectilem, & mensam habeant: consanguineos familiaresve suos ex bonis Ecclesiæ non augeant.

OPtandum est, ut ii qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores, & solicitudines pro Dei gloria vocatos esse inteligant. (*a*) Nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque faciliùs inflamandos, si Præpositos suos viderint non ea quæ mundi sunt, sed animarum salutem, ac cœlestem patriam cogitantes. Hæc cùm ad restituendam Ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animadverta; admonet Episcopos omnes, ut se cum ea sæpè meditantes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis verò ita mores suos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, (*b*) sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in

(a) *C. Magnæ, de voto, c. Qualiter, & quando, de accus. Sup. sess. 22. de ref. cap. 1. in princ.* (b) *Ps. 101. Eccl. 3. & 35. Math. 10. & 18.*

in (a) Concilio Carthaginiensi, non solùm jubet, ut Episcopi modesta suppellectili, & mensa ac frugali victu contenti sint; verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eorum domo caveant, ne quid appareat, quòd à sancto hoc instituto sit alienum; quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ se ferat. (b) Omninò verò eis interdicit, ne ex redditibus Ecclesiæ consanguineos familiaresvè suos augere studeant: cùm, & Apostolorum (c) Canones prohibeant, ne res Ecclesiasticas (d) quæ Dei sunt, consanguineis donent; sed, si pauperes sin, iis ut pauperibus distribuant; eas autem non distrahant nec dissipent illorum causa: imò, quàm maximè potest, eos sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes propinquosque carnis affectum, undè multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ verò de Episcopis, dicta sunt, eadem non solùm in quibuscumque Beneficia Ecclesiastica, tàm sæcularia quàm regularia, obtinentibus, pro gradus sui conditione observari (e) sed, & ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales per-

(a) *Conc. Carth. in c. Episc. 41. d. sup. sess. 2.* (b) *Conc. Ant. c. 25. cap. Quisquis, c. Sint manifestæ, c. Episc. & c. Rex Eccl. cum seq. 12. q. 1. c. Quisquis, 12. q. 2.* (c) *Can. Ap. 39. & 75.* (d) *C. Quoniam 16. q. 1. c. Cum secundum, de Præb. & c. Cum ex eo, de elect. in 6.* (e) *Conc. Lat. sub Leone X. sess. 9. de ref. Curiæ.*

pertinere decernit : quorum concilio apud sanctissimum Romanum Pontificem cùm universalis Ecclesiæ administratio nitatur, nefas videri potest, non iis etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in se oculos convertant.

CAPUT II.

A quibus nominatim decreta Concilii solemniter recipi, & doceri debeant.

COgit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. (a) Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de jure vel consuetudine in Concilio Provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo Provinciali, post finem præsentis Concilii habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palàm recipiant; (b) necnon veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulque (c) hæreses omnes, à sacris Canonibus, & generalibus Conciliis, præsertimque ab

(a) *Sup. sess. 24. de ref. cap. 2.* (c) *Vide Bullam professionis fidei Pii IV. inf. pag. 40.* (b) *Vide Bullam Clem. VIII.* Dominici 1063.

ab hac eadem Synodo damnatas, (a) publicè detestentur, & anathematizent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos Episcoposque promovendi, in prima Synodo Provinciali, in qua ipsi interfuerint, omninò observent. Quòd si quis ex supradictis omnibus, quod absit, renuerit; Episcopi Comprovinciales statim Summum Romanum Pontificem admonere sub pœna divinæ indignationis teneantur; interimq; ab ejusdē communione abstineant. Cæteri verò omnes, sive in presenti, sive in futurum Beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Sinodo Diœcesana convenire debent, idem ut supra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & observent: alias secundum formam sacrorum Canonum puniantur. Ad hæc omnes ii, ad quos Universitatum, & Studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eisdem Universitatibus Canones, & decreta hujus sanctæ Synodi integrè recipiantur, ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alli in eisdem Universitatibus ea, quæ (b) Catholicæ fidei sunt, doceant, & interpletentur; seque ad hoc institutum initio cujusllibet anni solemni juramento obstringant: sed, & si aliqua alia prædictis Universitatibus

(a) C. 2. *in fin. de Summa Trin. c. Sicut, & cap. Excommunicamus* 13. *de hæret.* (b) *Sup. sess.* 5. *cap. de reform.*

bus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro Religionis, & disciplinæ Ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuantur. Quæ verò Universitates immediatè Sum. Rom. Pont. protectioni, & visitationi sunt subjectæ; has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua suprà, ratione, & prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

CAPUT III.

Excommunicationis gladio temerè non utèdum: ubi executio realis aut personalis fieri potest, à censuris abstinendum; iisque civili Magistratui se immiscere nefas esto.

QUamvis (a) excommunicationis gladius nervus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valdè salutaris; sobriè tamen magnaque circunspectione exercendus est: cum experientia doceat, si temerè, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni quam formidari; & perniciem potius parere quam salutem. Qua propter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis (b) ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis seù subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus, præterquam ab

(a) C. *Dilecto, de sentent. excommun. in 6. c. Multis, in princ. 2. q. 1. c. Vis. in fin. 18. q. 2. c. Corripiantur 24. q. 3.* (b) *Formam præscripsit Pius V. 27. Jun. 1570. in c.* Sanctissimus.

Episcopo, decernantur ; & tunc non aliàs, quàm extre non vulgari, causaque diligenter (a) ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ ejus animum moveat ; nec ad eas concedendas cujusvis secularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur ; sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum: quando ipse pro re, loco, persona aut tempore eas decernendas esse judicaverit. In causis verò judicialibus mandatur omnibus judicibus Ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis existant, ut quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tàm in procedendo quàm definiendo, à censuris Ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per mulctas pecuniarias, quæ locis piis, ibi existentibus, eo ipso quod exactæ fuerint, assignentur ; seu per captionem pignorum, personarum que districtionem, per suos proprios aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas deffinire. Quòd si executio realis vel personalis adversùs reos hac ratione fieri non poterit; (b) sitque erga judicem con-

(a) C. *Episc. cap. Nemo Episc. & c. Nullus Sacerdotum*, 11. *q.* 3. *c. Sacro, de sent. excommun. Con. Aur.* 6.
(b) C. *Si quis de inceps, in finem*, 17. *q.* 4.

UNED

contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis vel personalis, ut supra, fieri poterit, erit à censuris abstinendum: sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit, licebit judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti; si tamen delicti qualitas præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet Magistratui prohibere Ecclesiastico judici, ne quem excommunicet; aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, sub prætextu, quòd contenta in præsenti decreto non sint observata; cum non ad sæculares, sed ad Ecclesiasticos hæc cognitio pertineat, (a) Excommunicatus verò quicumque, si post legitimas monitiones non respuerit, non solùm ad Sacramenta, & communionem fidelium ac familiaritatem non recipiatur: sed, si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tamquam de hæresi suspectum, procedi possit.

CAPUT IV.

Ubi nimius est Missarum faciendarum numerus, statuant Episcopi, Abbates, & Generales Ordinum, quod expedire judicaverit.

COntingit sæpè in quibusdam Ecclesiis vel tam magnum Missarum celebrandarum nume-

(a) *Cap. Rego, cum seqq. 11. q. 3. c. Nulli, cum seq. c. Cum desideris, & c. Si concubina; de sento ut ex com.*

UNED

rum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, à testatibus præscriptis, nequeat satisfieri, vel eleemosynam hujusmodi pro illis celebrandis adeò tenuem esse, ut non facilè inveniatur, qui velit huic se muneri subjicere; undè depereunt piæ testantium voluntates, & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hęc ad pios usus relicta, quò pleniùs, & utiliùs potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prędictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, (a) statuere circa hęc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus relinquerunt.

CAPUT V.

Rebus benè constitutis, & annexum onus habentibus, nihil detrahatur.

RAtio postulat, ut illis, quę benè constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur, quando igitur ex beneficiorum quorum cumque erectione seu fundatione, aut aliis constitutioni-

(a) *Sup. sess. 24. de reform. cap. 6.*

UNED

tionibus, qualitates alięque requiruntur, seu certa illis onera sunt injuncta; in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia disposítione, eis non derogetur. Idem in prębendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus aut presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerit, observetur, ut eorum qualitatibus vel Ordinibus nihil in ulla provisione detrahatur: & aliter facta provisio surreptitia censeatur.

CAPUT VI.

Qui se gerere debeat Episcopus quoad visitationem Capitulorum exemptorum.

STatuit sancta Synodus, ut in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis decretum sub felicis recordationis Paulo III.(a) quo incipit, Capitula Cathedralium; observetur, non solùm quando Episcopus visitaverit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat: ita tamen ut cum extra visitationem processerit, infrascripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capilo duos: de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tàm in formando processum, quàm in cęteris omnibus actibus usque ad finem causę inclusivè, coram notorio tamen ipsius Episcopi,

(a) *Sup. sess. 6. de ref. c. 4. & sess. 14. de ref. cap. 4.*

UNED

copi, & in ejus domo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Unum autem tantùm sit utriusque votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria vel definitiva sententia fuerint; tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant. Et, si in electione tertii etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio devolvatur; & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus in quo erat discordia, terminetur: aliàs processus, & inde secuta nulla sint, nullosque producant juris effectus. (a) In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrotioribus delictis, depositionem aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, (b) possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere: servato tamen in reliquis ordine prœmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur. (c) Episcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisque in Choro, & in Capitulo, in Professionibus, & aliis actibus

(a) *Infr. cap. 14. & sup. sess. 24. de matrim. cap. 8.*
(b) *C. Qualiter, 24. de accus. & c. Tua, de pœnit.* (c) *Concil. Carth. 4. cap. 35. c. Episcop. in Eccles. 95. dist.*

actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Quid si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant; nec de re ad suum vel suorum commodum spectante agatur, (a) Episcopi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Absente verò Episcopo omninò hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure vel consuetudine spectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli jurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salva, & intacta omninò relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ii omnes in causis Ecclesiasticis Episcopo subjiciantur: non obstantibus, quoad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus; nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantùm suos obligent auctores: salvis tamen in omnibus, privilegiis, quæ Universitatibus Studiorum generalium, seu earum personis, sunt concessa. Hæc autem omnia, & singula in iis Ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarii, ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus sive concordiis, seu quocumque alio jure majorem habent potestatem, auctoritatem ac juris-

(a) *Cap. Nov. cum seqq. de his quæ fiunt à Prælat. sine consecr. cap.*

jurisdictionem, quàm præsenti decreto sit comprehensum. Quibus sancta Synodus derogare non intendit.

CAPUT VII.

Accessus, & regressus ad beneficia tolluntur: Coadiutor quomodo, cui, & ex qua causa concedendus.

CUm in Beneficiis Ecclesiasticis ea quæ hæreditariæ successionis immaginem referunt, (a) Sacris Constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum (b) accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium Ecclesiasticum cujuscumque qualitatis concedatur: nec hactenus concessi suspendantur, extendantur aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque Beneficiis Ecclesiasticis, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutoriis quoque cum futura successione idem posthac observetur, ut nemini in quibuscumque Beneficiis Ecclesiasticis permittantur. Quod si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut Monasterii urgens necessitas, (c) aut evidens utilitas postulet Prælato dari

(a) *Cap. Plerique, & c. Apost. 8. q. 1. cap. Ex transmissa, & cap. Ad extirpandas successiones, de fil. Presb. cap. Quia Clerici, & c. Cum nos, de ju. Patron. c. Ad hæc, de c. Conc. Rom. tempore Hilarii, c. 4. & Lat. 2. cap. 16.* (b) *Vide Constit. Pii V.* Romani 1571. (c) *Sup. sess. 21. de ref. c. 6. cap. Scripsi. & c. Quamvis 7. q. 1.*

UNED

dari Coadiutorem ; is non alias cum futura succeſsione detur , quàm hæc cauſa priùs diligenter à ſanctiſsimo Romano Pontifice ſit cognita , & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ à jure, (a) & decretis hujus ſancta Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur : aliàs conceſsiones ſuper his factæ, ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

CAPUT VIII.

Adminiſtratorum Hoſpitalium munus: eorum negligentia, à quibus, & qua ratione coercenda.

ADmonet ſancta Synodus quoſcumque Eccleſiaſtica Beneficia , ſæcularia ſeu regularia, obtinentes, (b) ut Hoſpitalitatis officium, à ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantùm per eorum proventus licebit , promptè benigneque exercere aſſueſcant : memores , eos , qui Hoſpitalitatem amant , (c) Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis vero , qui Hoſpitalia vulgo nuncupata , ſeu alia pia loca , ac peregrinorum , infirmorum , ſenum pauperumve uſum præcipuè inſtituta, in commendam , adminiſtrationem , aut quemcumque titulum , aut etiam Eccleſiis ſuis unita, obtinent; vel ſi Eccleſiæ Parochiales, Hoſpitalibus fortè unitæ, aut in Hoſpitalia erectæ, earumque Patronis in adminiſtratio-

(a) *Sup. ſeſ. 7. de ref. c. 1. & 3. & ſeſ. 22. de ref. cap. 2.* (b) *§. 1. & Quieſcamus 42. d. c. Arc. 85. d. cap. volum. 89. d. c. Mos eſt, 1. 2. q. 2. c. Quoniam, 16. q. 1.* (c) *Math. 25.*

UNED

trationem conceſſæ ſint; præcipit omninò, ut impoſitum illis onus officiumvè adminiſtrent, atque Hoſpitalitatem, quàm debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, (a) juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub felicis recordationis Paulo III. innovatam, quæ incipit, (b) Quia contingit. Quod ſi Hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta; nec in loco, ubi ſunt dicta Hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium uſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum uſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi eliter, fortè, etiam in hunc eventum, in eorum fundatione aut inſtitutione fuerit expreſſum: quo caſu, quod ordinatum fuit, obſervari curet Epiſcopus, aut, ſi id non poſſit, ipſe prout ſupra utiliter provideat. Itaque ſi prędicti omnes, & ſinguli, cujuſcumque Ordinis, & Religionis, & dignitatis, etiamſi laici fuerint, qui adminiſtrationem Hoſpitalium habent, non tamen Regularibus ſubjecti, ubi viget regularis obſervantia ab Ordinario moniti Hoſpitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quę tenentur, neceſſariis, re ipſa

(a) *Sup. ſeſ. 7. c. ult.* (b) *Vide inf. EVII.*

UNED

ipsa obire cessaverint; non solùm per Ecclesiasticas censuras, & alia juris remedia ad id compelli possint; sed etiam Hospitalis ipsius administratione curavè perpetuò privari possint; aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, subsituantur. Et prædicti nihilominùs, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum Hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur: nec administratio seu gubernatio hujusmodi locorum uni eidem personæ ultra triennium deinceps committatur; nisi alter in fundatione cautum reperiatur: non obstante, quoad omnia supradicta, quacumque unione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu privilegiis aut indultis quibuscumque.

CAPUT IX.

Quomodo probandum jus patronatus: cui deferendum: munus patronorum: accessiones vetitiæ: quibus id juris non adquiratur.

SIcuti legitima patronatuum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est: sic etiam, ut hoc colore beneficia Ecclesiastica in servitutem, quod á multis impudenter fit redigantur, non est permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio observetur, decernit sancta Synodus, ut titulus juris

ris patronatus sit ex (a) fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & aliis jure requisitis ostendatur; sive etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasve secundùm juris dispositionem. In iis verò personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potiùs quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem, quam quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sin authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tàm sæcularibus quàm regularibus, seu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis, in Cathedrali vel Collegiata Ecclesia; seu facultates, & privilegia concessa tám in vim patronatus, quàm alio quocumque jure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus, super Cathedralibus Ecclesiis, competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidentes, aliosque sublimes ac supremos Principes, jura imperii in dominiis suis haben-

(a) *Sup. sess.* 14. *de ref. cap.* 12. *c. Piæ mentis, & seq.* 16. *q.* 7. *& c. Nobis, de jur. pa.*

UNED

habentes, pertinent; & (a) quæ in favorem ſtudiorum generalium conceſſa ſunt, in totum prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſsione inde ſecuta intelligantur. Beneficiaque hujuſmodi tamquam libera, à ſuis collationibus conferantur; ac proviſiones hujuſmodi plenum effectum conſequantur. (b) Ad hæc liceat Epiſcopo præſentatos á patronis, ſi idonei non fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineat; ab Epiſcopo tamen juxta aliàs ſtatuta ab hac ſancta Synodo, examinentur, alioquin inſtitutio ab inferioribus facta, irrita ſit, & inanis, patroni autem beneficiorum, cujuſcumque Ordinis, & dignitatis, etiamſi Communitates, Univerſitates, Collegia quæcumque Clericorum vel laicorum exiſtant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcúque beneficiorum, etiam ſi verè de jure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſent, (c) nullatenus, nullave cauſa vel occaſione ſe ingerant; ſed illos liberè Rectori, ſeu beneficiato, non obſtante etiam quacumque conſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum jus patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios (d) contra canonicas ſanctiones transferre præſumant; ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubjiciantur,

(a) *Sup. ſeſ. 24. c. 16. de ref.* (b) *Sup. ſeſ. 14. de ref. c. 13. & ſeſ. 24. de ref. cap. 18.* (c) *C. Uni. ut Eccleſ. ben. ſine diem conf.* (d) *C. Quia Cler. cap. de jure patron.*

UNED

tur, & dicto jure patronatus ipso jure privati existant. Insuper accessiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis, ad Ecclesias juris Patronatui, etiam laicorum, subjectas, tàm ad Parochiales quam ad alia quæcumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut prædicta beneficia libera ejusdem naturæ cum iis, quibuscumque uniuntur, efficiantur, atque sub jure Patronatus constituantur; hę si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps, ad cujusvis instantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per subreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in iis verborum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa: nec executioni amplius demandentur, sed beneficia ipsa unita, cum vacaverint, liberè, ut anteà conferantur. (a) Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem sunt consecutæ; hæ nihilominus ab Ordinariis, tamquam à Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur: ac quæ per subreptionem vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum unionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipsa separentur, & aliis conferantur. Similiter quoque Patronatus quicumque in Ecclesiis, quibuscumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus anteà liberis, acquisiti

à qua-

(a) *Sup. sess. 7. de refor. cap. 8.*

UNED

à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis seu ex nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinariis, uti delegatis, ut supra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediantur, diligenter cognoscantur: & quos non repererint ob maximè evidentem Ecclesiæ, vel beneficii, seu dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum revocent; atque beneficia hujusmodi sine damno illa possidentium, & restituto Patronis eo, quod ab eis idcircò datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus privilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPUT X.

Iudices à Synodo designandi, qui delegentur à Sede Apostolica: à quibus, & Ordinariis causa breviter terminandæ.

QUoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeò haberi non potest; hincque interdum indicibus, non undequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis Provincialibus, aut Diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, (a) juxta Constitutionem Bonifacii VIII. quæ

(a) *Vide inf. c. XXIX.*

UNED

quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam post hac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit; substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram provincialem aut Diœcesanam Synodum: ita ut habeat quæque Diœcesis quatuor saltem aut etiam plures probatas personas, ac ut supra qualificatas; quibus hujusmodi causæ á quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum aliis, quàm his factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet de hinc sancta Synodus tàm Ordinarios (a) quàm alios quoscumque judices, ut terminandis causis, quanta fieri poterit brevitate, studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

***

CA-

(a) *Vide sess. 24. de ref. c. 20. c. Finem litibus, & c. fin. de dol. & cont. c. 2. de re judic. & c. Constitutis de pro.*

CAPUT XI.

Variæ locationes bonorum Ecclesiasticorum prohibentur, quædam factæ irritantur.

MAgnam Ecclesiis perniciem afferre solet, cum earum bona, repræsentata pecunia, in successorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fiant, (a) nullatenus in præjudicium successorum validæ intelligantur: quacumque indulto aut privilegio non obstante: nec hujusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. (b) Non liceat etiam, jurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare; nec conductoribus per se aut alios ea exercere: aliterque concessiones, etiam à Sede Apostolica factę, subreptitię censeantur. (c) Locationes verò rerum Ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra ad longum tempus, seu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, seu bis viginti novem annos vocant factas Synodus Provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesię, & contra Canonicas sanctiones contractas fuisse judicabunt.

(a) *C. De præcariis, 10. q. 2. & c. 2. de præcariis.*
(b) *C. 1. & 2. Ne Prælati vices suas.* (c) *Extrav. Ambiciosè de reb. Eccles. non alien.*

CAPUT XII.

Decimæ integrè persolvendæ: eas subtrahentes excommunicandi: Rectoribus Ecclesiarum tenuium piè subveniendum.

(a) NOn sunt ferendi, qui variis artibus decimas, Ecclesiis obvenientes, subtrahere moliuntur, aut qui ab aliis solvendas tenerè occupant, & in rem suam vertunt: (b) cum decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dari noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus cujuscumque gradus, & conditionis sint; ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitimè debentur, integrè persolvant. (c) Qui verò eas, aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta absolvantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi à Deo collatis,

(a) *Conc. Matisco 2. c. 5. & Ticin. sub Leon. IV. verbo:* in Sacris. (b) *Exo. 22. 23. Lev. 37. Num. 18. Tob. 1. Malac. 3. c. Eccles. §. His ita 13. q. 1. c. Decimas, 16. q. 2. Decimas cum seq. 16. q. 70. Parochianos, c. Ex transmiss. & c. Tua de deci.* (c) *C. Omnes dec. 16. q. 7. c. Per venit. cap. Non est, c. Tua, & c. In aliquibus de deci. Ioan. 1. eod. tit.*

UNED

latis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesiis, largè subvenire ad Dei laudem atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam; non graventur.

CAPUT XIII.

Quartam funeralium Cathedrales vel Parochiales Ecclesiæ recipiant.

DEcernit sancta Synodus, ut quibuscumque in locis jam ante annos quadraginta. (a) Quarta, quę funeralium dicitur, Cathedrali aut Parochiali Ecclesię solita esset persolvi, ac postea fuerit ex quocumque privilegio, aliis Monasteriis, Hospitalibus, aut quibuscumque locis piis concessa, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quę antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesię persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratis, privilegiis, etiam Marimagno nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

CAPUT XIV.

Præscribitur ratio procedendi in causis Clericorum concubinariorum.

QUam turpe, ac Clericorum nomine, qui se Divino Cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitię sordibus, immundoque concubinatu versari, satis res ipsa, communi Fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militię

(a) *Sess. extra, in 6. & in Clem.*

UNED

dedecore, testatur.(a) Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitę integritatem Ministri Ecclesię revocentur; populusque hinc eos magis discat revereri, quod illos vita honestiores cognoverit: prohibet sancta Synodus quibuscũque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres; de quibus possit haberi suspicio, in domo vel extra detinere; aut cum iis ullam consuetudinem habere audeant: alioquin pœnis, à Sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, puniantur. Quod si à Superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionum ac proventuum Beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum, (b) ipso facto sint privati: quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Episcopi applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina, perseverantes secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac proventus suorum Beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur; sed etiam à Beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur,

(a) *Sup. Sess.* 24. *c.* 8. *de ref. Conc. Cart.* 3. *c.* 17. *Ni.* 1. *c.* 3. *Matis.* 1. *c.* 1. *Ar.* 2. *c.* 3. *Tol.* 2. *c.* 3. *Brac.* 1. *c.* 15. *Turon.* 2. *c.* 10. 11. & 12. & *Mog. tempore Arnulphi, c.* 10. & 19. *c. interdixi,* 32. *d. c. Cum omnibus, cap. Volumus,* & *c. Fœminas* 81. *d. c.* 1. *cum mult. seq. de cohab. Cleric. & mulier.* (b) *Concil. Lat.* 2.

cur, suspendantur; & si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam versentur, tunc Beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuò priventur, atque inhabiles ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficiis ac officiis in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint; præter prædictas pœnas, (a) excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio aut exemptio prædictam executionem impediat, aut suspendat: supradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat: qui sine strepitu, & figura judicii, & sola facti veritate inspecta procedere possint. Clerici verò beneficia Ecclesiastica aut pensiones non habentes, (b) juxta delicti, & contumaciæ perseverantiam & qualitatem, ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisvè modis, juxta Sacros Canones,

(a) C. 2. *cum seq. de cohab. Cler. & mult.* c. *Si concubinæ, de sent. ex c. Con. Au. c.* 3. 4. (b) *Sup. c.* 6. *Conc. Tol.* 4. *cap.* 41. *To.* 8. 4. 5. *&* 6. *c. Si autem, de cohab. Cler. & mul.*

nes, puniantur. Episcopi quoque, quod absit, si ab hujusmodi crimine non abstinuerint; & à Synodo Provinciali admoniti, se non emendaverint; (a) ipso facto sint suspensi: & si perseverent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur; qui pro qualitate culpæ, (b) etiam per privationem, si opus erit, in eos animadvertat.

CAPUT XV.

Filii Clericorum illegitimi à quibusdam beneficiis dicendi.

UT (c) paternæ incontinentiæ memoria locis Deo consecratis, quos maximè puritas sanctitasque docet, longissimè arceatur; non liceat filios Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium alicod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque etiam dissimile, beneficium obtinere, (d) nec in dictis Ecclesiis quoquomodo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare,

(a) *C. Quorundam, 34. d. & c. Si quispiam, 81. d. Con. Au. 5. c. 3.* (b) *C. Presb. & c. Si quis à modo, d. 81.* (c) *Conc. 9. Tol. c. 10. c. Proposuist. d. 82. c. Cum multæ, 16. q. 8.* (d) *Conc. 2. Lat. c. 21. cap. 2. & ferè per totum de fi. Presbyt.*

UNED

nare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium: aliàs ipso jure eo privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio subreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ, resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur: in fraudem hujus decreti, & Canonicarum Sanctionum factæ omninò censeantur: nec collationes secutæ, vigore hujusmodi resignationum, seu aliorum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

CAPUT XVI.

Beneficia curata non convertantur in simplicia: ei in quem translata fuerit cura animarum, assignetur congrua portio: Vicariæ cessent, cura ad titulos revocata.

STatuit sancta Synodus, ut Ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur: non obstantibus quibuscumque gratiis, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In iis verò, in quibus contra earum institutionem seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata

est,

est, etiamsi in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si (a) congrua portio fructuum, Vicario, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quàm primùm, & ad minus intra annum à fine præsentis Concilii, arbitrio Ordinarii, (b) juxta formam Decreti sub fel. rec. Paulo III. assignetur. Quòd si id commodè fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit: cum primùm per cessum vel decessum Vicarii, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacaverit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituat.

CAPUT XVII.

Episcopi dignitatem suam morum gravitatem commendent; nec cum Regü Ministris, Regulis, aut Baronibus indigna demissione se gerent.

NOn potest sancta Synodus non graviter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status (c) oblitos, Pontificiam dignitatem non leviter dehonorare; qui cum Regum Ministris, Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores Ministri Altaris, nimis indignè non solum locum cedunt, sed

(a) *Quantitatem portion. declarat Pius V. Constit.* Ad exequendum 1567. (b) *Sub sess. 7. de ref. cap. 7.* (c) *Vide Conc. Ag. c. 23. & Brac. 1. c. 24. nec Epis. posteriorem sinunt priori præponi, c. Quanto, de offi. or. & sup. de Regul. cap. 4.*

UNED

sed etiam personaliter illis in serviunt. Quare, hæc & similia detestans sancta Synodus, Sacros Canones omnes, Conciliaque generalia, (a) atque aliàs Apostolicas sanctiones ad Dignitatis Episcopalis decorem, & gravitatem pertinentes renovando, præcipit, ut ab hujusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mandans eisdem, ut tàm in Ecclesia quàm foris suum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique se Patres, & pastores esse meminerint; reliquis verò tam Principibus, quàm cæteris omnibus, ut eos paterno honore ac debita reverentia prosequantur.

CAPUT XVIII.

Canones adamusim serventur: si quando in eis dispensandum, id validè, maturè, & gratis fiat.

SIcuti (b) publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut pleniùs, evenientibus casibus, & necessitatibus, pro communi utilitate satisfiat: sit frequentiùs legem solvere, exemploque potius, quàm certo personarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nihil aliud est, quam unicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. (c) Quapropter sciant universi, Sacratissimos Cano-

(a) *Sup. c. 6. c. Valentinianus 63. dist. c. Ep. in Ecc. 95. d. c. Quis dubitet. c. Duo sunt. cum seq. 96. d. & c. Solicitæ, ne minor. & obed.* (b) *C. Requiritis, & c. Dispensatio omnes 1. q. 7.* (c) *C. Si Romanorum, & c. Enim vero 19. d. cap. Si quis omnem 1. q. 7. c. 1. de constit.*

UNED

Canones exactè ab omnibus, & quoad ejus fieri poterit, indistinctè observandos. Quod si urgens justaque ratio, & major quandoque utilitas postulaverit, cum aliquibus dispensandum esse; (a) id causa cognita, ac summa maturitate atque gratis, à quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque facta dispensatio, subreptitia censeatur.

CAPUT XIX.

Monomachia pœnis gravissimis punitur.

Detestabilis (b) duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Dñi temporales, qui locum ad (c) Monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac jurisdictione, & dominio Civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri, permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur; & si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. (d) Qui verò pugnam commiserint; & qui eorum Patrini vocantur; excommunicationis, ac

(a) *Cap. 1. de voto.* (b) *C. Monomachiam 2. q. 4. t. 1. de torned. ment.* (c) *De ea Nicol. 1. Detretor. horum, tit. 12.* (d) *Bul. Greg. XIII.* Ad tollendum 1682. *Extendi ad duella privata.*

UNED

ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & ut homicidæ (a) juxta Sacros Canones, puniri debeant. Et ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuò careant Eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli, tám in jure quàm facto dederint; (b) aut alia quacumque ratione ad id quemquam ſuaſerint; nec non ſpectatores, excommunicationis ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obſtante quocumque Privilegio, ſeu prava conſuetudine; etiam immemorabili.

CAPUT XX.

Quæ ſunt juris Eccleſiaſtici Principibus ſæcularibus commendantur.

CUpiens ſancta Synodus Eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuò ſatam tectam à quibuſcumque impedimentis conſervari; præterea, quæ de Eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſæculares quoque Principes (c) officii ſui admonendos eſſe cenſuit, confidens eos, ut Catholicos, (d) quos Deus ſanctę Fidei Eccleſiæque protectores eſſe voluit, jus ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantum eſſe conceſſuros;

(a) *Cap. 2. de Cler. pug. in Que. De torneam, & de homic. per totum.* (b) *Bul. Clem. VIII.* Illius vices 1592. *declarat. & extenditur.* (c) *Cap. fin. de Cuſtit.* (d) *Cap. Boni 96. dif. c. Princip. 23. q. 3.*

UNED

ſuros; ſed etiam, (a) ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & ſuperiores Ordines reverentiam revocaturos; nec permiſſuros, ut officiales, aut inferiores magiſtratus, Eccleſiæ, & perſonarum Eccleſiaſticarum immunitatem, (b) Dei ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed unà cum ipſis Principibus, debitam ſacris Summorum(c) Pontificum, & Conciliorum conſtitutionibus obſervantiam præſtent. Decernit itaque, & præcipit, (d) ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apoſtolicas ſanctiones, in favorem Eccleſiaſticarum perſonarum, libertatis Eccleſiaſticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innovat, exactè ab omnibus obſervari debere. Propterea que admonet Imperatorem, Reges, Reſp. Principes, & omnes, & ſingulos, cujuſcumque ſtatus, & dignitatis extiterint, ut, quò largiùs bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eò ſanctius, quæ Eccleſiaſtici juris ſunt, tamquam Dei præcipua, ejuſque patrocinio tecta, venerentur;

(a) *C. Conc. §. Hinc. 17. d. c. Quis dubitet. c. Duo ſunt. 96. diſt.* (b) 1. *Mat.* 10. (c) *Pii II. Ep.* 2. (d) *C. Pervenit 86. d. c. Si ſuadente, 17. q. 4. tot. tit. de immunit, Eccl. cap. Quamquam, de cenſ. in 6. c. Felic. de pœnit. eod. Conc. Tici. verſ.* Statuimus, *& verſ.* Sancimus. *Concil. Aquiſ. c. 9. Lat. ſub Leon. X. ſeſ. 9. & 10.*

UNED

tur; (a) nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliisve dominis temporalibus, seu magistratibus, maximeque Ministris ipsorum Principum, lædi patiantur; sed severè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, Religionem, Ecclesiarumque protectionem existant; (b) imitantes anteriores optimos religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ suæ in primis (c) auctoritate ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeòque ea in re quisque officium suum sedulo præstet: quo cultus divinus devotè exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in residentiis, & officiis suis, quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

CAPUT XXI.

In omnibus salva Sedis Apostolicæ auctoritas maneat.

POstremò sancta Synodus, omnia, & singula, sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tàm sub fœl. rec. Paulo III. ac Iulio III. quàm sub Beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc Sacro

(a) *Plurim. circ. Eccl. immunit. stat. Greg. XIV. in Bula*, Cum alias 1590. (b) *C. Valent. 63. d. c. Ecc. in fin. 97. d. ca. Const. non alien. & cap. ult. 96. d.* (c) *Cat. fin. de reb. Eccles.*

UNED

(a) Sacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat, ita decreta fuiſſe, ut in his ſalva ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicæ, & ſit, & eſſe intelligatur.

Decretum de continuanda Seſsione in diem ſequentẽ.

Cum ea omnia, quæ in præſenti Seſsione tractanda erant, qui hora tarda eſt, commodè expediri non poſsint; propterea juxta id quod in Generali Congregatione à Patribus ſtatutum fuit, ea quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eandem Seſsionem continuando, differuntur.

CONTINUATIO SESSIONIS

DIE IV. DECEMBRIS.

Decretum de Indulgentiis.

CUm (b) poteſtas conferendi Indulgentias à Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit; atque hujuſmodi poteſtate, divinitus ſibi tradita, antiquiſsimis etiam temporibus illa uſa fuerit: Sacroſancta Synodus Indulgentiarum uſum Chriſtiano populo maximè

(a) *Sup. ſeſ. 7. de ref. in princ.* (b) *Math. 6. Ioan. 20. c. Audivimus, & c. quodcumque ligaveris 24. q. 1. c. ut conſtituerent. 50. diſt. c. Adhuc, de pœn. diſ. 3. tot. tit. de pœn. & remiſ. extra in 6. & in Clem.*

UNED

maximè salutarem, & Sacrorum (a) Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt; vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant: in his tamen concedendis moderationem, (b) juxta veterem, & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur. Abusus vero, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens; presenti Decreto generaliter statuit, (c) pravos quæstus omnes pro his consequendis, unde plurima in Christiano Populo abusuum causa fluxit, omninò abolendos esse. Cæteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreverentia, aut aliunde quomodocumque provenerunt, cum ob multiplices locorum, & provinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant specialiter prohiberi; mandat omnibus (d) Episcopis, ut diligenter quisque hujusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in

(a) *Anc. per multa capita. Nœcœsa. c. 3. Nicæ. 1. c. 1. & 11. Car. Mot. pag. 4. ca. 75. Ag. c. 60. Clar. sub Urb. II. c. 2. Lat. 1. c. 11. Lu. 2. sub Gre. X. Vienn. sub Cle. V.* (b) *Ca. cum ex eo, de pœnit. & remis.* (c) *Clement. Abusionibus de pœnit. & remis. confirmatur Constit. Pii V.* Et si Dominici 1567. (d) *Sub sess. 21. de ref. cap. 9.*

UNED

in prima Synodo Provinciali referat: ut aliorum quoque Episcoporum sententia cogniti, statim ad Summum Romanum Pontificem deferantur; cujus auctoritate, & prudentia, quod universali Ecclesiæ expediet, statuatur; ut ita sanctarum Indulgentiarum munus piè, sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis.

INsuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri atque Salvatoris Adventum Pastores omnes obtestatur, ut tamquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, (a) omnium Ecclesiarum Mater, & Magistra, statuit, nec non ea quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis statuta sunt, quibuscumque fidelibus, sedulò commendent; omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipuè sint obsequentes, quæ ad mortificãdam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia; vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum festorum devota: & religiosa celebratio; admonentes populos crebrò, (b) obedire Præpositis suis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt; Deum ipsum ultorem sentient.

De

(a) *C. Non decet, 12. dist. Vigilius in Ep. ad Eutherum, in fine Filx. 1. in Ep. 3. Can. Dudum. 3. q.* (b) *C. qui suis: quia frater, 7. q. 1. Lucæ. 70. Hebr. 13.*

De Indice librorum, & Catechismo, Breviario, & Missali.

Sacrosancta Synodus (*a*) in secunda Sessione, sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV. celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, ut de variis censuris, ac libris, vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset, considerarent; atque ad ipsam sanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse; nec tamen, ob librorum varietatem & multitudinem distincte & commodè posse à Sancta Synodo dijudicari; præcipit, ut, quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur; (*b*) ut ejus judicio atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de (*c*) Catechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & (*d*) de Missali & Breviario fieri mandat.

De loco Oratorum.

DEclarat Sancta Synodus, (*e*) ex loco assignato Oratoribus, tàm Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum fa-

(a) *Sup. Sess.* 18. *in princip. C. Vide Regulas librorum prohibit. infra.* (b) *Sup. Sess.* 24. *cap.* 7. *de reform.* (c) *Vid. Conf. Pii V.* Superni 1571. *Clement. VIII.* Cum in Ecclesia 1602. *& Urban. VIII.* Divinam 1631. (d) *Sup. Sess.* 1. *in fin.*

UNED

ctum fuisse præjudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerum publicarum, ac Principum suorum jura, & prærrogativas illæsas & salvas esse, in eodemque statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis & observandis Decretis Concilii.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam clarum infide nostra asserenda unquam fuerit, aut tam certò statutum; quod non, humani generis hoste suadente; illi errore aliquo contaminaverint: ea propter sancta Synodus id potissimùm curavit, ut præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramque, & Catholicam doctrinam traderet & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definivit. Cumque tamdiù tot Episcopi, ex variis Christiani orbis Provinciis evocati, sine magna gregis sibi commissi jactura, & universali periculo ab Ecclesiis abesse non possint; nec ulla spes restet, hæreticos, toties, (a) fide etiam publica, quam desiderarunt, invitatos, & tandiù expectatos, huc ampliùs adventuros; ideòque tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: supereſt nunc, (b) ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad

(a) *Supr. in fin. Sess.* 13. 15. & 18. (b) *Idem in fine quatuor primorum Concil. Gener. Nic. Const. Ephes. & Chalced.*

ad operam ſuam ita præſtandam, ut, quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis depravari, aut violari non permittant; ſed ab his, & omnibus devotè recipiuntur, & (a) fideliter obſerventur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem poſtulant, præter alia remedia in hoc Concilio inſtituta; confidit ſancta Synodus. Beatiſsimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel evocatis ex illis præſertim Provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii Generalis celebratione, ſi neceſſarium judicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei viſum fuerit, provinciarum neceſsitatibus pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquilitate, conſulatur.

De recitandis Decretis Concilii ſub Paulo III. & Julio III. in Seſsione.

Quoniam (b) diverſis temporibus, tam ſub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc ſacro Concilio, quoad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta & diffinita ſunt; vult Sancta Synodus, ut illa nunc recitentur & legantur.

Recitata ſunt.

(a) *Ne quis jurament. ſe adſtringat adverſus Concil. Decreta, verat. Gregor. XIII. in Bulla* Int. Apoſt. 1584. (b) *Sup. Seſſ. 5. 6. 13. & 14.*

UNED

De fine Concilii, & Confirmatione petenda à Sanctiſsimo Domino noſtro.

Illuſtriſsimi Domini, Reverendiſsimique patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? Et omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fœl. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctiſsimo Domino noſtro Pio IV. Romanis Pontificibus, in ea decreta & definita ſunt, (a) confirmatio nomine ſanctæ hujus Synodi per Apoſtolicæ Sedis Legatos & Præſidentes à Beatiſsimo Rom. Pont. petatur?

Reſponderunt, Placet.

Poſtmodum *Illuſtriſsimus & Reverendiſsimus Cardinalis Moronus, primus Legatus & Præſidens, benedicens ſanctæ Synodo, dixit*: Poſt gratias Deo actas Reverendiſsimi Patres ite in pace. *Qui reſponderunt*: Amen.

AC-

(a) *Juxta Gelaſ. Papæ, ſub Conc. Chalc. & Pellag. PP. 3. in Epiſt. decretali, & Marc. in Ep. decretali ad Epiſc. Antioc. prov. & Concil. Chalco. in fin. in Ep. Conc. ad Leon. Pap. cap. ſi Romanorum d. 19.*

UNED

ACCLAMATIONES PATRUM in fine Concilii.

CARDINALIS A LOTARINGIA.

Beatiſsimo Pio Papæ, & Domino noſtro, ſanctæ Univerſalis Eccleſiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRUM

DOmine Deus, Sanctiſsimum Patrem diutiſsimè Eccleſiæ tuæ conſerva multos annos.

Card. Beatiſsimorum Summorum Pontificum animabus, Pauli III. & Julii III. quorum auctoritate hoc ſacrum Generale Concilium inchoatum eſt, pax à Domino, & æterna gloria, atque fœlicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Sereniſsimorum Regum, qui hoc univerſale Concilium promoverunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

Reſp. Amen. Amen.

Card. Sereniſsimo Imperatori Ferdinando, ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus Rebuſpub. & Principibus noſtris, multi anni.

Reſp. Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domi-

ne

ne conſerva: Imperator cæleſtis terrenos Reges, rectæ fidei conſervatores, cuſtodi.

Card. Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus cum multis annis magnæ gratiæ.

Reſp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reverendiſsimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

Reſp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiſsimis Epiſcopis vita, & fœlix ad Eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Præconibus veritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui; multos annos.

Card. Sacroſancta œcumenica Tridentina Synodus: ejus fidem confiteamur, ejus decreta ſemper ſervemus.

Reſp. Semper confiteamur, ſemper ſervemus.

Card. Omnes ita credimus: omnes id ipſum ſentimus: omnes conſentientes & amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides Beati Petri, & Apoſtolorum: hæc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum.

Reſp. Ita credimus; ita ſentimus; ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhærentes, digni reddamur miſericordiis & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis, Jeſu-Chriſti Dei, intercedente ſimul inviolata Domina noſtra Sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Reſp. Fiat, fiat. Amen, Amen.

Card.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Resp. Anathema, Anathema.

Post hæc mandatum fuit à Legatis, & Præsidentibus, sub pœna excommunicationis, omnibus Patribus, ut, antequam discederent è Civitate Tridentina, subscriberent manu propria decretis Concilii; aut ea per publicum instrumentum approbarent: qui omnes deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet legatis IV. Cardinalis II. Patriarchæ III. Archiepiscopi XXV. Episcopi CLXVII. Abbates VII. Procuratores absentium cum legitimo mandato XXXIX. Generales Ordinum VII.

LAUS DEO.

Concordat cum originali: in cujus fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, Sacri Concilii Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus, Commensis ejusdem Concilii Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camarinensis Diœcesis, ejusdem Concilii Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, Sancti Laurentii in Damaso Diaconus Cardinalis, de Farnesio S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & attestamur, qualiter hodie die Mercurii xxvi. Januarii M.D.LXIV. Pontificatus Sanctissimi D. N. D. Pii divina pro-

vi-

videntia Papæ Quarti, anno quinto, in Consistorio secreto, apud S. Petrum, Reverendissimi DD. mei, Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reversi à sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apostolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctissimo D. N. ut infra.

Beatissime Pater, in decreto super fine Concilii œcumenici Tridentini, pridie nonas Decembris præteriti publicato, statutum fuit, ut per Sanctitatis vestræ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos, & Præsidentes peteretur nomine dicti Concilii à Sanctitate vestra confirmatio omnium, & singulorum, quæ tam sub fœlicis recordationis Paulo III. & Julio III. quam sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt: Qua propter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta; qui tunc legati, & Præsidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto stabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii œcumenici Trid. ut Sanctitas Vestra dignetur confirmare omnia, & singula, quæ tam sub fœl. recordationis Paulo III. & Julio III. quam sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & definita sunt.

Quibus auditis, Sanctitas sua, viso, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reverendissimorum DD. meorum Cardinalium, respondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Conc. œcumenici Trid. super ejus confirmatione per dictos legatos nobis

UNED

factæ annuentes omnia, & singula, quæ in dicto Conc. tam sub fœlicis record. Paulo III. & Julio III. prædecessoribus nostris, quam Pontificatus nostri tempore decreta, & definita sunt, auctoritate Apost. etiam de venerabilium fratrum nostrorum Card.conc. & assensu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Christifidel. recipi, & inviolabiliter observari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spir.Sanct. Amen. *Ita est.*

Alexand.Card. Farnesius Vicecancel.

BULLA SS. D. N. PII.

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Super confirmatione Oecumenici generalis Concilii Tridentini.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Jesu-Christi, Pater misericordiarum, (a) *& Deus totius consolationis: qui respicere dignatus Ecclesiam suam Sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatam atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit optatoque remedio. Ad plurimas & pernitiosissimas hæreses extirpandas, ad cor-*

(a) 2. Cor. 2.

corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem & concordiam Christiani Populi procurandam, in dictum jam pridem in Civitate Tridentina œcumenicum & Generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. prædecessore nostro, & Sessionibus aliquod habitis cœptum fuerat; ab ejus autem successore Julio in eandem urbem revocatum, post alias Sessiones celebratas, variis impedimentis & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat: itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidie magis Ecclesiæ ejusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium ac salutare opus, sicut Pastoralis solicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi adjuti pio studio charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoribus electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque à (a) *Patre luminum assiduè precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenissent, nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequentia præter plurimos alios pios, & sacrarum literarum scientia, divinique & humani juris cognitione præstantes vi-*

(a) Jac. 1.

UNED

viros Præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeò Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apost. propriè reservatis liberum ipsi Conc. arbitrium per literas, ad Legatos nostros scriptas, ultro permiserimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem necessaria visæ sint, tractanda, definienda & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores, à Sacrosancta Synodo summa libertate diligentiaque tractata, & accuratè ac maturè admodum definita, explicita statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum planè à Domino effectum fuisse constiterit: (a) idque in nostris atque omnium oculis valdè mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt; laudesque & gratias divinæ majestati merito persolvendas curavimus: cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam & propè certam attulerit fore, ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis constitutionibusque perveniant. Cum autem ipsa Sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inhærens decretorum suorum omnium, quæ nostro, & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, (b) confirmationem à nobis petierit, Decreto de ea re

in

(a) Psal. 117. (b) In fine ult. Sess.

UNED

in publica Sessione factu: Nos, ex Legatorum literis prius, deinde post reditum eorum, ex iis quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, Sanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & Populo Christiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum nostrum consilio & assensu, in Consistorio nostro secreto illa omnia & singula auctoritate Apostolica hodiè confirmavimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda ac servanda esse decrevimus; sicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi observarique decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis à Sacris Canonibus constitutis, aliisque gravioribus, etiam privationis, arbitrio nostro injungendis, Universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibuscumque Ecclesiarum Prælatis, cujuscumque status, gradus, ordinis & Dignitatis sint, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta & statuta in Ecclesiis suis, Civitatibus & Diœcesibus, in judicio & extra judicium diligenter observent, & à subditis quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant observari: contradictores quoslibet, & contumaces, per sententias, cen-

UNED

censuras & pœnas Ecclesiasticas etiam in ipsis decretis contentas, appellatione postposita compescendo invocatio etiam, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilio. Ipsum verò charissimum filium nostrum Imperatorem electum, ceterosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu-Christi obtestamur, ut, quæ pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio divini honoris & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ & Sacræ Synodi reverentia, ad ejusdem Concilii exequenda & observanda decreta, Prælatis, cum opus fuerit, auxilio & favore suo adsint, neque adversantes sanæ ac salutari Concilii Doctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandum prætereà perversionem & confusionem, quæ oriri posset, si unicuique licet, prout ei liberet, in Decreta Concilii commentarios & interpretationes suas edere; Apostolica auctoritate inhibemus omnibus, tàm Ecclesiasticis personis, cujuscumque sint ordinis, conditionis & gradus, quam laicis, quocumque honore ac potestate præditis; Prælatis quidem sub interdicto ingressus Ecclesiæ, aliis verò quicumque fuerint, sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ne quis sine auctoritate nostra audeat ullos Commentarios, Glossas, Annotationes, Scholia, ullumve omninò interpretationis genus semper ipsius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quo-

quocumque nomine, etiam sub prætextu majoris Decretorum corroborationis, aut executionis, aliovè quæsito colore, statuere. Si cui verò in eis aliquid obscurius dictum & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione aut decisione aliqua egere visum fuerit; (a) *adscondat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam, omnium fidelium Magistram, cujus auctoritatem* (b) *etiam ipsa Sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates & controversias, si quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipsa quoque Sancta Synodus decrevit reservamus, parati, sicut ea de nobis meritò confisa est, omnium Provinciarum necessitatibus ea ratione, quæ commodior nobis visa fuerit, providere: Decernentes nihilominus irritum, & inanè, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione ignorationis uti possit: Volumus, & mandamus, ut hæ literæ per aliquos Curiæ nostræ Cursores in Basilica Baticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus interfit, congregari solet, palam, & clara voce recitentur; & postquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur; ibique, ut legi, & omnibus innotescere pos-*

(a) Deut. 17. (b) Cap. de recip. & obs. Decr. Conc.

poſsint, aliquantiſper relinquantur. Cùm autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad impreſsionem traduntur, quò commodius per Chriſtiani nominis Provincias & regna divulgari poſsint. Tranſumptis, quoque earum, quæ manu alicujus publici notarii ſcripta, ſubſcriptave & ſigillo ac ſubſcriptione alicujus perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſervrtionis, voluntatis, mandatorum & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri, & Pauli Apo.ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto ſeptimo Kalen. Februar. Pontificatus noſtri anno quinto.

Ego PIUS, *Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*
Ego F. Card. Piſanus, Epiſcopus Oſtien. Decan.
Ego F. Card. Piſanus, Epiſcopus Portuen.
Ego Jo. Card. Moronus, Epiſcopus Tuſculan.
Ego A. Card. Farneſius, Vicecanc. Epiſc. Sab.
. . . . . .
Ego R. Card. S. Angeli, Major Pœnitent.
. . . . . .
Ego Jo. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Jo. Michael, Card. Saracenut.

Ego

UNED

. . . . . .

Ego Jo. B. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio, Cardinalis Pisarum.
Ego Jo. Cardinalis Reumanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego F. Clemens, Card. Araceli.
Ego Jo. Card. Sabellus.

. . . . . .

Ego B. Cardinalis Salviatus.
Ego Ph. Cardinalis Aburd.
Ego Laud. Cardinal Simoneta.

. . . . . .

Ego Card. Paciecus, y de To.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromeus.
Ego M. S. Card. Const.
Ego Alph. Card. Gesualdus.
Ego Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego Franciscus, Card. Gonzaga.

. . . . . .

Ego Gui. Asc. Diac. Cardinalis Cam.
Ego Vitellocius, Card. Vitellius.

. . . . . .

Ant. Florebellus Labellinus.
B. Cumyn.

UNED

BULLA SS. D. N. D. PII. DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Super forma juramenti professionis Fidei.

Pius Episcopus, Servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INjunctum nobis Apostolicæ servitutis officium requirit, ut ea quæ Dominus omnipotens, ad providam Ecclesiæ suæ directionem, Sanctis Patribus in nomine suo congregatis, divinitus inspirare dignatus est, ad ejus laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps Cathedralibus, & Superioribus Ecclesiis prefici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicatibus, & aliis quibuscumque Beneficiis Ecclesiasticis, curam animarum habentibus provideri continget, Publicam orthodoxæ Fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & jurare, teneantur: Nos volentes, etiam per quoscumque, quibus de Monasteriis, Conventibus, domibus & aliis quibuscumque locis, Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine vel titulo providebitur, idem servari, & ad hoc, ut unius ejusdem Fidei professio uniformiter

ter ab omnibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ solicitudinis partes, in hoc alicui minimè desiderari, formam ipsam, præsentibus annotatam, publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex Decretis ipsius Concilii & alios prædictos spectat, recipi & observari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contravenientes latis, juxta hanc & non aliam formam, professionem prædictam solemniter fieri, auctoritate Apostolica tenore præsentium districte præcipiendo mandamus, hujusmodi sub tenore. (a) *EGO N. firma Fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet: Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis, & Incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, & resurrexit tertia die secundum Scripturas; & ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos; cujus Regni non erit fi-*

(a) Cap. ego N. de jure jurando.

UNED

finis, & in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur qui locutus est per Prophetas: & unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de verò sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto; nec eam inquam nisi juxta unanimen consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere, & propriè Sacramenta novæ legis à Jesu-Christo, Domino nostro, instituta, atque ad salutem humani generis, licèt non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum Confirmationem, & Ordinem; sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & aprobatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto: Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplec-

ctor, & recipio: Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis; atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter Corpus, & Sanguinem, una cum anima, divinitate Domini nostri Jesu-Christi, fierique conversionem totius substantiæ Panis in Corpus, & totius substantiæ Vini in Sanguinem; quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari: Similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissimè assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam: Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse; illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo: Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco: Romanoque Pontifici, B. Petri, Apostolorum Principis, successori, ac Jesu-Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro: cætera item omnia à Sacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipuè à Sacrosancta Triden-

UNED

dentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, rejectas, & anathematizatas; ego pariter damno, rejicio, & anathematizo: Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè (Deo adjuvante) retineri, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. spondeo, voveo, ac juro: Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur. Et ut omnibus facilius pateant, in ejus Quinterno describantur, ac etiam imprimantur.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesf. quarto, Idibus Novembris Pontificatus nostri Anno quinto.

Ferd. Cardinalis Cæsius.

Cæ. Glorierius.

Lec-

UNED

Lectæ & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ literæ Romæ, in cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, die verò Sabbati, nona menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri, Domini Pii Papæ quarti, Anno quarto.

A. Lomelinus Cuſtos.

BULLA SS. D. N. PII.

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Super declaratione temporis ad obſervanda decreta Sacri Oecumenici, & Generalis Concilii Tridentini.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad Sacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis & debet & ſolet accedere: ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, ejuſdem Sedis judicio & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras pervenit, multos eſſe qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta Sacri Generalis Concilii Tridentini, ad reformationem & jus poſitivum dumtaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligari, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad Provinciales Diœceſanaſque

que Synodos celebrandas, ad Sacros Ordines suscipiendos, ad Religionem profitendam, ad Parochiales Ecclesias, aliaque Beneficia Ecclesiastica, quæ ejusdem Concilii decretis retineri prohibitum sit, resignanda, & ad complures res hujusmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem jusque positivum tantùm spectantes, quæ observari aut evitari debeant. Nos itaque, ut omnis controversia dubitatioque tollatur, Motu propio eam rem, prout rationi, juri & æquitati convenire censuimus, duximus declarandam. Nam & si ipsius Concilii decreta etiam de Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerunt sub finem mensis Januarii, & ab eo etiam tempore apud hanc Sanctam Sedem observari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendatèque imprimendis necessario consumptum fuit, & jure etiam communi sancitum est, ut Constitutiones novæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis, & justum visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem jusque positivum dumtaxat spectantia, à Kalendis Maii proximè præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eum diem excusationem cujusquam, quod ea ignoraverit, admittendam, atque ita Apostolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus. Decernentes irritum & inane, si quid secus à quo-

quam

quam quacumque dignitate, auctoritate & potestate prædito contigerit judicari. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti & decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, quinto decimo Kalendarum Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

H. Cumyn. Cæ. Glorierius.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Nativitate Dñi millesimo quingentesimo sexagesimo quarto Indictione septima, die verò vigesima mensis Julii. Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Dñi nostri Dñi Pii, divina providentia Papæ IV. anno quinto, retroscriptæ literæ affixæ lectæ & publicatæ fuerunt in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe, & S. Joannis Lateranens. necnon Cancellariæ Apostolicæ & in Acie Campi Floræ. Per nos Jacobum Carra, & Julium Parinum prælibati S.D.N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici, Magister Cursorum.

MO-

MOTUS PROPRIUS

SS. D. N. D. PII,

DIVINA PROVIDENCIA,

PAPÆ IV.

Per quem deputantur acto Cardinales, qui faciant observari reformationes ab ipso editas, necnon decreta sacri, œcumenici, & Generalis Concilii Tridentini.

PIUS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. Alias nos nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac sacræ Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarii nostri, ac ejus officii necnon Camerarii, & Cameræ Apostolicæ ac illius causarum Auditoris necnon Palatii Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Urbis nostræ ac Romanæ Curiæ Tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (ut intelleximus) ab eorundem officiorum, & Tribunalium perfectis, ac officialibus minùs diligenter observantur. Cùm autem enixæ nostræ voluntatis sit, ut illa, & pariter decreta Sacri Concilii Tridentini, in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omninò observentur:

Nos

UNED

Nos propterea considerantes, parum esse, jura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito Pastoralis officii nobis (meritis licèt imparibus) injuncti obligamur, salubriter & utiliter providere, præfatasque constitutiones & ordinationes, ac Decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expressis, inviolabiliter observari volentes: Venerabili Fratri nostro Joanni Episcopo Tusculan. Morono, Jo. Michaeli Sanctæ Anastasiæ Saraceno, ac Jo. Baptistæ S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi, S. Mariæ in Aracœli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonettæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromæo Presbyteris, necnon Vitellocio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, (a) *Cardinalibus committimus, & mandamus: quatenus ipsi,* (b) *seu eorum major pars, conjunctim, vel divisim, eorum arbitrio, etiam tamquam executores dictarum literarum, Constitutionum, & Decretorum prædictorum Constitutiones, & ordinationes, ac Decreta præfata, juxta tenores eorum, ac literarum desuper confectarum, per quoscumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ Curiarum, ac Tribunalium prædictorum judices et Officiales, sub excommunicationis*

(a) Sixtu V. istius Congregationis facultates declaravis in Bula, quæ incipit. *Immensa*, 1588. art. 7. (b) Confirmatur Bulla Pii A. Cumœlicis 1566.

UNED

nis latæ sententiæ, ac privationis officiorum, et aliis eisdem Cardinalibus benè visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis firmiter observari faciant, et cum effectu: nisi tam in executione dictorum Decretorum Concilii, quam dictarum literarum nostrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emerserit: quo casu ad Nos referant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, ac eos, qui literis, et decretis prædictis, et eorumdem Cardinalium mandatis non potuerint ex tunc, prout ex eadem die, et è contra, illorum officiis privatos, necnon ad illa, et alia Romanæ Curiæ officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis, ab eisdem officiis sic privatis, illa tamquam per privationem vacantia à Datario nostro vendi, et à quibusvis personis idoneis pro pretio convenienti emi, liberè et licitè posse auctoritate nostra curent, nuntient, decernant ac declarent, prout nos harum serie nuntiamus, decernimus, et declaramus. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentiariæ, et Curiarum necnon Tribunalium prædictorum statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis. Privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis, illis, ac dictis Officialibus, et Tribunalibus, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiã motu simili, &c. et alias quomodocumque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissimè derogamus, eaque adversus præmissa

missa nullatenus suffragari volumus : cæterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio I.

Datum Romę apud S. Marcum, quarto Nonas Augusti, Anno quinto.

BULLA SS. D. N. D. PII. DIVINA PROVIDENTIA, PAPÆ QUARTI.

Contra quoscumque Ecclesias et Beneficia Ecclesiastica quęcumque in confidentiam retinentes, sive recipientes.

Pius Episcopus, Servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelsa Militantis Ecclesię specula constitutum vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in presentium domesticorumque fratrum; et filiorum suorum mores diligenter prescrutandos, aliquando reflectere, ac eos presertim quos in Apostolicę solicitudinis partem evocavit Altissimus, ne dum ab omni pactionis illicitę contagione, verum etiam ab ejus omnimoda suspitione vacuos, et immunes conservare decet, ut qui cæteros illustris officii sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa

mo-

morum integritate præstare dignoscantur. Sanè licèt dudum cum certas simoniacæ pravitatis speciem, quam Beneficiorum confidentiam vocant, in Romanam Curiam, atque adeò in Sacrum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis Fratribus nimia quadã facilitate seu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, Beneficia Ecclesiastica in confidentiam hujusmodi recepisse, et frequenter recipire intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viam è tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem Fratres in consistorio nostro secreto non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo, ne assuescerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque sic recepta dimitterent. Nihilominus nuper ad aures nostras pervenit, eorum aliquos monitionis nostræ; imò potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant, beneficia nondum tamen dimisisse. Et insuper illos, et nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, et alios Episcopos, ac etiam Camerę Apostolicę Clericos Eccles. Monast. dignitates, et alia Beneficia hujusmodi in sui favorem resignata, cessa, vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus à nobis, et Prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinariis et aliis inferioribus collatoribus, etiam ad Patronorum præsentationem, et alterius commodum sibi provideri obtinuisse: illaque, ac etiam

alia

alia aliter vacantia sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum favorem cessisse, vel alias dimisisse. Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus redditus, & proventus Ecclesiarum, Monasteriorum, Dignitatum, & aliorum Beneficiorum hujusmodi in toto, vel in parte etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, provisionem, præsentationem, & aliam dispositionem, Beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorundem Eccles. Monas. & Dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios hujusmodi Beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diversa Beneficia Ecclesiastica, sibi reservari procurasse, et obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes sic decimarum Apostolic. vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorũque jurium dictæ Cameræ debitorum, solutionem eludant, integrisque Beneficiorum, etiam in mensibus Apostollcis vacantium, aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reservatorum, collationibus, ac interdum ut Beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum tunc forsan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum, favorem cedantur, seu resignentur, vel ut personæ inhabiles, & incapaces hujusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis

UNED

eis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in animarum suarum periculum, & pernitiosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem in Monitionibus nostris parendo, incuriam; & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quarumcumque indignam fallaciam, conniventibus oculis diutius minimè dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendam tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes Beneficia hujusmodi in confidentiam, ut præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias ac donationes, & remissiones percipi sinendo graviter excesserunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quam aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facile reputamus, ideirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria, etiam consistorialia, Prioratus, Præposituras, præposiatus, dignitates, etiam majores, & principales, etiam conventuales, personatis, administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam Nobilium, & Illustrium, etiam ex fundatione, et dotatione existentia, per ejusdem Romanę Ecclesię, etiam

Epis-

Episcopos, Cardinales, & quoscumque alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ad etiam ejusdem Cameræ Clericos in titulum; commendam, vel administrationem, aut alias, in hujusmodi confidentium jure prohibitam, cujusvis personæ, ut præfertur, contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta illorum liberam collationem, & dispositionem nobis, & Sedi Apostolicæ, harum seriæ reservantes ipso jure à die receptionis eorumdem vacuisse, & vacare: ac fructuum, & pensionum reservationes, ac facultates, transferendi, & collationis beneficiorum concessiones eis, ut præmittitur, factas: ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse. Et eosdem Cardinales, seu quovis alios à prima die receptionis beneficiorum hujusmodi circa fructus, reditus & proventus eorumdem Ecclesiarum Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebitè percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eadem devolutus fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, decernimus, & declaramus. Et insuper universis, & singulis, tam ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Prælatis,

UNED

& Clericis, & aliis prædictis præsentibus, & futuris ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias Monasteria, Dignitates, vel alia Beneficia, etiam in dicto jure patronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut de effectum reservationum hujusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus verò, & aliis Prælatis hujusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis verò sub majoris excommunicationis latæ sententiæ pœna per contra facientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtius inhibemus. Ac quascumque collationes, provisiones, præfactiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per Nos & alios Romanos Pontifices successores nostros etiam motu proprio, seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios & alios inferiores collatores, & ad patronorum eundem præsentationem, & alios quomodolibet cum interventu confidentiæ hujusmodi expressè, sive occultè, ac de jure præsumptæ, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque

cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria dignitates, ac alia beneficia hujusmodi ipso jure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos, ut præfertur esse, & censeri. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & commissarios, etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præsumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias hujusmodi in luce erui, & probari non posse constet) procedendo, judicari, & definiri debere: Ac quidquid secus super his à quoquam quamvis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contingerit, irritum, & inane similiter decernimus. Non obstantibus fœl. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis, de duabus diætis, ac aliis constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii præfati juramenti, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim, ab eadem sit Sedem indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Et ne quispiam ullo unquam tempore præsentium ignorantiam prætendere possit: Volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ præsentes literæ ad Basilicas Prin-

UNED

Principis Apostolorum de urbe valvas, per aliquem ex Cursoribus nostris illarum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur, ac in ejusdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium, illas in judicio producere volentium commoditatem, describantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginã nostræ reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, decimo septimo. Kalendarum Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Visa de Curia M. de Enciso.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Nativitate Dñi millesimo quingentesimo sexagesimo quarto Indictione septima, die verò quarta mensis Decẽbris, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Dñi nostri Dñi Pii, divina providentia Papæ IV. anno quinto. Suprascriptæ literæ Apostolicæ, publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancell. Apostol. in hac acie Campi Floræ, dimissis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum literarum co-

piis, affixis, ut moris est, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati S. D. N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici, Magister Cursorum.

DECLARATIO, QUOD GRATIÆ DE NON residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Pius, Divina Providentia Papa IV. ad cujus aures nuper pervenit nonnullos curata, vel alios Sacros Ordines, aut personalem residentiam requirentia Beneficia obtinentes, sub prætextu, quod literis operam dare cupiebant post confirmationem Conc. Trid. per sanctitatem suam factam, & publicatam secum, ut literarum studio in loco, ubi illud vigeat generale, actu insistendo, ratione Beneficiorum per eos obtentorum hujusmodi usque ad quinquennium, vel aliud tempus, tunc expressum dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent ad reliquos ordines promoveri minimè teneantur, & tam iidem interim, quam alii, etiam ad eosdem ordines, vel eorum aliquem seu aliquos promoti quod similiter studentes Beneficiis per eos obtentis, per Vicarios idoneos, per locorum ordinarios, etiam congrua fructuum Beneficiorum hujusmodi portione illis assignata, vel aliis deputandos in divinis de-

ser-

serviendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, usque ad simile tempus personaliter in eisdem Beneficiis residere non tenerentur, & nihilominus inter ea omnes eorundem Beneficiorum fructus percipere possent per ordinariam Sanctitatis suæ signaturam, seu Pœnitentiariæ suæ officium dispensari, sibique pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his vel fraudi, vel circumventioni locum, præsertim quoad absentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non potest, quantum humana ratione provideri potest, relinquere volens; Concilii etiam Tridentini decretis inhærendo, hujusmodi dispensationes, & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiariæ, quam Apostolicas, & alias desuper confectas, & conficiendas literas, processusque habitos, & habendos per easdem dictis absentibus nullateuus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia hujusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat, Apostolica authoritate declaravit: decernens irritum, &c.

Placet. Publicetur, & describatur. I.

Lecta, & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesf. quarto, die verò Veneris vigesima quarta mensis Novembris, Pontificatus præfati SS. D.N. Pape anno quinto.

A. Lomelinus Custos.

BUL-

UNED

BULLA SS. D. N. D. PII.

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Super reſidentia Prælatorum Parochialium, & aliorum Curam animarum habentium, & reſidere debitum.

Pius Epiſcopus, Servus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Suprema Militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licèt inſufficientibus, divina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos Dominicos greges, ſed etiam ſingulorum paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omninò ſtatuimus adhibere: ut quemadmodum operoſum ſacri Concilii Tridentini progreſſum fœlicemque exitum, Domino cooperante præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt, Paſtorum officium concernentia non tepidè neque diſſimulanter exequamur. Sanè licèt in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſingulis venerabiles fratres noſtri, Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alii Beneficiati, apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere te-

UNED

teneantur: nonnulli tamen, quod non sine animi nostri mœrore referimus, adeo sui, gregumque, quos olim deperditos Salvator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt, ut etiam nunc in alma Urbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonii inter eos suasque Ecclesias solemniter contracti, jura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prædictas Ecclesias quomodocumque sibi concessas invisere, & apud illas, ut probos, & providos patres familias decet, residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac pernitiosum exemplum, & scandalum plurimorum. Nos hanc illarum contumaciam alicujus etiam temporalis pœnæ metu frangendam, seu convincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis præfatis, ac aliis quibuscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præminentia præfulgentibus, prædictas Ecclesias in commendam, vel administrationem aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti super residentia in Concilio prædicto promulgati tenore, personalem in suis Ecclesiis residentiam facere tenentur in virtute sanctæ obedientiæ, & ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas etiam sub privationis eorum à regimine, & administratione Eccle-

sia-

ſuarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri, arbitrio imponendis pœnis, diſtrictè præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, omni mora ceſſante in eiſdem ſuis Eccleſiis juxta formam, & tenorem dicti Concilii perſonaliter reſideant. Et nihilominus ſi quos mandato noſtro hujuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis quam cæteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant hac noſtra perpetuò valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, immobilia, etiam in urbe, vel ejus diſtrictu exiſtentia; è ſemoventia, res & bona, jura, & actiones cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac ubicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiep. Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, & Diœceſes, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta decretum, & formam Concilii hujuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum ac quorumcumque monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſæcularium, & regularium

que

UNED

quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, redituum, & proventuum Ecclesiasticorum; necnon pensionum annuarum sibi super similibus fructibus, redditibus, & proventibus reservatarum, & assignatarum occasione quæsita, etiamsi facultatem specialem de illis, aut eorum parte testandi, & aliis liberè disponendi à nobis, & quibusvis aliis Rom. Pontif. prædecessoribus & successor nostris, etiam cum clausulis, quod facultates hujusmodi revocare nequeant, aliisque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum desuper confectarum de rebus & bonis hujusmodi jam disposuerint, tamquam spolia ad Camaram Apostolicam legitime pertineant liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore existenti Comissario nostro Generali, & suis dictæque Cameræ deputatis in eventum decessus hujusmodi solitum inventarium super rebus, & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis clericorum spoliis fieri solet, ad dilecti filii nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Thesaurarii manus redigere, dictæque Cameræ applicare: cujusvis licentia desuper minimè requisita. Ac facultates, & desuper confectas, literas predictas, etiam motu, & scientia similibus, etiam in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam nobis, & Ecclesiæ Romanæ dictæque Sedi impensorum, quomodolibet concessas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & ab verbum insertis habentes in eventum obitus, hujusmodi, etiamsi

etiamsi in Urbe aut ejus districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, ut præfertur, contigerit, ex tunc prout ex tunc, & è contra in dictæ contumatiæ pœnam ejusdem potestatis plenitudine, & tenore revocamus, cassamus, & annullamus. Ac tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condicta factaque testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem servitiorum, nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra præsentium tenorem suffragari. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales in quavis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Ac quidquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ordinationibus, reservatoribus, & decretis; quoad Prælatorum, & aliorum beneficiorum etiam in suis Ecclesiis, aut Diœcesibus residentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus, ad habentes Ecclesias in Urbis districtu, ibique residentes, & decedentes, spolia Cameræ Apostolicæ applicata, hactenus emanatis nullatenus præjudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, ut anteà, manere volumus, præterquam, quo ad eos qui in suis Ecclesiis,

ſiis, juxta formam prædicti Concilii reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint: hanc enim tantùm ſalvam eis eſſe volumus. Ita ut generalis licentia teſtandi eis, quamquam reſidentibus, minimè ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueriſe poſſint. Cæterum, ut præceptum mandatum, ſtatutum, ordinatio, revocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſenteſque literæ ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, & mandamus, quod eædem preſentes in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ noſtræ valvis, ac acie Campi Florę per aliquem ex Curſoribus noſtris affixa, copia illarum ibi dimiſſa ab ea die omnes perinde arcent, ac ſi illis perſonaliter intimatę fuiſſent. Non obſtantibus premiſsis, ac in favorem curialium per fel. rec. Sixtum IV. Leonem X. Julium III. & quoſcumque alios Romanos Pontifices prędeceſſores noſtros, ac etiam per Nos editis, & approbatis; Necnon aliis literis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandati, ſtatuti, ordinationis, revocationis, caſſationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis, intentionis, & voluntatis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autè hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei,

ac

ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto. Septimo Kalend. Decemb. Pontificatus nostri Anno quinto.

Cæs. Glorierius.

Visa de Curiæ.M.de Enciso.

H.Cumyn.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, Indictione septima, die vero quarta mensis Decembris, Pontif. Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Pii, Divina Providentia Papæ Quarti anno quinto, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de urbe, ad valvas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Florę, dimissis in præfatis locis præsentium retroscriptarum literarum copiis affixis, ut est moris, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, præfati Sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.

Antonius Clerici, Magister Cursorum.

MO-

MOTUS PROPRIUS

SS. D. N. D. PII, PAPÆ IV.

Super executione Concilii, & literarum ejusdem Santiſ. contra Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas, non reſidentes eorum Eccleſiis.

PIUS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. Cum tam per Sacroſanctum Oecumenicum Concilium Tridentinum, quam etiam per noſtras literas, ſive Bullas etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romę, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, ſeptimo Kalend. Decembris Pontificatus noſtri anno quinto. Mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & aliis quibus animarum cura commiſſa eſt; oves ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre; Verbique Divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter munera paſtoralia, & eis diligenter incumbere, & aſsiſtere, aliaque facere, quæ in dicto Sacro Concilio, & in dictis noſtris literis, ſive Bullis continentur. Quæ omnia nequaquam

UNED

quam ab eis præstari, & adimpleri possunt, cum gregibus suis non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more oves suas deserunt, & propterea debuissent, & deberent omnes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, & alii in dignitatibus Ecclesiasticis constituti, & præfecti, & quibus animarum cura existit, juxta digna præcepta, & prædicti œcumenici Concilii, ad prædictarum nostrarum literarum, seu Bullarum vim, formam continentiam, & tenorem ad eorum respectivè Ecclesias, Diœceses, ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur, ad effectum in eis personalem residentiæ facientem se contulisse, ac omnia, & singula in eisdem præceptis, Concilio, & literis, sive Bullis respectivè contenta adimpleviſſe, & observasse. Attamen (sicut accepimus) multi, & multi prefatorum præceptorum, et mandatorum contemptores, animarumque suarum propriæ salutis immemores in dictis dignitatibus Ecclesiasticis, quibus cura animarum imminet, ac Episcopalibus, et Archiepiscopalibus respectivè constituti: præmissa facere, et adimplere hactenus minime curarunt, sed distulerunt, et differunt in grave animarum suarum, gregumque sibi commissorum periculum, et ovium suarum pernitiosum exemplum, et scandalum, sententias, censuras, et pœnas, propterea sibi inflictas timere, et damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non sine conniventibus oculis, aut impugnè prætermittenda, sed graviter, ut cæteris transeant in exemplum, cum

jam

jam per tot menſes inobedientes fuerint, cenſuras prefatas ſubſtinendas, motu proprio, et ex certa noſtra ſcientia, deque poteſtatis noſtrę plenitudine, Dilecto filio noſtro Alexandro Riario, Camerę Apoſtolicę Generali Auditori, cui alias etiam; ſeu prędeceſſori ſuo vivę vocis oraculo commiſimus, ut dictos Epiſcopos, Archiepiſc. et alias perſonas Eccleſiaſticas, animarum curam habentes non reſidentes pœnas prefatas in dicto Concilio, et literis, ſive Bullis noſtris contentas incurriſſe declaret, et ad illarum effectualem executionem, aliaque graviora procederet, vivę vocis oraculo commiſimus: tanem quia nonnulla monitoria contra certos Epiſcopos, et alias perſonas prefatas in vim commiſsionis noſtrę hujuſmodi ſibi facte tunc decreverat, et relaxaverat, ne in poſterum de illius, juriſdictione dubitari contingat, denuò eidem Auditori noſtro nunc officium Auditoratus exercendi auctoritate noſtra committimus, et mandamus, quatenus ſtatim tam contra Epiſcopos, Archiepiſcopos et alios quoſcumque Prelatos, tam in urbe, quam alibi, et ubique locorum exiſtentes, et in propriis Diœceſibus, non reſidentes conſtituto ſibi, quantum ſufficere videbitur, ſummarię, ſimpliciter, et de plano ſola viritate inſpecta, et manu regia de inobedientia propria, uſque ad ſententiã excluſive procedat, et deindè nobis referat, ut Nos in Conſiſtorio noſtro ſecreto de fratrum noſtrorum conſilio, ut moris eſt, ad ſententiam privationis, et depoſitionis Prelatorum inobedientium hujuſmodi

pro-

procedere valeamus; prout procedere intendimus. Quo verò ad alios curam animarum habentes, usque ad sententiam inclusivè procedat, et exequatur juxta formam, et tenorem dicti Concilii, et literarum nostrarum predictarum cum eisdem facultatibus, ut supra, ac alia faciat, et exequatur, prout in dictis literis, sive Bullis continetur, cum potestate citandi, inhibendi, excommunicandi, suspendendi à divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, et brachium seculare decernendi, relaxandi, et equendi aliaque faciendi necessaria quomodolibet, et opportuna, contrariis quibuscumque non obstantibus, et quod presentibus nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, ac ubique fidem faciat in judicio, et extra, regula contraria, et aliis quibuscumque, quibus omnibus expressè derogamus, non obstantibus.

Placet Motu proprio I.

Presentetur Amerin, Regens.

BUL-

REVOCATORIA PRIVILEGIORUM, EXEMPtionum, immunitatum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris magni, & aliarum quarumcumque similium gratiarum, quibuscumque locis, & personis concessarum, in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Episcopus, Servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, nihil neque universali Ecclesiæ, curæ & solicitudini nostræ commissæ, salubrius, neque injuncto nobis Apostolicæ servitutis officio decentius præstare possumus, (a) *quam quod providentiæ nostræ ministerio œcumenicum Concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspiciis, summaque Sanctorum Patrum concordia, per Dei misericordiam fœliciter absolutum fuit: ita per universos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuslibet, obstaculis, ab omnibus æqualiter observetur. Cùm itaque in eodem Concilio quamplurima salubria, &*

(a) Greg. XIII. Priv. Regularib. concessa à Pio V. reduxit iterum ad terminos Concil. per Bullam: *Intentæ*, 1563.

UNED

ad universalem morum reformationem valdè utilia, decreta atque statuta maturo præsentium ipsorum examine præcedente sint edita, quibus multa atque diversa privilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conservatoriæ, indulta, & ut vocant, confessionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis, tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam Collegiatis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & aliis religiosis, etiam Fratrum mendicantium domibus, & Ordinibus: necnon Sancti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranensis, ac Incurabilium de Urbe, Sancti Antonii Vienen. & Sancti Bernardi Iuren. aliisque Hospitalib. Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Universitatibus, etiam Studiorum Generalium Collegiis, tam sæcularibus, quam Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus; & tam Principis Apostolorum de Urbe quam aliis fabricis, Sanctæ Cruciatæ, aliisque piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, & aliis Ecclesiasticis, tam secularibus, quam diversorum Ordinum, & Militiarum regularibus, ac etiam laicis cujuscumque dignitatis, & status, ac gradus, & excellentiæ, ac etiã Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriusque sexus personis: necnon aliquibus notariis, & etiam de latere Legatis atque Nuntiis, tam perpetuo, quam ad tempus, per plures Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam,

UNED

cam, ejusque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum consilio, diversimodè, variisque temporibus in genere, vel specie, ex quavis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata & innovata fuerunt, in plerisque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi est, tam sancta & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta suos, ut par est, effectus ubique consequi, & ab omnibus obedienter observari; Privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, Conservatoriarum, Indultorum, Confessionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apostolicarum, & aliarum literarum desuper confectarum, processuumque, decretorum, & aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & plenè insertis habentes: Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia & singula Privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, Conservatoriæ, indulta, Confessionalia, Maremagnum, & aliæ gratiæ in his omnibus & singulis, in quibus illa statutis & decretis Concilii hujusmodi contrariantur, ipso jure revocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilii terminos atque limites reducta sint & esse censeantur, nec quicquam adversus ipsa decreta & statuta,

quominus ubique & apud omnes obſerventur, in al quo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi & reputari debere, ac ſi numquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica, tenore preſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia & ſingula, quæ vigore Privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, Conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujuſmodi, poſt id tempus, quo concilium obligare cœpit, facta & geſta quomodolibet fuerunt, & imposterum fient, in his, in quibus dicti Concilii decretis adverſantur nulla, invalida, & irrita eſſe & cenſeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod ajunt) fori quam conſcientiæ, ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, et definiri debere, ac quidquid ſecus à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum et inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus et ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare

præ-

UNED

præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, tertia decima Kalend. Martii, Pontificatus nostri anno sexto.

Cæ. Glorierius.
P. Episcopus Narnien.
H. Cumyn.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto Indictione sexta, die verò vigesima quarta mensis Februari, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Pii. Divina providentia Papæ IV. anno ejus sexto, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt: in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apostol. per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum Sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.

Philibertus Phapuis, Magister Cursorum.

ORA-

UNED

ORATIO,
HABITA IN SESSIONE NONA ET ULTIMA SACRI CONCILII TRIDENTINI.

Celebrata duobus continuis diebus, iii. & iv. Decemb. M.D.LXIII. Pio IV. Pont. Maxim.

A.R.P.D. Hieronymo Ragazono Veneto, Episcopo Dazianzeno, & Coadjutore Famagustano.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ & ad piè credendum, & ad benè vivendum pertinent.

AUdite hæc omnes gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis orbem Tridentinum Concilium jam diu cœptum, aliquando intermissum, distractum variè atque divisum, nunc demum, singulari Dei omnipotentis beneficio, summa atque incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate, connectitur, atque perficitur. Dies hæc quidem felicissima Christiano Populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum reficitur, & absolvitur: & navis hæc una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbini-

UNED

nibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur. Quam utinam conscendere nobiscum ii voluissent, quorum in primis gratia hæc ipsa navigatio instituta fuit: atque ædificii hujus construendi participes existitissent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt. Majoris nunc profecto lætitiæ causam haberemus. Sed nostra id certè culpa non accidit.

Nos Urbem hanc in Germaniæ faucibus, id est, in domus illorum fere limine positam elegimus: nos custodiam nullam nobis, ne suspicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis concessimus, quam sibi ipsi composuerunt: nos hic illos per diu expectavimus; neque hortari, ac rogare umquam destitimus, ut ad veritatis lucem cognoscendam accederent: Verum illis etiam absentibus satis, ut puto, à nobis consultum est. Etenim cum duo essent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda: alterum Fidei Catholicæ, ac verè Evangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata & confirmata, dissectis omnibus ac dissipatis errorum tenebris, doctrina: alterum disciplinæ Ecclesiasticæ, cujus potissimum depravatione illi se à nobis defecisse affirmant, restitutio: utrumque, quantùm in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulatè præstitimus.

Principio enim Sancta hæc Synodus (facta ex laudabili majorum nostrorum consuetudine sua fi-

UNED

fidei professione) ut quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimoniis atque præsidiis, in dogmatibus sanciendis nitendum esset, ostenderet, veteris ac novi Testamenti libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, pie & prudenter enumeravit: ac, ne de verbis quidem ulla ex variis inversionibus oriri posset difficultas, certam ac definitam de Græcis, & Hebreis translationem approbavit. Hinc omnium hæresum caput, atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De justificatione deinceps (res magna, & tum ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definivit, quibus & pernitiosissimis eo in genere opinionibus occurreretur; & rectè sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei Spiritum facilè agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post nominum memoriam decreto hæreses ferè universæ jugulantur, & quasi caligo Sole discutiuntur, ac dispelluntur; eaque claritas, isque splendor veritatis appareat, ut, tantum lumen quin videat, dissimulare jam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem divinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio: primum simul de omnibus; post de unoquoque separatim. Hic verò quis non videt, quam distinctè, explicatè, abundanter, illuminatè, & (quod caput est) ve-

rè

rè tota cœleſtium horum myſteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna multiplicique doctrina, quid aut ſequendum, aut fugiendum ſit, poteſt ullo modo deſiderare? Quis in illis omnibus errandi locum, aut occaſionem inveniet? Quis denique de Sacramentorum horũ vi, atque virtute dubitare in poſterũ poterit; cum gratiã illam, quæ illis ipſis quibuſdam, quaſi ſtillicidiis in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis adfuiſſe tam copiosè perſpiciatur? Acceſſerunt ad hæc de ſacroſancto Miſſæ Sacrificio, & de Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum decreta: quibus quidem nihil ſanctius, nihil utilius, ut de cœlo lapſa, non ab hominibus compoſita, videantur. Adjungetur his hodie certa de Indulgentiis, de Purgatorio, de Sanctorum Veneratione, Invocatione, Imaginibus, & Reliquiis doctrina, qua non ſolum hæreticorum fraudibus & calumniis obſiſtetur; ſed piorum etiam Catholicorum conſcientiis planè ſatisfiet.

Hęc de rebus ad ſalutem noſtram pertinentibus, quæ dogmata appellantur, fauſtè, ac fœliciter erunt peracta: neque aliud quidquam prætereâ eo in genere à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibuſdam adminiſtrandis cum nonnulla eſſent, quæ non ritè omninò ac rectè ſervarentur, accurariſsimè, Patres ampliſsimi, curaſtis, ut purè illa, & caſtè, atque ex more, inſtitutoque majorum tractarentur. Ita omnem ſuperſtitionem, omnem quæſtum, omnem (ut dicunt) irre-

irreverentiam à divina Missarum celebratione abstuliſtis: vagis, ignotis, & criminoſis Sacerdotibus ſanctum hoc offerre ſacrificium interdixiſtis: rei hujus ſacratiſsimæ uſum à privatis domibus, & profanis in ſacra, & religioſa loca revocaſtis: molliores cantus, & ſymphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes à Templo Domini ſummoviſtis. Ita Eccleſiaſtico unicuique gradui leges illæ à vobis præſcriptæ ſunt, ut traditio illis divinitus ordine, abutendi nullus utique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quæ quaſi anſam quandam ad violanda Eccleſiæ præcepta dare videbantur, removiſtis: facilem veniæ conſequendæ viam minus legitimè connubii fœdus ineuntibus intercluſiſtis. Quid de furtivis, tenebricoſiſque Matrimoniis commemorem: Equidem ita ſentio, ſi alia nulla cauſa convocandi Concilium fuiſſe, (quæ multæ maximè fuerunt) propter unam hanc id omnino fuiſſe faciendum. Nam, cum res hæc ad omnes ſpectet, neque ullus in orbe terrarum univerſo angulus reperiatur, quem labes hæc non invaſerit; curandum meritò fuiſſet, ut communi huic malo, communi etiam conſilio provideretur. Innumerabilium, Patres Sanctiſsimi, & graviſsimorum delictorum, ac ſcelerum occaſio, prudentiſsima iſta veſtra, ac propè divina ſanctione penitus ablata eſt, & Chriſtianæ Reip. gubernationi ſapientiſsimè conſultum. Accedet ad hæc utilis in primis ac neceſſaria multorum in Purgatorii,

San-

Sanctorum venerationis, invocationis, Imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abusuum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera verò pars, in qua de labenti, ac propè cadenti Ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum, diligentissimè etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, non ambitione præstent; cuique populi commodis non suis inserviant; & prosint potius quam præsint. Enunciabitur, atque explanabitur frequentius, & studiosius verbum Domini, omnia ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus, & invigilabunt Episcopi, cæterique, quibus animarum cura commissa est; neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impurè, & flagitiosè vivendum, aut ad malè, & pernitiosè docendum Privilegia: nullum sine pœna crimen, nulla sine præmio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium Sacerdotum multitudini optimè provisum est: certæ unusquisque Ecclesiæ, statutoque operi, unde ali possit, adscribetur.

Avaritia, quo nullum vitium est territus, præsertim in Domo Dei, ab ea omninò tolletur: gratis Sacramenta omnia, ut par est, conferentur. Ex una Ecclesia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio postulabit, constituetur. Eleemo-

sy-

UNED

synarum quæstores,(ut appellant) qui sua, non quæ Jesu-Christi quærentes magnum nostræ Religioni damnum magnam infamiam afferebant, ex omni hominum memoria, (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitus evellentur. Hinc nostra præsens calamitas sumpsit exordium: hinc serpere infinitum malum, manareque in dies latius non desistebat:neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus, ac provisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapientissimè factum dixerit, ut membrum hoc, in quo sanando diu, ac multũ frustra laboratum est; ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porrò Deo cultus tribuetur purius, & accuratius, atque ita, qui ferunt vasa Domini, mundabuntur, ut ad sui imitationem alios trahant. In quo præclarè illud fuit excogitatum, ut qui sacris essent initiandi, iis moribus atque literis in unaquaque Ecclesia à prima ætate instituerentur, ut quoddam quasi virtutum omnium Seminarium illud existeret. Jam verò Provincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad populorum utilitatem non ad querelam, & sumptum renovatis: Tradita Pastoribus regendi suos, atque pascendi commodius facultate, pœnitentia publica in usum renovata: Hospitalitate tum Ecclesiasticis hominibus, tum piis locis indicta: In Curatis Sacerdotiis conferendis memorabili; ac penè cœlesti ratione constituta, Beneficiorum (ut ajunt) pluralitate sublatæ

blata: Hæreditaria sanctuarii Dei, possessione prohabita: Modo excommunicationibus impositio, ac terminato: Primis judiciis iis in locis, ubi lites oriuntur, assignatis: Singularibus certaminibus interdictis: Omnium hominum ac sacrorum in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ fræno quasi quodam quod excuti non facile possit, iniecto: Regibus, ac Principibus sui muneris diligenter admonitis, aliisque rebus hujusmodi prudentissimè sancitis: quis non videt vestras vos, PP. optimi, hac etiam in re partes cumulatissimè executores: Actum sæpè est in superioribus Conciliis de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis: sed nescio, an unquam diligentius, atque distinctius. Hic præsertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus Catholicæ Religionis veritas agnoscitur, non solum Patres, sed Oratores habuimus. Ad quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos? Si usum, peritissimos? Si ingenia, perspicacissimos? Si pietatem, religiosissimos; si vitam, innocentissimos. Numerus in quoque fuit, ut si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnium, quæ anteà fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere: nihil dissimulatum est, nostrorum adversariorum argumenta, & rationes ita tractatæ, ut eorum tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum discussa; summa sæpe con-

UNED

centione certatum: eo scilicèt consilio, ut quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus, veritatis vires ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes, discordia potuit existere?

Quæ cum ita sint, licèt optandum (ut initio dicebam) summopere fuisset, ut una cum illis hæc agerentur quorum potissimum causa tractata sunt: absentium tamen etiam incolumitati atque saluti ita provisum est, ut alia ratione provideri, si adfuissent, non potuisse videatur. Legant illi quæ de Fide nostra statuimus, ut Christianum hominem decet, humiliter, &, si lumen eis aliquod fulserit, ne faciem avertant; & si vocem Domini audierint, corda sua non obdurent. Ac si ad communem Matris Ecclesiæ complexum, unde se illi distraxerunt, redire voluerunt, clementiam sibi omnem ac misericordiam tribuendam non dubitent, sed præcipuè illa ratio est, P. A. dissentientes à nobis animos conciliandi; consentientes in fide atque officio retinendi: si, quæ hoc in loco verbis sancivimus, re ipsa in nostris Ecclesiis præstemus Leges etsi optimè sunt, mutata tamen res est. Quid Hebræo Populo Dei ipsius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacœdæmoniis, Solonis, Athenienſibus, ad libertatem retinendam, quam ob causam erant conscriptæ, utilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene beateque vivendum instituta, atque præcep-

ita ex unius Christi Domini nostri vita atque Doctrina desiderare, aut possumus, aut debemus? Quid item fuit à majoribus nostris omissum, quod cùm ad rectè sentiendum, tum ad præclare agendum pertineret? Medicamentum quidem salutare compositum, ac paratum jamdiu habemus; verum, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primum inebriemur charissimi, & vivæ atque loquentes leges simus, & norma quasi quædam, ac regula, ad quam aliorum actiones, & studia dirigantur: atque ita sibi unusquisque persuadeat nihil è Christianæ Reipublicæ commodo, ac dignitate successurum, nisi quantum in se sit studiosè præstiterit.

Id curandum nobis cum antea fuit: tum multò erit in posterum accuratius. Etenim, si Magistri nostri, ac Salvatoris exemplo facere prius debebamus, quàm docere; postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit? si, cum non furandum esse demonstraverimus, ipsi furemur? si, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos à Sancto Concilio: innocentes, atque integros ab integritatis præceptis, & innocentiæ: firmos in fide atque constantes à fidei nostræ firmata doctrina discedere minimè convenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrum jam diu reditum sustinentes ea se ipsi ratione consolabantur, fore, aut hanc temporis usu-

uſuram majori præſentes ſtudio ſarciremus. Sed fiet id à vobis, ut ſpero, Patres Sanctiſsimi, diligenter: & quemadmodum hoc in loco feciſtis, ita etiam domi ſatis Deo atque hominibus facietis. Nunc (quod huius temporis eſt) Deo primùm ipſi maximo, atque immortali, maximas, atque immortales gratias, & agamus, & habeamus: qui non ſecundum peccata, quæ fecimus nos, neque ſecundum iniquitates noſtras retribuat nobis: ſed diem hunc lætiſsimum, quem videre multi concupiverunt, nobis non ſolum videndum, ſed etiam celebrandum, incredibili cum totius Chriſtiani Populi aſſenſu, atque approbatione, ſua magna benignitate conceſsit. Pio deinde IV. Summo noſtro atque optimo Pontifici gratiæ perpetuæ, ac ſingulares habendæ ſunt; qui, cum primùm Beati Petri ſedem aſcendit, tanto Synodum hanc inſtaurandi deſiderio exarſit, ut in eo ſuas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuntios ſtatim viros probatiſsimos ad incidendum illis nationibus, atque Provintiis Concilium miſit, pro quorum in primis ſalute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obſecrarunt, obteſtati ſunt: tuta omnia atque amica promiſerunt: atque id etiam egerunt: ut in Angliam traiicerent. Legatos poſtmodum pietate, ac doctrina præſtantiſsimos cum intereſſe ille Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non poſſet, huc miſit: ex quibus duos (quorum memoria in benedictione eſt)

ſta-

ſtatuta die, tametſi nulli fere, Epiſcopi conveniſſent, hic eſſe voluit. Hi, atque additus eis paulo poſt tertius, novem menſes, atque eo amplius, juſtum ad Synodum inſtituendam Epiſcoporum numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt: cum intereà nihil aliud Pontifex ipſe, aut ageret, aut meditaretur, quam ut patres quam plurimi, quam optimi, & quam primùm huc accederent; & Chriſtiani nominis Reges omnes, ac Principes ſuos huc oratores mitterent; ut communi omnium voto atque conſilio, communis hæc cauſa graviſsma omnium atque maxima tractaretur. Quid verò poſtea ex omni cura, ſolicitudine, ſumptibus prætermiſit, quod ad Concilii hujus amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O ſingularem Paſtoris ac Patris noſtri pietatem atque prudemtiam! O ſummam etiam ejuſdem fœlicitatem, cujus auctoritate, atque auſpiciis jactatum hoc diu, & agitatum Concilium conſtitit, & conquieſcit! Te Paulum III.te Julium, mortuos appello: quamdiu, quantoque ſtudio videre, quod nos videmus, ex optatis? Quod in eam rem ſumptus, quot labores inſumpſiſtis? Quamobrem verè tibi atque ex animo, PIE Sanctiſ. ac Beatiſ. gratulamur, quod tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum divinæ in te benevolentiæ argumentum eſt) Dominus reſervavit: quem nos precibus omnibus, ac vocis ſupplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Ec-

cleſiæ ſuæ ſanctæ commodo atque ornamento, & quam citiſsimè reddat, & quam diutiſsimè conſervet. Sereniſsimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentiſsimorum Cæſarum, qui propagandæ Chriſtianæ religionis miro quodam deſiderio flagrarunt, animum, ut locum, referens: urbem hanc ab omni periculo liberam conſervavit, & nos, ut tutam tranquillamque pacem traheremus, ſua vigilantia perfecit: magnamque noſtris animis ſecuritatem, aſsidua trium ſuorum Legatorum ſummorum virorum præſentia, ac propè pignore attulit. Ille de noſtris his rebus pro ſua eximia pietate ſolicitus mirificè fuit.

Ille à ſe atque à nobis diſſentientes homines, ex obſcuriſsimis, in quibus verſantur, tenebris eruere, atque ad ſanctæ hujus Synodi clariſsimam lucem adſpiciendam adducere, maximopere laborabit. Regum præterea Chriſtianorum, ac Principum in Concilio hoc ampliſsimis ſuis legationibus ornando, & ſuos veſtræ auctoritati falces ſubmittendo, pia maximè voluntas grata nobis memoria proſequenda eſt. Jam verò quis eſt, Illuſtriſ. Legati & Cardinales, qui ſe vobis debere plurimum non fateatur? Vos, noſtrarum actionum duces optimi, ac moderatores ſextitiſtis. Vos, ne noſtra, aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curaſtis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, ut ad optatum res exitum,

quod

UNED

quod alii multi vestri similes frustra tentaverunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiam habere tu Morone Illustrissime, atque ornatissime, debes: qui cum vigesimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem posueritis, extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, fœliciter, pro summa tua, ac propè divina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium, ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neque ulla unquam ætas de tuis his landibus contiescet. Quid de vobis dicam, Patres Sanctissimi, quam bene de Christiana Republica vestris his præstantissimis actionibus meruistis? Quanta vestrum uniuscuiusque nomini commendatio, quanta gloria à Christiano populo universo tribuetur? Vos verè Patres, verè Pastores, & agnoscent omnes, & prædicabunt: vobis suam unusquisque vitam, atque salutem acceptam libentissime refert. O diem illam populis nostris jucundissimam, atque lætissimam in qua primum revisere illis nos atque amplecti à templi Dni ædificatione redeuntes contigerit!

Sed fac, tu Domine Deus noster, ut tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis respondeamus, & semen hoc, quod in agro tuo seminavimus, uberem fructum afferat, fluatque ut ros, eloquium tuum: atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus nostris, ut unum sit omnium ovile, & unus Pastor, atque eis potissimum Pius IV. in tui nominis gloriam sempiternã. Amen.

UNED

NOMINA, COGNOMINA, PARIÆ, ET DIGNITATES, LEGATORUM, & aliorum Patrum, item Oratorum, & Theologorum qui ad ſacroſanctam œcumenicam Tridentinam Synodum convenerunt ſub Pio IV. Pont. Max.

HErcules Gongaza S. R. E. Presbyt. Card. tit. Sanctæ Mariæ novę Mantuanus, Obiit Tridenti, die ſecunda Martii, 1563. & ſepultus eſt Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S.R.E. Presb. Card. tituli Sãctę Suſannæ, Neapolitanus; Archiepiſcopus Salernitanus Obiit Tridenti, die xviii. Martii 1563. & ibi ſepultus in Eccleſia Sancti Marci, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, cujus olim fuerat Generalis.

Joan. Moronus S.R.E. Card. Epiſcopus Prænestinus, poſtea Oſtienſis, & ſacri Collegii, Decanus, Mediolanenſis, in demortui Card. de Mantua locum ſuffectus. Obiit anno 1580. 1. Decemb. ſepultus in æde Sanctæ Mariæ ſuper Minervam.

Stanislaus Hoſius S. R.E. Presb. Card. titul. Sancti Laurentii in pane, & perna Civis, & Epiſcopus Uvarmienſis, poſtea Pœnitentiarius Major. Obiit Capranicæ 1579. Nonis Auguſti, ſepultus Romæ in æde Sanctæ Mariæ Tranſ-Tiberim.

Ludovicus Simoneta, S.R.E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Me-

UNED

Mediolanenſ. Epiſcopus Pitaurenſis, Obiit Romę 1561. prid. Kal. Maii, ſepultus in ędeSanctæMariæ Angelorum.

Marcus Siticus de Altaemps S.R.E. Diaconus Card. Baſilicæ SS. duodecim Apoſtolorum, Germanus, Epiſcopus Conſtantienſis. Obiit Romæ 1595. menſe Martio, ſepultus in æde SanctęMariæ Tranſ-Tiberim.

BernardusNavagarius, S.R.E. Presb. Card. tit. S. Nicolai inter Imagines, Epiſc. Veronen. Venetus, in demortui Cardanalis Seripandi locum miſſus. Obiit Veronæ 1565. prid. Xaledn. Junii, ſepultus in Eccleſia Cathedrali.

Cardinales non Legati.

Carolus a Lotharingia S.R.E. Presbyt. Car. tit. Sancti Apollinaris, Princeps, & Archiepiſcop. Rhemenſis, Abbas Cluniavi, Gallus. Obiit Avenione 1574. 7. Kal. Januarii, ſepultus Rhemis in Eccleſia Metropolitana.

LudovicusMadrutius S. R. E. Diaconus Card. tit. S. Calliſti, civis, & electus Epiſcopus Tridentinus, poſtea Epiſcopus Tuſculanus. Obiit Romæ 1600. 2. Aprilis, ſepultus in facello familiari S. Onuphri.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant à manu dexteera Legatorum, videlicèt.

Antonius de Muglitio, Moravus, Archiepiſ. Pragenſis, Orator Cæſareus.

Georgius Draſcovicius, Croatus Epiſcop. Quinque Eccleſienſis, Orator Cæſareus pro Regno Ungariæ, poſtcà Archiep. Coloſſenſis, & Car-

Cardin. Obiit. 1585. sepultus in Cathedrali Ciavarini Eccles.

Valentinus Herbutus, Polonus, Episcopus Premisiensis, Orator Sereniſsimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Calasensis, Episcopus Augustensis in Pedemontio, Excellentisimi Ducis Sabaudiæ Orator, postea, Cardinalis. Obiit 1575. sepultus Romæ in Templo S. Mariæ Angelorum.

Hieronymus de Gadis Florentinus, Episcop. Crotonensis, Orator Excellentisim. Ducis Florentiæ, missus in locum Joannis Strozzii.

Frater Martinus Rovas Portalrubeo, Hilden. Orator Religionis Jerosolymitanæ.

Oratores sæculares sedebant à manu sinistra Legatorum.

Sigismundus à Tuuni, Tridentinus Orator Cæsareus.

Ludovicus de Sancto Gelasio, Dominus de Lansac.

Renaldus du Ferrier, Præsidens in Parlamento Parisiensi, &c.

Guido de Faut. Dominus de Pibrac, Judex Major Toloſſæ, postea Advocatus Regius; demum Præses in suprema Curia Parisiensi. Obiit Parisiis 1584.

Oratores Christianissimi Galiarum Regis.

Ferdinandus Martineus Marcarenius, Orator Serenis. Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor, & Eques, &c.

Matthæus Dandulus, Eques: Oratores Sereniſsimi Venetorum.

Melchor Luffi, Eques auratus, Orator septem Can-

UNED

Cantomum Helvetiorũ.

Augustinus Paungartner IV. D. Menacensis, Orator Excellentissimi Alberti, Ducis Bavariæ.

Claudius Fernandez Vegil de Quiñones, Comes Lunæ, Orator Regis Catholici in locum Illustrissimi Ferdinandi de Avalos, Marchionis Piscariæ missus, obiit Tridenti die xx. Decēb. 1563. post finem Concilii, ibique sepultus est. Hic separatim ab aliis Oratoribus sedebat apud Reverendissimum The-Iesinum, Secretariũ Sanctæ Synodi, ob contentionem super præcedentia ortam inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Justinopolitanus, Patriarcha Ierosolymitanus.

Daniel Barbarus, Venetus, electus Patriarcha Aquilegiensis.

Joannis Hieronymus Trivisanus, Venetus, Patriarcha Venetiarum. *Archiepisc. Pauli Tertii.*

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiscopus Amalphitan. postea Episcopus Bovinus.

Petrus Landus, Venetus, Archiepisc. Cretensis

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepis. Hydruntinus

Marcus Cornelius, Venetus, electus Archiepiscopus Spalatrensis.

Sebastianus Leccavella, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiscopus Nexiensis, postea Episcopus Litteranensis.

Petrus Guerrero, Hispanus, Archiepiscopus Granatensis.

Antonius Altovitius, Florentinus, Archiepisc. Flo-

Florentinus. Obiit 1580

Cæsar Cibo Genuensis, Archiepisc. Tautinẽsis. Obiit Tridenti, die 26. Decembres 1562.

Archiepisc. Julii Tertii.

Paulus Æmilius Verallius, Romanus, Archiepisc. Rossanens. postea Episcopus Caputaquens.

Joannes Brunus de Olchinio, Macedo, Regni Serviciæ Primas Archiepiscop. Antibarens.

Joannes Baptista Castaneas, Romanus Archiepiscop. Rossanen. postea S.R.E. Presby. Card. tit. Sancti Marcelli, Bononiæ Legatus, &c tandẽ Pontif. Max. dictus Urbanus VII. Vixit in Pontif. die xii.

Joannes Baptista Ursinus, Romanus, Archiepisc. Sanctæ Severinæ.

Archiepiscopus Pauli IV.

Ludovicus Beccatellus, Bononiens. Archiepiscopus Ragusinus.

Mutinus Calinius, Brixiensis, Archiepiscopus Jaderensis.

Sigismundus Saracenus, Neapolitanus, Archiepiscop. Materanus.

Antonius Parrages de Castillegio, Hispanus, Archiepisc. Calaritanus.

Julius Pavesius, Brixiensis, Ordin. Prædic. Archiepisc. Surrentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Lucitanus, Ordin. Prædic. Archiepis. Braccarensis.

Augustinus Salvago, Gennensis, Ordin. Prædicat. Archiepis. Gen.

Archiepiscopi Pii IV.

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni, Cypri Primas, & Legatus natus Archiepisc. Nicosiens.

Guillelmus de Avrzon, Gallus, Archiepiscopus Ebredunen, & Abbas Montis Majoris propè Arelate. An-

UNED

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiscopus Corcyrensis.

Germanicus Bandinus, Senensis, electus Archiepiscop. Senatum.

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiscop. Tarentinus, postea Cardinalis, & Archiepiscopus Salernitatus. Obiit Zagarolæ 1597. sepultus ibidem in Monasterio S. Mariæ, Ordinis S. Francisci.

Gaspar de Fosso, Consentinus, Calaber, Ord. S. Francisci de Paula, Archiepiscop. Rheginus.

Antonius de Muglitio, Moravus, Orator Cæsareus, Archiepisc. Pragensis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepisco. Amalphitanus.

Gaspar Cervantes de Gaeta, Hispanus, Archiep. Messanensis, postea Salernitanus, & Cardinal.

Leonardus Marinus, Genuensis, Ord. Prædic. Archiep. Lancianensi.

Octavianus Præconius, Siculus Messanensis, Ord. Min. Convent. S. Francisci, Archiep. Panormitan. Obiit Panormi 1578. 18. Julii, sepultus in æde majori.

Nicolaus de Pellevè, Gallus, Archiepiscop. Senonensis, postea Cardinalis, & Archiepiscopus Rhemensis. Obiit Parisiis 1594.

Antonius Justianus, Græcus, Chiensis, Ordin. Præd. Archiep. Naxiensi.

Antonius Puteus, Nicien. Archiepis. Barensis.

Episcopi Leonis X.

Vincentius Nicosantius de Fano, Episc. Arbensis.

Joann. Franciscus de Fiisco, Genuensis, Episcopus Andriensi.

Joan-

UNED

Joannes Thomas de S. Felicio, Neapolitan. Epiſc. Cavenſis ſenior.

Epiſcopi Adriani VI.

Quintus de Ruſticis, Romanus Epiſ. Mileten.

Epiſcopi Clementis VII.

Lucas Vizantius deCatharo, Epiſc. Catharenſ.

Aloyſius Piſanus, Venetus, Epiſcopus Patavinus, poſteà Cardinalis. Obiit 1570. altimi Maii.

Alexander Piccolhomineus, Senen. Epiſcop. Piſentin.

Dionyſius Græcus, Ord. Min. S. Franciſci de Obſervant. Epiſc. Milopotanen. ſenior.

Gabriel le Veneur, Gallus, Epiſ. Ebroicenſis.

Guillelmus Barton de Montbas, Gallus, Epiſc. Lectorenſ.

Epiſcopi Pauli III.

Antonius à Camera, Sabaudus, Epiſ. Bellicenſ.

Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Epiſcop. Catanien.

Berardus Bonioannes, Roman. Epiſ. Camerinēſ.

Fabius Mirtus, Neapolitanus, Epiſc. Cajacenſ.

Scipio Bongallus, Romanus, Epiſc. Civitatis Caſtellanæ.

Georgius Cornelius, Venetus, Epiſcopus Tarviſinus.

Vincentius Durantius, Brixienſis, Epiſc. Thermularum.

Mauritius de Petra, Papienſ. Epiſ. Viglenenſ.

Martius de Martiis, Medices Florentin. Epiſ. Marſicen.

Joann. Vincentius Michaelius, Barolitanus, Epiſc. Minerbinen.

Gabriel de Bouveri, Gallus, Epiſ. Andegaven.

Leonardus Haller, Germanus, Epiſcopus Philadelphien.

Ludovicus Vannius de Theo-

UNED

Theodolis, Forolivienſ. Epiſ. Britonoriēſis. Obiit Tridenti, die 11. menſis Januarii 1563.

Ægidius Falceta, Cingulanus, Epiſc. Caprulanus, poſtea Britonorienſ.

Julius Contarenus, Venetus, Epiſcopus Civitatis Bellunen.

Thomas Caſellus, Roſſamenſ. Ord. Præd. Epiſc. Caven. junior.

Hyppolitus Arivabenus, Mantuanus, Epiſc. Hierapetrenſ.

Hieronymus Machabæus, Romanus, Epiſc. Caſtrenſis.

Petrus Auguſtinus, Hiſpanus, Epiſcopus Oſcen. & Jacenſis.

Jacobus Naklantus, Florentinus, Ord. Præd. Epiſc. Clodienſ.

Bartholomæus Sirigo, Crætenſ. Græcus, Epiſc. Caſtellanetenſ.

Thomas Stella, Venetus, Ord. Præd. Epiſcop. Juſtinopolitan.

Petrus du Val. Gallus, Pariſinus, Epiſc. Sagienſis. Obiit Viccenis 1564.

Joannes Antonius Pantuſa, Conſentimus, Epiſc. Literienſis. Obiit Tridenti, die 27. Octob. 1562.

Joannes Baptiſta de Groſsis, Mantuanus, Epiſcopus Regienſis.

Joannes Xuarez, Luſitanus, Ord. S. Auguſtini, Epiſcop. Cenimbricem.

Philippus Riccacella, Recanaten. Epiſcop. Recanaten.

Joan. Jacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Auguſtini, Epiſ. Interamnen.

Michael à Turre, Utinen. Epiſ. Caneten. poſtea Presbyter Cardinalis. Obiit 1566. ſepultus in Eccleſia Ceneten.

Pompeyus Zambeccarius, Bononien. Epiſcop. Sul-

UNED

Sulmonen.

Joannes Beroaldus, Panormitanus, Episcop. Sanctæ Agathæ.

Antonius Scharampus, Aquensis, Epis. Nolanus.

Antonius de Comitibus, Genuens. Ord. Præd. Episc. Braunacen.

Cæsar Foggia, Rosamen. Epis. Umbriaticen.

Cæsar Comes à Gambara, Brixien. Episcopus Tortonen.

Joannes Baptista de Bernardis, Lucen. Episc. Adiacen.

Martynus Perezius de Ayala, Hispanus, Episc. Segobiensis.

Nicolaus Psalme, Gallus, Episcop. Virdunen.

Alphonsus Rosettus, Ferrarien. Episc. Comacien. postea Ferrarien.

Julius Politianus, de Tolentino, Episc. Ariminen.

Bartholomæus Sebastianus, Hispanus, Episc. Pacten.

Franciscus Lambertus, Sabaundus, Epis. Nicien.

Maximilianus Doria, Genuens. Epis. Naulen.

Eustachius du Bellay, Gallus, Episc. Parisien.

Bartholomæus de Captanica, Rom. Episc.

Ennius Massarius de Narnia, Epis. Feretranus.

Achilles Brancia, Neapol. Episcopus Boven.

Joan. Franciscus Verdura, Messanen. Episcop. Chironen.

Albertus Duimius de Gliricis, Catharensis, Ord. Prædic. Episcopus Veglensis.

Joannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hispan. Episcopus Luvenacen.

Tristanus de Bizet, Ordin. Cistercien. Gallus, Episc. Xintonen, & Abbas S. Nicolai in Bosco.

Epis-

Episcopi Juli Tertii.

Ascanius Cherardinus de Amelia, Episcopus Cattacen.

Marcus Gonzaga, Mantuanus, Episc. Ausseren.

Benildovinus de Baldovini, Pisanus, Episcopus Aversanen.

Petrus Franciscus Pallavicinus, Genuen, Episcopus Alerien.

Ægidius Fuscararius, Bononien. Ord. Præd. Episcopus Mutinen.

Timothæus Justinianus de Chio, Græcus, Ord. Prædic. Episc. Calamonensis.

Didacus de Almansa, Hispanus, Episcopus Corien.

Lactantius Rovetella, Ferrarien. Episcopus Asculanus.

Ambrosius Monticula, Lunensis Sarzanen. Episcopus Signinus.

Sebastianus Gualterius, Urbevetanos, Episc. Viterbien.

Honoratus, Hisernien-sis, ex Fascitellis, Monachus Casinensis, Ordin. Sancti Benedicti, Neapolitanus, Episcop. Insulanus. Obiit Romæ mense Martio 1594.

Petrus Camaianus, Aretinus, Episc. Fesularum.

Horatius Græcus, Troianen. Apulus, Episcop. Lesinen.

Fabius Cuppata, Placentinus, Episcop. Lacedonen.

Gaspar de Casal, Lucitanus, Ord. Sancti Augustini, Episco. Lairien. postea Conimbricensis.

Bernardinus de Cuppis, Romanus, Episcop. Auximanus.

Joannes de Morvilliers, Glesensis, Gallus, Episc. Aurelian.

Julius Gentilius, Torton.

con. Epiſcop. Uulturanie

Adrianus Fuſconius, Romanus, Epiſ. Aquinas

Antonius de Sancto Michaelæ, Hiſpanus, Ordin. Sancti Franciſci de Obſervantia, Epiſcop. Montis Marani.

Hieronymus Melchiocius, Recanaten. Epiſcop Maceranen.

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Epiſcop. Lucerinus.

Cæſar Iacomellus, Romanus, Epiſcop. Bellocaſtren.

Julius Gritus, Venetus, Epiſc. Parentinus.

Jacobus Silverius Picolhomineus, de Cœlano, Epiſcop. Aprutinus.

Ludovicus de Breze, Gallus, Epiſcop. Meldenſ.

Jacobus Mignanellus, Senen. Epiſc. Groſſetan.

Joann. Andræas Crucius de Tibure, Epiſcop. Tiburtinus.

Franciſcus Richardotus, Burgundio, Ordin. Eremitarum Sancti Auguſtini, Epiſcop. Attebaten. Obiit 1574. 26. Julii.

Carolus Cicada, Genuenſ. Epiſc. Albuganen.

Franciſcus Maria Picolhomineus, Senenſ. Epiſcopi Ilcinen.

Aciſclus Moya de Contreras, Hiſpanus, Epiſco. Vicen.

Galeatius Roſcius de Interamna, Epiſcopus Aſiſienſis. Obiit Tridenti 26. Octobris 1563

Jacobus Maria Salla, Bononien. Epiſc. Uvarie.

Gabriel de Monte ſancti Sabini, Epiſc. Heſinus

Marianus Sabellus, Romanus, Epiſcopus Eugubinus.

Agapitus Belhomo, Romanus, Epiſ. Caſertanus.

Julius Cannanius Ferra-

rarien. Episcop. Hadriensis, postea Presb. Cardin. titul. S. Eusebii, & Episc. Mutinensis. Obiit Ferrariæ 1591. sepultus in Ecclesia Sancti Dominici.

Julius Galetus, Pisanus Episcop. Alessanensi.

Hieronymus Burgensis, Gallus, Episcop. Catalonen. & Abbas S. Petri de Monte. Obiit 1573.

Episcopi Pauli IV.

Scipio Æstensis, Ferrarien. Episc. Casalensi.

Didacus Sarmiento de Sotomayor, Hispanus, Episcop. Asturicen.

Thomas Goduelus, Anglus, Episc. Asaphen.

Justus Caffarelus, Romanus, Episc. Bundanus.

Belissarius Baldinus, Neapolitanus, Episc. Larinen.

Urbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Episcop. Senogallens.

Jacobus Suretus, Græcus, Episcopus Milopotanen. Junior.

Joannes Baptista Osius, Romanus, Episcop. Reatinus. Obiit 11. Novembris 1562.

Marcus Laureus, Tropiensis, Ord. Præd. Episcop. Campanien.

Franciscus Belearius, Peguillio, Dominus de la Chreste & Commieres, Baro Sancti Desiderati, Gallus, Episc. Metensis, postea Abbas Sancti Germani Antisiodorensis, Rigniaci, & Sancti Sigirani. Obiit 1591. 14. Febr.

Joannes Franciscus Commendonus, Venetus, Episcopus Zazynthen, postea Cardinalis.

Carolus de Crassis, Bononien. Episcop. Montis Falisci, postea Cardinalis.

Arias Gallego, Hispanus, Episc. Gerunden.

Hie-

Hieronymus Gallego, Hiſpanus, Epiſc. Oveté.

Hercules Relinget, Germanus, Epiſcopus Laventinus.

Julius de Rubeis, Polian. Epiſcopus Sancti Leonis. Obiit Romæ menſe Martio 1564.

Joannes de Mugnatones, Hiſp. Ord. S. Auguſt. Epiſcop. Segobricenſ.

Franciſcus Blanco, Hiſpanus. Epiſc. Auriéſ.

Vincentius de Luchis, Bononien. Epiſc. Ancoritanus.

Pompeius Piccholomineus de Aragonia, Epiſcopus Tropin.

Petrus Barbadicus, Venetus, Epiſc. Gurſolé.

Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Epiſc. Gebenuen.

Carolus de Angeenes à Rambovillet, Gallus, Epiſc. Cenomananen. poſtea Cardinalis. Obiit Corneti in Etruria 1587. 23. Martſi.

Hieronymus de Nichiſola, Veronen. Ord. Præd. Epiſc. Theanen.

Marcus Antonius Bobba, Caſalen. Epiſcop. Auguſten. poſtea Cardinalis. Vide ſupra Oratores Eccleſiaſticos.

Jacobus Lomellinus, Meſſanen. Epiſcop. Mazarien.

Donatus de Laurentiis de Aſculo Apulus, Epiſcopus Arianen.

Petrus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.

Petrus Daneſius, Gallus, Epiſcopus Vauren. Obiit 1577.

Hieronymus Savorgnanus Foroſulen. Epiſcopus Sibinicen.

Philippus de Bec, Gallus, Epiſcopus Veneten. poſtea Nanneten. deinde Archiepiſcopus Rhemenſis. Obiit 1605.

Ca-

UNED

Carolus de Rouſſy, Gallus, Epiſc. Sueſsion.

Georgius Draſconicius, Croatus, Epiſcop. Quinque, Eccleſien. poſtea Cardinalis Vide ſupra inter Oratores Eccleſiaſticos.

Franciſcus de Arguierre, Hiſp. Epiſc. Crotonen

Andræas de Cueſt, Hiſpanus, Epiſcopus Legionen.

Antonius Gorionero, Hiſpanus, Epiſcop. Almerien.

Antonius Auguſtinus, Hiſpan. Epiſc. Ilerden. poſtea Archiepiſc. Tarracon.

Angelus Maſſarellus, Septempedanus, Epiſc. Theleſinus.

Antonius Ciurelia, Barenſis, Epiſcopus Buduenſis.

Dominicus Caſablanca, Maſſanen. Ord. Præd. Epiſc. Vicenſis.

Petrus Faunus Coſtacciarius, Epiſc. Aquen.

Jo. Carolus Bovius, Bononien. Epiſc. Oſtunen. poſtea Archiepiſc. Bruduſius.

Hugo Boncompagnus Bononien. Epiſcopus Veſtanus, poſtea Card. tit. S. Sixti, & Pont. Max. dictus Gregorius XIII.

Salvator Pacinus de Colle, Epiſc. Cluſinus.

Lupus Martinez, Hiſpan. Epiſ. Elnenſ.

Carolus de Eſpynay, Gallus, electus Epiſcop. Dolen. Obiit 1591.

Ægidius Spifame, Gallus, Epiſc. Nivernen. & Abbas Sancti Pauli Senon. Obiit Lutetiæ 1578

Antonius Sebaſtianus Mintumus, de Traiect. Epiſcopus Uxentin.

Bernardus Delbene, Florentinus, Epiſcopus Nemeauſen.

Dominicus Bolanus,

Venetus, Epiſ. Brixienſ.

Jo. Antonius Vulpius, Comen. Epiſc. Comen.

Ludovicus de Genoilhac, Gallus, Epiſcopus Tutllen. & Abbas Sancti Romani de Bravia. Obiit Burdigale. 1583.

Philippus Maria Campegius, Bononien. Epiſcop. Feltren.

Joann. de Quignones, Hiſpanus, Epiſcopus Calaguritant.

Didacus Covarrubias de Leyva, Hiſpanus, Toletanus, Epiſcopus Civitatis Roderici poſtea Segovienſis; demum Conchę deſignatus. Obiit Matriti 1577. 1. Octob. ſepultus Segoviæ.

Philippus Gerius, Piſtorien. Epiſcopus Iſclan. poſtea Aſiſienſ.

Joannes Antonius Facchinettus de Nuce, Bononienſ. Epiſcopus Neocaſtren. poſtea Patriarcha Hieroſolymitã. S. R. E. Presb. Card. tit. Ss. Quatuor Coronatorum, ac tandem Pontif. Max. dictus Innocentius IX. Vixit in Pontif. menſes duos

Epiſcopi Pii IV.

Hippolytus Capilupus Mantuanus, Epiſcopus Panenſis.

Joannes Fabricius Severus, Neapolitanus, Epiſcopus Acerenſ.

Martinus Balduini Rithovius, Brabantus, primus Epiſcop. Ipren. Obiit Aodemari 1583.

Antonius Havetius, Flander, Ord. Prædic. primus Epiſcop. Namurcenſ. Obiit 1578.

Conſtantinus Bonellus, Feretran. Epiſcopus Civitatis Caſtelli.

Julius Superchius, Mantuanus, Ord. Carmelitarum, Epiſc. Accien. poſtea Caprulan.

Mat-

Matthæus de Concinis, Florentinus, Episcop. Cortonen.

Nicolaus Sfondratus, Mediolanen. Episcopus Cremonen. postea Presb. Cardinalis tit. S. Cæciliæ, demum Pontif. Maxim. dictus Gregorius XIV. Vixit in Pontificatu menses 10. die 10.

Ventura Buffalinus, Tiphernas, Episcopus Massanen.

Ludovicus de Buell, Gallus, Episcop. Vencien.

Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Episcopus Sutrinus.

Joann. Petrus Delphinus Venetus, Ordinis Canonicorum Regularium, Episcopus Zacynthi, & Cephaloniæ fœcundus.

Joann. Andræas Bellonius, Messanen. Episcop. Massalubren.

Georgius Zischovid. Hungarus, Ord. Min. S. Francisci de Observ. Episcop. Signien.

Fr. Federicus Cornelius, Venetus, Ordinis S. Joannis Hierosolymitani, Episcopus Bergomen. postea Patavinus, & S.R.E. Presbyt. Cardinalis tit. S. Stephani. Obiit Romæ 1590. sepultus Patavii in Ecclesia Cathedrali.

Stephanus Boucher Gallus, Episcopus Corisopiten.

Joann. Paulus Amanius, Cremen. Episcopus Anglonen.

Alexander Sfortia ex Comitibus Sanct. Floræ, Episcopus Parmen. postea Cardin. tit. S. Mariæ, in via. Obiit Maceratæ 1581. sepultus Romæ in Ecclesia Sanctæ Mariæ Majoris.

Antonius le Cirier,

Gallus, Epiſc. Abrincen.

Andræas Mocenicus, Venetus, Epiſc. Nemoſienſ.

Benedictus Salvinus, Firmanus, Epiſcop. Verulanus.

GuillielmusCaſſador, Hiſpanus, Epiſcopus Barcinonen.

Petrus Gonzalez de Mendoza, Hiſpanus, Epiſcop. Salmantin.

Martinus deCorduba de Mendoza, Hiſpanus, Ordin. Præd. Epiſcop. Dertuſen.

Julius Magnanus, Placentinus, Ordin. Minor. Conv. S. Franciſci, Epiſc. Calven.

ValentinusHerbutus, Polanus, Epiſcop. Præmislien. Orator Regis Poloniæ.

Simon Aleotus, Foroiulien. Epiſcopus Foroiulien. Obiit Tridenti 20. Auguſti 1562.

Petrus de Xaque, Hiſpanus, Ordin. Prædic. Epiſc. Niochen.

Proſper. Rebiba, Meſſanen. Epiſcop. Troianus, poſtea Patriarcha Conſtantinopolitanus.

Melchior Avoſmediano, Hiſpanus, Epiſcop. Guaddixen.

Hippolytus de Rubeis, Parmenſis, Epiſcopus Papienſis, poſtea S. R. E. Presb. Cardinalis, tit. S. Mariæ in Porticu, deinde S. Blaſii de Annulo. Obiit Romę 1591. 4. Kalend. Maii, ſepulti in Sancti Blaſii.

Didacus de Leon, Hiſpanus Ord. Carmelitarum, Epiſcopus Columbrien.

Annibal Saracenus, Neapolitan. Epiſc. Licię.

Paulus Jovius, Gomenſis, electus Epiſcopus Nucetien.

Hieronymus Triviſanus,

nus, Venetus, Ord. Præd. Episcop. Veronen. Obiit Tridenti die 9. Septembris 1562.

Hieronymus Ragazzonus, Venetus, Episcop. Naziazenos, & Coadiutor Famaguſtan. postea Episc. Bergomensis.

Romulus de Valentibus, de Trebia, Episcopus Conversan.

Lucius Maranta, Venusinus, Episcopus Lavellinen.

Simon de Nigris, Genuen. Episc. Sarzanen.

Theophilus Gallupus, Tropien. Episcopus Oppiden.

Julius Simonetta, Mediolanen. Episcopus Risauren.

Petrus de Albret, Navarrus, Episcop. Convenarum.

Jacobus Guidios, Volaterranus, Episc. Pennen. & Adrienſ.

Didacus Ramirez, Hiſpan. Episc. Pampilonenſ.

Franciſcus Delgado Hiſpan. Episc. Lucenſis.

Joannes Glauſſe, Gallus, Episc. Sanicienſis.

Jacobus Gilbertus de Nogueras, Hiſpanus, Episcopus Aliphan.

Joannes Annius, Neapolitanus, Episcop. Hipponen. & Coadiutor, Bovinus.

Antonius Maria de Salviatis Romanus, Episcop. S. Pauli, poſtea S. R. E. Presb. Cardinalis, tit. S. Mariæ in Aquito, & Bononiæ Legatus. Obiit Romæ 1602. 26. Aprilis, ſepultus ante ſummam aram in Sancti Jacobi.

Matthæus Priulus, Venetus, Episc. Æmonien. poſtea Vincentius.

Thomas Lilius Bononien. Episc. Soranus.

Hieronymus Cuetrinus Feretanus, Episcop. Imolem. Tho-

Thomas Overllaite, Hibernus, Epiſc. Roſſen.

Franciſcus de la Valette, Gallus, Epiſcop. Vabren.

Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſcop. Monopolitanus.

Carolus de Vicecomitibus, Mediolan. Epiſcop. Vintimillien. poſtea Cardinales tit. Ss. Martyrum Viti, & Modeſti in Macello. Obiit Romæ 1563. Ibid. Novēb. ſepultus in Eccleſia ſui tituli.

Joannes Colosſuarimus, Hungarus, Ordin. Prædicat. Epiſc. Canadienſis. Obiit Tridenti 24. Novemb. 1562.

Andræas Duditius Sbardelatus, Hungarus, Epiſc. Thininien. poſtea quinque Eccleſien.

Spinellus Benciu Politianus, Epiſcop. Montiſpolitiani.

Franciſcus Abondius, Caſtilioneus, Mediolanenſ. Epiſcop. Bobien. poſtea S. R. E. Presbyt. Card. tit. S. Nicolai inter Imagines. Obiit 1568. 18. Kalend. Decemb. ſepultus Romæ in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Populo.

Stanislaus Faleſchi, Polonus, Epiſc. Theodoſien.

Eugenius Ohairt, Hibernus, Ordin. Prædic. Epiſcop. Ægaden.

Donaldus Magongial, Hibernus, Epiſc. Rapot.

Guido Ferrerius, Pedemontanus, civis & Epiſcop. Vercellen. poſtea S. R. E. Presbyter Cardin. tit. Sanctæ Euphemiæ, deinde Ss. Viti, & Modeſti Martyrum in Macello, & Marchio Romagnani. Obiit 1585. 16. Maii, ſepultus in S. Mariæ Majoris.

Joann.

UNED

Joann. Baptista Seigni cellius, Bononien. Episc. Faventinus.

Sebastianus Vantius, de Arimino, Episcop. Urbetanus.

Joann. Baptista Lomellimus, Messanen. Episc. Gardien.

Joann. Baptista Millanesius, Florentinus, Episc. Marsican.

Augustinus Molignatus Vercellensis, Episc. Trivicanen.

Carolus Grimaldus Genu. Episc. Savonen.

Fabricius Laudrianus Mediolanen. Episc. S. Marci.

Bartholomæus Ferrarinus, civis & Episcop. Amerinus.

Petrus Fragus, Hisp. Episcopus Usellen. potea Algarensis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episcop. Corten.

Franciscus Contarenus, Venetus, Episcop. Paphens.

Joannes Delphinus, Venetus, Episcop. Torcellanus.

Alexander Molus, Comm. Episc. Minoren.

Hieronymus Utelmus, Venetus, Ord. Prædic. Episcop. Argolicen.

Franciscus Raguseus, Ord. S. Francisci de Observantia, Episcop. Marcanens.

Abbates.

Ludovicus de Baissey, Abbas Generalis Cistertii.

Hieronymus de Souchier, Gallus, Campanus, Monachus, Ordinis Cistercienfis, Abbas Clarævallis, postea Abbas Generalis Cistertii, demum S.R.E. Presb. Cardinalis, tit. S. Matthæi in Merulana. Obiit Romæ 1571. 10. Kal. Novemb. se-

UNED

sepultus in Ecclesia Sancti Crucis in Ierusalem.

Simplicianus, Abb. S. Salvatoris Papæ, de Uultulina, Congregationis Casinen.

Stephanus Catanius, Novarin. Abb. Sanctæ Mariæ Gratiarum, Placentin. Diœcesi. Congregationis Casinen.

Augustinus Loschus, Hispanus, Abb. Sancti Benedicti de Ferraria, Congregationis Casinē.

Euthichius de Cordes, Antuerpiens. Abb. Sancti Eortunati apud Basianum, Congregationis Casinen. Obiit 1582. menses Septemb. Sepultus in Sancti Iustinianæ de Padua.

Claudius Saintes, Gallus, Abb. Lunevillan.

Cosmas Damianus, Hortulan. Hispan. Abb. Villavertrandi.

Generales.

Vincentius Iustinianus, Genuen. Generalis Ord. Prædic. postea Cardinalis tit. S. Nicolai inter imagines, deinde S. Sabinæ. Obiit Romæ 1582. 28. Octobr. sepultus in Sanctæ Mariæ super Minervam.

Franciscus à Zamora, Hispanus, Conchensis, Generalis Ordin. Min. de Observant. Obiit 1571.

Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis Ord. Min. Conventualium.

Christophorus Patavin. Prior Generalis Ordin. Eremitarum S. Augustini. Obiit 1569.

Joann. Baptista Migliavacca, Asten. Generalis Ord. S. Mariæ Servorum.

Stephanus Fazinus, Cremonen. Provincialis Lombardiæ, pro Ge-

ne-

nerali Carmelitarum.

Jacobus Lainez, Hiſpanus, ex oppido Caſtellæ Almazan, præpoſitus Generalis Societatis Ieſu. Obiit Romæ 1565. 19. Januarii.

Thomàs Tifernas Civitatis de Caſtello in Umbria, Generalis Capucinorum.

Doctores legum pro ſacro Concilio.

Gabriel Paleotus Bononien. Auditor Rotæ, poſtea S.R. E. Diaconus Cardinalis, tit. Ss. Nerei & Archilei, mox Ss. Joannis & Pauli, & Epiſcop. Bononien. deinde tit. S. Martini in Montibus, & primus Bononiæ Archiepiſcopus, demum tit. Sancti Laurentii in Lucina, ac Epiſcop. Albanus, poſtremo Epiſcop. Cardinalis Sabinus. Obiit Romæ 1597. 11. Kalend. Auguſti, ſepultus Bononiæ in Eccleſia Motropolitan.

Scipio Lancellotus, Romanus, advocatus Cõſiſtorialis, poſtea Auditor Rotæ, S.R.E. Preſbyt. Cardinalis, tit. S. Simeonis. Obiit Romæ 1598. 6. Non. Junii, ſepultus in S. Joannis Lateranenſis.

Joann. Baptiſta Caſtellius Bononien. promotor, poſtea Epiſc. Ariminenſ.

Michael Thomaſius, Maioricen. Doctor Decretorum, poſtea Epiſc. Illerdenſis.

Theologi à Summo Pontifice miſsi.

Frater Petrus de Soto, Hiſp. Ord. Prædicat. Obiit Tridenti, menſe Aprili, 1563.

Alphonſus Salmeron, Hiſp. Toletanus, Societatis Jeſu. Obiit Salmantic. 1590.

Frat-

UNED

Franciſcus Turrianus, Legionenſis, Hiſp. Doctor Theologus, poſtea Societ. Jeſu. Obiit Romæ 1584. ipſo die feſto Præſentationis B. Virginis, quem ex Breviario expunctum Eccleſiæ Catholicæ reſtitui procuraverat.

Antonius Soliſius, Hiſpan. Doctor Theologus.

Frater Camillus Campegius, Papienſ. Inquiſitor Ferrariæ, Ord. Præd.

Frater Hieronymus Bravo, Hiſpanus, Ordin. Prædicatorum.

Frater Adrianus Valentinus Venetus, Ord. Præd. inde mortui F. Petri de Sote locum miſſus; poſtea Dominii Veneti, Inquiſitor Generał.

Doctores Theologi Facultatis Pariſienſis Miſſi à Carolo IX. Galliarum Rege Chriſtianiſſimo.

Nicolaus Moillard, Decanus facultates Pariſienſis.

Joannes Peletier, Præfectus Collegio Navarræ.

Antonius Demochares Reſſonæus.

Nicolaus de Bris.

Fr. Jacobus Hngonis, Franciſcanus, idem etiã Procurator Reverend. Joan. Urſini, Epiſcop. Trecorenſis.

Simon Vigor, Normanus Canonicus Pariſienſis, poſtea Archiep. Narbonenſis.

Richardus du Prè.

Natalis Paillet, Obiit Tridenti 7. Kalend. Decemb. 1562.

Robertus Fornier.

Antonius Coquier.

Lazarus Broychot.

Claudius de Sainctes, Canonicus Regularis S. Auguſtini, poſtea Epiſc. Ebroicenſis. Obiit ann. 1590.

Theo-

UNED

Theologi missi à Philippo, Secundo Rege Catholico.

Observa hunc Theologorum ordinem à libra-riis inductum, hicnon immutari salvo tamen Decreto super hac re sancito in fine Sessionis secundæ, & Decreto de loco Oratorum, sub finem Sessionis vigesimæ quintæ. Quin & diversum plane ordinem nonnulli servavere; inter quos Gentianus Heruetus, Aurelanienſis vir clarissimus, qui & ipse Concilio inter Theologos interfuit.

Cosmas Damianus, Hortolan. Electus Abb. Villabertrandi.

Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonic. Caucien.

Ferdinand Vellosillus, Doctor Theologus, Canonicus Seguntinus, postea Episcop. Lucensis.

Thomas Dasio, I.V. D. Canonicus Valentinus.

Licentiat. Antonius Covarrubias, Didaci Frater, Auditor Granatē.

Ferdinandus Mincasensis, Decretorū Doctor

Frater Joannes Ramirez, Hisp. Minister Provincialis Divi Jacobi.

Frater Alphonsus Contreras, Commissarius Ord. Minorum in Curia Regis Hisp.

Frater Michael de Medina, Hispanus, Ord. Minor. Sacræ Theologiæ Doct. Obiit Toleti.

Frater Joannes Lobera, Hispanus, Sacræ Theologiæ Lector Salmanticæ, socius Ministri Provincialis Divi Jacobi.

Cosmus Palma Fonteyus, Sacræ Theologiæ Doc-

UNED

Doctor, Hiſpanus, ſocius Hortulani Abbatis.

Frater Joann. Gallo, Hiſp. Ord. Præd.

Frater Petrus Fernandez, Hiſp. Ord. Præd. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Frater Deſiderius de S. Martino, Panorm. Ord. Carmelitani.

Michael Baius Hanuo Athenſis, Sacræ Theologiæ Doctor, poſtea Decanus Eccleſiæ Collegiatæ S. Petri Lovanii, Academiæ Cancellarius, & ejuſdem conſervator. Obiit Lovani, 1589. 16. Sept. ibique ſepultus in ſacello Collegii Pontif.

Joannes Heſſels, Brabantus Lovanienſis, Sacræ Theologiæ Doctor. Obiit Lovanii 1576. 7. Novemb.

Cornelius Janſenius, Flander, Huiſtenſis, Sacræ Theologiæ Doctor, poſtea primus Epiſcopus Gandenſis. Obiit Gand. 1576. 11. Aprilis.

Theologi miſsi à Rege Portugaliæ.

Frater Franciſcus Foriero, Luſitanus, Uliſsiponenſis, Ordin. Præd.

Jacobus à Payva de Andrade, Luſitanus, & Doctor Theologus.

Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugaliæ.

Ab Excellentiſsimo Duce Bavariæ.

Joannes Covillonius Flander, Infulenſis, ex Societate Jeſu. Obiit Romæ 1581.

Procuratores Epiſcoporum abſentium.

Merchantus, Doctor Theologus, pro Illuſtriſ. Cardinale de Mendoza, Epiſcopo Burgenſ.

Joan. Gothardius, Cleric. ſecul. Germanus, pro Epiſc. Ratisbonen.

Georgius Hochevarter,

UNED

ter, Cleric. sæcul. Doctor Theologus, suffraganus, pro Episcop. Basilienſi.

Frater Felicianus Minguarda à Morbinio, Ordin. Præd. pro Illustrissim. Domino Salisburgen. Orator.

Petrus Cumel, Doctor, Theologus, Canonicus Malacitanus, pro Reverendissimo Malacitano.

Joan. Delgadus, Doctor, Theologus, Canonicus Tudenſis, pro D. Joanne de S. Æmiliano, Episc. Tudenſi.

Gaſpar Cardilius, Villalpandeus, Segob. Doct. Theologus, pro Episcop. Abulenſi.

Frater Joannes de Ludeña, Doctor Theologus, Ordin. Prædic. pro Episcop. Saguntino.

Frater Franciſcus Orantes, Lector Vallisoleti. Ord. Minorum, pro Episc. Paletin.

Cæſar Ferrantius Sueſſanus, Doctor Theologus, pro Episc. Sueſſano apud Reverendiſ. Ilerdenſem.

Procuratorem Ordinum.

Joannes Cotignon, Doctor Gallus, Procurator Ord. Cluniacenſi, poſtea Prior Major. Obiit 1572. 22. Aprilis, ſepultus Marciniaci.

Nicolaus Baucherat, Gallus. Prior Monaſterii de Recluſo, Procurator Gen. Ord. Ciſtercienſ. poſtea ejuſdem Ordin. Abbas General. Obiit 1586. 12. Martii.

Theologi ſæculares, & Doctores Juris Canonici.

Georgius Girad, Gallus, Doctor Theologus, cum Reverend. Andegavenſi.

Gentianus Hervetus, Gallus, Aurelianenſis, cum

cum Illustrisim. & Reverendis. Cardinale à Lotaringia. Fuit postea Canonicus Rhemensis. Obiit Rhemis 1594. 12. Septembris.

Franciscus Sancius, Decanus Facul. Theologiæ, & Canonicus Salmantic. cum Reverend. Salmantic.

Matthæus Guerra, Cõsentinus Calaber, Presb. sæcularis, cum Episc. S. Marci.

Federicus Pendasius, cum Illustris. Card. de Mantua, Legatus Sancti Concilii.

Joan. Franciscus Lombardus, cum Illustris. Cardin. Seripando, Legato Sancti Concilii.

Petrus Mercatus Theologus, cum Reverend. Vicensi.

Trigillus, Doct. Theologus, Canonicus Legionen. cum Rever. Legionensi.

Sobanus, Doct. Theologus, cum Reverend. Legionensi.

Antonius Leitonus, Doctor Theologus, cum Reverendis. Conimbricensi.

Petrus Fantidonius Segoviensis Canonicus Salmantinus, Doctor Theologus, cum Reveren. Salmantino.

Joannes Villeta, Doctor Theologus, cum Reverend. Barcinonẽsi.

Joannes Fonseca, Doctor Theologus, cum Reverendissim. Archiepisc. Granaten.

Michael Oroncuspe, Doctor Theologus, cum Reverend. Episc. Pampilonensi.

Alphonsus Fernandez de la Guerra, Hisp. Doct. Theologus, cum Reverend. Guadixiensi.

Michael Yttero D.

V.

V. I. cum Epiſc. Pampilonenſi.

Joſephus Puebla, Doctor Theologus, cum Epiſc. Civitatenſi.

Joannes Chacon, Doctor Juris Canonici, cum Epiſcop. Almerienſi.

Antonius Garfias, Doctor Theologus, cum Epiſc. Overent.

Benedictus Arias Montanus, Ordin. S. Jacobi, Doctor Theologus, cum Reverend. Segovienſi.

Joannes Barcelona, Theologus, cum Epiſc. Uſcelenſi.

Doctores Galli, Ordinis S. Benedicti.

Joannes de Charthougne, Doctor Theologus.

Joannes de Verdum, Doctor Theologus.

Theologi Ordinis Fratrum Prædicatorum.

Angelus Cioſus, Florentinus, cum Illuſtriſſimo Card. Mantuano, Legato Sacri Concilii.

Seraphinus de Caballis, Brixienſis, Provincialis Terræ Sanctæ, cum ſuo Generali, poſtea Ordinis Generalis. Obiit Hiſpali 1578. 21. Novembr.

Helliſæcus Capys, Venetus, Theologus, cum Archiepiſc. Pragenſi.

Petrus Ardien. Gallus, cum Reverend. Cenomanenſi.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Avenionen. Vicarius Congr. Franciæ, cum Rever. Nemauſenſi.

Joann. Matthæus Valdina, cum Rever. Tarentino.

Petrus Marty, Coma Hiſp. cum Rever. Girumpenſi.

Petrus Zatores, Hiſp. cum Rever. Dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum Reverendiſ.

Vi-

UNED

Viglevanensi.

Aurelius de Chio, cum Reverend. Spalatrensi.

Adrianus Valentinus, Venetus, cum Reverend. Nicosiensi.

Marcus Medices Veronens. cum Reverend. Genetensi.

Benedictus Herbo, Mantuanus, cum Reverend. Brixiensi.

Michael de Hast, Genuensis, Prior S. Laurentii.

Constantinus Coccianus Isorella, cum Reverendis. Montis Politiani.

Henricus de S. Hieronymo, cum Reverend. Braccarensi.

Ludovicus de Soto Mayor, Lusitanus, cum Reverend. Georgio Tudensi.

Baptista de Lugo, cum Reverend. Veronen.

Hieronymus Barolus, Papien.

Theologi Ordin. Minorum de Observantia.

Alosius de Burgo Novo, Italius, Sacræ Theologiæ Lector Bononiæ, Commissarius Generalis, postea Ord. Gen.

Thomàs de Sogliano, Italus, Provinc. Bononiæ Minister.

Antonius de Paduæ, Lusitanus, Ordinis Secretarius.

Bonifacius Raguseus, Apostolicus Prędicator, Terræ S. Gubernator, postea Episcop. de Stagno in Dalmatia.

Angelus de Petriolo, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Perusiæ.

Angelus Iustinianus, Italus, Lector Sacræ Theologiæ Ianuæ.

Vincentius de Messina, Italus, Sacræ Theologiæ Lector Neapoli.

Julius Pasiranus, Urceanus, Italus, Sacræ Theo-

Theologiæ Lector Berg.

Iacobus Alani, Gallus, Theologus, cum Episc. Venetens.

Theologi Ordinis Fratrum Minorum Conventualium.

Marcus Antonius Gambaronus à Lugio, socius Religionis.

Bartholomæus Golphus de Pergum.

Joannes Tertius, Bergomens. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.

Clemens Thomasinus nus de Florentia, Regens in Conventu Sanctæ Crucis de Florentia.

Augustinus Baldus à Lugo.

Joannes Baptista Chisulphus Ord. Scriba.

Antonius de Grignano, Regens Sancti Antonii de Patavio.

Lucius Angusiola, Placentinus, Regens Sancti Francisci Bononiæ.

Maximilianus Beniamus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ, postea Episc. Clodiensis.

Octavianus Clarus de Neapoli, Regens Sancti Laurentii de Neapoli.

Antonius Posius de Monte Ilicino, Regens in Conventu duodecim Apostolorũ Romę. Obiit Monte Ilcini 1580.

Bonaventura Meldulen. Regens in Conventu Palmæ.

Martialis Peregrinus, Calaber Regens in Conventu Ferrariæ.

Antonius, à Cubalo Feltrens.

Andræas Schinopius, de Amandula, cum Reverendissimo. Cathanzario.

Balthasar Chrisous, Neapolitanus, cum Reverendissimo Tropien.

li Theo-

Theologi Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini.

Tadæus Perusinus, cum Reverendissimo Salviato, postea præpositus Generalis.

Joann. Paulus Recanatensis, cum Reverendiss. Quinque Ecclesiens. Oratore pro Regno Hungariæ.

Simon Florentinus, cum Illustriss. Card. Scripando Legato.

Cherubinus Lavosius, de Casia, cum Reverendiss. Vercellen.

Gabriel Duratellus, Anconitanus.

Ambrosius Veronensis, Prior Conventu S. Marci in urbe Tridentina.

Joannes Baptista Burgos, Hisp. Valentinus.

Antonius Mondulphensis, cum Reverendiss. Prage. Oratore.

Ægidius Vollaterranus, cum Episcopo Thininiens.

Eugenius Pisaurensis Concilii Prædicator, postea Episcopus Smyrnensis, & Velaternorum Propresul, apud quos obiit 1580. 12. Jun.

Adamus Florentinus, cum Illust. Card. Madrutio, Oralionem habuit nomine Oratoris vii. Pagorum Helveticorum Catholicorum. Obiit Romæ 1581. 17. Jan.

Aurelius Coriſmaltensis, cum Oratore Helvetiorum.

Balthasar Massanus, cum Episc. Catanien.

Sebastianus Panensis, Ordinis Scriba.

Christophorus de Sanctoris, Hisp. Burgensis.

Simon de Brazzolatis, Parivinus.

Angelus Ferus, Venetus, cum Reverendiss.

de

de Osma. Obiit Barii in Apulcia Præfectus Provincialis.

Petrus Lusitanus, cum Reverend. Leirienſ.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Joan. Jacobus Cherecatus, Vincentinus, Provincialis Venetiarum, poſtea Procurator Generalis Ord.

Theodorius Maſius, Mantuan. cum Reverend Cremonenſ.

Silveſter, Confeſſatius Illuſtriſ. Card. Mantuani

Lucretius Aſſolanus, cum Reverend. Patriarcha Venetiarum.

Nicolaus Gallus, cum Re. Patre Generali.

Eraldus Galius, cum R. Patre Generali.

Laurentius Lauretus, Venetus cum R. Patre Generali.

Angelus Ambroſianus Venetus.

Theologi Ordinis Fratrū Servorum B. Mariæ.

Stephanus Bonucinus Tuſcus, Aretinus, poſtea Epiſc. Alatrinus, deinde Aretinus, S.R.E. Presb. Card. titul. Ss. Petri, & Marcellini. Obiit Romæ 1580. 2. Jan. in Collegio ſui Ordinis, ibique ſepultus.

Amans, pro Congregatione Servorum, cum Reveren. Sibinicenſ.

Officiales Sacri Concilii Tridentini.

Epiſcopus Gavenſis, Commiſſarius.

Epiſcopus Theleſinus, Secretarius.

Ludovicus Bondonius, Magiſter Cæremoniarum.

Antonius Manellus, Depoſitarius.

Cantoris Sacri Concilii.

Simon Bartolinus, Peruſinus.

Joann. Aloyſius de

UNED

Episcop. Neapolitanus.
Bartholomæus le Comte, Gallus.
Matthias Albo, de Fulgineo.
Franciscus Bustamante, Hispanus.
Joannes Antonius Latinus, Beneventan.
Franciscus Druda, Gallienſis.
Lucas Longinquus, Gisonenſ.
Petrus Scorteccius, Aretinus.

Notarii.

Marcus Antonius Peregrinus, & Cinthius Pamphilus de Sancto Severino.
Hieronimus Gambaru, Brixienſis Foreuſis.

Curſores SS.D.N.& Sacri Concilii.

Nicolaus de Matthæis, & Jacobus Carra Allobroges.

Numerus Prælatorum cujuſcumque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum convenire.

Prælati.	*Prælati.*
Itali 187. per Procur. 2.	Ungari, 2.
Galli, 36. per Procur. 1.	Angli, 1.
Germani, 2. per Proc. 4.	Hiberni, 3.
Hiſp. 31. per Procura. 4.	Flandri, 2.
Luſitani, 3.	Croati, 1.
Græci, 6.	Moravi, 1.
Poloni, 2.	Illyrici, 3.

IN-

UNED

INDEX RERUM, ET VERBORUM in Concilium Tridentinum.

ABbates, quomodo eligendi, 348. 349. & qui in Monasteriis, quæ sunt Ordinum Capita, 361. qui visitandi jus habeant, 360. quibus Tonsuram & minores Ordines conferre possint, 266. Lectorem Sacræ Scripturæ in suis Monasteriis eligant, 38. qui usum Mitræ, & Baculi habent, Episcoporum loco adhibentur in degradatione, 130. ea quę de Regularibus decreta sunt, exequi tenentur, 350. 351. eorum privilegia quando cessent, 265. 266.

Abbatum Monasteria, quæ ab Episcoporum jurisdictione exempta, 353 360. 361. eorum negligentia quando supplea-

tur, 50.

Abbatissa, quomodo, & qua ætate eligenda, 349. duobus Monasteriis non præficienda, *ibidem* : ejus officium in professione Monialium, 358.

Abbatiæ commendatæ ab Episcopo visitandæ, 220. 221. quæ sunt Ordinum Capita, quibus conferendę, 361. 362. earum onus in Seminario constituendo, 176.

Abesse Episcopo quando, & quandiu liceat : & qua pœna mulctentur absentes, 257. 258. quando aliis curatis, *ibidem*: & quantum Canonicis, & similibus, 317.

Abesse non videtur, qui aliquantisper abest, 259.

Ab-

Abſentia affectata non diſſolvit vinculum matrimonii, 284.

Abſentia Epiſcoporum denuntianda Romano Pontifici, 73.

Abſens, qui curæ animarum incumbit, præſens judicatur, 242. *Cætera vide in verbo* Reſidentia.

Abſolutio Sacerdotalis, 144. 148. eſt actus judicialis, 149. 163. quando nulla, 149.

Abſolutionis Miniſtri, 148. 149.

Abſolutio delicti publici, quando non admittenda, 129.

Abſolutio peccatorum gravium à quibus dari poſsit, 149. 150. 309.

Abſolutio à Summo Pontifice impetratu uſurpantibus bona, & jura Eccleſiaſtica non aliter prodeſt, niſi facta reſtitutione, 248.

Abuſus tollendi, 222. 342. maximè qui in Miſſarum celebrationem irrepſerunt, 307. 312. & qui in concionibus popularibus, 336. 337. & in Sanctorum celebratione, 338. & qui circa uſum Indulgentiarum habentur, 399.

Academiæ teſtimonium de ejus doctrina, qui creandus eſt Epiſcopus, 240.

Acceſsiones ad beneficia juris patronatus quando tollendæ, 381.

Acceſſus non concedendi, nec conceſsi excedendi, 282.

Acclamationes Patrum in fine Concilii, 405.

Acolytarum ordo, 251.

Acta appellandi, quando gratis exhibendum, 129. & intra quantum tem-

tempus, *ibidem*, & quomodo ad judicem appellationis transferēda, 334

Adæ peccatum in omnes propagationes, non imitatione transfusum, 32. non illi soli, sed universæ etiam ejus propagani nocuit, *ibid.* & quo modo tollatur, 33.

Administratio bonorum Monasteriorum ad quos spectet, 343.

Administratores locorum piorum quibus rationem reddere debeant, 246.

Administratores bonorum Episcopatus à Capitulo, Sedevacante, electi Episcopo rationes reddant, 324. 325.

Adolescentium ætas prona ad mundi voluptates, 273.

Adoratio Christi in Eucharistiæ, 117. 118.

Adventus Christi mysterium, 46.

Adulteri pœna, 295.

Adulterium non dirimit Matrimonium, 283. 284.

Adultorum justificatio, 48.

Ætas ad dignitates, & canonicatus obtinendos quæ legitima, 315. ad beneficia, 263. ad singulos Ordines suscipiendo, 268. ad Seminarium, 274.

Affinitas ex fornicatione quando Matrimonium dirimit, 292.

Aleas fugere Clerici, debent, 239.

Alexandri III. constitutio, 87. 218.

Alienare res suas, quando Clericis non liceat, 94.

Altare per mensam intelligitur apud Paulum, 227.

Ambulationes tempore Missæ tollant Episc.

Anathema in male sen-

UNED

sentientes de peccato originali, 32. 33. 34. 35. de justificatione, 64. & seq. in eos, qui septem Ecclesiæ Sacramenta negant, vel ea male interpretantur, 80. & seq. contra hæreticorum errores circa Sacramentum Baptismi, 83. & seq. Confirmationis, 96. Eucharistiæ, 122. & seq. Pœnitentiæ, 283. & seq. Extremæ-Unctionis, 163 & seq. Ordinis, 254. & seq. Matrimonii, 283. & seq. de communione sub utraque specie, 210. & seq. de Sacrificio Missæ, 233. & seq.

Animarum cura non negligenda, 73. 76. 92. *Ibid.* 257.

Annexa beneficia singulis annis visitent Epis. 92.

Annus ad suscipiendos Ordines datus, quos requirit beneficium obtentum, 243.

Antiquitas non damnanda, 209.

Antiquior Episcopus, Metropolitano impedito habendæ Synodi Provincialis jus habeat, 302

Apostatarum pœnæ, 360.

Apostatandi occasio, quando Regularibus datur, 175.

Apostoli in Cœna à Christo Novi Testamenti Sacerdote instituti, 226. 233. eisdem eorumque successoribus à Christo tributa est potestas consecrandi. 251. remittendi, & retinendi peccata, 138.

Appellatio cur instituta, 127. & quando non impediat, vel suspendat, 127. 261. 279. 313. 330. & quomodo admittenda, 129. & cui committenda, 128.

Appellare à quibus li-

UNED

liceat, *ibidem.*
Appellans quid agere debeat, 128.334.
Appellatus quid, & quando solvat pro actis, 129. 134.
Aqua naturalis est de necessitate Baptismi, 83
Aqua in Calice cur Vino misceatur, 231.
Aquarum significatio, *ibidem.*
Arbiter de suspitione, & jurisdictione cognoscenda inter Ordinarium, & conservatorem judicem, 170.
Archidiaconi oculi Episcoporum, 315. qui eligi debeant, *ibidem*: qui visitandi jus habēt, quomodo visitent, 303. 304 causas matrimonii, & criminum non judicant, 333. neque concubinatus, 389.
Archiepiscopus, *Vide Metropolitanus.*
Archipresbyteri curam animarum habentes, quando prædicare debeant, 40. *Cætera vide in verbo Parochus.*
Assumendus ad Cathedrales Ecclesias qualis esse debeat, 243.
Attritio quid, 142.
Avaritia idolorum servitus, 235. omnium malorum radix, 247. ab Ecclesiasticis tollenda, 248.
Auctoritas Sedis Apostolicæ in omnibus decretis Concilii salva intelligitur, 87.398.
Aucupia à Clericis vitanda, 318.

B

BAptismus ritè collatus non iteratur, 85. ad salutem necessarius est, 84. ejus virtus Aqua naturalis necessaria, 83. verba requisita, *ibid.* in eo imprimitur character in anima, 82.
Baptismi, & Pœnitentiæ

UNED

tiæ differentia, 59. 139.
Baptismo, susceptovota postmodum facta non sunt irrita vi promissionis in illo factæ, 84.
Baptismi parvulorum, 32. 85.
Baptismus hæreticorum quomodo verus, 84
Baptismus Joannis, 83
Baptismi doctrina vera in Ecclesia Romana, *ibidem*: Canones de eo, 83. *& seq.*
Baptismi sola recordatio non tollit, neque minuit peccata, 85.
Baptizari licet in omni ætate, & tempore, *ibid*
Baptizantium, & baptizatorum cognatio, 291
Baptizati universæ Christianæ legis debitores, 84. peccando gratiam amittunt, *ibid.* ab uno, vel duobus suscipiendi de Baptismo, 291
Benedictio conjugum approbatur, 286. antequam conjuges simul habitent, in templo suscipienda, & a proprio Parocho, 288.
Beneficia cur constituta, 215. Ecclesiastica ad obtinendum habitus, 264. quibus conferenda, 240. ætas ad ea obtinenda, 263. 315. hæreditariam successionem abhorrent, 376. qualitatibus, & oneribus, quæ iis ex fundatione incumbunt, non derogandum, 372. in servitutem non redigenda, 379. unita visitanda, 91. curata in simplicia non convertenda, 391. & quando curam animarum recipiant, *ibid.* regularia quibus conferenda, 170.
Beneficia regularia quibus conferenda, 175.
Beneficia sæcularia Regularibus non concedenda, *ibid.*

Be-

UNED

Beneficia hereditariam succeſsionem aborrent, 376.
Beneficia juris patronatus, 379.
Beneficiis privare Clericos, quãdo liceat, 218. 261. & 370.
Biblia Latina Vulgatæ editionis probata, 72.
Biennii ſpatium litibus finiendis ſtatutum, 332.
Bigamia prohibita, 286.
Bigami, ad minorum Ordinum miniſterium, non idonei, 273.
Bona Eccleſiſtica occupantium pœna, 247.
Bona, ante Profeſsionem, Monaſterio non danda, aut habentibus reſtituenda, 391. & 392.
Bononiæ laudes, 101.
Bonifacii VIII. Conſtitutio, 346.
Brachium ſæculare implorari poteſt, pro revocandis Monialibus intra Urbem, 347. & 348.
Breviarium, 401.
Bulla indictionis Concilii Pauli III. 1.
Bulla facultatis tranſferendi Concilii, ſub Paulo III. 97.
Bulla reſumptionis Concilii ſub Julio III.
Bulla celebrationis Concilii ſub Pio IV. 188
Bulla Confirmationis Concilii ſub Pio IV. 409

C

Celibatus non poſtponitur ſtatui conjugali, 285.
Ceremoniæ, in celebratione Miſſæ, 229. quare inſtitutæ? 225. & in Ordine Sacro? 255. & in Nuptiis? 288. & 289.
Calicis uſus an cuiquam ſit permittendus? 211. & 249.
Candelarum certus numerus prohibetur, in celebratione Miſſæ, 237.
Canon Miſſæ ex quibus

UNED

bus constet, 238.

Canones de vita Clericorum renovãtur, 238. Item ad Episcopalem pertinentes, 327. Item ad favorem Ecclesiasticarum Personarum, 395 & 396.

Canones indistincte ab omnibus observãdi, 393

Canonicatus quibus conferendi, 240.

Canonicatus, aut Portio non ei confertur, qui eo ordine institutus non est, quem illa Dignitas, aut Portio requirit, *ibid.*

Canonici quales eligendi, 315. Item, qui vocem in Capitulo non habeant, 242. Item, quos Ordines habere debeant 316.

Canonicorum tenues redditus quomodo augendi? 323.

Canonici Ecclesiæ Senatus, 318.

Canonici Regulares translati ad alium ordinem, sæcularia Beneficia obtinere non possunt, 176.

Canonicis non amplius tribus mensibus abesse licet, 317.

Canonici præsentes sacræ ordinationi, 265.

Canonici Divina Officia per se, non per aliũ, obire debent, 317.

Canonicorum vita, & honestas qualis? 318.

Canonicorum officium in Choro, *ibid.*

Canonicorum officium celebrante Episcopo, *ibi.*

Canonicorum Residentia, & an residere possint in Ecclesia curata, *ibid.*

Canonici duo adhiberi debent, in publicatione Indulgentiarum, 222. Similiter adhiberi debent, ad rationem redditnum Seminarii exigendum, 278. Item da conf-

UNED

constituenda, quæ ad Seminarium spectant, 275. & 276. Item ad procedendam, in quibusdam causis, 373. Item ad convertenda quædam in pios usus, 378.

Canonici inservire debent, 317. Item ab eo corrigi possunt, 77. & 78 quando, & quomodo id evenire potest, 373. 374. & 375.

Canonicorum quibus professionem Fidei facere teneantur, 316.

Cantus lascivus vitandus in Missarum celebratione, 236.

Capellanorum Regiorum privilegia restricta, 313.

Capita Ordinum, 352. & 360.

Capituli officium, Sede vacante, 300. & 324.

Capituli consilium adhibere debet Episcopus in Lectore, & Magistro diligendo, 37. in Ordinibus Canonicatuum designandis, 316. in his, quæ ad debitum in Divinis Officiis regimen spectant, 318. & in his, quæ ad Seminarium pertinent, 275. in augendo Præbendas tenues, 323. in omnibus his, quæ non spectant ad commodum Episcopi, vel suorum, 375. in substituendo Judicem delegatum, 384.

Capitula Mensa, 276.

Capitula Cathedralium à suis Episcopis visitari, & corrigi possint, 77. Quomodo, & quando, 373. Episcopo de quibus rationem reddere teneantur, 324. eorum negligentia à quibus suppleatur, 324.

Capituli jurisdictio, potestas, & bonorum administratio intacta relinquitur, 374. Quando eorum privilegia non valeant,

leant, 325.
Capitulorum Generalium officium in Magistris eligendis, 38. in eligendis Prioribus, & Officialibus constituendis, 370. in conservanda regulari disciplina, 342. eorum negligentia à Capitulo Provinciali aliquando suppletur, *ibid.*
Capitulum sub titulo S. Petri, vel S. Joannis, 351.
Capucinis bona possidere non licet, 344.
Cardinales, qui sint eligendi, 300. & 301.
Cardinalium consilio universalis Ecclesiæ administratio nititur, 367.
Cardinalibus Beneficiorum multitudo denegetur, 325. & 326.
Cardinalium indulta quando valeant, 329.
Cardinalium frugalitas, & continentia, 335.
Cardinalium familiares, vide *Familiares.*
Cardinalis Moronus primus Legatus Synodo benedixit, 404.
Cardinales Episcopi, intra tres menses, munus Consecrationis suscipere tenentur, 261. & 262.
Cardinales quatuor affirmare debent, promovendos ad Cathedrales idoneos esse, 300.
Charitas perfectionis vinculum, 197.
Carnis desideria quomodo restringantur, 400
Carthaginense Concilium, 366.
Castitatis votum, 342.
Castitatis donum petentibus non denegatur,
Catechesis singulis Sacramentis præscribenda, 309. & 310.
Cathechumeni, 52.
Catechismus, 401.
Cathedralem, & Parochialem Ecclesiam nemo simul retineat, 326.

UNED

Cathedralibus Ecclesiis, qui præficiendi, 72. & *deinceps*, & 87. & 240. quomodo providēdum, quando sunt exigui fructus, 319.

Cathedrali Ecclesia vacante, preces habendæ, 298.

Cathedralium Ecclesiarum Pœnitentiarius, 311.

Cathedralium Ecclesiarum pluralitas prohibetur, 88.

Causæ matrimoniales spectant ad Ecclesiasticos, 286. sed non ad Decanos, vel alios inferiores, 333.

Causæ citò expediendæ, 332. & 384.

Causæ exemptorum quomodo sunt tractandæ, 95. & 96.

Causæ legitimæ absentiæ, quæ? 257.

Censuræ ab Ordinariis emanatæ, ab Ordinariis publicandæ, & observandæ à Regularibus, 353. & 354.

Censuræ Ecclesiasticæ à Judicibus Ecclesiasticis, quando ferendæ, 369. & *deinceps*.

Character quid, 86.

Choreæ Clericis prohibentur, 239. & 318.

Chrisma Sacrum, 86.

Christiana vita perpetua Pœnitentia esse debet, 154.

Christiani quando cōmunicare teneantur, 124.

Christianorum officium maxime in Conciliis 18. & *seq.*

Christus vera lux, 20.

Propitiator noster, 46.

Salvator noster, 47.

Fons justitiæ, causa salutis æternæ, 49.

Redemptor, 69. 218. & 338.

Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, 225.

Caput in membra, vitis in palmites, 62.

Fidei nostræ Autor,

tor, secundus Adam, 47. omnium gratiarum fons, & Autho, 211. Mediator Dei, & hominum, 338. Sacramentorum Autor, & perfector, 80. Pro omnibus mortuus, 46. ad nostram salutem, 121. In Eucharistia continetur: totus sumitur, sub utraque specie, 113. *& seq.* & 122. nobis meruit justificationem, 50. os, & sapientiam promisit Ecclesiæ suæ, 195. In eo, habemus redemptionem & remissionem, 47. Per eum fit sacrificio, 152. qui qui eum diligunt, servãt sermones ejus, 55.

Christi Adventus, 46. meritum, 32. 50. 62. Jejunium, 111. amor erga nos, 121.

Christo debetur latriç cultus, 127.

Ciborum delectus servandus, 400.

Circunstantiæ peccati, 145.

Citari Episcopus quãdo potest, ut personaliter compareat, 131.

Civilibus in causis, quomodo procedẽdum, 95. & quomodo exequendum, 370. & 371.

Civilibus, & criminalibus in causis, quando appellationi locus, 127. & 128.

Clandestinorum Matrimoniorum correctio, 286. *& seq.*

Clavium potestas, 138 153. 158. & 161.

Clandestinum Monachorum Sacræ Scripturæ Interpretes examinantur ab Episcopo, 41. & 42.

Clausuræ Sanctimonialium restituendæ, 346.

Clerici, in sortem Domini, vocati, 238. Quæ vitare debeant, *ibidem.* Qui qui fori privilegio gaudeant, 263.

Cleticorum vita, & exem-

UNED

exemplum quanti momenti, 270.

Clericorum continentia, vestitus, & habitus quales esse debeant, 171. gestus, incessus, sermones, & vita qualis, 165. & 238.

Clerici etiam exempti ab Episcopo corrigi possunt, 77. & 164. delinquentes in loco decenti custodiendi, 374. matrimonium contrahere prohibentur, 285. mendicare non debent, & quomodo eis providendum, 213. turpiter, & scandalosè viventes quomodo puniantur, 387.

Clerici homicidæ pœna, & dispensatio, 172. degradatio, & depositio, 129.

Clericorum immunitates, & privilegia renovantur 395. ipsorum merita ex quibus deprehendantur, 267.

Clerigo vago Missas celebrare non licet, 236.

Clerici conjugati, quæ ministeria exercere possint, 273. & quo privilegio gaudeant 263.

Clericis, aleæ, comessationes, lusus prohibentur, 239.

Cætera, vide in verb. *Sacerdotes*, & in verbo *Presbyter*.

Cluniacensis Monasterii privilegium, 353.

Coadjutores quando dandi sint, 218.

Cognatio spiritualis quomodo, & inter quos contrahatur, 291.

Collatio beneficiorum, vide *Electio*.

Collatio ordinum gratis fieri debet, 212.

Collegiorum generalium privilegia, 95.

Collegia ab Episcopo visitentur, 245.

Collegia literas dimissorias concedendi jus

non habent, ut quis ordinetur ab aliis, 266.

Collegiorum Personæ quomodo sint exemptæ, 95.

Collegii Puerorum instituendi via, & ratio, 3.& *seq.*

Collegiatæ Ecclesiæ [illegible]s alicujus oppidi, [illegible]bili[illegible] tione curent stiua ra[illegible] Interpreti Sendium [illegible]uræ, 36.& 37. ræ Script[illegible]ones,& con-

Collocuti [illegible]non habenfabulationes [illegible]. dæ in Ecclesiis, 2[illegible]

Comitum Palatinor[illegible]um privilegia restricta, 113.

Comendæ perpetuæ, 89.

Comissio causarum quibus fieri debet, 384.

Commemoratio Defunctorum facienda, 372

Communio Sacramentalis quibus, & quando necessaria sit, 224. & à quibus sæpè percipienda, 269. & in ea præparatio qualis, 119. in ea sub qualibet specie totus & integer Christus sumitur, 116. & 209.

Commutationes ultimarum voluntatum quomodò, & quando faciendæ, 244.

Compatres in Baptismo qui 293.

Compositio pro fructibus malè perceptis, prohibita, 260.

Computi disciplina commendatur, 274.

Conceptio Mariæ Virginis, 35.

Concilium indicere ad Romanum Pontificem spectat, 106. ejusque Decreta ab eo confirmantur, 404. & dubia declarantur, 403.

Concilio interesse qui debent, 107. ad illud convenire negligentes quomodo puniatur, 303.

Conciliorum utilitas, 190.

Concilium celebrantium officium, 18. & *seq.*
Concilii Tridentini incohatio sub Paulo III. 17. translatio, & celebratio sub Julio III. 105 suspensio 185. celebratio sub Pio IV. intentio præcipua qualis, 194.
Confirmatio, 407. & *seq.* causæ, quibus indictum fuit, 22. quot Patres ei interfuerunt, 407.
Concilia Provincialia quibus de causis renovanda, & quando, 301. de quibus judicent, 259.
Concio, vide Prædicationis munus.
Concubinatus gravissimum peccatum, 295.
Concubinariorum Pœnæ, *ibi.*
Concupiscentia, 34.
Conditiones in provisione Ecclesiæ rejiciendæ, 321.
Confessio est jure divino necessaria, 144. & *seq.* est pars pœnitentiæ, 141. quomodo, & quorum peccatorum facienda, 144. & *seq.* & cui, 147 & *seq.* non est impossibilis, 442. ad Eucharistiam percipiendam necessaria, & quando, 120.
Confessio secreta, 146. 147. & 148.
Confessionum libri discendi à pueris, 274.
Confessores Monialium, 352.
Confessorum munus in satisfactionibus injungendis, 153.
Confitendi in Quadragesima salutaris mos 147
Confirmatio est Sacramentum, 86. ejus Minister Episcopus, 253. eum habere debet, qui prima Tonsura est initiatus, 262. in ea character imprimitur in anima, 82. inter quos spirituale cognationem contrahat, 291
Confirmatio hujus Con-

UNED

cilii, 407.
Confraternitates visitandæ, 245.
Conjuges, vide Matrimonium.
Consanguinei fructibus Ecclesiarum non augendi, 365.
Consecratio ubi facienda, 262.
Consecrationis munus intra tempus statutum suscipiendum, 93. quale tempus sit præscriptum,
Consecrationis Panis, & Vini efficacia, 117.
Consensus contrahentium in Matrimonio necessarius, sed non parentum, 287.
Conservatores judices, 169.
Conservatoriæ literæ quibus, & quando nihil profint, *ibidem.*
Consistorio proponitur Ecclesia Cathedralis vacans, 300.
Constitutiones Ecclesiarum approbantur, 315 & etiam Regularium, 245. quæ rejiciantur, 322.
Constantiense Concilium, 284.
Consuetudo locorum attendenda, 42. pro lege habetur, 210. jurisdictionem tribuit, & officium, 227. dat potestatem, ut quis Concilio interfit, 107.
Consuetudines Ecclesiarum approbantur, 242 & quæ sint corruptelæ, 261.
Consultores Duellorum pnniuntur, 394.
Consummatio sub priori Testamento non erat, 225.
Continentia Diaconorum, & Subdiaconorum, 269.
Contritio, quid, 141. pars est pœnitentiæ, 140. necessaria libera, & voluntaria, 141. & 142. imper-

perfecta attritio dicitur; 142. quomodo paretur, & quid producat, 142.

Contritio sine Confessione ad Eucharistiam non accedat, 120. & 125.

Controversiæ de præcedentia componendæ, 354.

Contumacia severè punitur, 75. 241. & 261.

Conventus, vide Monasterium.

Convertitiæ, seu pœnitentes mulieres, 359.

Corporis Christi festum, vide festum.

Correctio quomodo ab Episcopis facienda, 77. 126. & 169.

Credere quomodo debeamus, 121.

Criminales causæ à quibus cognoscãtur, 332

Criminalibus in causis quando appelletur, & ad quem, 128. & quomodo in appellatione procedatur, *ibi*: & quomodo executio facienda, 370.

Culpa quomodo remittatur, 71. & an sine pœna, 150.

Cultus Eucharistiæ, 117. *& seq.*

Curatum beneficium, vide Beneficium.

Curatus, vide Parochus.

Curiosa à Popularibus concionibus secludenda, 337.

D

DEambulationes in Ecclesiis visitandæ, 235.

Debitorum solutio quomodo ad exemptis extorquenda, 96.

Decanorum visitatio quas causas non judicent 332.

Decimarum solutio debita est Deo, non impedienda, sed intregrè facienda, *ibidem*: & largius tenuioribus Ecclesiis, *ibidem*.

UNED

Decimæ ad laicos pertinentes, 277.

Decreta hujus Concilii approbata, 404. 409. 410. in Synodis Provincialibus, & Diœcesanis recipienda, 367. à lectoribus obſervanda, 368.

Decreta omnia de vita, & honeſtate Clericorum obſervanda, 239. & quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertinent, 256.

Decreta ſuper reſidentia publicanda, 261. & de matrimonio, 288.

Deductiones ex fructibus in proviſione Eccleſiarũ rejiciuntur, 322.

Delegatio quibus fieri debeat, 383.

Delinquentes, qui in loco decenti cuſtodiendi, 374.

Denuntiationes in Eccleſiis ante matrimonium quomodo, & quando faciendæ, 287.

Derogationes, quę nõ faciendæ, 373.

Deus Pater miſericordiarum, 44. impoſsibilia non jubet, *ibidem*: opperatur in nobis velle, & perficere, 58. ſua gratia ſemel juſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur, 55. caſtitatem petentibus non denegat, 285.

Diaboli imperium, 29. aſtucia ad nos perdendum, 154. calcaneo inſidiatur, *ibidem*.

Diaconorum inſtitutio, & mentio in Sacris literis, 253. ætas, *ibidem*: continentia, 265.

Diaconi quomodo ordiuandi, *ibidem*: feſtis ſaltem ſolemnibus communionem percipere debent, *ibidem*.

Die Dominico, quæ mira Deus egerit, 19.

Dignitates Eccleſiaſticæ quare inſtitutæ, 310. quibus conferendæ, *ibid.*

UNED

& seq. non servientes, quid amittant, 242.

Diligentes Christum ejus sermones servant, 55.

Dimissoriæ literæ, vide Literæ dimissoriæ.

Diœcesana Synodus quot annis celebranda, & qui interesse debeant, 301. 302. 367. & qui ibi agi debeat, *ibidem*.

Disciplina populis necessaria, 126. 197.

Disciplina Ecclesiastica conservanda, & restituenda, 395. ac Monastica, 360. ac regularis, 343

Dispensatio ad contrahendum matrimonium, quando, quibus, & quomodo detur, 293. de homicidio quando datur, 173.

Dispensationes de promovendo a quocumque, cui, & quando suffragentur, 96. de non promovendo ad annum suffragantur, *ibidem*: de non residendo quando valeant, 76. super irregularitatibus quando ab Episcopis dentur, 309. Dispensationes de pluribus Curatis exhibendæ, 88.

Distributiones quotidianæ quomodo ordinandæ, vel augendæ, 215. & quomodo dividendæ, *ibidem*: & à quibus recipiendæ, 317.

Divinis interesse, aut Missas celebrare, qui publicè criminosi sunt prohibentur, 236.

Divinitas Christi in in Eucharistia quomodo, 116. 122.

Divinorum Officiorum ratio tam de cultu, quam de certa lege in choro permanendi a Synodo Provinciali præscribenda.

Divortium quoad thorum sit ad tempus, 286.

UNED

Doctores esse debent Cathedralibus præficiendi, 240. & qui examinatores deputantur, 328. illisque scholasteriæ conferendæ, 279. & pœnitentiariæ cum præbendis, 311. & Archidiaconatus, 312. & dignitates, 319. & Vicarii officium, 324. Cætera vide in verbo Lector.

Doctores Universitatum quid agere, aut promittere debeant, 368.

Domini temporales, vide Principes.

Dominicis diebus, & festis solemnibus pascendus à Parocho populus salutaribus verbis, 40. ad Parochiam suam Populus accedat, 243.

Domus Dei nihil inordinatum habere debet, 298.

Dotari debent raptæ à raptoribus, 294.

Dubitare, de quibus non debeamus, 152.

Duellorum usus prohibetur, 394.

Discoli, & incorrigibiles puniendi, aut expellêdi è seminario, 273.

E

Ecclesia columna veritatis edocta à Christo, & ab Apostolis, 71. 112. & à Spiritu S. 112. 336. Domus Dei, & orationis, 237. communi Mater, 196. Dei sanguine acquisitas, 71. Christi Sponsa dilecta, 225. non judicat de occultis, 287. in quos judicium exerceat, 139. hæreticos invitat ad concilium, 197. justis de causis communicat laicos sub una specie, 210. ejus benignitatem expiari non debet qui ejus præcepta contempsit, 293.

Ecclesia Domina omnium Ecclesiarum Mater & Magistra, 83.

UNED

Ecclesia Cathedralis, vide Cathedralis.

Ecclesiæ patrimoniales, 327. receptivæ, *ibid.* nullius Diœcesis a quo visitandæ, 312. collapsæ reparandæ, vel transferendæ, 92. 219. & 221.

Ecclesiarum pluralitas reprobatur, 88. 90. 325. 327. earum bona occupantes, 248. fructus quomodo consumendi, *ibid.*

Ecclesiastica hierarchia quomodo ordinata, 253.

Ecclesiastica libertas, & immunitas, 396. 398.

Editio vulgata Bibliorum approbatur, 29.

Electi Dei non possunt sciri nisi ex speciali revelatione, 56.

Electi ad Ecclesiarum regimen professionem fieri facere tenentur, 298

Electio superiorum Regularium quomodo habenda, 350. 351. indignorum irritanda, 89. in beneficiis quomodo fieri debeat, 372. 374. & quomodo in beneficiis juris patronatus, 376. 327. 328. & quorum fieri debeat, 83. 240. 242. & qua ætate, 274. 300. 302. & non sine examine, 94. 327.

Eleemosynæ pro Missis importunè non exigendæ, 336. Montis pietatis ab Episcopo visitandæ, 245. earum Administratores ratione Episcopo reddere tenentur, 246.

Eleemosynarum quæstores, vide Quæstores.

Emphyteusis Ecclesiæ usurpatores excommunicati, 248.

Episcopalis dignitas omnino conservanda, 243. Episcopos à Spiritu Sancto positos regere Ecclesiæ Dei, 253. in locum Apostolorum suc-

UNED

ceſſerunt, *ibid.* Presbyteris ſunt ſuperiores, *ibi.* Patres, & Paſtores ſunt, 393. Miniſtri Sacramenti Confirmationis, 87. 653. 255. ac ordinationis, *ibid.* ſupra omnes gradus conſtituti, 295. à Principibus, & cæteris honorandi, 391. ab obtinentibus dignitates juvandi, 315. 317. eorum eſt prima ſedes, & locus, 392. ac præcipua omniũ rerum agendarum auctoritas, 374.

Epiſcopi infra quantum tempus conſecrationis munus ſuſcipere teneantur, 94. 262. creati à Romano Pontifice ſunt legitimi, 258.

Epiſcoporum onus Angelicis humeris formidandum, 73. eorum præcipuum munus eſt, verbum Dei prædicare, 38. 39. 257. 304. in Dei laudibus incumbere, 21. hoſtias, laudes, & preces offerre, *ibid.* Sacramentorum vim, & uſum explicare, 310. Scripturarum lectionem in menſa adhibere debent, 21. vigilare, in omnibus laborare, & miniſterium ſuum implere, 73. in ſuis Eccleſiis reſidere, 259. moderare, ac ſobrie vivere, 21. 365. bonum exemplum ſubditis præbere, *ibid.* hnmanum erga propinquos carnis affectum deponere, *ibid.* Principibus non inſervire, 393. Lectorem Theologiæ eligere, 34. & Magiſtrum Grammaticæ, 37. malos Prædicatores corrigere, 40. circa plura curata obtinentes providere, 89. & Eccleſiæ Parochiali vacanti, & quomodo, 327. *& ſeq.* Eccleſiis, in quibus Populus numeroſus eſt, alios Sacerdotes adjungere, 219. novas

UNED

vas Parochias constituere, *ibid.* 49. easque distinguere, 320. & omnia quæ ad Dei cultum spectant curare, 219 248. ut hospitalia diligenter gubernentur, 96. 377. ut pueri in suis Parochis doceantur, 307. ut sana de Purgatorio doctrina prædicetur, 336. ut de invocatione Sanctorum, & imaginibus fideles instruantur, 339. ut Missæ debita reverentia celebretur, 235. 236. vitia subditorum coarguere, 77. 126. eosque tamquam filios, & fratres diligere, 126. & charitate, & non austeritate corrigere: & meminisse se pastores, non percussores, *ibidem*: pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, 111. Monialibus confessionem extraordinarium offerre, 351. præcedentia controversias componere, 384. Virginum Dei dicandarum voluntatem expiare, 357. decreta hujus Concilii de regularibus exequi, 363. curare ut decretum matrimonii qublicetur, 287. ut nuptiæ fiant cum modestia, & honestate, 297.

Episcopi ad Concilium Provinciale debeant accedere, 302. Ordines per se metipsos conferre, 262. 263. subditos docere, 240. & bono exemplo pascere, 171. in casibus quibusdam reservatis absolvere, 162. abusus in Missa exortos tollere, 263. 237. Ministros Ecclesiæ ordinare, 253. 265 266. atque alia peragere quæ inferiores non possunt, 253. 257. nova miracula approbare, 340. ordinatos ab ordinum exercitio suspendere; & quando, 169. Clericos exem-

UNED

exemptos, & Regulares corrigere, & quomodo, & quando, 77. 168. 169. beneficiis privare turpiter viventes, 182. 183. & jure patronatus patronum illud contra Canonicas sanctiones transferentem privare, 379. Abbatum negligentiam supplere, 38. & Capituli Metropolitanę Ecclesię, 324 & vices Metropolitani, si est Suffraganeus antiquior, 258. in beneficiis juris patronatus instituere, 176. Præsentatosque non idoneos repellere, 388. distributiones quotidianas dividere, 215. Ordines Canonicatuum designare, 316. in iis quæ ad divina officia spectant, providere, 317. uniones certis de causis facere, 218. 277. ac jam factas examinare, aut revocare, 91. 320. visitare beneficia curata unita, 92. commendata omnia beneficia, & Monasteria etiam exempta, 222 Hospitalia, Confraternitates, eleemosynas, montis Pietatis, & pia loca omnia, 245. ac propiam Diœcesim, & quomodo, 303. & Ecclesias sæculares nullius Diœcesis, 19. contumaces non residentes variis remediis compellere, ac etiam beneficiis privare, 279. 245. de dispensationibus cognoscere, 173. per saltum promotos dispensare, 271. licentiam matrimonii contrahendi vocantibus concedere, 294. in suspensionibus, & irregularitatibus dispensare, 309. in casibus occultis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, absolvere, *ibidem*: publicam pœnitentiam in aliam commutare, 311. causas omnes in prima instantia cognoscere

cere, 332. Monasteria Regularium aliquando gubernare, 351. *& seq.* abeuntibus ex eis ante professionem bona instituere, 357. confessiones audientes approbare, 271. ultimas voluntates exeqni, 245. ab Administratoribus piorum locorum rationes exigere, 246. ac etiam ab œconomis constitutis Sede vacante, 324. & à Visitatoribus, 299. 300. Notariis imperitis, vel delinquẽtibus, officii exercendi usum prohibere, 247. 248. familiarẽ suum non subditu ordinare, & quando, 265. Sactorum ordinum functiones restituere, 274. 275. ea quæ ad seminarium pertinent constituere, 268. *& seq.* ejus redituum rationes singulis annis accipere, 278. jus, ac potestatem habent, in his, quæ ad visitationem, & correctionem spectant, 312. & in Protonotarios, ac alios exemptos, 313.

Episcopi quando citandi, ut personaliter compareant, 132. contra eos quales testes admittendi, *ibidem*: eorum causæ à Romano Pontifice terminandæ, *ibid.* vel à Concilio Provinciali, 305.

Episcopi puniuntur, si non consecrantur infra tres menses, 262. si non residen, 72. 260. si negligunt ea, quæ ad Seminarium spectant, 279. si ad Concilium Provinciale non acceduut, 302. 367. si concubinas tenẽt, 388. 389.

Episcopis non licet Pontificalia in alterius Diœcesi exercere, 78. nec alterius subditum ordinare, 265. nec quædam facere sine consilio, & con-

UNED

consensu Capituli, aut Canonicorum, 37. 276. 278. 323. 375. 378.

Episcoporum titularium licentia correcta, 169.

Eucharistia symbolum unitatis, 118. 115. 127. pignus futuræ gloriæ, 115. spiritualis animarum cibus, *ibid.* antidotum liberans a culpis, & peccatis, *ibid.* Symbolum rei Sacræ, & indivisibilis gratiæ forma visibilis, 115. animæ vita, & perpetua sanitas mentis, 122. Panis Angelorum, *ibid.* cur in processionibus circumferatur, 118. intra Septa, aut chorum Monialium non servanda, 352. quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur, 121. 122.

Eucharistiæ Sacramenti institutio, 114. excellentia, 115. cultus, & veneratio, 117. 121. 122. effectus, 115. adorationes, *ibid.* & canon. 22. ejus custodiendæ, & ad infirmos deferendæ consuetudo, 119. 124. in ea Christus vere, & realiter continetur, 114. 118. 119. 122.

Eugeniana Constitutio Curatis non suffragatur contra Episcopos, 261.

Examen ordinandorum, 95. 263. 264. & eligendorum ad beneficia, 328. *& seq.*

Examinatores electorum ad Parochias quot, & ubi, & quales constituendi, 327. 328. & eorum officium, *ibidem.*

Excommunicatio nervus est Eccl. disciplinæ, 369.

Excommunicationes quando ferendæ 371.

Excommunicatus ad Sacramenta, & fidelium familiaritatem non recipiendus, 371. & non resi-

UNED

piſcens de hæreſi eſt ſuſpectus, *ibid.*

Excommunicatur ingredientes ſepta Monialium, 347. Virginum raptores, & eorum fautores, 294. Clericis concubinarii, 295. qui bona Eccleſiaſtica occupant, 248. qui virginem, vel viduam, aut aliam mulierem invitam compulerint ad ingrediendum Monaſterium, 358. qui ſubditos invitos matrimonium contrahere cogunt, 269. duellum committentes, locum concedentes, Patrini, fautores, & ſpectatores, 394. 395.

Executio quibus modis facienda, 370.

Executores ultimarum voluntatum ſunt Epiſcopi, 381.

Exemplum Sacerdotum quanti momenti, 251. 270. 365.

Exemplum malum ad malos mores provocat, 311.

Exemptionum reſtrictio, 312. 314.

Exemptorum cauſæ, 95

F

FAbricæ Eccleſiæ adminiſtratores reddant rationem Epiſcopo 246. illique applicentur fructus beneficiorū concubinarii, 388. & Epiſcoporum abſentium, 260.

Facultates de promovendo, à quocumque, & de non promovendo, quando ſuffragentur, 94.

Familiares Epiſcopi quales eſſe debent, 20. quando ab illis ordinari poſsint, 265. redditibus Eccleſiarum non augendi, 366.

Familiares Cardinalium, quos non eximat ab ordinarii juriſdictione, 314. & qui familiarium privilegio gaudeāt, 170.

UNED

Festi dies Sanctorum quomodo celebrandi, 341. 400. à Regularibus servandi, quos Episcopus præcipit, 354.

Festum Corporis Christi, 119. 120. 123.

Feudalia bona quando directis dominiis acquirantur, 394.

Feudorum Ecclesiæ occupatores excommunicantur, 258.

Fides salutis initium, & radix justificationis, 52.

Fides sola quid, 51. 54. 81. sine pœnitentia remissionem non præstat, 70. cur sine operibus mortua, 51. *& seq.*

Fides vis, & virtus, 23. 50. effectus, 52. comites, 53. *Cætera de fide vide Sess. 6. & Canonibus de justificatione.*

Fides professionem qui facere teneantur, 299.

Fides rudimenta in singulis Parochiis pueri doceri debent, 307.

Fiducia hæreticorum inanis, 53. 67.

Figuræ historiarum, & Sanctorum, 339. & 340.

Filis Clericorum illegitimi habere non possunt beneficia in Ecclesiis, quæ eorum patres habuerunt, 390.

Fori Ecclesiastici causę in prima instantia ab Ordinariis cognoscuntur, 332.

Fori privilegia qui gaudeant, 263.

Forma requisita in celebratione matrimonij, 286. 287. & in promotione Episcoporum, 297. *& seq.* & in probando legitimas absentiæ causas, 258.

Fornicatio affinitatem contrahit, & inter quos, 292.

Fratres, vide *Regulares, & Sacerdotes.*

UNED

Fratrum S. Joannis Jerosolymitani immunitas, & privilegia, 277. 314. 363.

Fructuum sequestratio, 221. 262. & a quibus tuta conscientia percipi non possunt, 260. 378.

Frugalitas Episcoporũ, & Cardinalium, 365.

Fuga ubi timetur, quid agendum, 374.

Funeralium quarta persolvenda, 387.

G

GEhennæ metus, 66.

Generales Ordinum quomodo eligendi, 348.

Germania olim in vera religione, & obedientia Summo Pontifici exhibenda, nulli secunda, 106. 107.

Germaniæ Protestantibus datus Salvus-Conductus, 135. 136. 180. & seq. & 198. & seq.

Germanorum Episcoporum in Concilium adventus, 110. 111. eorumdem discessus è Concilio, 186. 187.

Gradus affinitatis, & consanguinitatis, 283. 292.

Grammaticæ Magister in quibus Ecclesiis eligendus, 37.

Gratia Dei prævenies, 20. 65. 66. non ex operibus, 53. an peccatis amittatur, 59. per Sacramenta confertur, 81. eam consecutum se esse an quis scire valeat, 55. Gratiæ ad vacatura tolluntur, 331. quãdo suum sortiantur effectum, 94. 229. 267. 376.

Gratis quæ sunt præstanda, 41. 212. 222. 272. 394.

Gregorius Decimus, 89.

Gubernatores Ecclesiastici in quibus se ingerere non debeant, 333.

Gymnasia publica Sacræ Scripturæ Lectorem habeant, 27. 28.

H

HAbitus Clericorum qualis esse debeat, 171. à quibus deferendus, 264. 273.

Habitus non facit Monachum, 171.

Habitus Religionis post quinquennium non deponendus, 359. occultè non ferendus, 360.

Hæresis crimen quis absolvit, 309. non dissolvit Matrimonii vinculum, 284.

Hæresis suspectus qui, 371.

Hæresis circa Sacramenta damnatæ, 80. & *seq.* 122. & *seq.* 210. 173 174. 254. & *seq.* 209. & *seq.*

Hæreses anathematizantur, 368. 402. 407. earum nocumnnta, 80. 368.

Hæretici ad Concilium invitantur, 198. Novatores appellantur, 153. sub prætextu Evangelii libertatem carnis introducunt, 282. omnes anathematizantur, 407. eorum perfidia, 114. 407. inanis fiducia, 53.

Hæreditariæ successiones beneficiorum prohibitæ, 376.

Hierarchia Ecclesiastica ex quibus constet, 253. 255.

Historię mysteriorum nostræ Redemptionis quid præstent, 231.

Homicidio pœna, & quando super eo dispensetur, 173.

Homiliæ Sanctorum legendæ in Seminariis, 275.

Hospitalia visitanda, 245. diligenter gubernanda, 96. ea optinentes hospitalitatem exercere debent, 377. eorum ad-

UNED

administratio uni ultra triennium non concedenda, 379.
Hospitalia quæ dentur in titulum, 376. 378.
Hospitalium privilegiis qui gaudeant, 171.
Hostiæ post communionem reservatæ, 123. 124.

I

Jejunia ad mortificandam carnem conducunt, 400.
Jejunii virtus, 111.
Jesuitæ, 356.
Jesus, vide *Christus*.
Illegitimi, vide *Filii Clericorum*.
Illiteratis Rectoribus Coadjutores dãtur, 218.
Imagines Christi, Deiparæ, & Sanctorum in Templis habendæ; & earum cultus qualis, 338. *& seq.*
Immunitas Ecclesiastica restituenda, & conservanda, 396.
Impedimenta Matrimonii, 283. 292.
Imperator, & Reges bona Ecclesiastica conservare debent, 396. ea occupantes excommunicantur, 248. & similiter si locum ad monomachiam concedunt, 394.
Imperii jura multi habent, 380.
Imperitiæ Parochorum succurritur, 218.
Impii justificatio, 49. 51. 52. 66.
Impossibilia non sunt præcepta Dei, 55. 68.
Impressorum cautelæ, 27.
Index Sacrorum Librorum, 26. 27.
Index librorum prohibitorum, 196.
Indulgentiæ maximè salutares, 398. Cælestis Ecclesiæ thesauri, 223. quomodo publicandæ, *ibid.* abusus in eis exortiti tolluntur, 224. 228.

Indulta quando non ſuffragentur, 332.
Indulta de non reſidendo tolluntur, 76.
Infidelitate ammittitur fides, & gratia, 59.
Infirmorum remedium optimum, 154.156.
Inhibitio quando fieri non debeat, 127.244. 261. 312. 332.
Inquiſitio de moribus & vita ejus qui Cathedrali Eccleſiæ præficiendus eſt, eadem in Cardinalibus ſervetur quæ in Epiſcop. 299. 300.
Inſtantiæ primæ ubi cognoſcendæ, & quanto tempore terminãdæ, 332
Inſtitutio Sacramenti Euchariſtiæ, 114. Matrimonii, 283. Ordinis, 225 Confeſsionis, 143. 162. Pœnitentiæ, 138. Unctionis Extremæ, 155 Confirmationis, 40. 87.
Inſtitutio in beneficiis juris patronat. 176.
Interpretatio Scripturarum contra ſenſum approbatum prohibetur, 28.29.30.
Joanni Baptiſmus, 83.
Irregulares qnomodo & quando ab Epiſcopo diſpenſari poſsint, 323.
Irreverentia ab impietate vix ſejuncta, 235 136.
Judæi per legem Moyſi non liberabantur, 45.
Judicare Dei eſt, non hominum, 63.
Judices Eccleſiaſtici cognoſcunt de Matrimoniis, 286. à cenſuris Eccleſiaſticis abſtinere debent, 370. brevi cauſas finire, 384. & quomodo exequi debeant ſuas ſententias, 370.
Judices Delegati qui, & quomodo eligẽdi, 383
Judicis impedientis acta appellanti pœna, 332. 333.
Judicium Dei ante

UNED

oculos quisque habere debet, 63.
Jurisdictio Capituli ubi salva relinquitur, 375.
Jurisdictiones Ecclesiasticas locare non licet 379.
Jus patronatus quibus habere liceat, 176. 379. ex fundatione, aut dotatione esse debet, 380. & quomodo probetur, *ibid.* in alios non transferendum, sub pœna privationis illius, 381. quorum sit electio, vel institutio, 327. & quod abrogatum censeatur, 381.
Justi adhuc justificari possunt, 54. in venialia pe cata aliquando cadunt, 55.
Justificationis causæ, 48. 50. effectus, *ibid.* fructus, 61. incrementum, 54. præparatio, 48. 64. ad eam naturæ, & legis imbecillitas, 45. Canones 64. *& seq.*
Justificatio adultorum 48.
Justificationis impii descriptio, *ibid.* & quare dicatur per fidem, & gratis fieri, 51. 52.
Justificati per Christum qui, 46.
Justificatus peccare potest, 67.
Justitia accepta augetur, *ibid.*
Justitiæ Dei infusio, 61
Justitiæ publicæ honestatis impedimentum, 148.

L

Lapsorum post baptismum reparatio, 59.
Lateranense Concilium magnum, 89.
Latinam linguam scire debent, qui Minoribus Ordinibus initiantur, 267.
Latriæ cultus exhibendus est Christo in Eucharistia, 118. 124.

Laici effici non possunt ritè ordinati, 251. à Sacerdotibus communionem accipiunt, 121. non abstringuntur ad communionem sub utraquè specie, 207.

Lectio Sacræ Scripturæ ubi instituenda, 35. mensis Episcoporum admiscenda, 20.

Lectoris ordo, 251.

Lectorum stipendium, 34. privilegium 38. 39. quod facere teneantur, 368.

Legata ad pios usus quomodo exequēda, 372

Legati de Latere, quæ impedire non possunt, 333. quomodo procedere debeant in appellationibus, 247.

Legislator Christus, 69.

Libertas Ecclesiastica non violanda, 396.

Libertas Virginum Deo dicandarum conservanda, 357.

Liberum arbitriū, 64.

Libris de rebus Sacris quomodo edendi, 26.

Libri de matrimoniis, 289. de baptizatis, 291.

Librorum prohibitorum index, 401. ad illud conficiendum delicti Patres, 196.

Librorum Sacrorum index, 1. vulgata eorum editio approbatur, 16.

Licentia prædicandi gratis concedenda, 42. similiter licentia discedendi à beneficiis, 398.

Licentia non residendi à quibus probandæ, vel judicandæ, 258. 260.

Licentiati Cathedralibus præficiendi, 240. & Vicarii Episcoporum constituendi, 324. & Examinatores, 328. & Archidiaconi, 239. & Pœnitentiarii, 311. illisque scholasteriæ conferendæ, 279. & Dignitates, 317.

UNED

Litigatorum paupertati succurritur, 333. & occurritur artibus, 384.

Literæ conservatoriæ, 170. commendatitiæ, 169. testimoniales, 212. dimissoriæ, 93. gratis concedendæ, 213. & à quibus, 93.

Locationes in præjudicium successorum prohibitæ, 385. & ad longum tempus, *ibid.*

Lucra turnorum prohibentur, 322.

Lucrum turpe prohibendum, 222.

Luxus, & luxus Clericis prohibentur, 239. 318.

M

MAgistri Grammaticæ ubi eligendi, 36.

Magistri legentes qui agere, & spondere debeant, 368.

Magistri in Theologia ad Cathedrales assumendi, 240. ad Dignitates, quæ Scholasteriæ dicuntur, 279. ad Archidiaconatus, 315. ad Dignitates, 172. eligi debent Pœnitentiarii, 311. eorum privilegia 40.

Majores Ordines, vide *Ordines.*

Mandata Evangelii, & Decalogi observanda, 54. 55. non sunt impossibilia, 55. 68.

Mandata de providendo tolluntur, 331.

Maremagnum Regularium non obstat decretis hujus Concilii de Regularibus, 363. neque quartæ funeralium, 387.

Maria Virgo fuit sine peccato veniali, 69. ejus Conceptio, 35.

Martyrum Reliquiæ, 338.

Matrimonium, Sacramentum magnum, veteribus connubiis gratia præstat, 282. à Christo inst-

institutum, & gratiam confert, 283. sancta res est, & sanctè tractanda, 293. fieri debet libero consensu, 284. cum parentum voluntate, licet non sit necessaria, *ibid.* cum denuntiationibus præcedentibus in Ecclesiis, 287. in facie Ecclesiæ celebrandum, interrogante Parrocho, & quibus verbis, *ibidem*: præsentibus duobus, aut tribus testibus, 288. cum benedictione à proprio Parocho suscipienda, *ibid.* cum peccatorum Confessione, & Eucharistiæ perceptione, 289. & servatis laudabilibus consuetudinibus, & cæremoniis provinciæ, 290.

Matrimoniũ, quæ vincula impediant, 283. 288 290. quando non valeant 288. quomodo dirimatur, 284. ex multis causis separantur, quoad thorum, *ibid.* cum vagantibus non facilè contrahendum, 293.

Matrimonia clandestina Ecclesia semper detestata est, 287.

Matrimonii libertas non impedienda, 284. cęremoniæ non damnandę, 287. solemnitas prohibita certis anni temporibus, 286. ejus causæ spectant ad Ecclesiasticos, *ibid.*

Mendicare Clericos non decet, 213.

Mensæ Episcopalis sobrietas, & frugalitas, 21.

Mensa apud Apostolorum altare significat, 228.

Mercedum causæ favor, 171.

Merces bonorum operum expectanda, 61. 70.

Mercenarii cura animarum arcendi, 72. 257.

Merita Passionis Christi, 46. 50.

UNED

Merita hominum sunt dona Dei, 62.

Merita bonorum operum, 61.

Metropolitani officium in Lectore eligendo, 36. in denuntiando Romano Pontifici Episcopos absentes, 73. in probando, & judicando legitimas Episcoporum absentias, 258. in corrigendo Episcopos negligentes, 279. in supplenda negligentia Regularium, 40. & Capituli sede vacante, 324. in visitando propriam Diœcesim, 300. & Ecclesias comprovincialium, & quando, *ibidem*: in cogendo Synodum Provincialem, 298. in erigendo Collegia ob Ecclesiarum paupertatem, 280. in judicando aliqua cum Concilio Provinciali, 258. *Vide Concilium Provinciale*, & in erigendo aliquando Congregationes Monasteriorum, 349.

Metropolitanus obligatur ad personalem residentiam, 73. 258. & non residens denuntiatur ab Episcopo antiquiore, 75. & ab eodem ejus absentia probatur, 258. negligens in Seminarii erectione corripitur à Synodo Provinciali 278. & punitur, si statutis temporibus Synodum Provincialem non cogit, 301.

Metus gehennæ, 66.

Militum S. Joan. Hierosolymitani immunitas, 277. & aliqua correcta, 363.

Ministri Sacramentorum, 82. 158. 159.

Ministri Episcoporum quales esse debeant, 34.

Miracula nova quomodo admittantur, 340.

Missæ verum Sacrificium, 225. 233. verè pro-

pi-

UNED

pitiatorium, 233. tremendum mysterium, 235. quantum, & quibus profit, 229. 234. in ejus celebratione quæ vitanda sint, 236. 237.

Missa magnam continet eruditionem, 231. vulgari sermone non celebranda, 235.

Missæ in memoriam Sanctorum, 134. horis debitis celebranda, 237. non in domibus privatis 236.

Missæ in quibus Sacerdos solus Sacramentaliter communicat approbantur, 230.

Missæ defunctorum quomodo disponendæ, 272. prosunt illis qui in Christo mortui sunt, & nondum ad plenum purgati, 227.

Missæ novæ, 236.

Missarum celebratio frequentanda, 270. quibus præsentibus, & ubi, à quo non facienda, 236. 270. earum ratione eleemosynæ importunæ non exigenda, 236.

Missalis reformatio, 401.

Monachi ad publicas Processiones accedere tenentur, 354.

Monasteria visitanda, etiam Sedi Apostolicæ subjecta, & quomodo, 353. item commendata, 375. etiam ordinum capita, & quomodo, 361. illisque quomodo de Abbatibus provideri debeat, 364. curam animarum habentia quibus subsint, 353. & quomodo, & quando subsint Episcopis, *ibid.* Lectorem Sacræ Scripturæ habere debent, 38. quæ bona possidere possint, 350. 351. 352. non exigenda sine licentia Episcopi, *ibid.* non augenda, in solito numero, *ibid.* in is erigi debent con-

gre-

UNED

gationes, 350.

Monasteria Sanctimonialium ingredi quando liceat, 346. extra urbem posita intra urbem reducenda, 347. etiam Episcopis, & superioribus eorum Claustra ingredi nō licet, 350. quæ regantur ab Episcopis, 351. & in illa ingredi nullam cogendam, aut impediendam, 358.

Monasticæ vitæ disciplina restituenda, 361.

Moniales quando confiteri, & Eucharistiam sumere debeant, 352. metu ad ingressum Religionis non compellendæ, nec impediendæ, 359. Bona mobilia, & immobilia ut propria habere non possunt, 343. nec è Monasterio exire, 342. intra quantum tempus professionem facere debeant, 355. & quomodo, & qua ætate fiat, 357.

Monitiones binæ quādo procedere debeant, 371. excommunicatis faciendæ, 369. revelationis causa quando concedendæ, *ibidem*.

Monomachia prohibita, 394.

Montes Pietatis visitandi, 246.

Mortuorum commemoratio, 372.

Multæ pecuniariæ locis piis assignandæ, 370. vel fabricæ Ecclesiæ, 388.

Munera non accipienda à Visitatoribus, 305. *& seq.*

Musicæ quæ in Ecclesiis prohibeantur, 236.

Mysteriorum nostræ Redemprionis historiæ, 338. *& seq.*

N

NAturæ impatientia ad justificationem, 48.

Necessitas absentiæ excusationem præstat, 258.

UNED

Negotia fæculatia regere debent Clerici, 239.
Ninivitarum pœnitentia, 143,
Nominati ad beneficia non admittuntur sine examine, 94.
Notarii quantum, & quando pro literis dimissoriis accipiant, 212. non idonei, vel delinquentes in causis Ecclesiasticis quomodo corrigendi, 247. infra quantum tempus actorum copiam exhibere teneantur 334. eorum imperitia litium occasionem producit, 247.
Novationorum hæresis, 138.
Novatores hæretici vocantur, 153.
Novitii, & Novitiæ ad professionem quando admittendæ, 356.
Nuntii Apostolici, quæ impedire non possint, 233. & quomodo procedant in appellationibus, & inhibitionibus, 244.
Nuptiæ prohibitæ certis annis temporibus, 289. 297.

O

Obedientia præstanda Romano, Pontifici, 316. & Præpositis, 166.
Obedientia excusat absentiam, 258.
Obedientiæ votũ, 342.
Oeconomi institutio Sede Episcopali vacante ad quem pertineat, 324.
Opera satisfactionis, 154.
Opera ante justificationem, 54.
Opera bona augent justitiam, 58. sunt dona Dei, & justificati merita, 64.
Operum sine gratia imbecillitas, 61.
Operum bonorum retributio, 58. *& seq.*
Oratoria ab Episcopis de-

UNED

designanda, & visitanda, 236.

Orationes quomodo faciendæ maximè in Cōcilio, 19. 20.

Oratorum locus in Concilio, 40.

Ordinarius, vide *Episcopus*.

Ordinatio ab Episcopo facienda, 255. & à proprio Episcopo, 78. 94. 168. à Christo instituta fuit, 255. quomodo, quando, & ubi facienda, 255. qua ætate, 268. gratis, 212. & cum examine, 94. 263, & quibus cæremoniis, 255.

Ordinarii non debent homicida, 159. item qui beneficium non habet, vel aliud unde vivere possit, 213. nec qui confirmationem non suscepit, 177. nec qui fidei rudimenta edoctus nō fuit, *ibid.* nec qui Linguam Latinam ignorat, 267. nec qui scribere nescit, 263. nec minori ætate requisita, 268. nec bonum testimonium non habens, 265. 267. nec qui in suo ordine versatus non fuerit, 268. nec qui non sit utilis, & necessarius sui Episcopi Ecclesiis, 271.

Ordinationis inhabilium effectus, 168.

Ordinatio Sacra est unum ex septem Sacramentis, 252. 253. gratiam confert, *ibid.* & absolvendi potestatem, 271 in ea imprimitur character in anima, 82. 255.

Ordinati suis Ecclesiis deservire debent, 342. 269. *& seq.*

Ordinatorum à non suo Episcopo pœnæ, 72. 267. & eorum, qui ordinentur per licentiam Capituli, Sede vacante, 93. & à sæculari potestate, 256. Ordines majores,

& minores, 253. 255.
Ordinum diverſorum rationes, 253.
Ordines requiſiti infra annum à quibus ſuſcipiendi, 243,
Ordines minores per temporum interſtitia cõferendi, 268. & quibus, *ibid.* ſunt gradus ad majores, 267.
Oſtiariatus ordo, 272.
Originalis peccati materia, 29. *& ſeq.*
Ovium munus erga Paſtores, 386.

P

PApa, quære *Pontifex Maximus.*
Parentum conſenſus in Matrimoniis non neceſſarius, 287.
Parochiales Eccleſiæ tenues quomodo augendæ, 320. quibus non uniantur, *ibid.* quæ penſionibus, aut reſervationibus non graventur, *ibid.* & illis vacantibus Parochiæ quare diſtinctæ, 174. quando novæ inſtituendæ, 217. vel diſtinguendæ, 369. & collapſæ reficiendæ, vel trãſferendæ, 219. in Civitatibus faciendæ, 320. in Parochiis propriis ſinguli tenentur audire verbum Dei, 306. & Sacramenta ſuſcipere, 321.
Parochi officium eſt prædicare, 39. 257. exponere ea, quæ in Miſſa leguntur, 231. explicare decretum Matrimonii, 290. pueros fidei rudimenta, & obedientiam docere, 307. vim, & uſum Sacramentorum explicare, 282. Sacra eloquia, & ſalutis monita explanare, *ibid.* jejunia, dies feſtos, & obedientiam commendare, 37. oves ſuas agnoſcere, pro his Sacrificium offerre, Sacramenta adminiſtrare, & bono exemplo paſcere, 257, 271.

271. pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, 257. Missas frequent. celebrare, 270. in suis Ecclesiis residere, 76. decreta Matrimonii observare, 289. nuptias benedicere, *ibid.* Librum Matrimonii habere, *ibid.* ac Baptizatorum, 291. ad Synodum Diœcesanam accedere, 302. 367. baptizando quędam peragere, 291. carnis affectum erga propinquos deponere, 266. Decreta Concilii recipere, obedientiam spondere, ac hæreses anathematizare, *ibidem.*

Parochi paupertati succurritur, 217. 386. imperitiæ, & malæ vitæ succurritur, 218. Cætera lege in verbo *Sacerdos*, & in verbo *Clericus.*

Parochiani, vide *Populus.*

Parvuli ad Eucharistiæ perceptionem non obligantur, 210.

Parvulorum Baptismus, 33.

Pascha vetus, & novum, 226.

Paschatis tempore cōmunicandum, 124.

Pastoris officium, 257. 258.

Patriarcha, vide *Metropolitanus.*

Patrimonium, quando alienare non liceat, 214.

Patrini duellorum puniuntur, 394.

Patrini tantum duo, vel unicus, 290.

Pauli vocatio, 62.

Pauperes gratis docendi, 36. in Collegio Clericorum eligendi, 375. erga eos Episcoporum cura, 245.

Paupertatis votum, 342. Privilegia, 186.

Peccantes publicè palam corripiendi, 310.

Peccata omnia mortalia in Confeſsione recenſenda, 143. ac eorum circunſtantiæ, 144. eorum remiſsio quomodo fiat, 51. & per quem, 138. 154.

Peccata venialia etiam juſti commitunt, 54. 70. an taeeri poſsint in Confeſsione, 146. 147.

Peccatum originale quomodo collatur, 34. de doctrina, & Canones, 32. *& ſeq.*

Penſiones quando extinguere non liceat, 214. quomodo minuantur, 278. quibus Eccleſiis imponi non poſsint, 320. & quibus habere non permittatur, 390.

Peregrino Sacerdoti, Miſſam celebrare non licet, 236.

Perſeverantiæ munus, 58. 68.

Petrus Princeps Apoſtolorum, 56.

Picturæ quid erudiant, & quomodo fieri debeant, 338. *& ſeq.*

Pii IV. Indictio hujus Concilii, 188. ejuſdem Concilii cõfirmatio, 410

Plebanus, vide *Parochus*

Pluralitas beneficiorum, & Eccleſiarum prohibetur, 88. *& ſeq.* 325.

Pœna temporalis non ſemper remittitur, 60.

Pœna violantium Salvuſconductus, 184.

Penarum genera, 129.

Pœnitentia quid, 140. ante adventum Chriſti non erat Sacramentum, 138. dicitur ſecunda tabula poſt naufragium, 59 quid contineat, *ibidem*: cur, & quando, & a quo inſtituta, 138. 159. in quo differut à Baptiſmo, 139. ejus utilitas, & plures, 138. & fructus, 140.

Pœnitentia publica quando imponenda, 311

Pœnitentiarius in Cathe-

thedrali instituendus, *ibidem*.

Pontifex Vicarius Dei in terris, 73. ejus est suprema authoritas, *ibid.* in omnibus salva intelligatur, 87.

Pontificis est Ecclesiis de Pastoribus providere, 73. circa Matrimonii impedimenta constituere, & dispensare, 284. Concilium generale indicere, 107. 404. ejusq; decreta confirmare, 404. eorum dubia declarare, 388. formam examinis Episcoporum approbare 298. 299. Ecclesiæ utilitati consulere, 403. & ejus solicitudiné habere, 301. Cardinales creare, *ibid.* & Episcopos, 256. resignantium necessitatibus providere, 326. & Ecclesiis tenuioribus, 319. curare, quæ ad studiorum reformationem spectant, 367. de Coadjutoriis disponere, 376. abusus circa Indulgentias corrigere, 399. in Episcopos non residentes animadvertere, 72.

Pontifex Maxim. utitur consilio Cardinalium in administratione universalis Ecclesiæ, 365. graviorum criminum absolutionem sibi reservare potuit, 150. bona Ecclesiastica occupantes absolvere, 248.

Pontificalia in alterius Diœcesi exercere non licet, 78.

Populus in sua Parochia tenetur audire verbum Dei, 306. & quando compellatur subministrare necessaria Parochis, 216. 321.

Populo numeroso quomodo brovideatur, 161.

Portio, *quære Præbenda.*

Possessio triennalis, quibus non suffragetur, Mm 362.

Prævenda Lectorum, 44.

Prævendæ, quibus conferendæ, 311. 313. & quomodo, 373. tenuere quomodo augendæ, *ibid.* eas obtinentium residentia, 315.

Præcedentiarum controversiæ componendæ, 354. circa eas nihil in Concilio innovatū, 402.

Præcepta Dei sunt possibilia, & observanda, 55. 68.

Prædestinationis præsumptio cavenda, 55. 66.

Prædicationis munus præcipuum Episcopis, 306. *ibid.* quomodo, & quando præstandum, 39. 305. & ejus utilitas, 26. non omnibus est concessum, 39. 40. maximè sine licentia, *ibidem.*

Prædicatores, quando, & quomodo corrigendi, 41.

Præfecta lege *Abatissa.*

Prælatus, vide *Episcopus.*

Præparatio ad justificationem, 55.

Præsentare non licet nisi Episcopo, 41.

Præsidentium integritas salus est subditorum, 72.

Præstimonia, 277.

Præsbyteri qui dicantur, 157. eorum ætas, 268 qualis ordinandi, *ibidem:* quando Missas celebrare teneantur, 270. *Cætera quære in verbo* Clericus, *& in verbo* Sacerdos.

Præsens qui judicetur, 259.

Primas, vide *Metropolitanus*, & *Episcopus.*

Principes à Deo constituti sunt fidei, & Ecclesiæ protectores, 395. cogentes subditos ad contrahendum matrimonium, excommunicantur, 296. locum ad monomachiam concedentes puniuntur,

UNED

394. Episcopos paterno honore prosequi debent, 392. libertatem Ecclesiasticam conservare, 396. & decreta hujus Concilii observare, 402.

Prioratus, & Præposituræ ab Episcopo visitandæ, 220. 221.

Priorum, & Priorissarum electio, 348.

Privilegia causa sunt multarum turbationum, 313. 392.

Privilegia in Ecclesiis Parochialibus vacantibus quando non valeant, 328. 329.

Privilegia de non residendo tolluntur, 73. & aliæ, 313

Privilegia Scholarium, vide *Scholarium*.

Processiones in quibus Eucharistia circumfertur, cur institutæ, 119. 124. iis interesse debent etiam exempti, 355.

Processus quando sit nullus, 245.

Procurationis causa nihil exigendum à Visitatoribus, 304.

Professio quomodo emittenda, 359. 360. infra quantú tempus à Regularibus facienda, *ibid.*

Professionem Fidei qui facere teneantur, 299. 315.

Prohibitionis Matrimoniiq. 283. *& seq.* & quibus temporibus, 297.

Promissiones in provisione Ecclesiæ, prohibitæ, 321.

Promoti per saltum ab Episcopo dispensari possunt, 270.

Promovendi ad Cathedrales, vide *Episcopi*.

Promovendi ad Ordines, vide *Ordinandus*.

Proponentibus legatis & quomodo intelligantur hæc verba, 335.

Protestantes Germaniæ, 135. eis datur Sal-

UNED

vuſconductus, 135.
Protonotarius, 313.
Provinciale Concilium vide *Concilium*.
Provinciales quando non conſtituendi, 348.
Publicando Decretorum, de reſidentia fieri debet, 261.
Puellæ non cogendæ, nec impediendæ Monaſterium ingredi, 358.
Pueri ad Religionem informanda, 397. & quomodo, 273. *& ſeq.*
Purgatorium, 71. 228 de eo doctrina, 336.

Q

QUadrageſimæ tempus acceptabile, 147.
Quæſtiones inutiles ſecludendæ à popularibus concionibus, 310. necnon difficiles, 337.
Quæſtores eleemoſynarii prædicare prohibentur, 42. eorum nomen penitus tollendum, 222.
Quarta funeralium perſolvenda, 374.

R

RAptores, & Raptæ, quando matrimonium contrahere poſſint 293. tenentur raptores raptas dotare 2, 94.
Raptores bonorum Eccleſiaſticorum puniuntur, 383.
Reatus æternæ pœnæ quomodo deleatur, 71.
Babtizare non licet, 85. 140.
Rector, *vide* Parochiis & Beneficiatus.
Reformatores Studiorum quid agere debeant, 369.
Regreſſus tolluntur, 376.
Regulares non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi, 39. & munus contradicente Epiſcopo, 306. nec confeſſiones audire ſine ejus exa-

mine, 271. nec bona possidere, 344. nec alicujus obsequio sine superioris licentia se subjicere, 345 nec sine illa à Conventibus recedere. 346. Habitum sponte dimittere 360. nec ad laxiorem Religionem se transferre *ibidem*: nec habitum occultè ferre, *ibid.* quomodo ordinandi, 268. qua ratione vita instruere debeant, 342. in Conventibus etiam si absint causa studiorum, habitare debent, 345. Episcoporum præcepta in aliquibus servare, 353. 354. ad publicas processiones accedere, *ibid.* viventes extra Claustra, quando prædicare valeant, 39. corriguntur ab Ordinario, 77. 96. & quãdo, 218. aliquando etiam si intra Claustra delegant, 354.

Regularis disciplina instauranda, 342.

Regularium superiores quomodo creandi, 348. eorum beneficia quibus conferantur, 175.

Regularium Monasteriorum provisio, 362.

Religiosus, vide *Clerici Regulares, & Sacerdotes.*

Reliquiæ Martyrum, & aliorum Sanctorũ, 338

Remuneratio expectanda, 54.

Renuntiatio bonorum ante professionem quando nulla, 356.

Reparatio lapsorum, 59. 60.

Descripta quando sortiantur effectum, 130. 167.

Reservationes mentales nemini conceduntur, 332.

Reservationes quando non prosint, 209.

Reservationibus fructuum quando non gravandæ Ecclesiæ, 319.

UNED

Reservationes casuum 149.

Residere tenentur Primates, Patriarchæ, Metropolitani, & Episcopi, 73. 258.

Cardinales, *ibid.* omnes obtinentes beneficia, quę requiruntur residentiam de jure, seu consuetudine, 75. obtinetes Dignitates, personatus, & officia, 215. & obtinentes Canonicatus, Præbendas aut Portiones, 241. 243.

Residere negligentium peccatum, 74. 76. 215. 257.

Residentiæ decreta publicanda, 261.

Resignare beneficium quando non liceat, 213. quando non prosit, 277. 292. & quando quis cogatur, 326.

Resignantium necessitati providendum, *ibid.*

Restitutio ad priores Ordines, & gradus, quando non suffragetur, 167.

Reus in Criminali appellans quid agere debeat, 124.

Rex occupans bona Ecclesiæ excommunicatur, 247.

Ritus Ecclesiæ Catholicæ servandi, 235.

S

SAcerdoti vago Missam celebrare non licet, 236. 272.

Sacerdotes sunt Vicarii Christi Præsides, ac Judices, *ibid.* Sacramentorum Ministri, 82. 147. 160 clavium ministerium habent, 147. 163. verbi Dei ministerium exercere debent, 253. à quibus instituti fuerint, 233. se ipsos communicant, 121. 125. sine confessione quando celebrare possint, 121. laici effici nequeunt, 253. eorum dignitas, & potestas, 147. 233. & eorum exemplum quan-

UNED

quanti momenti, 239. 271. 365.

Sacerdotes mali qualem potestatem habeant, 148.

Sacerdotium, & sacrificium Dei ordinatione conjuncta sunt, 250. divina res est, *ibid.*

Sacerdotium sanctum est, 251.

Sacramentum quid, 115.

Sacramenta novæ legis septem, 80. à Christo instituta, *ibidem* : gratiam continent, 81. aliud alio dignius, *ibid.* in iis conficiendis Ministrorum intentio requiritur, 82.

Sacramenta in quibus imprimitur character in anima, 82.

Sacramentorum utilitas, 48.

Sacramentum Extremæ Vnctionis, vide Unctio, & sic de singulis, quæ locis suis investiga.

Sacræ Scripturæ, vide Scripturæ.

Sacrificium, quod in Missa peragitur, aut operetur, 225. *& seq.* à quo institutum, 250.

Sacrorum librorum index, & editio qualis approbetur, 25. & 26.

Salvus conductus Protestantibus datus, 180. & 198. ac etiam aliis, 203.

Salvi conductus, violatores, 184. & 202.

Sancta sancte administranda, 228.

Sanctimoniales, vide *Moniales.*

Sanctorum invocatio, 337. *& seq.*

Satisfactio est pars Pœnitentiæ, 140. & 151. quomodo fiat, 59. & 60. & per Christum sit, 152. qualis imponenda contenti, 153. eius fructus *ibid.* opera, 154.

Schismaticorum inanis fiducia, 57.

Scholares pauperes

gratis docendi, 37.

Scholares per se, vel per subſtitutos magiſtros eligunt, 279.

Scholarium privilegia, 39. 95.

Scholaſterię quibus conferendæ, 279.

Scientia non mediocris requiritur in Epiſcopo, 240.

Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primam Tonſuram, 262.

Scripturæ Sacræ lectio ubi inſtituenda, 36. & *ſeq.* menſis Epiſcoporum admiſcenda, 20.

Scripturarum interpretatio quæ prohibita, 28. & earum verba ad prona non convertenda, 20.

Sedis Apoſtolicæ ſuprema autoritas, 75. 101. & 187. in omnibus ſalva intelligitur, 91. 263 & 264. 328.

Seminarium Clericorum, 264. & 273. & *ſeq.*

Sententia in ſubditos ferenda, 149.

Sequeſtratio fructuum quando facienda, 221.

Servitium Eccleſiis implendum à quo præſcribatur, 241.

Simoniaca labes prohibetur, 212. & 213. & 321. & *ſeq.*

Societas Jeſu Clericorum Religio, 356.

Solutiones quædam in proviſione Eccleſiæ, prohibitæ, 321.

Spritus Sancti operatio, 48.

Stola prima, 52.

Strepitus ab Eccleſiis arcendus, 237.

Studia publica Sacræ Scripturæ Lectorem habere debent,

Studiorum generalium privilegia, 95. 375. & 381.

Studium eſt commune Eccleſiæ bonum, 276.

Studentes, vide Scholaſ-

UNED

lares.
Subdiaconus festis saltem saltem solemnibus communionem percipere decet, 269. eorum ætas, 268.
Subdiaconatus ad majores refertur, 269.
Subditi qnomodo tractandi, 126.
Subditi correpti Episcopum odisse so ent, 130
Subditorum salus est integritas Præsidentium, 72.
Superiores à quibus constituendi, 360. 361.
Substituti quando non admittendi, 317.
Successiones hæreditariæ prohibitæ, 376.
Suffragium fidelium pro animabus Defunctorum, 232.
Superstitio quid sit, 236. & seq.
Suppellex Regularium qualis, 343.
Supplicationes faciendæ Ecclesia vacante, 298
Suspensio ab Ordinibus, & gradibus restitutio an suffragetur, 166.
Symbolum fidei, 23.
Synodus Diœcesana, quotannis celebranda, 302. quid ibi agendum, 367. 368.
Synodus Provincialis vide Concil. Provinciale.

T

TAbula secunda post naufragium Pœnitentia rectè appellata, 59
Testamentum vetus, & novum quot libris contineat, 26.
Testamentorum executores sunt Episcopi, 245. & eorum relicta pia persolvenda, 227.
Testimonia Ecclesiæ Catholicæ, 27.
Testium qui interssint contractui matrimoni fine Parocho pœna, 288.
Testes contra Episcopos quales, 131.

Timore salutem comparandam, 58.
Titularium Episcoporum licentia correcta, 166.
Tonsura prima quibus non conferatur, 251. qui ejus privilegio gaudeant, 165.
Thori, separatio ob multas causas fit, 281.
Traditiones Apostolorum, 52. 121. 155. 282.
Translatio simplicium beneficiorum, 219.
Transubstantiatio, 117.
Tridentinum Concilium, vide Concilium.
Turnorum lucra prohibentur, 322.

V

VAgantes non facilè sunt ad Matrimonium recipiendi, 294.
Venationes à quibus fugiendæ, 318.
Vendere quando Clericis non liceat, 214.
Venerario Eucharistiæ 117.
Vicariæ quomodo & quando tollendæ, 391.
Vicarii quando, & qui in beneficiis deputandi, 76. 90. 91. 218.
Vicarius Episcopi Doctor, vel Licentiatus eligi debet, 324. ejus officium in collatione beneficiorum, 327. 328.
Violatorum salvi conductus pœnæ, 184.
Virginis Mariæ conceptio, 35. Privilegium speciale, 69.
Virginitas beatior quam status conjugalis, 285.
Visitare debent beneficia curata, 92. Ecclesiæ omnes etiam exemptæ, 92. Ecclesiæ sæculares nullius Diœcesis, 312. commendata omnia beneficia, & Monasteria etiam exempta, 230. Monasteria quæ sunt ordinum capita, 360.

Visitatio Clericorum,
ve sæcularium, sive re-
gularium ad Episcopum
pertinet, 359.
Visitatio quomodo fie-
ri debeat, 303. & in ea
magna Episcopi potestas,
& quando in ejus causis
appelletur, 128.
Visitatio Reliquiarum
341.
Visitationum qui finis
92.
Vita æterna quomodo
acquiratur, 51. à bene
operantibus expectanda,
56. & 70. quibus denege-
tur, 61.
Visitatores Regularium,
Vnctio extrema quid
& cur instituta, 155. &
à quo *ibidem*: est verum
Sacramentum, materia,
forma, & effectus, 156.
& Minister, *ibid.* Sacra-
mentum exeuntium ap-
pellatur, 157. 158. quo-
modo ab hæreticis im-
pugnetur, 156. quando sit
danda potest iterari, *ibi*
Vnctio Sancta in or
dinatione, 255.
Vniones ad vitam o
luntur, 89.
Vniones à quadrag
ta annis factæ examin
dæ, 91. & quando re
centur, 380. quomo
fieri debeant, & quan
217. & quorum ben
ciorum, vel Eccleſiaru
217. & 219. unius Di
cesis cum alterius Di
cesi beneficio non est f
da, nec Dignitatum,
similium, 174.
Vnitum beneficium vi-
sitandum, 91.
Universitatum privile-
gia, 95.
Universitatum refor-
matores quid cogere de-
beant, 366.
Vocem in Capitulo,
qui ammittantur, 243.
Vota Regularium, 342.
Vota facta post Bap-
tismum nō sunt irrita, 85
Usur-

6
Usurpatores bonorum ecclesiasticorum excommunicantur, 248.
Uxores plures habere non licet, 283.
Uxoratorum concubinariorum pœnæ, 295.
X
Xisti Quarti constitutio, 35.

FINIS.

UNED

BAP FA
017